

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2025-2027

Kaupunginhallituksen esitys 2.12.2024

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus	4
1 Toimintaympäristö	6
1.1 Väestö.....	6
1.2 Työpaikat ja työllisyys.....	8
1.3 Hyvinvointi, terveys ja osallisuus.....	10
1.4 Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet.....	14
2 Taloudelliset lähtökohdat	19
2.1 Talouden kehitysnäkymät.....	19
2.2 Kuntatalous.....	21
2.3 Kaupungin talous.....	24
3 Kaupungin organisaatio	26
4 Konsernistrategia	27
5 Talousarvion perustelut.....	29
5.1 Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman linjaukset	29
5.2 Tuloperusteet.....	39
5.3 Menoperusteet.....	46
5.4 Henkilöstö.....	48
5.5 Riskienhallinta ja varautuminen	52
6 Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset	53
6.1 Sitovuusmääräykset	53
6.2 Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2025	56
6.3 Muut määräykset.....	60
7 Peruskaupunki.....	61
7.1 Käyttötalous.....	61
7.1.1 Kaupunginvaltuusto	61
7.1.2 Tarkastuslautakunta	62
7.1.3 Kaupunginhallitus	63
7.1.4 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta.....	83
7.1.5 Pohjois-Karjalan työllisyysalue	87
7.1.6 Hyvinvoinnin toimiala	89
7.1.7 Kaupunkiympäristön toimiala	108
7.2 Investointiosa.....	123
8 Joensuun Vesi.....	131
9 Rahastot	133
10 Konserni ja konserniyhtiöt	133

11 Tulos- ja rahoituslaskelmat	140
11.1 Tuloslaskelma.....	140
11.2 Rahoituslaskelma	144

Liitteet

Liite 1	Yhteenvetotaulukot muutoksista tulosalueittain
Liite 2	Yhteenvetotaulukot - tuloslaskelmat toimielimittäin ja investointiosa yhteenveto
Liite 3	Vuoden 2025 valtionosuudet
Liite 4	Tilakeskuksen tulosbudjetti, toimitiloja koskevat toimenpiteet ja toimitilahankkeiden kuvaukset
Liite 5	Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys
Liite 6	Tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tulos- ja rahoituslaskelma

Kaupunginjohtajan katsaus

Kuntataloutta on viime vuosina leimannut poikkeuksellisen suuri epävarmuus. Koronapandemia ja Venäjän käynnistämä sota Ukrainaa vastaan ovat vaikuttaneet voimakkaasti kuntien ja kuntalaisten arkeen. Suomen talouden heikko kehitys, julkisen talouden sopeutustarpeet sekä väestörakenteen muutos tuovat vaikeuserrointa kuntien toimintaan. Syntyvyyden lasku haastaa paitsi väestöään menettävien myös kasvavien kuntien palveluiden järjestämistä. Sosiaali- ja terveystalouden uudistus merkitsi historiallisen suurta uudistusta, jonka vaikutukset ovat realisoituneet vähitellen kuntien talouteen.

Epävarmuuden ja muutosten keskellä lähtökohdat talousarviovuoteen 2025 ovat olleet myös Joensuun näkökulmasta haastavat. Hyvinvointialueiden perustamisen myötä kaupungin talouden tilanne muuttui varsin voimakkaasti siirryttäessä vuoteen 2024. Verotulojen ja valtionosuuksien vakiintuminen sote-uudistuksen jälkeiselle pysyvälle tasolle merkitsi mittavaa – noin 20 milj. euron – sopeutustarvetta kaupungin toimintaan. Vuotta 2024 onkin leimannut aktiivinen ja monipuolinen keskustelu talouden sopeutuksesta. Laajan ja osallistavan valmistelun myötä valmistuneet talouden sopeutuksen linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2024. Linjaukset ohjaavat talouden sopeutusta, mutta myös vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman laadintaa.

Kokonaisuus sisältää palveluverkkoa, taksoja, maksuja ja avustuksia, palveluiden järjestämistä sekä palveluiden sisältöä, laatua ja laajuutta koskevat linjaukset. Lisäksi linjaukset ohjaavat omaisuuden hallintaa ja omistajaohjausta, investointitasoa sekä verotusta. Toimenpiteet konkretisoituvat talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Vuoden 2025 talousarvio perustuu pääosin nykyiseen palvelurakenteeseen, mutta sisältää lähes 4 milj. euroa pysyviä rakenteellisia toimenpiteitä sekä noin 4 milj. euroa kertaluontoisia, lähinnä omaisuuden myyntiä, koskevia toimenpiteitä. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät toimenpiteet huomioiden sopeutustoimien kokonaisuus nousee noin 10 milj. euroon vuoden 2025 talousarviossa. Koska sopeutustarve on mittava, toimenpiteillä on väistämättä vaikutuksia myös kuntalaisten arkeen.

Vuoden 2025 talousarvio on 2,5 milj. euroa alijäämäinen. Talouden sopeutus kohti pysyvää tasapainoa etenee siten linjausten mukaisesti ja toimialojen sitoutuminen sopeutustyöhön on ollut korkeaa. Maltillinen tuloveroprosentin korotus 7,90 %:sta 8,10 %:iin tukee talouden tasapainon saavuttamista. Taloussuunnitelmavuodet ovat kuitenkin vielä lievästi alijäämäisiä, mutta tavoitteena on löytää toimenpiteet, joilla talous saatetaan pysyvästi tasapainoon.

Vaikka talous haastaa kuntataloutta, kaupungin kehitys on ollut vahvaa. Kaupungin strategian ”Helppo hengittää” tavoitteiden mukaisesti kaupungin toiminnan tavoitteena ovat hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat ja Joensuu tavoittelee asemaa Itä-Suomen loistavimpana kasvukaupunkina. Etenemme strategian mukaisesti kohti 80 000 asukkaan ja edelleen kohti Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa. Syyskuussa ohitimme yhden rajapyykin, kun Joensuu nousi Kouvolan ohi Suomen 11. suurimmaksi kaupungiksi. Väestön kasvu onkin ollut vuoden aikana varsin vahvaa ja maahanmuutto kasvattaa kaupunkia ja luo Joensuusta kansainvälisempää maakuntakeskusta.

Elinvoimaan ja kasvuun panostaminen ovat keskiössä myös tulevana vuonna, mikä tukee väestökehityksen jatkumista myös tulevina vuosina myönteisellä uralla. Kunnat saavat vuoden 2025 alusta lukien lisää mahdollisuuksia edistää työllisyyttä ja elinvoimaa julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden siirtyessä kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien. Pohjois-Karjalassa palvelut siirtyvät kuntien

yhteistoiminnassa muodostamalle työllisyysalueelle, jonka vastuukuntana kaupunki toimii. Uudistus on merkittävä, mutta valitettavasti muutos lisää ainakin lyhyellä tähtämellä myös kaupungin talouden haastetta, sillä kaupungin saama valtionosuus ei riitä kattamaan siirtyvien palveluiden kustannuksia.

Vuosi 2025 on kaupungin strategian viimeinen toteutusvuosi – kuntavaalit järjestetään huhtikuussa ja uusi valtuusto valmistelee laajalla yhteistyöllä uuden Joensuun kehitystä ohjaavan strategian. Kaupungin strategian ”Helppo hengittää” painopisteet ja Joensuulle määritellyt erottautumistekijät – opiskelijakaupunki, metsäpääkaupunki, ftoniikkakaupunki, yrityskaupunki, urheilukaupunki, kulttuurien kaupunki ja hiilineutraalius – näkyvät ja etenevät vuoden 2025 talousarvion toimenpiteillä ja luovat pohjaa myös uuden strategian valmistelulle.

Kasvava kaupunki tarvitsee investointeja. Talousarvio ja -suunnitelmakauden investointitaso on hie-man viime vuosia pienempi, mutta edelleen varsin korkealla tasolla. Vuosina 2025-2027 investoidaan yhteensä noin 113 milj. eurolla. Vuoden 2025 aikana valmistuu Hammaslahden uusi alakoulu ja kaupungintalon muutos museoksi. Taidemuseon peruskorjaus käynnistyy ja Mehtimäen alueelle rakentuu uusi huoltorakennus, joka palvelee alueen liikuntapaikkoja. Tulevien vuosien hankkeista vuoden 2025 aikana etenee Noljakan uuden päiväkodin hankesuunnittelu sekä Reijolan ja Niitty-lahden alueen kouluratkaisu sekä Reijolan uuden päiväkodin hankesuunnittelu. Lisäksi vuoden aikana tavoitteena on löytää kilpailutuksen avulla musiikki- ja kulttuuritalon toteutukseen malli, missä kaupungin roolina ei ole musiikki- ja kulttuuritalon omistaminen, vaan pääasiassa kaupungin omien käytötarpeiden toteuttaminen ja kaupungissa toimivien kulttuuritoimijoiden toimintamahdollisuuksien huomiointi. Musiikki- ja kulttuuritalo lisääisi matkailua ja kaupungin elinvoimaa mahdollistamalla isojen tapahtumien järjestämisen.

Yhdyskuntatekniikan investointitaso säilyy käytännössä vuoden 2024 tasolla. Talouden suhdanneti-lanteen myötä uudisrakentaminen on edelleen melko maltillista, mikä mahdollistaa vuoden 2025 ai-kana keskittymisen aiempaa enemmän peruskorjaukseen. Merkittävimmistä hankkeista etenee muun muassa Karjalankadun kiertoliittymä, Siltakadun siltojen peruskorjaus sekä Niitty-lahdenran-nan alueen rakentaminen.

Talouden sopeutustyö ja talousarvion ja -suunnitelman laadinta on tasapainoilua niukkojen taloudel-listen resurssien ja kasvavan kaupungin tarpeiden välillä. Kuluvan vuoden aikana tehdyn mittavan valmistelutyön myötä kaupungin talous etenee kohti tasapainoa tavoitteena turvata kuntalaisten pal-velut ja varmistaa kaupungin kasvua myös tulevaisuudessa.

kaupunginjohtaja Jere Penttilä

1 Toimintaympäristö

1.1 Väestö

Joensuun väkiluku 31.12.2023 oli 78 062. Väestömäärä kasvoi vuoden 2022 aikana 549 henkilöllä (+ 0,7 %). Vuonna 2023 syntyi 502 lasta ja kuolleiden määrä oli 886. Nettomuutto oli maahanmuutto huomioiden 927.

Joensuun väestömäärä kasvoi 2010-luvulla vuosittain keskimäärin noin 400 henkilöllä, mutta väkiluvun kasvu hidastui 2020-luvulle tultaessa. Vuonna 2023 ja vuoden 2024 ennakkotietojen perusteella väestönkasvu näyttää jälleen kiihtyvän. Väestömäärä on kasvanut vuoden 2015 jälkeen vain positiivisen muuttoliikkeen johdosta. Kokonaisnettomuutto on ollut vuosina 2010-2023 keskimäärin 450 asukasta. Vuoden 2015 jälkeen syntyneitä on ollut vähemmän kuin kuolleita. Väestömäärän kasvu on kohdistunut erityisesti kantakaupungin alueelle, muilla alueilla väestömäärä on pääsääntöisesti laskenut.

Muuttoliikkeestä Joensuuhun on iso osa maahanmuuttoa. Vuosina 2015-2021 sekä maan sisäinen että ulkomailta tuleva muuttoliike oli positiivista, mutta vuosina 2022-2023 vain maahanmuutto oli positiivinen. Vuodesta 2015 vieraskielisten osuus Joensuun väestöstä on kasvanut 4,2 %:sta vuoden 2023 7,4 %:iin. Suurimmat vieraskielisten ryhmät olivat vuonna 2023 venäjää puhuvat (2 678 henkilöä, 3,4 % väkiluvusta), englantia puhuvat (290 henkilöä, 0,4 %), arabiaa puhuvat (283 henkilöä, 0,4 %) ja ukrainaa puhuvat (232 henkilöä, 0,3 %). Ukrainaa puhuvien määrä kasvoi vuodesta 2022 vuoteen 2023 hiukan yli 200 henkilöllä.

Tilastokeskuksen lokakuun lopun väestötilaston mukaan kaupungin väestömäärä oli 78 764. Väestömäärä on kasvanut vuodenvaihteen tilanteeseen nähden 702 henkilöllä. Syntyneiden määrä oli 453, mikä oli 41 lasta edellisvuotta enemmän. Kuolleita oli 668, 20 henkilöä edellisvuotta vähemmän. Nettomuutto maahanmuutto huomioiden oli lokakuun lopussa 895. Joensuun väkimäärä kasvaa tyyppillisesti elo-syyskuussa johtuen opiskelijoiden muuttoliikkeestä.

Kaupungin oman talvella 2024 tehdyn väestöennusteen mukaan väestömäärän ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna ja vuonna 2025 noin 300 asukkaalla ja vuosina 2026-2027 keskimäärin noin 315 asukkaalla vuodessa. Vuoden 2024 väestökehityksen perusteella on mahdollista, että väestön kasvu nousee ennustetta korkeammaksi. Tähän vaikuttanee osaltaan se, että väestöennusteessa ei ole huomioitu ukrainalaisten kotikuntastatusta hakevien määrää, koska se vääristäisi ennustetta pidemmällä aikavälillä.

	2023	2024	2025	2026	2027
Väkiluku	78 062	78 364	78 668	78 982	79 304
Muutos	549	302	304	314	322

Vuoden 2023 väkiluku toteutuneen mukainen, ennustevuodet väestöennusteen mukaisesti.

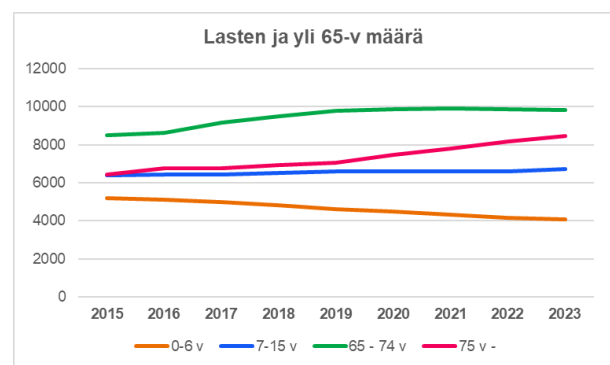
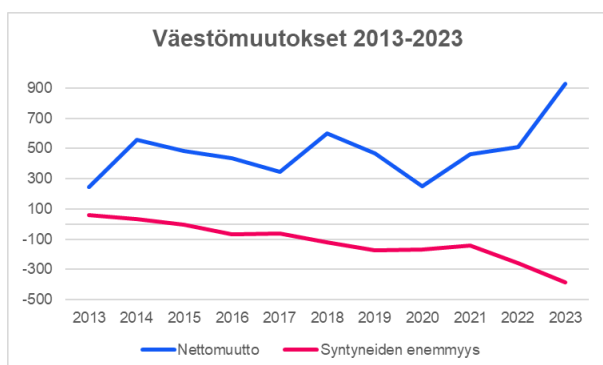
Syntyneiden määrä on vaihdellut 2010-luvun alusta lähtien vuositasolla 502-814 välillä. Viime vuosina syntyneiden lasten määrä on ollut laskusuunnassa, kuten koko maassa. Vuosina 2020-2021 syntyvien lasten määrä kasvoi edellisvuoteen nähden, mutta vuonna 2022 syntyi 576 lasta ja vuonna 2023 syntyi 502 lasta. Väestöennusteissa on arvioitu, että syntyvien lasten määrä vakiintuisi noin 500 lapsen vuositasolle.

Syntyvyyden muutoksilla on merkittävä vaikutus varhaiskasvatusikäisten lasten määrään. Vuonna 2023 varhaiskasvatusikäisten lasten määrä laski 93 lapsella edellisvuoteen nähden. Vuosina 2024-2027 varhaiskasvatusikäisten lasten määrä pienenee väestöennusteen mukaan keskimäärin 125 lapsella vuosittain. Vuodesta 2030 lähtien lasten määrän ennustetaan pysyvän samalla tasolla edellisvuoteen nähden.

Kouluikäisten (7-15 v) määrän ennustetaan vuodesta 2024 lähtien vähenevän. Vuonna 2023 kouluikäisiä oli 88 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuosina 2024-2027 kouluikäisten lasten määrän arvioidaan laskevan yli 500 lapsella. Yläkouluikäisten määrä kasvaa vielä, mutta kääntyy jo taloussuunnitelmakaudella laskuun. Sen sijaan alakouluikäisten määrä laskee vuonna 2024 ja joka vuosi taloussuunnitelmakaudella. Varhaiskasvatus- ja kouluikäisten lasten osuus kaupungin väestöstä vuonna 2023 oli 13,8 %.

Työikäisten (16-64-vuotiaat) määrä on viime vuosina kasvanut hieman. Vuonna 2022 työikäisten määrä kasvoi 90 henkilöllä ja vuonna 2023 jo 314 henkilöllä. Kasvun ennakoitaan jatkuvan vuosina 2024-2027 siten, että vuonna 2027 työikäisiä on vajaat 800 henkilöä enemmän kuin vuoden 2023 lopussa.

65-74 -vuotiaiden ikäryhmän koko pienenee lähivuosina ja vuonna 2027 ikäryhmään kuuluvia ennakoitaan olevan runsas 300 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Yli 75-vuotiaiden määrä sen sijaan kasvaa ja vuonna 2027 yli 75-vuotiaita on väestöennusteen mukaan noin 1 800 henkilöä vuotta 2023 enemmän. 65-vuotta täyttäneiden osuus kaupungin väestöstä nousee nykyisestä noin 23,4 %:sta 25,0 %:iin vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lähde: tilastokeskus

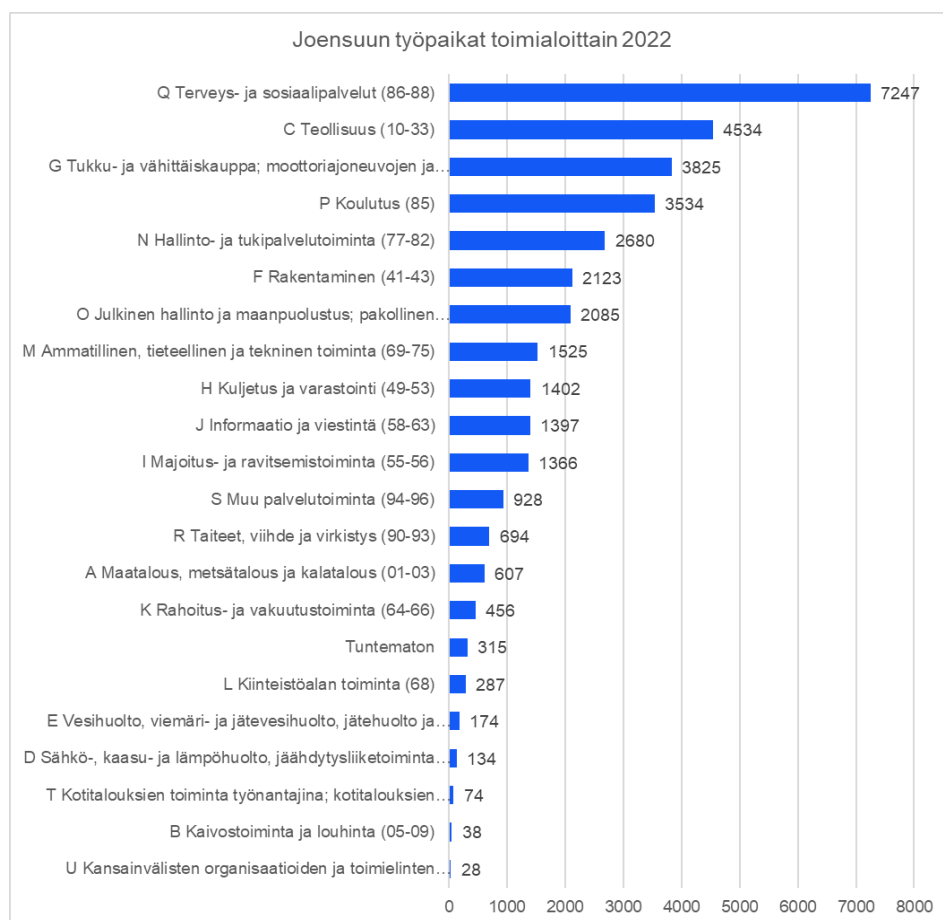
Väestörakenteen muutokset vaikuttavat palvelujen kysyntään. Ikäihmisten määrän kasvu lisää tulevana vuosina sosiaali- ja terveystalouden kysyntää. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutumisen myötä kustannusten nousu kohdistuu hyvinvointialueille. Sote-uudistuksen jälkeen kuntatalouden jäljelle jäävistä kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatukseen ja koulutuksen järjestämisestä. Syntyvyyden lasku 2010-luvulla on kääntänyt varhaiskasvatukseen ja koulutuksen laskennallisen palvelutarpeen laskuun. Jotta palvelutarpeen pieneneminen toteutuisi menosäästönä, kunnissa on oltava valmiutta sopeuttaa palvelutuotantoaan palvelutarpeen muuttuessa. Kuntien talouden näkökulmasta palvelutuotannon muutosten tarpeellisuutta korostaa myös se, että lasten määrän väheneminen vaikuttaa välittömästi kuntien rahoitukseen, koska hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen peruspalvelujen valtionosuudet määräytyvät pääosin lasten ja nuorten ikäluokkien perusteella.

Myös Joensuussa lasten määrän väheneminen merkitsee palvelutarpeen vähenemistä taloussuunnitelmakaudella. Syntyneiden lasten määrään perustuvan ennusteen mukaan vuonna 2030 peruskoululaisia on yli 900 oppilasta vähemmän kuin vuonna 2024. Voimakkaimmin muutos kohdistuu 2020-luvulla alakouluihin ja saavuttaa yläkoulut ja lukiot 2030-luvun alussa. Muutokset vaikuttavat eri tavoin kaupungin eri alueilla. Väestönkasvu on keskittynyt viime vuosina entistäkin voimakkaammin kantakaupungin alueelle, mutta lasten ja nuorten ikäluokkien koko vähenee tälläkin alueella. Lasten määrän väheneminen näkyy vuosittain valtionosuusrahoituksen pienenemisenä ja korostaa siten palvelutarpeen vähenemisestä seuraavaa palveluverkon muutosten tarpeellisuutta.

1.2 Työpaikat ja työllisyys

Joensuussa oli vuoden 2022 lopussa 35 453 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 635 työpaikalla eli 1,8 %. Työpaikkamäärä kasvoi määrällisesti eniten terveys- ja sosiaalipalveluiden (379), koulutuksen (134) sekä informaation ja viestinnän (111) toimialoilla. Vastaavasti eniten työpaikkamäärä väheni teollisuuden (-74) ja hallinnon ja tukipalvelutoiminnan (-62) toimialoilla.

Joensuun työpaikoista 36,3 % sijoittuu julkisen hallinnon, maanpuolustuksen, terveys- ja sosiaalipalveluiden ja koulutuksen toimialalle. Toimialan osuus on pysynyt vuosien 2015-2022 aikana suurin piirtein samalla tasolla, mutta työpaikkojen määrä on kasvanut. Teollisuuden työpaikkojen osuus on 12,8 % kaikista työpaikoista. Tukku- ja vähittäiskaupan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan osuus on 18,6 % kaikista työpaikoista.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: tilastokeskus

Joensuun seudulla oli vuoden 2022 lopussa 49 770 työpaikkaa, yhteensä 641 työpaikkaa edellisvuotta enemmän. Joensuun seudullakin suurimmat toimialat ovat terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus ja tukku- ja vähittäiskaupat, kuten Joensuussakin.

Joensuun työpaikkamäärän lasku jäi vuonna 2020 koko maata pienemmäksi. Joensuun työpaikkamäärä väheni tuolloin 2,1 %, kun suurten kaupunkien työpaikkamäärä väheni keskimäärin 3,8 %. Voidaan sanoa, että koronan vaikutus työpaikkojen vähennykseen ei ollut yhtä jyrkkä Joensuussa kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin. Vuonna 2021 Joensuun työpaikkakehitys kuitenkin jäi jälkeeseen suurten kaupunkien kehityksestä. 12 suurimman kaupungin työpaikkamäärät kasvoivat keskimäärin 4,6 %, kun kasvu Joensuussa oli 3,6 %. Vuonna 2022 Joensuun työpaikkamäärän kehitys ylsi koko maan tasolle ollen 2,9 %.

Talouden suhdannetilanne on heikentynyt vuoden aikana. Maakunnan yritysten liikevaihto laski Pohjois-Karjalan Trendit –julkaisun mukaan vuoden 2023 loppupuoliskolla -5,4 %. Heinä-joulukuussa 2023 liikevaihdon lasku oli 266 milj. euroa, kun edellisvuonna vastaavan ajankohdan liikevaihdon kasvu oli 337 milj. euroa. Syksyllä 2024 julkaistun Trendit-julkaisun mukaan merkkejä käänteestä parempaan kuitenkin on, kun liikevaihdon lasku tammi-kesäkuussa 2024 oli vain 75,6 miljoonaa euroa eli -1,8 % verrattuna vuoden 2023 vastaavaan ajankohtaan. Koko maassa yritys sektorin liikevaihto laski -3,6 % tammi-kesäkuussa 2024. Vuonna 2024 liikevaihtoa heikensi erityisesti teollisuuden ja rakentamisen liikevaihdon kehitys, kun rakentamisen liikevaihto laski -13,6 % ja teollisuuden liikevaihto -4,0 %.

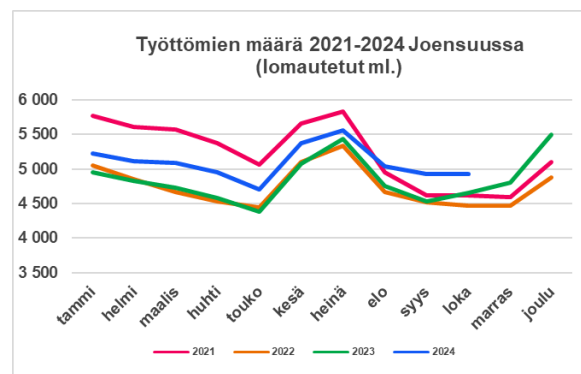
Joensuun seutukunnan yritysten liikevaihdon lasku oli vuoden 2024 alkupuoliskolla -1,7 %. Eniten Joensuun seudulla laskivat muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (-30,2 %) ja rakentamisen liikevaihto (-13,6 %). Eniten kasvavia aloja olivat kiinteistötoiminta (7,8 %), muoviteollisuus (6,8 %), hallinto- ja tukipalvelutoiminta (4,6 %) sekä matkailu (3,2 %).

Kaupungin työllisyystilanne on viime vuosina vaihdellut. Työttömyysaste kohosi koronan myötä nopeasti vuonna 2020, mutta kääntyi lasku-uralle vuoden 2021 alkupuoliskolla. Vuonna 2022 työttömien määrä laski vuoden 2019 tasolle. Vuonna 2023 työttömien määrän lasku pysähtyi ja työttömyys kääntyi lievään kasvuun, mikä on jatkunut vuoden 2024 aikana. Joensuun työttömien työnhakijoiden määrä on tyypillisesti laskenut syksyllä, mutta noussut lievästi loppuvuonna. Työttömien määrään vaikuttaa mm. oppilaitosten lukuvuosien päättyminen ja alkaminen.

Lokakuussa 2024 työttömyysaste oli 13,7 % ja työttömiä työnhakijoita oli 4 931. Miehiä työttömistä oli 58,9 % ja naisia 41,1 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli 1 936 (39,3 % työttömistä) ja alle 25-vuotiaita 699 (14,2 % työttömistä). Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi lokakuusta 2023 lokakuuhun 2024 verrattuna kaikissa ryhmissä.

Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli lokakuussa 10,6 %, kun edellisen vuoden lokakuussa työttömyysaste oli 9,7 %. Joensuun seutukunnan työttömyysaste oli lokakuussa 12,7 % (ed. vuonna 12,3 %) ja koko Pohjois-Karjalan 13,1 % (ed. vuonna 12,7 %).

Työttömien määrän muutos ja kehitys Joensuussa

Lähde: Ely-keskuksen työllisyyskatsaukset

1.3 Hyvinvointi, terveys ja osallisuus

Hyvinvoinnin edistämisen painotukset vuoteen 2025

Hyvinvoivat ja terveet kaupunkilaiset ylläpitävät kaupungin elinvoimaisuutta ja kestäväää taloutta. Päätöksenteossa ja toiminnassa tulisi kohdistaa erityistä huomiota kaupunkilaisten eriarvoisuuden kaventumiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn sekä kestäväää hyvinvointiin. Varhainen tuki ja ehkäisevä toiminta tukee parhaiten kaupunkilaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn säilymistä ja vähentää raskaiden palveluiden tarvetta.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tavoitteita ohjaa tieto asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilanteesta. Joensuun Hyvinvointikertomus -ja suunnitelma 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.12.2020 § 121. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan joensuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilannetta ja suunnitelmassa asetetaan kaupunkilaisten hyvinvointia edistävät tavoitteet vuoteen 2025 saakka. Toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi on asetettu vuosittain talousarvion- ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Toimenpiteitä ja tavoitteiden saavuttamista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä keväällä 2025.

Kaupungin uusi hyvinvointikertomus ja -suunnitelma (2025–2028) annetaan valtuuston hyväksyttäväksi tammikuussa 2025 ja uuden suunnitelman toimeenpano käynnistyy limittäin edellisen hyvinvointisuunnitelman kanssa vuoden 2025 aikana.

Joensuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painotukset vuoteen 2021-2025 ovat seuraavat:

Tavoite	Vastuutaho kaupungilla
Kestävä talous ja elinvoima	
Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten määrä kasvaa vähintään 150 henkilöllä vuosittain.	Konsernipalvelut
Vuonna 2023 kaupunki on saanut Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä ikäihmisten kohtaamispaikkojen määrä kasvaa tai säilyy vähintään ennallaan. Kohtaamispaikoista tehty tiedotussuunnitelma, joka toteutunut.	Hyvinvoinnin toimiala
Vähintään 2 järjestötapaamista/vuosi ja vähintään 60 järjestöä osallistuu. Laadittu kaupunki-järjestö yhteistoiminnan asiakirja, jossa kuvattu yhteistoiminnan rakenteita ja toimintoja. Kaupungin yhdistystoiminnan viestintää kehitetään yhdessä järjestöjen kanssa.	Hyvinvoinnin toimiala
Eriarvoisuuden kaventuminen ja syrjäytymisen ehkäisy	
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 77 % 1-5-vuotiaista osallistuu varhaiskasvatukseen.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 0-17-vuotiaista kodin ulkopuolelle on sijoitettu enintään 2 %.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 83 % viidesluokkalaisista on lue- tun ymmärtämisessä ikäistensä tasolla tai ikäisiään parempia.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuonna 2025 vähintään kerran viikossa kiusattujen 4. ja 5. luokan op- pilaiden osuus on enintään 4,5 %.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 2-6-vuotiaista ylipainoisia on enintään 12 % tytöistä ja 22 % pojista.	Hyvinvoinnin toimiala
Suurimmalla osalla hammastarkastetuista ikäluokista on puhtaat hampaat ja terveet ikenet (eli CPI=0).	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 1. ja 2. vuoden ammatillisen oppilaitoksen päivittäin nuuskaa käyttävien miesopiskelijoiden osuus on enintään 15 %.	Hyvinvoinnin toimiala
Työttömyysaste on vuonna 2025 valtakunnan keskiarvo.	Konsernipalvelut
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 200 myönnettyä EU:n vammais- korttia ja vähintään 16 vammaiskorttikohdetta.	Hyvinvoinnin toimiala
Kestävä hyvinvointi	
Tyytyväisyys juomaveden laatuun säilyy vähintään ennallaan.	Kaupunkiympäristön toimiala
Vuoteen 2024 mennessä jalankulun ja pyöräilyn yhteismäärä Pielis- joen ylittävien siltojen mittauspisteissä on yhteensä vähintään 2,7 mil- joonaa.	Kaupunkiympäristön toimiala
Vuonna 2025 joukkoliikenteen matkamäärä JOJO-alueella vuosittain 2,6 miljoonaa matkaa.	Kaupunkiympäristön toimiala

Hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden lisäksi kaupungin toimialoilla ja palveluissa on vuodelle 2025 myös muita toiminnallisia tavoitteita, jotka tukevat kaupunkilaisten hyvinvointia ja ter- veyttä. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätök- sessä.

Osallistuva budjetointi

Joensuun osallisuusohjelma 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022 § 8. Ohjelman päätavoitteena on olla osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Ohjelman kolme kärkeä ovat:

- luomme asukkaille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa
- edistämme järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia
- viestimme avoimesti ja monikanavaisesti.

Osallisuuteen vaikuttavat taustatekijät ovat moninaiset ja osallisuutta edistävässä työssä ovat mukana kaupungin eri toimialat, hyvinvointialue, kolmas ja neljäs sektori, yritykset, oppilaitokset sekä monet muut paikalliset ja valtiolliset toimijat. Asukkaiden todellisiin tarpeisiin vastaavien ja sitä kautta vaikuttavien palvelujen toteutumisen mahdollistamiseksi on olennaista, että asukasdemokratia on mukana kaupungin suunnittelussa. Osa kaupungin toiminnoista suunnitellaan jo nyt erilaisten asukas- ja käyttäjäyhdyshypintöjen kautta saatua tietoa hyödyntämällä ja tarkoituksena on, että toiminta on poikkileikkaavaa kaupungin kaikilla toimialoilla ja entistä useammassa palveluissa.

Yhdeksi asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen toimenpiteeksi osallisuusohjelmaan on asetettu osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallin käyttöönotto. Vuoden 2022 aikana erilaisia osallistuvan budjetoinnin kokeiluja toteutettiin yhteensä neljä. Vuoden 2023 aikana kartoitettiin ja kokeiltiin edelleen erilaisia osallistuvan budjetoinnin kohteita osana kaupungin jatkuvaa toimintaa ja olemassa olevia palveluja yhdessä asukkaiden kanssa, jotta osallistuvasta budjetoinnista tulee aito vuorovaikutuskanava kaupungin toimintojen ja palveluiden kehittämiseen. Vuoden 2024 talousarvioon sisällytettiin 20 osallistuvan budjetoinnin kohdetta osana investointiohjelmaa ja palvelujen jatkuvaa kehittämistä.

Kokeilujen perusteella on luotu toimintaperiaatteet osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallille:

- Osallistuva budjetointi on toimintamalli, jossa joensuulaiset ovat mukana suunnittelemassa ja päättämässä talousarvioon kirjattujen kohteiden määrärahojen käytöstä. Osa kohteista voi toistua talousarviossa säännöllisesti ja osa olla kertaluonteisia kohteita.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteet ovat asukkaiden arjen lähellä olevaa kaupungin toimintaa ja palveluita ja mahdollistavat asukkaille merkityksellisen tavan osallistua.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteita on kaupungin eri alueilla ja kaikilla alueen asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa kohteiden määrärahojen käyttöön.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteista tiedotetaan monikanavaisesti, vuorovaikutteisesti ja osallistumisen helppous huomioidaan.
- Osallistuvassa budjetoinnissa tehdään jatkuvaa arviointia sen toimivuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Arvioinnin pohjalta toimintaperiaatteisiin on mahdollista tehdä muutoksia. Osallistuvan budjetoinnin mallin arvioinnista raportoidaan osallisuus- ja vetovoimautakunnalle osavuosisikatsausten yhteydessä.

Vuoden 2025 talousarvioon ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmaan on sisällytetty seuraavassa taulukossa esitetyt osallistuvan budjetoinnin kohteet.

Vuonna 2025 kutsumme asukkaat ja käyttäjät suunnittelemaan kanssamme
<ul style="list-style-type: none"> • Hammaslahden uuden kirjaston toimintaa • Laaripuiston leikkipaikan kunnostamista • Rantakylän ulkokuntosalin rakentamista • Penttilän päiväkodin laajennusta • Heinävaaran, Reijolan ja Noljakan uusia päiväkoteja • Reijolan ja Niittylahden alueen kouluratkaisuja
Vuonna 2025 kuulemme toiveita ja toteutamme niitä talousarvion puitteissa
<ul style="list-style-type: none"> • Liikkuvista palveluista • Taidemuseon näyttelyistä • Kaupungintalon uudesta museosta • Kirjastojen aineistonhankinnoista • Varhaiskasvatuksesta • Kansalaisopiston kursseista • Nuorisopalvelujen kesätoiminnoista • Joukkoliikenteestä • Carelicumin palvelupisteestä • Pitäjäpalvelupisteestä • Digitaalisista palveluista

Hyvinvointipalvelujen kokonaisuus

Kaupungilla on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kuntaliitto määrittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laaja-alaisesti yhteistyössä tehtäväksi toiminnaksi, jossa oman työn lisäksi hyödynnetään eri toimijoiden osaamista asukkaiden hyvinvoinnin tukemisessa. Myös asukkailla itsellään on oma roolinsa hyvinvoinnin edellytysten hyödyntämisessä.

Kaupungin järjestämistä palveluista esimerkiksi varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluilla, liikunta- ja kulttuuripalveluilla sekä asumista, kaavoitusta, elinvoimaa ja liikennejärjestelyjä koskevilla ratkaisuilla on yhteys kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Työllisyyden edistäminen on yksi merkittävimmistä niin yksittäisten ihmisten kuin perheidenkin hyvinvointia edistävästä kokonaisuuksista. Hyvinvointialueella on oma vastaava veloitteensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kunnilla ja hyvinvointialueilla on velvoite neuvotella ja yhteensovittaa tätä työtä. Lisäksi mm. järjestöjen ja kolmannen sektorin työ edistää osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia ja sekä kuntien että hyvinvointialueen on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Kaupungin ja hyvinvointialueen järjestämät palvelut muodostavat julkisten hyvinvointipalvelujen ytimen. Kaupungilla on merkittävä rooli erityisesti ennalta ehkäisevien palvelujen järjestämisessä. Kaupungin järjestämistä hyvinvointipalveluista yli 80 % kohdistuu lapsiin ja nuoriin varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja nuorisopalvelujen muodossa. Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia tukeva palvelukokonaisuus muodostuu erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluista. Laajemmin tarkasteltuna hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevat myös muut kaupungin järjestämät palvelut, kuten työllisyyden ja elinvoiman sekä kaupunkiympäristön palvelut. Osallistavan toimintatavan vahvistaminen kaikissa kaupungin palveluissa tukee myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Kaupungin strategian toimintaa ohjaavan periaatteen mukaan tavoitteena on hyvinvoivat asukkaat. Strategian mukaan kaupungin toimintaa ohjaa hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Hyvinvointialueen toiminnan päämääränä on yhdessä tehden vaikuttavammat palvelut. Keskeisen strategisen

tavoitteen mukaan hyvinvointialueen toiminnan lähtökohtana on ennaltaehkäisy sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen yhteistyössä asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toimiva hyvinvointipalvelujen kokonaisuus edellyttää selkeitä roolituksia kaupungin ja hyvinvointialueen palveluiden välillä, jotta prosessien sujuvuus eri palveluketjujen välillä voidaan varmistaa organisaatorajoista huolimatta eikä resursseja hukata päällekkäisiin toimintoihin. Kaupungin näkökulmasta erityisesti palveluketjun toimivuus lasten ja nuorten palveluissa on keskeistä, hyvinvointialueen rooli on tukea ja täydentää kaupungin järjestämiä palveluja. Hyvinvointialue, Pohjois-Karjalan kunnat ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto hyväksyivät syksyllä 2023 sopimuksen yhdyspintaraken-teista, toimintamalleista, työnjaosta ja tiedonkulusta, jonka toimeenpano aloitettiin 2024. Sopimus on voimassa vuoden 2024 loppuun ja sen päivittämisen yhteydessä on hyvä arvioida sopimuksen toteutumista.

1.4 Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet

Joensuun tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2025. Tavoitteeseen on tarkoitus päästä vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä kaikki alueen toimijat huomioiden vähintään 60 % vuodesta 2007 vuoteen 2025 mennessä. Lisäksi kaupunki on sitoutunut vähentämään päästöjään 80 % vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2007 tasoon.

Päästövähennystavoitteen saavuttaminen vuonna 2025 näyttää epätodennäköiseltä, sillä liikenne-sektorin päästöt eivät vähene riittävällä tahdilla. Päästöjen vähentäminen on pääasiallinen keino, jolla kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2025 mennessä. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen on kuitenkin laskennallisesti vielä mahdollista, mikäli hiilinielut korvaavat puuttuvat päästövähennykset vuonna 2025. Ilmastotyön toimenpiteet on kirjattu ilmasto-ohjelmaan. Ilmasto-ohjelma vuosille 2022–2025 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 10.1.2022.

Ilmastobudjetti yhdistää kaupungin ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa talousarviossa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet kootaan yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kaupungin toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi ja seurata toimenpiteiden riittävyttä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Ilmastobudjetin myötä talousarvio ja taloussuunnitelma kertovat myös ilmastotoimille budjetoidut taloudelliset resurssit. Siihen on eritelty kaupunkiorganisaation tavanomaisesta budjetista käyttötalouden ja investointien osalta ne erät, jotka on suunnattu ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Kaupunkikonsernin keskeisimpien tytäryhteisöjen osalta on esitetty myös keskeiset toimenpiteet.

Päästöbudjetti vuosille 2025–2027 ja 2030

Päästöbudjetti esittää Joensuun hiilineutraaliustavoitteen mukaisen vuosittaisen päästöjen enimmäismäärän. Päästöbudjetin avulla voidaan seurata vähenevätkö päästöt riittävästi suhteessa vuosille 2025 ja 2030 asetettuihin tavoitteisiin. Päästöbudjetti on esitetty erikseen jokaiselle päästösektorille, jotta voidaan tarkastella, onko kehitys kullakin sektorilla riittävä. Päästöbudjetissa on asetettu vuosittaiset tavoitteet myös hiilinielujen määrälle. Päästöbudjetin laadinnassa on otettu huomioon käytettävissä olevat tiedot päästöjen odotettavissa olevasta kehityksestä. Sen tarkoitus ei kuitenkaan ole osoittaa ennustetta päästöjen kehityksestä, vaan asettaa sektorikohtaiset tavoitteet

päästöjen enimmäismäärälle. Sektorikohtaisia tavoitteita seuraamalla pystytään arvioimaan millä sektoreilla toimet päästöjen vähentämiseksi ovat riittäviä.

Päästöbudjetin laadinnassa on hyödynnetty Suomen ympäristökeskuksen kunnille kehittämää skenaariotyökalua sekä Sustainable Energy and Climate Action Plan –raportin (SECAP) osana tilattuja päästökehitysskenaarioita vuosille 2025 ja 2030. Sektoreille määritetyt päästöjen enimmäismäärät perustuvat edellä mainittujen työkalujen tuottamiin tietoihin ja niistä tehtyihin arvioihin.

Päästösektorit	Ennakkotieto 2023	Päästöbudjetti 2025	Päästöbudjetti 2026	Päästöbudjetti 2027	Päästöbudjetti 2030
Tieliikenne	97	72	68	64	45
Kaukolämpö	51	21	9	7	4
Erillislämmitys	11	11	9	7	4
Sähkölämmitys	10	10	9	7	4
Sähkönkulutus	12	13	12	10	5
Maatalous	17	11	10	9,5	8
Jätehuolto	15	8	7	6,5	5
Teollisuus ja työkalut	162*	119	106	94	58
Kaikki yhteensä	375	265	230	205	133
Hiilinielut	**	265	272	281	300

Ennakkotieto vuoden 2023 päästöistä sekä päästöbudjetit vuosille 2025 - 2027 ja 2030 hiilidioksidiekvivalenttitonneina (t CO₂ ekv). Sektorijako noudattaa CO₂-raportin mukaista menetelmää sillä erotuksella, että "Sähkölämmitys" sisältää "Maalämmön". *Teollisuuden ja työkalujen päästöistä ei ole saatavilla ennakkotietoa, joten vuoden tietona käytetään vuoden 2021 toteumaa. **Vuoden 2023 hiilinielutiedot ovat saatavilla keväällä 2025.

Päästökehitystä seurataan vuosittain tilattavalla CO₂-raportilla. Seuraava CO₂-raportti, joka julkaistaan keväällä 2025, sisältää lopulliset päästötiedot vuodelta 2023 sekä ennakkotiedon päästöistä vuodelle 2024. Joensuun hiilinielujen kehittymistä seurataan metsävaratietoon ja tekoälyyn pohjautuvalla laskennalla, jonka tulokset julkaistaan CO₂-raportin yhteydessä.

Kaupungin ilmastobudjetin käyttötalous vuosina 2025 – 2027 (1 000 euroa)

Vastuutaho	Toimenpide	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Yhdyskunta-tekniikka	Kävely- ja pyöriteiden kunnossapito	770	800	800
Yhdyskunta-tekniikka	Ympäristöystävällisen polttoaineen käytön lisääminen ajoneuvokalustossa	13	7,5	
Joukkoliikenne	Joukkoliikenteen palvelutason parantaminen	343	600	600
Konsernipalvelut	Kestävien kulkumuotojen käyttöä työmatkoilla edistävien työsuhde-etujen hyödyntäminen	140	140	140
Hallintopalvelut	Osallistumme KULMA 2024 -hankkeeseen, jossa kehitetään kulutusperäisten kasviuonekaasupäästöjen laskentaa ja lasketaan Joensuun kulutusperäiset päästöt kolmannen kerran	2,6		
Tilakeskus	Ollilan päiväkodin ja Louhiojan koulun, joiden lämmitysmuotona on öljylämmitys, purkamisen		500	

Kaupungin ilmastobudjetin investointiosa vuosina 2025 – 2027 (1 000 euroa)

Vastuutaho	Toimenpide	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Yhdyskuntatekniikka	Kävely- ja pyöräteiden rakentaminen	2 600	2 000	2 000
Yhdyskuntatekniikka	Ajoneuvokannan uudistaminen vähäpäästöiseksi, työkoneet ja kuorma-autot		80	320
Tilakeskus	Uusiutuvan energiantuotannon lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa.	100	100	100
Joensuun vesi	Vesihuoltolaitoksen aurinkoenergiajärjestelmien toteuttaminen	100		
Yhdyskuntatekniikka	Ulkovalaistuksen uusiminen led-valaistukseksi	400	400	400
Liikennesuunnittelu	Polkupyörien liityntäpysäköintiä lisääminen joukkoliikenteen saavutettavuuden parantamiseksi	30	30	30

Muut toimenpiteet vuosille 2025 – 2027

Vastuutaho	Toimenpide	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Hallintopalvelut	Päästöjen mahdollinen hyvittäminen tulee ajankoh- taiseksi vuonna 2027, kun saamme tiedot vuoden 2025 hiilitaseesta			x
Hallintopalvelut	Arvioidaan kaupungin kompensatio- ja hiilinielutie- kartan päivitystarve	x		
Hallintopalvelut	Ilmastokumppanuusverkoston liittymisprosessia kehi- tetään. Aiemmin testattuja pilotteja ja kokeiluja vakiin- nutetaan osaksi verkoston toimintaa. Samalla verkos- ton sisältöä ja tavoitetta kirkastetaan	x		
Hallintopalvelut	Ilmastobudjetointia kehitetään ja sen roolia ilmasto- työn koordinoinnissa lisätään	x	x	x
Hallintopalvelut	Ruokahävikin vähentäminen kaupungin ja Polkka Oy:n yhteistyöprojektina	x		
Hallintopalvelut	Kartoitetaan keinoja kotitalousjätteen määrän ja kier- rätysasteen nostamiseksi	x		
Hallintopalvelut	Järjestetään keväällä 2025 yritysten ilmastotreffit, joi- den tavoitteena on törmäyttää yrityksiä kiertotalou- teen perustuvien ja vähähiilisten liiketoimintamallien kehittämiseksi	x		
Hallintopalvelut	Osallistumme Ei Kulutusperäisiä Päästöjä -hankkee- seen ja toteutamme paikallisen pilotin kulutuksen päästöjen vähentämiseksi	x		
Hallintopalvelut	Toteutetaan kokeilu LUMOAVA-hankkeen kanssa, jonka tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta edistävien kasvien käyttöä Joensuun puistosta	x		
Hallintopalvelut	Jatketaan syötävien kasvien kartoitusta	x		
Joensuun Vesi	Jätevedenpuhdistamon biokaasugeneraattorin teho- kas hyödyntäminen	x	x	x
Joensuun Vesi	Laaditaan Joensuun Vedelle energiatehokkuusselvi- tys	x		
Joukkoliikenne	Kesäkuusta 2025 alkaen lähiliikenteessä käytössä uusiutuvat polttoaineet	x	x	x
Kaavoitus	Planect-työkalulla lasketaan asemakaavahankkeiden päästävaikutukset	x	x	x

Vastuutaho	Toimenpide	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kaavoitus	Ekologisen kompensaation käyttöä selvitetään Joensuun seudun yleiskaava 2040:n laadinnassa.	x	x	
Maaomaisuus	Selvitetään vuoden 2025 aikana turvepohjaisten peltojen määrä ja sijainti kaupungin omistamilla maa-alueilla	x		
Maaomaisuus	Selvitetään sopivat hiilijalanjälkeä koskevat kriteerit, jotka voitaisiin ottaa mukaan tontinluovutusehtoihin	x		
Metsät	Metsittämistä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan purkukohteisiin sekä muille tunnistetuille joutomaille	x	x	x
Metsät	Metsittämistä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan purkukohteisiin sekä muille tunnistetuille joutomaille	x	x	x
Osallisuus	Kokeillaan vuonna 2025 laajentaa kaupungin tilojen käyttömahdollisuuksia järjestöille tilojen käyttöasteen nostamiseksi	x		
Puistot	RAMS viheralueiden hoitoluokituksen käyttöönottoa jatketaan	x	x	x
Tietohallinto	Etsitään vuonna 2025 sopiva kohde, jossa on mahdollista kokeilla energiadatan visualisointia sekä aloitetaan pilotointi	x		
Tilakeskus	Lasketaan hiilijalanjälki nimetyissä rakennushankkeissa ja tehdään vaihtoehtoisia laskelmia eri ratkaisujen hiilijalanjäljen pienentämiseksi	x	x	x
Tilakeskus	Automaattinen energiaseuranta toteutetaan uudisrakennuskohteisiin			
Varhaiskasvatus	"Kestävästi" on erityinen painopiste varhaiskasvatuksessa toimintavuonna 2024	x		
Varhaiskasvatus /koulutuspalvelut	Välineiden ja materiaalien korjaamisen/paikkaamisen lisääminen uusimisen sijasta	x	x	x
Yhdyskunta-tekniikka	Suunnittelussa ja rakentamisessa suositaan vettä läpäiseviä pintoja ja korvataan vettä läpäisemättömiä päällystettyjä pintoja esimerkiksi viherkaistoilla	x	x	x
Yhdyskunta-tekniikka	Rakentamisessa ja korjaamisessa syntyvän kiviaineksen uusiokäytön lisääminen.	x	x	x
Yhdyskunta-tekniikka	Betonimursketta ja muita kierrätysmateriaaleja hyödynnetään rakentamisessa, mikäli se on mahdollista MARA-asetuksen puitteissa	x	x	x

Kaupungin tytäryhteisöjen ilmastobudjetin keskeiset toimenpiteet vuosina 2025 – 2027

Vastuutaho	Toimenpide	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Business Joensuu Oy	Valaistuksen muuttaminen ledeille, lisäys + 10%	x		
Business Joensuu Oy	Vihreä kaukolämpösopimus Savon Voimalta (selvitys)	x		
Business Joensuu Oy	Henkilöstön kannustaminen kestävään työmatkaliikumiseen	x		
Business Joensuu Oy	Selvitys vaikuttavimmista toimenpiteistä rakennuskannan energiatehokkuuden kehittämisestä		x	
Business Joensuu Oy	Kiinteistön rakennusteknisen kunnon parannus mm. ikkunat, yläpohjat, ovet ja julkisivumateriaalit			x
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Saatetaan päästölaskennat vuodelta 2023 loppuun ISLO Hostellin osalta.	x		
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Päivitämme ja yhdenmukaistamme kestävä kehityksen teemaan liittyviä opetussisältöjä	x		
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Selvitämme mahdollisuuksia lisätä joukkoliikenteen käyttöä ja pyöräilyä työmatkoilla	x		
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	Energiatehokkuuden parantaminen Apajakuja 1 ja Koulukatu 30b, viherkatto Apajakujan piharakennukseen	x		
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	Aurinkopaneelien lisääminen	x		
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	Tulliportinkatu 11 suunnittelu vähintään RTS 3 luokkaan	x		
Joensuun Kodit Oy	Öljylämmityksestä luopuminen valituissa kiinteistöissä	x	x	
Joensuun Kodit Oy	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen neljässä kohteessa	x	x	x
Joensuun Kodit Oy	Uusiutuvan energian tuotannon lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa	x	x	
Joensuun Pysäköinti Oy	Sähköautojen latauspisteiden lisääminen markkinaehtoisesti	x	x	x
Joensuun Pysäköinti Oy	Metropolin valaistuksen uusiminen	x		
Joensuun Satama Oy	Maasähkövaraus rahtisatamaan	x	x	x
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	Selvitetään vihreään kaukolämpöön siirtymistä	x		
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	Lisätään kiinteistöjen energian käytön tehokkuutta talotekniikan automaatiota lisäämällä		x	
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	Parannetaan hukkalämmöntalteenottoa silloin kun se on taloudellisesti kannattavaa	x		
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	Tarjotaan henkilöstölle työsuhdepyöräetua	x		
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	Rakennushankkeissa tarkastellaan aina maalämmön ja aurinkovoimaloiden hyödyntäminen huomioiden taloudelliset hyödyt ja tekniset toteutusmahdollisuudet	x		

Vastuutaho	Toimenpide	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Osallistuminen PlastLife -hankkeeseen	x		
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Osallistuminen BlackGreen2-biohiilihankkeeseen	x		
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Karelian asettamien päästövähennystavoitteiden etenemisen seuranta	x		
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Karelian oman ilmasto-ohjelman laatiminen opinnäytetyönä	x		
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Energiayhteistyöpilotti kaupungin kanssa	x		
Puhas Oy	Rakennusten ja valaistuksen energiatehokkuuden parantaminen jätekeskuksella ja jäteasemilla.	x	x	x
Puhas Oy	Jätteen kierrätysasteen nostaminen	x	x	x
Puhas Oy	Jätteen kuljetuksen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen.	x	x	x
Puhas Oy	Poltettavan jätteen ja biojätteen kuljetukset siirtyvät fossiilisesta polttoaineesta HVO-dieseliin	x		

2 Taloudelliset lähtökohdat

2.1 Talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen (23.9.2024) mukaan Suomen talouden kehitys on ollut viime vuosina selvästi heikompa kuin euroalueella keskimäärin. Suomessa tuotanto laski vuoden 2022 toisen neljänneksen jälkeen vuoden 2023 loppuun mennessä yhteensä noin 2,5 %. Tuotannon laskun takana olivat hintojen ja korkojen nousu sekä Venäjän hyökkäyssodan suorat vaikutukset Suomen talouteen. Sekä sodan että korkojen nousun epäsuotuisat vaikutukset ovat olleet Suomessa suuremmat kuin euroalueen maissa keskimäärin. Venäjän talouden ja kaupan merkitys Suomelle oli ennen hyökkäystä suurempi kuin useimmille euroalueen maille. Korkojen nousun vaikutus on ollut muita maita voimakkaampi, koska Suomessa asuntoluotoista 94 % on vaihtuvakorkoisia ja korkojen nousu on välittynyt reaalityömarkkinoille nopeasti.

Bruttokansantuote (BKT) supistui vuonna 2023 1,0 % ja supistuu vielä 0,2 % vuonna 2024, mutta kasvu käynnistyi vuoden alkupuoliskolla. Tuoreimman ennusteen mukaan Suomen talous näyttäisiinkin viimein selättäneen taantuman. Loppuvuotta kohden talouden toipumisen odotetaan edelleen vahvistuvan. Vientimarkkinoiden elpyminen lisää vientiä. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja. Vaikka arvonlisäveron korotus nostaa hintoja ja välillisen verotuksen muutokset kiihdyttävät inflaatiota, pysyy inflaatio tulevina vuosina arvioiden mukaan matalana. Vuoden 2024 inflaation ennakoitaan laskevan 1,8 %:iin ja vuosina 2025-2026 inflaation tasoksi ennustetaan 1,3-1,4 %. Kulutusta tukee myös korkotason nousu ja yksityisen kulutuksen arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna lähes prosentin. Sosiaalietuuksien leikkauksista ja arvonlisäveron nostosta huolimatta yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu vuonna 2025 korkojen laskujen ja työllisyyden kasvun tukemana.

Rakentaminen on ollut jyrkässä laskussa, mutta lasku näyttäisi nyt pysähtyneen. Korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita, varsinkin kun maan sisäinen muuttoliike ja maahanmuutto ovat kasvattaneet asuntojen kysyntää. Asuntorakentamisen toipuminen kestää kuitenkin aikansa ja

asuntorakentamisen odotetaan kasvavan vasta ensi vuonna. Muussa rakentamisessa lasku on ollut pienempi ja toipuminen alkaa asuntorakentamista aikaisemmin. Kone- ja laiteinvestoinnit ovat kasvaneet taantumasta huolimatta. Investointeja ovat kasvattaneet energiamurros ja etenevä digitalisaatio, lisäksi puolustukseen liittyvät valtion investoinnit kasvattavat investointien tasoa. Kokonaisuudessaan investoinnit vähenevät vuonna 2024, mutta kasvavat lähes 6 % vuonna 2025

Työllisyys vähenee vuonna 2024 tuotannon laskun vanavedessä. Voimakkainta työllisyyden väheneminen on ollut rakentamisessa. Sen sijaan palveluissa työllisyys on edelleen noussut. Työllisyys alkaa kasvaa talouden toipuessa vuonna 2025 ja jatkaa kasvuaan vuonna 2026. Hallituksen työllisyystoimien arvioidaan tukevan työllisyyden kasvua, lisäksi maahanmuutto lisää työvoiman tarjontaa. Vuonna 2024 työttömyysaste nousee kahdeksaan prosenttiin. Ensi vuodesta alkaen työttömyys vähenee, mutta jää 7,2 %:iin vuonna 2026. Tämä ylittää edelleen rakenteellisen työttömyyden tason Suomessa.

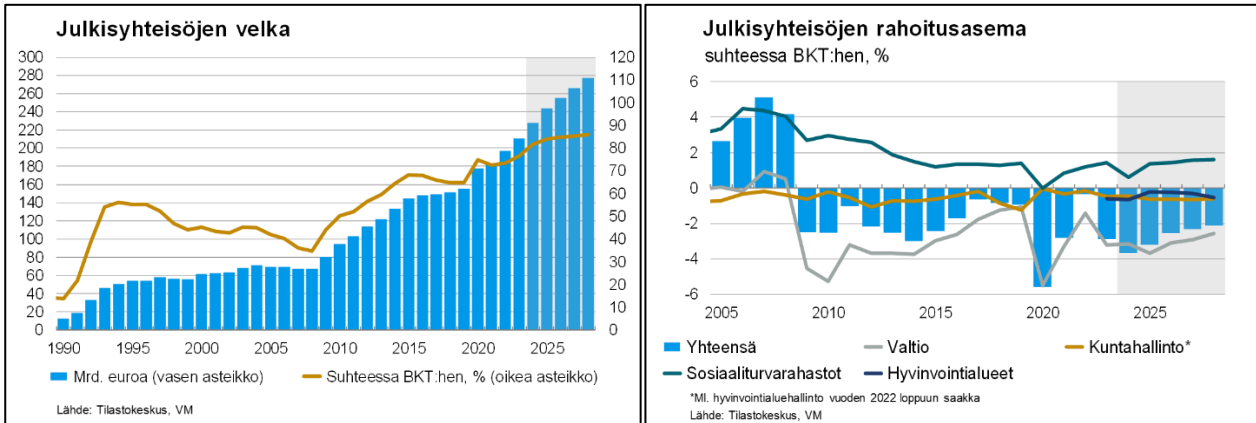
Suomen BKT:n arvioidaan kasvavan vuonna 2025 1,7 % ja vuonna 2026 1,5 %.

Keskeiset ennusteluvut	2023	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	275	279	290	301	312	323
Palvelut, määrän muutos, %	0,5	0,4	0,9	1,2		
Koko teollisuus, määrän muutos, %	1,6	-2,1	2,6	2,0		
Työn tuottavuus, muutos, %	-1,5	0,3	1,0	0,3	0,2	0,2
Työlliset, muutos, %	0,3	-0,5	0,7	1,2	1,1	0,9
Työllisyysaste, %	73,6	72,8	73,1	74,1	75,0	75,8
Työttömyysaste, %	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6	6,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	2,9	3,4	3,1	3,0	3,0

** ennuste, lähde VM taloudellinen katsaus 23.9.2024

Pitkittynyt matalasuhdanne rasittaa julkista taloutta jo toista vuotta peräkkäin. Julkisyhteisöjen rahoitusaliäämä oli 2,9 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Vuoden lopulla voimistunut laskusuhdanne leikkasi verotuloja, samalla kun julkisten alojen nopea palkkojen ja muiden kustannusten nousu kasvatti menoja. Kasvavat korkomenot sekä varautumiseen ja turvallisuuteen liittyvät menot painoivat valtion taloutta. Myös hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi alkoi syvästi alijäämäisenä.

Hallituksen sopima 9 mrd. euron sopeutuskokonaisuus vaikuttaa julkisyhteisöjen alijäämään hitaasti eikä valtion ja paikallishallinnon alijäämät pienene vuonna 2024. Valtion menot kasvavat erityisesti varautumiseen ja turvallisuuteen tehtävien investointien myötä, kun inflaation ja palkankorotusten vaikutukset vähitellen vaimenevat. Heikkoon talouden suhdannetilanteeseen nähden verotuloja kertyy kohtalaisesti. Hyvinvointialueiden elokuussa raportoimat tiedot ennakoivat, että alueilla menojen kasvu jatkuu nopeana tänäkin vuonna ja alijäämät pysyvät suurina. Tilanne on ollut samansuuntaista kuntahallinnossa. Suuret indeksikorotukset kasvattavat työeläkelaitosten menoja reilusti vielä tänä vuonna, mutta työeläkelaitokset pysyvät silti tukevasti ylijäämäisinä. Muissa sosiaaliturvarahastoissa puolestaan kasvanut työttömyys on kasvattanut menoja samalla, kun tulot supistuvat mm. työttömyysvakuutusmaksun laskun myötä. Julkisen talouden alijäämä asettuu tänä vuonna 3,7 %:iin suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä pienenee 3,2 %:iin BKT:sta. Velkasuhde nousee yli 80 %:n suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja suhteen odotetaan jatkavan hidasta kasvuaan ennustejakson aikana ollen 86 % vuonna 2028. Julkisen talouden kestävyysvajeen arvioidaan olevan noin 2 % suhteessa BKT:hen

Ennusteessa on monia riskejä, jotka liittyvät esimerkiksi euroalueen ja maailmantalouden kehitykseen sekä Suomen rakentamisen ja työllisyyden elpymiseen. Hallituksen toimien vaikutus kysyntään voi poiketa ennusteesta arvioidusta, varsinkin jos talouden muu toipuminen on odotettua hitaampaa. Investointihankkeiden toteutumiseen liittyy suurta epävarmuutta kumpaankin suuntaan. Jos talous kasvaa ennustettua heikommin tai sopeutustoimien vaikutukset viivästyvät, julkisen talouden alijäämät kasvavat ennustettua enemmän. Korkeiden nopeiden liikkeiden puolesta haastavat erityisesti työeläkelaitosten omaisuustulojen ennustamista. Toisaalta talouden elpyminen ennakoitua nopeammin ja voimakkaammin voisi puolestaan parantaa talouden ennustetta.

2.2 Kuntatalous

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Tämä näkyi sekä tuottojen että kulujen huomattavana vähentymisenä kuntien vuoden 2023 tilinpäätöksissä. Lisäksi sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien lakkaaminen ja niiden toiminnan siirtyminen hyvinvointialuille supisti kuntakonsernien talouden volyymejä merkittävästi erityisesti toimintatuloissa ja -kuluissa, investoinneissa, lainakannassa ja rahavaroissa. Uudistus vaikeuttaa talouden muutosten vertailua suhteessa aiempiin vuosiin.

Kuntien tulo-rahoituksen tasapaino oli vuonna 2023 poikkeuksellisen vahva. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate kasvoi 790 milj. eurolla 4,23 mrd. euroon ollen koko 2000-luvun vahvin. Vuosikate riitti kattamaan selvästi sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos parani noin 560 milj. eurolla 1,72 mrd. euroon. Taseen kertynyt ylijäämä kasvoi lähes 1,7 mrd. eurolla vajaaseen 16,6 mrd. euroon. Toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 290 milj. euroa positiivinen. Myönteisen kehityksen taustalla olivat sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset verorahoituserät eli niin kutsutut verohännät, joiden taloutta vahvistava vaikutus oli noin 1,3 mrd. euroa. Lisäksi sote-uudistuksen lopullinen vaikutus valtionosuuksiin realisoituu viiveellä eikä näkynyt täysimääräisenä vuoden 2023 tilinpäätöksissä.

Myös kuntakohtaisesti tarkasteluna vuoden 2023 tulokset olivat varsin vahvoja. Vahvimmat vuosikatteen ja tulokset olivat suurissa yli 100 000 asukkaan kunnissa, kun taas heikoin tilanne oli pienissä alle 2 000 asukkaan kunnissa. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä oli 15. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntien lainamäärä kasvoi noin 76 milj. euroa 18,77 mrd. euroon. Asukaskohtainen lainamäärä oli keskimäärin 3 368 euroa

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun vuoteen 2023 kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 mrd. eurolla 3,0 mrd. euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan vuonna 2024 yhteensä lähes 5 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 mrd. suuruinen verohäntä. Lisäksi suhdannetilanne hidastaa verotulojen kasvua. Kiinteistöverotulot sen sijaan kasvavat reippaasti, mitä selittää osaltaan hallituksen päätös nostaa maapohjien verotuksen alarajaa. Kuntien saamat valtionosuudet laskevat muun muassa sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,9 miljardiin euroon vuonna 2025. Toimintamenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2025 on 3,4 % ja vuosille 2026–2028 keskimäärin 3,1 %.

Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä aiheutuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi.

Vuonna 2025 valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 mrd. euroa. Tästä summasta on noin 4,7 mrd. euroa laskennallisia valtionosuuksia, noin 0,5 mrd. euroa kuntien verotulomenetysten korvauksia ja loput 0,4 mrd. euroa muita valtionapuja. Laskennalliset valtionosuudet kasvavat edeltävään vuoteen nähden noin 970 milj. euroa ja valtionavustukset kunnille alenevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena. TE- ja kotoutumispalveluihin liittyvät siirrot ovat noin 658 milj. euroa ja työttömyysetuuksien laajenevaan rahoitusvastuuseen liittyvät siirrot noin 216 milj. euroa.

Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Verotulomenetysten korvausten

vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti. Lisäksi kuntien valtionosuuksiin kohdistuu noin 20 milj. euron säästö, koska kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsimisen toimenpidekokonaisuus on jäämässä keväällä 2024 hallituksen linjaamasta tavoitteesta. Myös kuntien saamia laskennallisia korvauksia kotoutumisesta ehdotetaan laskettavaksi vuonna 2025.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuoden 2025 talousarvioesityksessä arviolta 1,3 mrd. euroa. Ne kasvavat edellisen vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna 91 milj. euroa. Hallinnonalan valtionavustuksista kunnille kohdistuu arviolta 208 milj. euroa. Hallinnonalalla valtionavustusten tasoa alennetaan hallituksen päätösten mukaisesti yhteensä 70 milj. euroa vuonna 2025 ja 145 milj. euroa vuodesta 2026 lukien. Vuoden 2025 kuntiin vaikuttavat uudet säästötoimet kohdistuvat pääasiassa esittävän taiteen ja museoiden käyttökustannusten valtionosuuksiin sekä kuntien liikuntapaikkarakentamisen avustusten vähentämiseen. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta vähennetään yhteensä 120 milj. eurolla vuodesta 2025 alkaen. Valtionosuiden vähennys on 62,6 milj. euroa, josta noin 40,7 milj. euroa arvioidaan kohdistuvan kuntiin.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvatamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025, mutta kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Kuntien verotulomenetysten korvaukset ovat 540,5 milj. euroa vuonna 2025.

Kuntatalousohjelmaan sisältyvän arvion mukaan kuntien verotulojen ennustetaan vuonna 2025 kasvavan 4,2 % vuodesta 2024. Vuonna 2025 kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan noin 10,3 mrd. euroa ja kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,8 mrd. euroa. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Yhteisöveron tuoton ennustamisen lähtökohtana on viimeisimmän valmistuneen verotuksen mukainen yhteisövero, jota muutetaan arvioidun tuloskehityksen mukaisesti sekä huomioiden veroperustemuutokset.

Kiinteistöveron tuotto olisi arvion mukaan noin 2,4 mrd. euroa vuonna 2025. Uuden kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan olevan noin 32 milj. euroa vuonna 2025. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus olisi noin 19 milj. euroa. Kiinteistöverouudistusta koskeva hallituksen esitys on suunniteltu annettavaksi syksyllä 2024. Uudistuksen tavoitteena on päivittää rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan niiden todellisia arvoja. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon, vaan kunnat voivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntatalouden investointien rahoittamiseen, vaan välttämättömät investoinnit jatkuvat monissa kunnissa lainarahoituksella. Kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin. Kuntatalouden korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, vaikka markkinakorot ovat laskeneet huipustaan, sillä kiinteäkorkoiset lainat ovat suojanneet korkokustannusten kasvua.

Kuntatalousohjelmaan sisältyvän painelaskelman mukaa kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino syvenee toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna vuonna 2025 -1,9 mrd. euroon, vuonna 2026 noin -2,0 mrd. euroon ja vuonna 2027 noin -2,1 mrd. euroon. Kun valtionosuuksiin

tehtävät takautuvat sote-vähennykset ja hallituskauden aikainen indeksijarru poistuvat, asettuu toiminnan ja investointien rahavirta -1,9 mrd. euroon vuonna 2028. Vuosikatteet eivät riitä vuosina 2025–2028 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa, kiinteistöjen tehokas käyttö, kaupungistuminen, syntyvyyden pienentyminen sekä vihreä siirtymä edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja, joissa yhteistyö korostuu

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
yli 100 000 asukasta	-0,1	0,5	1,2	1,2	1,2	1,1
40 001 – 100 000	-0,8	0,9	1,4	1,3	1,3	1,0
20 001 – 40 000	0,2	1,1	1,4	1,4	1,4	1,3
10 001 – 20 000	0,0	1,2	1,9	1,8	1,8	1,5
5 001 – 10 000	-0,4	0,5	1,1	1,2	1,2	0,8
2 001 – 5 000	-0,9	0,7	1,8	2,1	2,4	2,1
alle 2 000	-0,2	1,3	2,9	3,3	3,5	3,1
Manner-Suomen kunnat yhteensä	-0,2	0,7	1,4	1,3	1,0	0,8

Lähde: Kuntatalousohjelma

2.3 Kaupungin talous

Kuntatalouden tavoin myös kaupungin talouden tilanne on haastava. Talous heikkenee voimakkaasti vuonna 2024 sote-uudistukseen liittyvien väli aikaisten kaupungin tulokertymää vuonna 2023 vahvistaneiden vaikutusten poistuessa. Kaupunki, kuten muutkin kunnat, saivat vuonna 2023 verotuloja vielä sote-uudistusta edeltäneiden korkeampien veroprosenttien mukaisesti. Koko maan tasolla näiden ns. verohäntien vaikutus oli noin 1,3 mrd. euroa ja Joensuun osalta noin 16–17 milj. euroa. Lisäksi sote-uudistukseen liittyvän valtionosuuksien tarkistuksen myötä valtionosuuksien taso alenee vuodesta 2024 alkaen 16 milj. eurolla. Kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös oli lähes 21 milj. euroa ylijäämäinen, mutta jos vuoden 2023 tulokertymää nostaneita kertaluontoisia eriä ei huomioitaisi, talous olisi ollut jo vuonna 2023 noin 10 milj. euroa alijäämäinen.

Verotulot ja valtionosuudet vakiintuvat vuodesta 2024 alkaen vastaamaan sote-uudistuksen jälkeistä pysyvää tasoa. Koko maan tasolla arvioidaan, että verotuloja kertyy kunnille verohäntien poistumisen myötä noin 5 % edellisvuotta vähemmän. Myös valtionosuuksien taso alenee vuoteen 2024 nähden sote-siirtoon liittyvien lopullisten vaikutusten tarkentumisen myötä. Valtionosuuksien osalta kuntakohtaiset erot muutoksissa ovat poikkeuksellisen suuria ja Joensuu sekä Pohjois-Karjalan kunnat kokonaisuutena kuuluvat alueisiin, joissa valtionosuudet laskivat merkittävimmin vuoteen 2023 nähden. Muutoksen taustalla on sote-menojen nopea kasvu erityisesti vuonna 2022.

Samanaikaisesti kun verotulot ja valtionosuudet alenevat merkittävästi, menot kasvavat. Menoja kasvattavat erityisesti kunta-alan sopimusten mukaiset palkankorotukset, kustannustason muutokset palveluiden ostoissa sekä kaupungin väestömäärän kasvu. Kuntien kustannustason muutosta kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos vuodelle 2025 on 3,4 % ja indeksi pysyy yli 3 %:n tasolla myös seuraavina vuosina. Lisäksi korkotason nousu on kasvattanut kaupungin korkomenoja

vuodesta 2023 alkaen. Vaikka korkotaso on laskenut korkeimmista lukemista, korkomenot ovat jäämässä aiempiin ns. nollakorkojen vuosiin nähden huomattavasti korkeammalle tasolle.

Kaupungin talous painuukin alijäämäiseksi jo vuodesta 2024 alkaen ja alijäämä uhkaa kasvaa edelleen ilman toimenpiteitä. Lisäksi vuoden 2025 alusta lukien TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kuntien vastuulle kasvattaa ainakin lyhyellä aikavälillä kaupungin talouteen kohdistuvaa sopeutustarvetta, koska siirtyvät menot ovat kaupungin saamaa valtionosuutta suuremmat. Kaupungin taloudessa on siten rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epäsuhta. Taloussuunnitelmakauden sopeutustarpeen suuruudeksi on arvioitu vähintään 20 milj. euroa.

Vuoden 2024 talousarvioon sisällytettiin menokasvun pysäyttämistä koskevia toimenpiteitä, mutta laajempi talouden sopeutustyön prosessi käynnistettiin syksyllä 2023. Työtä tuki ulkopuolisena asiantuntijana FCG. Talouden sopeutustoimien kokonaisuus valmistui huhtikuun alussa. Esitys sisälsi menoja alentavia tai tuloja lisääviä toimenpiteitä yhteensä vajaalla 19 milj. eurolla. Lisäksi esitykseen sisältyy kertaluontoisia taloutta vahvistavia toimenpiteitä.

Sopeutustoimien kokonaisuus esiteltiin kaupunginvaltuutetuille 8.4.2024. Sopeutustoimenpiteistä kuultiin kuntalaisia ja kerättiin palautetta avoimen palautekanavan kautta. Lisäksi palautetta kerättiin erilaisten kyselyiden kautta ja sitä pystyi lähettämään kaupungin kirjaamoon. Kaupunginhallitus pyysi esityksistä lausunnot henkilöstö- ja työllisyysjaostolta, lautakunnilta, Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnalta sekä nuorisovaltuustolta ja vammais- ja vanhusneuvostolta. Kaupungin henkilöstö antoi myös esityksistä palautetta. Kevään aikana käytiin myös yhteistoimintamenettelyt, joissa arviointiin toimenpiteiden henkilöstövaikutuksia.

Talouden tasapainottamista koskevat linjaukset valmisteltiin huomioiden toimenpiteiden keinovalikoima sekä esityksiä koskevat lausunnot ja palaute. Linjaukset ohjaavat samalla myös vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman laadintaa. Kaupunginhallituksen hyväksymän ennakkovaikutusten arvioinnin prosessin mukaisesti luonteeltaan merkittävistä toimenpiteistä tehtiin alustavat ennakkovaikutusten arvioinnit. Ennakkovaikutusten arviointeja tarkennetaan tarvittaessa toimeenpanopäätösten yhteydessä.

Kaupunginjohtajan esityksen mukaan sopeutustoimien euromääräinen vaikutus oli 17,2 milj. euroa. Kaupunginhallitus käsitteli esitystä 3. ja 10.6. Kaupunginvaltuusto hyväksyi linjaukset 17.6. Kaupunginvaltuuston hyväksymien sopeutustoimien kokonaisuuden taloudellinen vaikutus on 13,5 milj. euroa. Talouden sopeutuksen linjaukset ohjaavat vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman valmistelua.

Kaupungin talousarvion valmistelua ohjaa kuntalain talousarvion valmistelua koskevat säännökset. Kuntalain 110 §:n mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Käytännössä säännöksistä seuraa, että kunta, jonka kuluvan vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Kaupungilla oli vuoden 2023 lopussa taseessa kumulatiivista ylijäämää 45 milj. euroa. Ylijäämäpuskuri alenee kuluvan vuoden aikana talousarvion toteutuessa noin 37,6 milj. euroon.

3 Kaupungin organisaatio

Joensuun kaupungin organisaatio perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään hallintosääntöön. Kaupunginvaltuusto, joka muodostuu 59 valtuutetusta, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 11 jäsenisen kaupunginhallituksen tehtäviin kuuluu mm. ohjata ja seurata kaupungin toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa, kehittää kaupungin kilpailukykyä, elinvoimaa ja imagoa, valmistella valtuustossa käsiteltävät asiat lautakuntien esitysten pohjalta sekä panna valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoa kaupungin oikeutta ja edustaa kaupunkia. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstö- ja työllisyysjaosto ja omistajaohjausjaosto.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii myös osallisuus- ja vetovoimalautakunta, joka vastaa kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistämisestä, kaupungin vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kasvattamisesta sekä kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista.

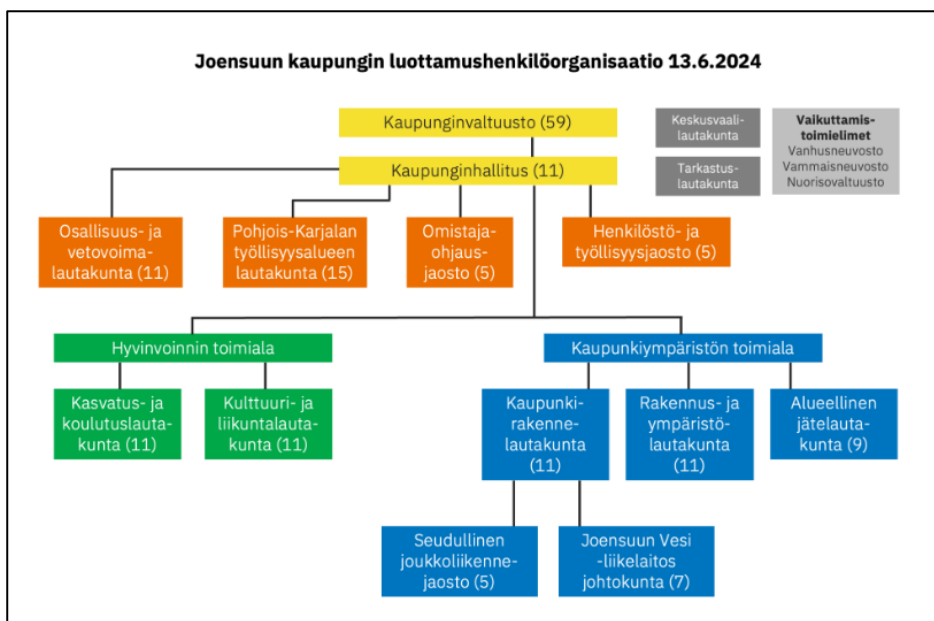
TE-palvelujen järjestämistä vastuun siirtymisen myötä kaupungin organisaatioon kuuluu myös työllisyysalueen kuntien yhteisenä luottamushenkilötoimielimenä toimiva työllisyysalueen lautakunta. Lautakunnan tehtävänä on toimia työvoimavirtojen järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisena työvoimaviranomaisena ja huolehtia em. lain mukaan työvoimaviranomaiselle kuuluvista tehtävistä ja ratkaista em. lain mukaan työvoimaviranomaiselle kuuluvat asiat.

Hyvinvoinnin toimialalla toimii kaksi lautakuntaa: kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä nuorisopalvelut. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimialaan kuuluvat kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä konservatorion ja

kansalaisopiston toiminnan järjestäminen. Lautakunnan toimialaan kuuluvat myös museot, kaupunginorkesteri, seutukirjasto ja urheiluakatemian toiminnan koordinointi.

Kaupunkiympäristön toimialalla luottamustoimielimet ovat kaupunkirakennelautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja alueellinen jätelautakunta sekä Joensuu Vesi – liikelaitoksen johtokunta. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii alueellinen joukkoliikennejaosto. Kaupunkiympäristön toimialan yksiköitä ovat kaupunkirakennepalvelut, tilakeskus, lupa- ja viranomaistoiminnot ja Joensuun Vesi- liikelaitos. Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Kaupunkirakennelautakunta vastaa Tilakeskuksen toiminnasta ja taloudesta, mutta toimitilainvestointien osalta vastaava toimielin on omistajaohjausjaosto.

Kaupungin luottamuselinorganisaatioon kuuluu myös tarkastuslautakunta sekä keskusvaalilautakunta. Vaikuttamistoimieliminä toimivat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

4 Konsernistrategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun strategian puolivälitarkastelun 28.8.2023. Strategia on luonteeltaan konsernistrategia ja antaa tulevaisuuden suunnan kaikelle kaupungin toiminnalle. Strategia ja sen valmistelun taustaselvitykset löytyvät kaupungin internetsivuilta www.joensuu.fi/strategia.

Strategian myötä on otettu käyttöön vahvempi toteutussuunnittelun kytkentä joka vuosi tehtävään talousarviovalmisteluun. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet kuvataan yhdenmukaisen strategia-ohjaustaulukon mukaisesti. Strategian avainmittareiden tavoitetasot sekä strategisten painopistealueiden mukaiset toiminnalliset tavoitteet on esitetty peruskaupungin käyttötalousosan talousarvioiden yhteydessä. Tavoitteissa on huomioitu myös strategiaa toimeenpaneivissa ohjelmissa asetetut tärkeimmät tavoitteet ja toimenpiteet.

Samanaikaisten kansainvälisten kriisien aika jatkuu ja näkyy eskaloituneena Lähi-Idän tilanteena. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut voimallisesti geopolitiikkaa, Euroopan turvallisuutta, liikenneyhteyksiä, inflaatiokehitystä sekä energia- ja talousjärjestelmää. Rajakaupunkina vaikutukset Joensuun toimintaympäristöön ovat olleet mittavia ja näkyviä, kun esimerkiksi Saimaalla liikennöidään enää vain sisäisesti ja kanavan kautta kulkeneet vesikuljetukset ovat lakanneet. Joensuun väestöstä ukrainalaiset ovat nyt toiseksi suurin ulkomaalaisryhmä, joiden kotouttamisessa kaupungin työllä on suuri merkitys.

Lokakuun 2024 näkymässä Joensuun strategian toteuttamiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Kaupungilta tämä edellyttää nopeaa reagointikykyä. Varautumiseen liittyvät näkökulmat korostuvat. Samanaikaisesti on tarkasteltava sekä talouden sopeuttamista, että tulevaisuuden elinvoiman turvaavaa kehittämistä ja investointeja.

Yleinen talousnäkökulma on edelleen ankea. Vaikka inflaatio on hidastunut ja korkotaso laskenut, ei merkittävää reaalityalouduskäännettä ole vielä tapahtunut. Riskikerroin on kasvanut myös lokakuussa 2023 sodaksi kriisiytyneen Lähi-Idän tilanteen vuoksi. Työllisyystilanne on ennätysheikkoa esimerkiksi rakennusalaalla. Kuntataloudessa lähivuodet tulevat olemaan vaikeita. TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle 2025 alusta lukien ja Joensuujohtoinen työ alkaa Pohjois-Karjalassa korkean työttömyyden ja pienenevän rahoituksen lähtökohdista.

Digitalisaation ja monipaikkaisuuden käytännön vaikutukset muuttoliikkeeseen ovat jääneet niin pieniksi, ettei kaupungistumiseen ja väestölliseen keskittymiseen ole odotettavissa suurta muutosta. Osa työnantajista on palannut tiiviimpään läsnäolotyöskentelyyn yhteisöllisyyden ja tuottavuuden lisäämiseksi. Suomen syntyvyyden ja huoltosuhteen kehitys näkökulma jatkuu vaikeana. Kilpailu työvoimasta, opiskelijoista ja yritysinvestoinneista kiristyy. Saavutettavuus, kuten lento- ja junayhteyksien kehittyminen, ovat Joensuun kannalta edunajamisen painopiste jatkossakin. Myös sähkönsiirtoverkkojen kehitys on osoittautunut ratkaisevan tärkeäksi kilpailtaessa investoinneista.

Kaupungin toiminnan tavoitteena ovat hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat. Toiminta-ajatuksen mukaisesti Joensuu tavoittelee asemaa Itä-Suomen loistavimpana kasvukaupunkina. Elinvoiman tavoite-
linjauksen mukaisesti etenemme kohti 80 000 asukkaan kaupunkia vuoteen 2025 mennessä. Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on Suomen 10. suurimman kaupungin asema. Ydinviestin mukaisesti Joensuu profiloituu sopivan kokoisena yliopistokaupunkina, jossa arki sujuu ja luonto voimaannuttaa. Lisäksi Joensuussa jokainen saa aidosti olla oma itsensä. Arvojen mukaisesti toimimme yhdenvertaisesti, yhdessä, rohkeasti ja kestävästi. Joensuussa on helppo hengittää. Strategiassa on määritelty erottautumistekijöiksi opiskelijakaupunki, metsäpääkaupunki, ftoniikkakaupunki, yritys-
kaupunki, urheilukaupunki, kulttuurien kaupunki ja hiilineutraalius. Kaikki strategiaa täsmentävät ohjelmat ovat valmistuneet.

Strategian erottautumistekijät yhdessä kuudelle teemalliselle painopisteelle asetettujen tavoitelinjausten ja avainmittareiden kanssa luovat perustan talousarvion toiminnalliselle tavoiteasettelulle. Vakaa ja vastuullinen talous on edelleen Joensuun strategian keskiössä. Samanaikaisesti on kyettävä investoimaan myös elinvoimaan ja kasvuun, jotta väkilukukehitys saadaan pidettyä jatkollakin myönteisellä uralla.

Vuosi 2025 on valtuustokauden strategian viimeinen toteutusvuosi ja kuntavaalit järjestetään huhtikuussa. Uuden strategian valmistelu on käynnistetty kuntalaiskyselyllä jo keväällä 2024. Strategia on tarkoitus tuoda uuden kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi syys-lokakuussa 2025.

Strategian avainmittareiden tavoitetasot vuodelle 2025 sekä strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet on esitetty luvussa 7.

5 Talousarvion perustelut

5.1 Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman linjaukset

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman valmistelu sekä talouden sopeutus perustuvat kaupunginvaltuuston 17.6.2024 hyväksymiin linjauksiin.

Em. linjauksiin perustuvan talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025-2027 valmistelua esiteltiin kaupunginvaltuuston talusseminaarissa 23.9.2024.

1. Vakaan ja vastuullisen talouden linjaukset

Talousarvio ja -suunnitelma perustuu kaupungin strategiaan ”Helppo hengittää”. Strategian toimintaa ohjaavan periaatteen mukaan pidämme talouden tasolla, joka turvaa kaupungin toimintojen jatkuvuuden ja kehittämisen.

Strategiaan sisältyvän Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu linjausten mukaan pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.

Strategian linjausten mukaisesti vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024–2026 suunnitelmaan sisällytetään talouden tasapainon varmistava ohjelma. Strategiaan sisältyy investointien

priorisointiperiaatteet sekä taloussuunnitelmakauden investointikehyksen enimmäismäärä – 130 milj. euroa – vuosille 2024–2026.

2. Palveluverkko

Kaupungin väestörakenne on muuttunut ja muuttuu tulevina vuosina. Väestömäärää on viime vuosina kasvattanut positiivinen maahanmuutto. Sen sijaan syntyneiden määrä on laskenut voimakkaasti, mikä vaikuttaa välittömästi lasten ja nuorten määrään. Syntyneiden lasten määrään perustuvan ennusteen mukaan vuonna 2030 peruskoululaisia on yli 900 oppilasta vähemmän kuin vuonna 2024. Voimakkaimmin muutos kohdistuu 2020-luvulla alakouluihin ja saavuttaa yläkoulut ja lukiot 2030-luvun alussa. Muutokset vaikuttavat eri tavoin kaupungin eri alueilla. Väestönkasvu on keskitynyt viime vuosina entistäkin voimakkaammin kantakaupungin alueelle, mutta lasten ja nuorten ikäluokkien koko vähenee tälläkin alueella.

Lasten ja nuorten ikäluokkien väheneminen vaikuttaa välittömästi myös kaupungin rahoitukseen. Kuntien valtionosuudet määräytyvät pääosin lasten ja nuorten ikäluokkien perusteella, mistä seuraa, että ikäluokkien pienentyminen vähentää kaupungin saamaa valtionosuutta joka vuosi 1,5-2,5 milj. eurolla. Käytännössä vuoteen 2030 mennessä valtionosuuksien määrä vähenee nykyisillä rahoitusperusteilla pelkästään lasten ja nuorten määrän vähenemisen myötä yli 10 milj. eurolla. Tämä kasvattaa tulevina vuosina talouden sopeutustarvetta, mikäli menorakennetta ei pystytä laskemaan tulojen alenemista vastaavasti. Koulu- ja päiväkotiverkkoa sopeutetaan tulevina vuosina vastaamaan pienenevää varhaiskasvatus- ja kouluikäisten lasten määrää. Muutosten tavoitteena on turvata opetukseen ja varhaiskasvatukseen riittävät ja tasapuoliset resurssit kaikissa kouluissa ja päiväkohteissa.

Kaupungin päiväkotiverkko on osin uusiutunut viimeisen 10–15 vuoden aikana sekä kaupungin omien yksiköiden että yksityisten toimijoiden osalta, mutta on edelleen varsin pirstalemainen. Lisäksi päiväkotiverkossa on runsaasti korjausvelkaa. Pirstalemainen päiväkotiverkko lisää palveluiden kustannuksia henkilöstön käytön ja tukipalveluiden osalta. Päiväkotiverkkoa tiivistetään. Muutoksen edellyttämien investointien aikataulu tarkennetaan kohdekohtaisesti taloudelliset ja toiminnalliset näkökohdat huomioiden. Mikäli esitetyn kohdekohtaisen investoinnin tarkennetut laskelmat osoittavat säästöpotentiaalin, on sovitusta investointikatosta poikkeaminen kokonaistalouden näkökannalta mahdollista. Talouden sopeuttamisjakson aikana (2024-2030) sivistys- ja hyvinvointijohtaja tuo päiväkotiverkkoon liittyvät muutosesitykset kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätettäväksi.

Varhaiskasvatuksen palvelut jatkuvat Tuupovaarassa, Uimaharjussa ja Niittylahden-rannassa. Ilta- ja viikonloppuhoito säilyy Enossa.

Pitäjien palveluita kootaan tarkoituksenmukaisessa aikataulussa saman katon alle ja niitä kehitetään kohti pitäjäpalvelupisteitä. Pitäjäpalvelupisteet sisältävät ainakin asiakas- ja tukipalveluita sekä kirjastopalveluita. Osassa pitäjiä nuorisopalvelut voidaan keskittää saman katon alle. Konseptia kehitetään edelleen vastaamaan eri pitäjien palvelutarpeita. Hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä pitäjäpalvelupisteiden osalta tulee edistää. Vastaavat viranhaltijat pitävät osallisuus- ja vetovoimalautakunnan ajan tasalla valmistelun osalta ja kuulevat lautakunnan evästyksiä valmistelussa sekä osallistavat kuntalaisia.

Kiinteitä kirjastoja ei lakkauteta, vaan toimintaa kehitetään edelleen kohti omatoimikirjastopalvelua. Tuupovaaran ja Kiihtelysvaaran kirjastot muutetaan omatoimikirjastoiksi.

Liikuntapaikkojen ylläpidosta laaditaan hoitotasosuunnitelma. Liikuntapaikkaverkostoa ja liikuntapalveluiden käytössä olevien tilojen määrää vähennetään maltillisesti yksittäisistä liikuntapaikoista luopumalla. Liikuntapaikkakohteet on tuotava kulttuuri- ja liikuntalautakunnan tietoon. Liikuntapaikkojen osalta liikuntajohtaja tuo liikuntapaikkaverkoston kokonaisuuden lautakunnalle päätettäväksi. Vähällä käytöllä olevista leikkikentistä luopuminen tukee talouden hallintaa.

Hallintotalon tilankäyttöä tiivistetään ja kaupungin edustustiloista sekä työyhteisöjen käytössä olevasta kesämökistä luovutaan. Yhteisötila Sataman toiminnot turvataan.

Kiinteistöjen kehitykseen luodaan malli, joka tukee kaupungin tyhjiksi jääneiden ja tulevaisuudessa käytöstä poistuvien kiinteistöjen jatkokäyttöä. Aktiivinen kiinteistökehitys vaatii myyntitoimenpiteitä ja kiinteistöjen muuta kehitystyötä, esimerkiksi käyttötarkoituksen ja kaavoituksen muuttamista. Ensi vaiheessa tyhjät kiinteistöt ja niiden ylläpitokustannukset eriytetään kirjanpidossa omaksi kustannuspaikakseen ja jatketaan myyntitoimenpiteitä. Kiinteistöjen kehityksestä toteutettavaan malliin laaditaan aikataulusuunnitelma.

Palveluverkkopäätösten uudelleen tarkastelu on mahdollista, mikäli talouden tasapainotavoite ei toteudu.

3. Palvelujen järjestäminen

Strategian toimintaa ohjaavien periaatteiden mukaan järjestämme palvelut kuntalaisten ja alueiden tarpeita ennakoiden, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Palveluiden tuottamistapoja, erityisesti oman toiminnan ja ostopalveluiden suhdetta sekä sopimusohjauksen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti. Palveluiden sisäisen organisoinnin muutoksilla tuetaan palveluiden laatua ja tuottavuuden kehittymistä.

Kaupunki ostaa merkittävän määrän palveluita omistamiltaan yhtiöiltä. Euromääräisesti suurimmat ostot kohdistuvat ateria-, puhtaus- ja logistiikkapalveluita tuottavaan Polkka – Pohjois-Karjalan tuki-palvelut Oy:öön ja ict-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita tuottavaan Meidän IT ja talous Oy:öön. Yhtiöiltä ostettavien palveluiden kustannusten odotetaan kasvavan kustannustason nousua hitaammin. Tavoitteisiin pääsemiseksi palveluiden tuottavuuden tulee kasvaa sekä yhtiöiden omilla että kaupungin ja yhtiön yhteisillä toimenpiteillä. Tarvittaessa toimintoja voidaan siirtää kaupungin omaksi toiminnaksi tai kilpailuttaa markkinoilta, mikäli tällä voidaan saavuttaa taloudellisia hyötyjä ja parantaa palveluiden laatua.

4. Taksat, maksut ja avustukset

Kaupungin päätösvallassa taksojen ja maksujen osalta korotusten vaikutuksia käyttäjämääriin tulee seurata jatkuvasti. Tavoitteena on, että palveluiden kävijämäärät kasvavat, mikä tuo lisää tuloja kaupungille. Lautakunta päättää taksojen ja maksujen korotuksista vuosittain. Enimmäiskorotus vuositasolla voi olla inflaatio tai 2%.

Uutena maksuna valmistellaan käyttöönotettavaksi vuoden 2025 alusta lukien hulevesimaksu. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkiympäristön toimialan maksujen tasoja korotetaan.

Toimivaltaiset toimielimet päättävät maksujen ja taksojen korotusten kohdentamisesta asetettu taloudellinen tavoite huomioiden. Kaupungin myöntämien avustusten tasoa lasketaan suunnitellun 10% sijaan 5%. Suur tapahtumakumppanuuksien tason kokonaisuutta madalletaan talousarviovalmistelun yhteydessä tarkentuvan kohdennuksen mukaisesti porrastetusti vuosina 2025–2026.

5. Palvelujen sisältö, laatu ja laajuus

Vaikean taloudellisen tilanteen johdosta sopeutustoimenpiteitä kohdennetaan myös palveluiden sisältöön, laatuun ja laajuuteen. Toimenpiteillä on vähäisessä määrin vaikutuksia erityisesti ei-lakisääteisten palveluiden saatavuuteen, mutta ensi sijassa toimenpiteillä tuetaan tuottavuuden kehittymistä sekä menohallintaa. Ei-lakisääteisissä palveluissa etsitään aktiivisesti vaihtoehtoja yhteistyön tiivistämiseen elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin kanssa.

Toimisto- ja asiantuntijapalvelutehtävien yhteen kokoamista keskeisissä toiminnoissa selvitetään edelleen, prosessien kehittämistä ja digitalisaation hyödyntämistä jatketaan. Henkilöstön tehtävänkuvia arvioidaan ja muutetaan tarpeen mukaan, mikäli toiminnan uudelleen organisointi sitä vaatii. Lisäksi selvitetään mahdolliset tarpeet yhtiöittää tai ulkoistaa kaupungin toimintoja tarvittavilta osin ja tarkennetaan poikkihallinnollisia ohjeistuksia ja linjauksia menojarrutusten tueksi.

Nuorisopalvelut säilyvät Uimaharjussa, Kiihtelysvaarassa ja Tuupovaarassa. Uimaharjun toiminnot säilyvät nykyisellä paikallaan niin kauan, kun koulu on koulun käytössä.

Kulttuuripalveluiden laajuuden muutoksilla seutukirjaston toimipisteiden aukioloaikojen, kansalaisopiston kurssitarkastelun, konservatorion opintotarjonnan sekä pienempien museoiden osalta pienennetään menotasoa. Kansalaisopiston osalta ryhmäkokorajat pysyvät ennallaan. Joensuun bunkerimuseon ja Kiihtelysvaaran kotiseutumuseon toiminnan jatkuminen turvataan. Kaupunki pyrkii yhteistyön avulla löytämään yhteistyökumppaneita, joilla olisi mahdollisuus ottaa vastuuta kohteista. Orkesterin ohjelmistosuunnittelu ja avustajien käytön tarkempi harkinta tukee menohallintaa. Kaupunki luopuu Sinkkolan kotieläinpihasta omana toimintana, tavoitteena on, että Sinkkolan kotieläinpiha siirtyy yhteistyösopimuksella 3. sektorin toimijalle. Yhteistyö lukioiden välillä tiivistyy. Varhaiskasvatuksen prosessien kehittämistä jatketaan mm. loma-aikojen järjestelyiden osalta ja määräaikaisen henkilöstön käytön osalta.

Luottamushenkilöorganisaation rakennetta arvioidaan syksyn 2024 aikana. Samassa yhteydessä tarkastellaan koko kaupungin organisaatorakennetta. Tavoitteena on, että muutokset tulisivat voimaan uuden valtuustokauden alkaessa.

Rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten lisäksi talouden tasapainotavoitteen saavuttamista tukee toimenpiteet, joilla vaikutetaan menokehitykseen ja alennetaan maltillisesti menotasoa. Toimenpiteet kohdistuvat energiatehokkuuden parantamiseen, joukkoliikenteeseen, Ice hearts -toimintaan, tapahtumakaluston vuokraamiseen sekä henkilöstön käytössä oleviin laitteisiin, järjestelmiin, liittymiin ja käyttöoikeuksiin. Lisäksi toimenpiteet koskevat verkkosivujen julkaisujärjestelmää, vieraanvaraisuuksien priorisointia, kokoustarjoiluja, vaalien järjestämistä, kaupungin jäsenyyksiä, kaupungin palveluiden laskutusta ja maksamista sekä maakuntaliiton palveluita. Toimenpiteitä voidaan kohdistaa myös toisiin toimielimelle asetetun tavoitteen toteuttamiseksi.

TE-palveluiden järjestämistäsi vastuu siirtyy kunnille vuoden 2025 alusta lukien. Kuntien päätösten mukaisesti kaupunki vastaa vastuukuntana koko maakunnan palvelujen järjestämisestä. TE-palveluiden talousarvio mitoitetaan vastaamaan valtionosuutta, jota kaupunki saa vastuulleen siirtyviin TE-palveluihin. Taitamo -toimintaa muutetaan huomioiden lainsäädännön muutokset.

6. Omaisuuden hallinta, omistajaohjaus

Kaupungin omaisuudelle ja sen hallinnalle asetetaan tavoitteet kaupungin omistajapoliittisessa ohjelmassa. Omistaminen ei ole itsetarkoitus, vaan sen tulee olla valittuihin kriteereihin perustuvaa harkittua toimintaa ja tukea tavoitteiden ja päämäärien toteuttamista sekä olla aina taloudellisesti kannattavaa. Omistamisen kriteerinä on myös korkealaatuisten palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti. Omistaminen on arvioitava nykyhetken ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen.

Tytäryhtiöille asetetaan jatkossa niiden tuloksentekevyyden ja osingonmaksupotentiaalin sekä lainsäädännön asettamat reunaehdot huomioiden osinkotasoa koskevat tavoitteet. Tavoitteena on, että osinkotulot tukevat vuosittain kaupungin taloutta. Lisäksi tavoitteeksi asetetaan, että kertaluontoiset tuloerät, kuten osingonjako tai yhtiöjärjestelyt, tuovat lisätuloja. Kaupungin ja yhtiöiden välisiä sopimusperusteisia eria tarkastellaan ja tavoitteena on alentaa menotasoa hallitusti vuosina 2025–2026.

Tytäryhtiöille vuokrattavien tilojen vuokraperusteet yhtenäistetään kaupungin muiden tilojen vuokraperusteisiin porrastetusti vuosina 2025–2026. Kaupungin takauksista perittävän takausprovision tasoa nostetaan uusien takausten kohdalla ja tarkka takausprovision taso arvioidaan tapauskohtaisesti. Kaupunki ei lähtökohtaisesti enää myönnä kolmassijalainoja vuokrataloyhtiöille. Konsernitilin korkoehdot tarkastellaan vuosittain.

Metsän myyntitavoite säilyy vuoden 2025 aikana korkeammalla tasolla, jonka jälkeen palataan Joensuun metsänhoidon linjausten mukaisiin puunmyyntimääriin. Lisäksi muiden kuntien alueilla sijaitsevista metsäomaisuudesta luovutaan, mikä parantaa tulosta vuosina 2024–2025.

Aktiivinen, kaupungin tyhjiksi jääneiden ja tulevaisuudessa käytöstä poistuvien kiinteistöjen kehittäminen liittyy keskeisesti myös omaisuuden hallinnan kokonaisuuteen.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen osalta selvitetään kuntayhteistyön lisäämistä sekä mahdollisen yhtiöittämisen vaikutukset vuoden 2024 aikana.

Omistajapoliittiset linjaukset päivitetään vuoden 2025 aikana.

7. Verotuksen taso

Kaupungin strategian Vakaan ja vastuullisen talouden linjausten mukaan pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla.

Joensuun kunnallisveroprosentti on 7,90 %. 21. suurimman kaupungin tuloveroprosentin mediaani on 8,10 %. Toisaalta joensuulaisten keskimääräinen tulotasokin on selvästi koko maata matalampi. Kiinteistöverojen osalta Joensuun verotuksen taso on ollut myös suhteellisen kilpailukykyinen. Vakiuutisten asuinrakennusten veroprosentti on Joensuussa 0,45 %, kun isojen kaupunkien mediaani on 0,55 %. Yleinen kiinteistöveroprosentti rakennusten osalta on puolestaan Joensuussa 1,10 %

mediaanin ollessa 1,30 %. Muiden asuinrakennusten veroprosentti on 1,00 %, vastaavasti mediaani on 1,20 %. Kiinteistöveron kokonaisuudistus on valmisteilla ja tulee voimaan vuoden 2026 alusta lukien.

Kunnallisverojen osalta 0,1 % - veroprosenttiyksikön nosto tuo kaupungille lisätuloa noin 1,5 milj. euroa. Verotulojen tilitysrytmin johdosta vaikutus ensimmäisenä vuonna on hieman pienempi. Kunnallisveroperusteiden tarkistaminen 21. suurimman kaupungin mediaanitasoon lisäisi verotuloja noin 3 milj. eurolla ja kiinteistöveron osalta vajaalla 4 milj. eurolla vuodessa. Tulevien vuosien talouden tasapainon varmistamiseksi kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit pyritään pitämään 21 suurimman kaupungin mediaanitasossa. Veropäätökset valmistellaan päätettäväksi siten, että verotuksen tasosta päätetään lain vaatimusten mukaisesti viimeistään marraskuun 17. päivä.

8. Investointitaso

Strategian Vakaan ja vastuullisen talouden linjausten mukaan lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.

Vuoden 2024 investointimenot ovat yhteensä 56 milj. euroa. Strategiassa määritelty 130 milj. euron investointikehys mahdollistaa vuosille 2025–2026 enintään 74 milj. euron investointitason. Investointikehys ei käytännössä mahdollista jo käynnissä olevien tai jo suunniteltujen investointien lisäksi uusien investointien käynnistämistä vuosina 2025–2026.

Kaupungin talous on jäämässä vielä lähivuosina alijäämäiseksi, koska talouden sopeutustoimet toteutuvat portaittain tulevina vuosina. Alijäämäinen tulos ei lähtökohtaisesti mahdollista investointimenojen tason nostamista eikä uusien investointien aikaistamista.

Tulevien vuosien investointitaso mitoitetaan hallitusti siten, että lainakannan ja vuokra- sekä leasingvastuiden taso vakautetaan. Toimitilainvestointeja voidaan aikaistaa hyväksytystä investointikehystä huolimatta, mikäli investointi parantaa kaupungin tulosta investoinnista sekä toiminnasta aiheutuvat kustannukset huomioiden.

Tulevien vuosien suurin yksittäinen investointi tulee kohdistumaan uimahalleihin. Uimahalli-investointi ei sijoitu valmisteltavalle taloussuunnitelmakaudelle, mutta valmistelua varten on tarkoituksenmukaista tehdä jo tässä vaiheessa kokonaisuutta koskevat linjaukset huomioiden investoinnin suuruus ja sen vuosittaisia toimintamenoja nostava vaikutus huomioiden. Uuteen uimahalliin ei toteuteta erillisiä kisakatsomoita. Rantakylän uimahalli jatkaa elinkaarensa loppuun perusylläpitotasolla.

Investointikehukseen luetaan sekä omaan taseeseen toteutettavat investoinnit että vuokra- tai leasingrahoituksella toteutettavat investoinnit. Investointipäätösten yhteydessä arvioidaan investointien toteutus- ja rahoitusmalli: osa investoinneista voidaan toteuttaa kaupungin rahoitusriskien hallinnan parantamiseksi leasingrahoituksella tai vuokraamalla. Tällä vaikutetaan mm. kaupungin taseen rakenteeseen, tasataan investoinneista aiheutuvaa vaikutusta kaupungin kassavirtaan sekä pienennetään lainasalkun jälleenerahoitukseen liittyviä riskejä. Rahoitusriskien ohella pienennetään myös omistamiseen liittyviä riskejä.

9. Talouden kokonaisuus

Talouden sopeutustoimien kokonaisuus voidaan esittää teemakohtaisesti sekä toimielinten tasolla.

Teema	2024	2025	2026	2027	2028-2030	Yhteensä
Palveluverkko, kiinteistöt yhteensä	324 000	1 254 000	1 077 000	1 275 000	1 872 000	5 802 000
Palvelujen järjestäminen yhteensä	42 000	338 000	338 000	150 000	0	868 000
Tulojen lisääminen, avustusten taso yhteensä	347 000	1 039 000	243 000	0	0	1 629 000
Palvelujen sisältö, laatu ja laajuus yhteensä	1 216 000	1 298 000	484 000	220 000	120 000	3 338 000
Omaisuuksien hallinta, omistajaohjaus yhteensä	40 000	956 000	900 000	0	0	1 896 000
Teemat yhteensä	1 969 000	4 885 000	3 042 000	1 645 000	1 992 000	13 533 000

Toimielin	2024	2025	2026	2027	2028-2030	Yhteensä
Kaupunginvaltuusto/vaalit	0	10 000	0	0	0	10 000
Kaupunginhallitus	645 000	865 000	553 000	0	120 000	2 183 000
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta	177 000	68 000	20 000	0	0	265 000
Kasvatus- ja koulutuslautakunta	160 000	822 000	807 000	1 275 000	1 852 000	4 916 000
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	373 000	467 000	103 000	50 000	20 000	1 013 000
Kaupunkirakennelautakunta	431 000	1 904 000	1 030 000	10 000	0	3 375 000
Rakennus- ja ympäristölautakunta	26 000	165 000	40 000	0	0	231 000
Kaikkia toimialoja koskevat	157 000	584 000	489 000	310 000	0	1 540 000
Yhteensä	1 969 000	4 885 000	3 042 000	1 645 000	1 992 000	13 533 000

Lisäksi vuosiin 2024-2025 kohdistuu kertaluontoisia eriä yhteensä 6,8 milj. eurolla. Veroperusteiden tarkistus lisäisi tuloja noin 7 milj. eurolla vuositasolla.

Vuoteen 2024 kohdistuvat toimenpiteet sisältyivät valtaosin joulukuussa 2023 hyväksytyyn vuoden 2024 talousarvioon. Uudet vuotta 2024 koskevat toimenpiteet huomioitiin kesäkuussa hyväksytyyn talousarviomuutoksen yhteydessä.

Sopeutustavoite on kokonaisuutena toimielintä sitova, mutta toimielin voi kohdentaa asetettua tavoitetta toimielimen sisällä esityksistä poiketen kuitenkin niin, että euromääräinen tavoite toteutuu.

Kaupungin talous oli kuluvana vuonna alkuperäisen talousarvion mukaan 16,3 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviomuutosten jälkeen alijäämä on jäämässä alkuperäistä talousarviota pienemmäksi ja pienenee edelleen sopeustoimien sekä veroperusteiden tarkistamisen myötä taloussuunnittelukaudella 2025-2027.

Kaupungin taseessa oli vuoden 2023 lopussa kumulatiivista ylijäämää 45,4 milj. euroa. Ilman sopeustoimia kaupungin taseeseen arviointiin kertyvän alijäämää jo vuonna 2026. Talouden sopeutuksen linjausten valmistelun jälkeen talouden tilanne on hieman parantunut. Talousarvio- ja suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä, mutta tarkentuneiden arvioiden mukaan sopeustoimien sekä maltillisen veronkorotuksen myötä kaupungille jää ylijäämäpuskuria taloussuunnittelukauden jälkeenkin.

Sopeustoimien riittävyttä seurataan ja toimenpiteitä joudutaan tarkastelemaan uudelleen, mikäli talouden tasapainotavoite ei toteudu.

Vakaa käyttötalous

Vuoden 2025 talousarvion käyttötalous osa on laadittu huomioiden talouden sopeutuksen linjaukset sekä toimintamenoihin ja -tuloihin kohdistuvat muutostekijät.

Talousarviossa on huomioitu voimassa olevan kunta-alan virka- ja työehtosopimuksen mukaiset muutokset. Vuonna 2024 palkkoja nostaa yleiskorotukset, paikalliset järjestelyvaraerät sekä kehittämisohjelmaerät. Vuodelle 2025 kohdistuu kaksi kehittämisohjelmaerää. Vuosikeskiarvovertailussa palkat nousevat vuonna 2025 vuoteen 2024 nähden 2,2 %, mikä on huomioitu tulosaluekohtaisissa talousravitiedoissa. Lisäksi uuden sopimuskauden korotuksiin on tehty keskitetty varaus yleishallinnon tulosalueelle, josta se kohdennetaan tulosalueille talousarviomuutoksen yhteydessä. Kokonaisuutena palkankorotukset nostavat henkilöstömenoja noin 3,3 milj. euroa kuluvaan vuoteen nähden.

Sisäisten vuokrien muutos on sidottu pääomavuokrien osalta elinkustannusindeksin muutokseen ja hoitokulujen osalta kiinteistön hoidon ylläpidon kustannusindeksiin. Elinkustannusindeksin muutos on 1,02 % (huhtikuu 2023-huhtikuu 2024) ja kiinteistönhoidon ylläpidon kustannusindeksi 0 % (Q4/2022 – Q4/2023). Vuokrien tasoon vaikuttaa myös ylläpitovuokrien tarkistus toteutuneiden menojen mukaisesti (vuosi 2023) sekä rakennusten teknisten arvojen tarkistus. Lisäksi maa-alueiden sisäinen vuokra tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksillä. Muutokset vaikuttavat sisäisten vuokrien tasoon, mutta muutokset on huomioitu toimialoille talousravitiedoissa. Tilavuokrien muutoksissa on huomioitu myös palveluverkon muutosten vaikutus.

Käytöstä poistettujen tilojen purkukustannukset on huomioitu Tilakeskuksen tulostavoitteessa.

Talousarviossa on myös huomioitu tehtävien ja velvoitteiden sekä palveluiden tarpeen muutoksista aiheutuvia muutostarpeita, kuten perusopetuksen vuosiviikkotuntimäärien kasvu, oppilasmäärien muutokset perusopetuksessa sekä hoidossa olevien lasten määrän muutokset varhaiskasvatuksessa. Lisäksi määrärahoissa on huomioitu arvio merkittävimpien ostopalveluiden kustannustason muutoksesta (erityisesti puhtaus- ja ateriapalvelut sekä logistiikkapalvelut, joukkoliikenne, yhdyskuntateknikka sekä kiinteistöhuolto).

Käyttötalouden tuloarvioissa on otettu huomioon tonttien myyntivoittotavoite (2 milj. euroa), maankäyttökorvausten arvio sekä maanvuokrien ennakoitu muutos. Lisäksi kaupungin päätösvallassa oleviin taksoihin ja maksuihin tehdään kuntien kustannustason muutosta vastaavat korotukset peruspalvelujen hintaindeksin mukaisesti. Myös toimitilamuutosten vaikutus huomioidaan tuloarvioissa. Lisäksi palveluiden kysynnän muutos kasvattaa joukkoliikenteen sekä orkesterin tuloja. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja tarkistetaan 1.8.2025. Enimmäismaksut nousevat, mutta vastaavasti asiakasmaksujen laskennassa huomioitavat tuloajat muuttuvat, joten kokonaisuutena tulokertymän ei maksujen tarkistamisen myötä oleteta nousevan. Sen sijaan hoidossa olevien lasten määrän väheneminen vaikuttaa tulokertymään.

Kuntien vastuulle siirtyvien TE-palveluiden talousarvio on mitoitettu vastaamaan valtiosuutta, jota kaupunki saa vastuulleen siirtyviin TE-palveluihin.

Käyttötaloudessa on huomioitu myös kaupunginvaltuuston 17.6.2024 päätöksen mukaiset talouden sopeutuksen tavoitteet. Talousravitieoon kohdennettujen pysyvien rakenteellisten toimenpiteiden vaikutus vuodelle 2025 on lähes 4 milj. euroa. Vuonna 2024 käynnistyneet tai toteutetut toimenpiteet huomioiden pysyvien toimenpiteiden arvo vuonna 2025 on vuositasolla yhteensä 6 milj. euroa. Lisäksi talousravitieoon sisältyy kertaluontoisia toimenpiteitä 4 milj. euroa.

Valtuuston hyväksymien linjausten mukaisten toimenpiteiden kokonaisuus on suurempi. Koska euromääräiset tavoitteet ovat valtuuston linjausten mukaisesti sitovia, talousarviossa on asetettu toiminnalliseksi tavoitteeksi tarkentaa puuttuvat toimenpiteet huhtikuun loppuun mennessä. Vuoden 2025 osalta tämä edellyttää pysyviä toimenpiteitä noin 1 milj. eurolla sekä kertaluontoisia toimenpiteitä 0,5 milj. eurolla. Lisäksi, mikäli talousarvioon sisältyvät toimenpiteet eivät joltain osin toteudu, tulee käynnistää muita toimenpiteitä, joiden toteuttamiselle varmistetaan talouden sopeutuksen onnistuminen.

Vuosien 2026-2027 tulosaluekohtaisissa talousarvioissa on huomioitu kustannustason muutos sekä talouden sopeutuksen mukaiset toimenpiteet ja merkittävät muutokset palveluverkossa tai palvelujen kysynnässä (lasten määrän muutos).

Muutokset muutettuun talousarvioon nähden on esitetty yksilöityinä liitteessä 1

Vakaa investointitaso

Kaupungin lainakanta on kasvanut 2000-luvulla yksittäisiä vuosia lukuun ottamatta. Samanaikaisesti myös vuokra- ja leasingvastuiden määrä on kasvanut. Lainakanta on ollut viimeisten vuosien aikana kuntasektorin keskitasoa tai hieman sen alle. Velkaantumiseen liittyvät riskit ovat kuitenkin kasvanneet. Riskit kasvoivat sote-uudistuksen myötä: muutoksen myötä kaupungin toimintamenot ja tulot pienentyivät merkittävästi, mutta velat ja vastuut jäivät kaupungille. Suhteellinen velkaantuneisuus eli vieraan pääoman suhde kaupungin tuloihin (toimintatuotot, verot ja valtionosuudet) kasvoi aiemmasta noin 50 %:n tasosta yli 100 %:iin. Velkaantumiseen liittyvät riskit ovat konkretisoituneet korkojen nousun myötä. Vaikka korkotaso on laskenut kesästä 2024 alkaen, korkomenojen taso on noussut huomattavasti korkeammalle tasolle, mitä se oli vielä vuonna 2022.

Strategian Vakaan ja vastuullisen talouden linjausten mukaan lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan. Investointitason mitoituksessa huomioidaan strategian sekä talouden sopeutusta koskevien linjausten mukaisesti strategiassa asetettu 130 milj. euron investointikehys. Vuosien 2025-2027 investointimenojen kokonaismäärä on noin 113 milj. euroa. Investointitaso sisältää sekä peruskaupungin investoinnit (toimitilat, yhdyskuntatekniikka, kalusto- ja laitehankinnat sekä muut investointimenot) että Joensuun Vesi -liikelaitoksen investoinnit. Luvussa ei ole huomioitu peruskaupungin ja Joensuun Vesi -liikelaitosten välistä hulevesiverkoston sisäistä ostoa.

Investointitaso jää vuosina 2025-2026 aiemmin arvioitua pienemmäksi. Tähän on vaikuttanut erityisesti Reijola-Niittylahti alueen kouluverkkoratkaisua koskeva valitus hallinto-oikeudelle, mikä on siirtänyt kouluinvestointien toteutusajankohtaa. Taloussuunnitelmakauden jälkeiseen aikaan tulee kohdistumaan investointimenojen nousupainetta, mikä tulee haastamaan myös talouden suunnittelua ja strategiassa asetettua lainakannan sekä leasing- ja vuokravastuiden tasoa koskevan tavoitteen toteuttamista. Investointitason kasvu vaikuttaa kaupungin tulevien vuosien lainakannan kehitykseen ja siten korkomenojen tasoon, vuosittaisten poistojen tasoon sekä palveluverkon laajentumisesta aiheutuvien kulujen tasoon (vuokramenot, ylläpitokulut, tukipalvelut jne.).

Investointien tasoa ohjaa paitsi lainakantaa- ja vastuita sekä investointien kokonaistasoa koskeva tavoite, myös strategiaan sisältyvät investointien priorisoinnin linjaukset. Toimitilahankkeiden priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)

2. Tilojen terveellisyydestä/kunnosta/esteettömyydestä huolehtiminen ja korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen

Talousarviossa ja -suunnitelmassa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan hankkeet huomioidaan toimitilarakennusten investointiohjelmassa, kun hankesuunnitelmat valmistuvat. Keskeisenä tavoitteena kaikissa hankkeissa on investointien kohtuullistaminen. Järkevillä tilaratkaisuilla pystytään vaikuttamaan merkittävästi paitsi investointien kokonaistasoon, myös niistä elinkaarensa aikana aiheutuviin kustannuksiin. Myös toimitilojen kalustehankinnoissa huomioidaan kohtuullisuuden periaate ja määritellään kalustamista koskevat tavoitteet (€/oppilas, €/lapsi). Tällä turvataan resurssien tasapuolista ja tehokasta kohdentumista kaupungin eri yksiköissä sekä lisätään talouden suunnitelmallisuutta. Investointipäätösten yhteydessä arvioidaan myös investointien toteutus- ja rahoitusmalli: osa investoinneista voidaan toteuttaa kaupungin rahoitusriskien hallinnan parantamiseksi leasingrahoituksella tai vuokraamalla. Tällä vaikutetaan mm. kaupungin taseen rakenteeseen, tasataan investoinneista aiheutuvaa vaikutusta kaupungin kassavirtaan sekä pienennetään lainasalkun jälleerahoitukseen liittyviä riskejä. Rahoitusriskien ohella pienennetään myös omistamiseen liittyviä riskejä.

Yhdyskuntatekniikan investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Uudisrakentaminen turvataan ja alueet tehdään valmiiksi
2. Elinkeinoelämää edistävät kohteet
3. Vastuiden toteuttaminen kumppanuushankkeissa (valtio, yritykset)
4. Omaisuuden arvo säilytetään ja korjausvelkaa pienennetään

Yhdyskuntatekniikan investointien osalta noudatetaan käytäntöä, jossa kaupunginvaltuustoon nähdän sitovaa on nettoinvestointien taso. Tällä kannustetaan hankkimaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta kaupungin tavoitteiden kannalta tärkeiden investointien eteenpäin viemiseksi.

Kaupunginvaltuuston 31.8.2020 § 72 päätöksen mukaan musiikki- ja kulttuuritalon toteuttaminen ja aikataulut Carelicum vaihtoehdon mukaisesti ratkaistaan tarkemmin seuraavan valtuustokauden strategiassa ja siitä johdetuissa talousarvioissa. Tämän jälkeen kaupungin taloustilanne on muuttunut merkittävästi, joten musiikki- ja kulttuuritalonkin toteutuminen edellyttää kaupunginvaltuuston 17.6.2024 § 49 päättämien talouden sopeutusmahdollisuuksien noudattamista.

Musiikki- ja kulttuuritalo on kaupungin elinvoiman kannalta tärkeä hanke ja sen toteutuminen lisää mm. matkailua mahdollistamalla isojen kulttuuri- ja musiikkitapahtumien sekä kongressi- ja työseminaarien järjestämisen. Musiikki- ja kulttuuritalohankkeessa kaupungin roolina ei lähtökohtaisesti ole musiikki- ja kulttuuritalon omistaminen, vaan kaupungin omien käyttötarpeiden toteuttaminen ja kaupungissa toimivien kulttuuritoimijoiden toimintamahdollisuuksien huomiointi. Musiikki- ja kulttuuritalon tapahtuma- ja muu toiminta ei ole kaupungin perustehtävää, joten talouden sopeutusmahdollisuuksien mukaisen kokonaisuuden toteutuminen edellyttää yhteistyötä ulkoisen toimijan kanssa. Musiikki- ja kulttuuritalon toteuttaminen edellyttää kilpailutusta, joka toteutetaan vuoden 2025 aikana. Mahdollisimman monipuolisten mallien löytämiseksi on tarpeellista tarkastella uudelleen myös musiikki- ja kulttuuritalon sijaintia, joka ratkaistaan kilpailun tuloksena. Hankkeen etenemisvaiheet ja musiikki- ja kulttuuritalolle asetettavat tarkemmat vaatimukset määritellään erikseen kilpailutuksen valmistelun yhteydessä. Hanke etenee toteutukseen vain, jos kilpailutuksen lopputuloksena löytyy toteutusmalli, mihin kaupunki pystyy sitoutumaan.

Hulevesimaksun käyttöönoton myötä hulevesien viemärointi siirtyy Joensuun Vesi -liikelaitokselta peruskaupungin puolelle. Hulevesiviemäriverkoston siirto on huomioitu arvioidun tasearvon mukaisena peruskaupungin puolella investointimenona yhdyskuntatekniikan tulosalueella ja vastaavasti pysyvien vastaavien luovutustulona Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarviossa. Taloudelliset vaikutukset tarkentuvat vuoden 2024 tilinpäätöksen perusteella ja tarvittavat muutokset huomioidaan talousarviomuutoksen yhteydessä.

5.2 Tuloperusteet

Verotulot

Kunnallisvero

Joensuun verotulojen kasvu on jäänyt monena vuonna hieman koko maan kasvusta. Vuonna 2022 kasvu koko maassa oli 4,0 %, kun Joensuussa kunnallisverotulojen muutos oli 3,0 %. Vuonna 2023 sen sijaan Joensuun kehitys oli hieman koko maata parempaa. Maksuunpantu kunnallisvero aleni pääasiassa sote-uudistukseen liittyvän veroprosenttileikkauksen johdosta koko maassa 58,5 %. Joensuussa muutos oli mukaan -56,2 %.

Kuluvana vuonna kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän joulukuun muutetun talousarvion mukaan 120,0 milj. euroa. Vuoden 2024 alkuperäisessä talousarviossa kunnallisverojen määräksi arvioitiin 112 milj. euroa, joten verotulojen kasvu on ollut syksyllä 2023 arvioitua parempaa. Verotuloja kertyy arvioitua enemmän erityisesti valmistuvaan vuoden 2023 verotukseen perustuvien oikaisujen johdosta. Lopulliseen vuoden 2024 toteutumaan vaikuttaa paitsi loppuvuoden verokehitys koko maan tasolla, myös verotilityksiin kuluvan vuoden osalta vuoden 2023 valmistuneen verotuksen perusteella tehtävät oikaisut valtion ja kuntaryhmän jako-osuuden osalta sekä kuntaryhmän sisällä yksittäisten kuntien osalta. Tämän hetken arvion mukaan joulukuussa tehtävä oikaisu olisi muodostumassa positiiviseksi, mikä nostaa kuluvan vuoden veroarviota ja on huomioitu joulukuun talousarviomuutoksessa.

Vuoden 2025 kunnallisveroprosentin tuottoon vaikuttaa paitsi tulo- ja työllisyyskehitys myös veroperustemuutokset. Merkittävin näistä on ansiotulovähennyksen poistaminen. Vastaavasti työtulovähennystä korotetaan. Muutokset kasvattavat kunnallisveron tuottoa, mutta vastaavasti valtionosuuksiin sisältyvät veroperusteiden muutosten korvaus pienenee. Veroperusteisiin tehdään myös eräitä muita kunnallisveron tuottoon vähäisemmässä määrin vaikuttavia muutoksia.

Kuntaliitto on arvioinut (23.9.2024), että kunnallisverotilitykset kasvavat 5,3 % kuluvaan vuoteen nähden. Verotuloja kasvattaa veroperusteiden muutos. Vuonna 2026 verotulojen arvioidaan kasvavan koko maan tasolla 3,9 % ja vuonna 2027 3,9 %.

Vuoden 2025 talousarvio- ja taloussuunnitelma on valmisteltu kunnallisveron 0,2 %-yksikön korotuksella. 8,10 %:n kunnallisveroprosentin mukaan kunnallisveroja arvioidaan kertyvän ensi vuonna noin 125 milj. euroa. Tässä vaiheessa vuoden 2026 kertymäksi arvioidaan 131 milj. euroa ja vuonna 2027 135 milj. euroa. 0,2 %-yksikön veroprosentin korotus tuottaa vuositasolla noin 3,0 milj. euroa.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuoden 2024 muutetussa talousarviossa on arvioitu 25,0 milj. euroa, noin 0,3 milj. euroa alkuperäisessä talousarviossa arvioitua enemmän.

Talousarvio on laadittu voimassa olevilla veroperusteilla.

Kiinteistöveroprosentit ja lain mahdollistamat vaihteluvälit:

	Vaihteluväli	Joensuu 2024	Joensuu 2025
Yleinen kiinteistövero rakennukset	0,93-2,00 %	1,10 %	1,10 %
Yleinen kiinteistövero maapohja	1,30-2,00 %	1,10 %	1,30 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00 %	0,45 %	0,45 %
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	0,93-2,00 %	1,00 %	1,00 %
Voimalaitosrakennukset	0,93-3,10 %	2,85 %	2,85 %
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00-6,00 %	3,00 %	3,00 %

Vuoden 2025 kiinteistöverokertymäksi arvioidaan 25,2 milj. euroa ja kertymän kasvaa taloussuunnitelmakaudella noin 0,2 milj. eurolla vuodessa.

Kiinteistöverotuksen kokonaisuudistus on ollut vireillä. Uudistuksen peruslähtökohtia on se, että tämänhetkiset verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintaeroja. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia veroprosenttien vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voisivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla. Hallituksen esitysluonnos on arvioitu annettavaksi syksyllä 2024.

Yhteisövero

Kuntaryhmän jako-osuus vuonna 2024 on 23,69 %. Vuonna 2025 kuntaryhmän jako-osuudeksi on arvioitu 23,65 %.

Kuntaliitto on (23.9.2024) arvioinut, että vuoden 2025 yhteisöverokertymä alenee 0,6 % kuluvaan vuoteen nähden. Vuonna 2026 yhteisöverokertymän on arvioitu kasvavan 5,5 % ja vuonna 2027 3,1 %.

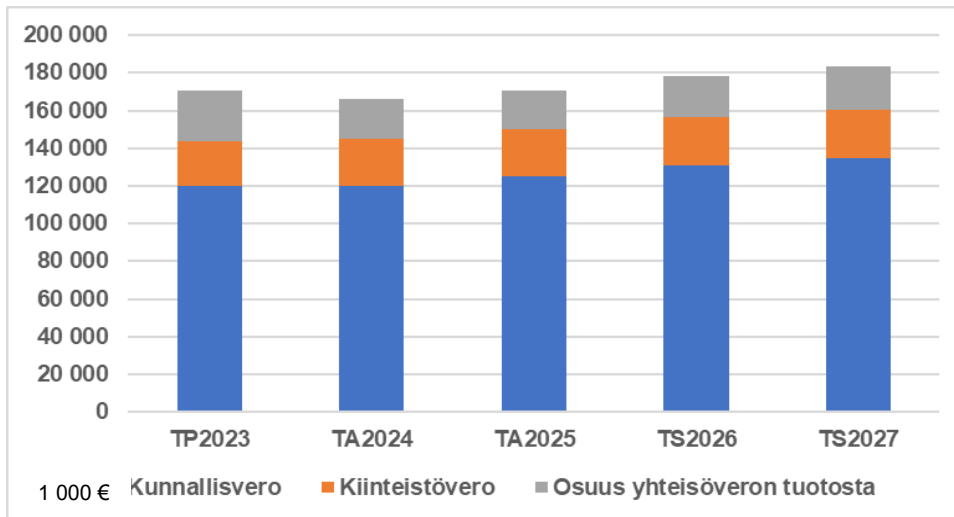
Joensuun osuus kunnille tilitettävistä veroista on kuluvana vuonna 1,204 %. Osuus määräytyy kahden viimeksi valmistuneen verotuksen keskiarvona. Verohallinnon julkaiseman vuoden 2025 ennakkotiedon mukaan jako-osuus olisi säilymässä vuoden 2024 tasolla.

Vuonna 2024 yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 21,5 milj. euroa, mikä on vähän alkuperäisessä talousarviossa arvioitua (22,5 milj. euroa) vähemmän. Kaupungin yhteisöverokertymäksi vuodelle 2025 arvioidaan 20,7 milj. euroa, vuonna 2026 22 milj. euroa ja vuonna 2026 23 milj. euroa.

Yhteenvedo verotulojen kehitysarviosta

Verotulot 1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Kunnallisvero	119 921	120 000	125 000	131 000	135 000
Kiinteistövero	23 596	25 000	25 200	25 400	25 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	27 221	21 500	20 700	22 000	23 000
Verotulot yhteensä	170 738	166 500	170 900	178 400	183 600

Valtionosuudet

Vuoden 2025 valtionosuusarviot perustuvat valtion talousarvioesitykseen ja ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet. Sosiaali- ja terveystalouden menot poistuvat kuntien valtionosuuslaskennasta.

Peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia on koskenut yksi yhteinen ikäryhmitys (0-5-vuotiaat, 6-vuotiaat, 7-12-vuotiaat, 13-15-vuotiaat ja yli 16-vuotiaat). Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Peruspalvelujen valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Näiden perusteiden lisäksi kunnille myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus sekä hyte-kerroin ja väestönkasvu.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Laskennalliset kustannukset muodostuvat ikäryhmittäin (asukasluku x perusosan hinta) ja kriteereittäin (asukasluku x perusosan hinta x kriteerin kerroin). Sairastavuus lasketaan sairastavuuskertoimen perusteella, jonka pohjana ovat erikseen päätetyt kansansairaudet.

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuk-sien tasaus. Tasausraja on 100 %, mutta tasauslisässä on 10 %:n omavastuu. Tasausvähennys on 10 %. Voimalaitosten osalta tasauksessa huomioidaan vain ydinvoimalaitokset, ja niiden veroprosentteina käytetään tasauksen laskennassa yleistä (keskimääräistä) kiinteistövero prosenttia.

Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta valtionosuusjärjestelmään lisättiin vuonna 2023 toistaiseksi pysyvä, sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutoksen rajoitin. Rajoittimessa ei huomioida valtionosuusjärjestelmän varsinaisia uusia kriteerimuutoksia, vaan pelkästään puhtaasti sote-tehtävien siirrosta aiheutuvat taloudelliset muutokset. Toisin sanoen rajoitin määritettiin niin kutsutulla ”poikkileikkaushetkellä”, kun järjestämisvastuu siirtyi vuodenvaihteessa 2022–2023. Sote-siirron muutosrajoittimen lisäksi suuria kuntakohtaisia muutoksia tasataan porrastetulla siirtymäkaudella sekä sen jälkeen toistaiseksi pysyvällä siirtymätasauksella. Siirtymätasauksen määrää alennetaan vuosina 2023-2026 vuosittain siten, että muutos rajataan +/-15 euroon/asukas per vuosi. Viidentenä vuonna muutos on enintään +/-60 euroa/asukas, joka jää toistaiseksi pysyvänä voimaan.

TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtymisen myötä valtionosuuksiin lisätään uusia kriteereitä vuoden 2025 alusta lukien. Uudistuksen yhteydessä kunnille siirtyy nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Laajeneva rahoitusvastuu korvataan kunnille pysyvällä valtionosuuden lisäyksellä. Korvaus määritetään vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Korvausta tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Hallitusohjelman mukaisesti kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia ei kuitenkaan koroteta vuosina 2024—2027. Korvauksen taso tarkistetaan seuraavan kerran varainhoitovuodelle 2028.

Työttömyysturvaetuuksien rahoitusvastuun laajentumisen lisäksi valtionosuuksien määrää kasvatetaan kuntien vastuulle siirtyvien TE-palveluiden rahoitus. Uuden tehtävän valtionosuusrahoitus kohdentuu kuntiin kahden kriteerin kautta, joilla on molemmilla yhtä suuri painoarvo. Työkäisen väestön määrä (18–64-vuotiaat) muodostaa yhden kriteerin ja toinen rahoitusta kohdentava kriteeri on laajan määritelmän mukainen työttömien määrä, joka käsittää sekä työttömät työnhakijat että palveluissa olevat. Tämän lisäksi malliin sisältyy kotoutumiskoulutusta koskeva poikkeus, jonka rahoitus kohdennetaan vieraskielisyyskriteerin kautta. Rahoitusmalliin sisältyy palveluiden rahoituksen osalta kahden vuoden siirtymäaika, minkä aikana osa rahoituksesta määräytyy kuntakohtaisen kustannustiedon perusteella. Loput rahoituksesta määräytyy laskennallisen valtionosuuden mukaan.

Peruspalvelujen valtionosuuksien määräksi on arvioitu vuonna 2025 koko maan tasolla 3,4 mrd. euroa. Vuonna 2025 valtionosuudet kasvavat TE-palveluiden järjestämisvastuun siirron ja siihen liittyvän kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattamisen myötä. Uudistuksen yhteydessä valtionosuuteen tehtävät siirrot ovat yhteensä noin 874 milj. euroa.

Vuoden 2025 valtionosuuksissa on huomioitu arvioitu indeksikorotus 3,4 % (koko maan tasolla vaikutus + 85,9 milj. euroa). Julkisen talouden sopeutustoimenpiteenä indeksikorotukseen tehdään kuitenkin leikkaus (-25,3 milj. euroa), joka pienentää valtionosuuksien määrää. Valtionosuuden tasossa on vuonna 2025 huomioitu uusina ja laajenevina tehtävinä B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä vuosiviikkotunnilla (+ 5,8 milj. euroa), oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen (38,1 milj. euroa), kolmen vuosiviikkotunnin lisääminen perusopetukseen (8,6 milj. euroa), maahanmuuttajaaitien aseman parantaminen kotoutumispalveluissa (4,9 milj. euroa) sekä yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto (4,5 milj. euroa) ja ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen lisääminen (0,5 milj. euroa). Valtionosuuksia puolestaan vähentää seuraavat tehtävämuutokset: työllisyysmäärärahojen alentaminen palkkatuen käyttöä rajoittamalla (37,0 milj. euroa), kuntien työllistämismallin kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta (18,7 milj. euroa), paikalliskoulutuksen laskusta johtuva kotoutumiskoulutuksen väheneminen (0,9 milj. euroa), paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista luopuminen (0,4 milj. euroa), esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentäminen (0,4 milj. euroa), henkilöstön täydennyskoulutuksen raportointivelvoitteesta

luopuminen varhaiskasvatuksessa (0,1 milj. euroa), määräaikaista työntekijöitä koskevan raportointivelvoitteen keventäminen varhaiskasvatuksessa (0,07 milj. euroa) ja varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisvelvoitteesta luopuminen (0,04 milj. euroa).

Valtionosuuden tasossa on otettu vuodelle 2025 huomioon sote-uudistukseen liittyvien siirtolaskelmien tarkentuminen keväällä 2024 siten, että pysyvä valtionosuuksia vähentävä siirto hyvinvointialueiden rahoitukseen kasvaa noin 0,5 milj. eurolla. Valtionosuuden tasossa on otettu huomioon myös noin 167 milj. euron määräaikainen vähennys liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuodelta 2023. Vastaava vähennys kohdistuu valtionosuuteen myös vuosina 2026 ja 2027. Lisäksi valtionosuuden tasossa on otettu huomioon vuodelle 2024 tehdyn määräaikaisen 192 milj. euron lisäyksen päättyminen ja siihen liittyvä 64 milj. euron vähennys. Vastaava vähennys kohdistuu valtionosuuteen myös vuosina 2026 ja 2027. Edellä mainittujen lisäksi valtionosuuden tasossa on otettu huomioon hallituksen keväällä 2024 päättämä 277 milj. euron pysyvä valtionosuuden lisäys, jolla lievennetään sote-uudistuksen siirtolaskelman valtionosuusvaikutuksia.

Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään sote-uudistuksen jälkeen ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2025. Tarkistuksen valtionosuusvaikutus on 64 milj. euroa valtionosuutta lisäävä, kun huomioidaan sote-siirtolaskelman yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirretyt kustannukset ja tulot.

Vuoden 2025 peruspalvelujen valtionosuuksien laskennalliset kustannukset ovat yhteensä 10,9 mrd. euroa. Tästä ikärakenteen osuus on 8,7 mrd. euroa. Kuntien omarahoitusosuus on 8,2 mrd. euroa eli noin 1 470 euroa asukasta kohden. Omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen peruspalvelujen valtionosuus on noin 2,7 mrd. euroa. Valtionosuuden lisäosat ovat noin 300 milj. euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus noin 800 milj. euroa. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen tasauslisäykset ovat 900 milj. euroa ja tasausvähennykset -100 milj. euroa

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 21,92 prosentista 24,85 prosenttiin vuonna 2025. Muutoksessa on otettu huomioon TE-uudistukseen liittyvät pysyvät valtionosuuden lisäykset (+4,83 %-yks.), sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä pysyvä valtionosuuden lisäys (+2,63 %-yks.), valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus (+0,69 %-yks.), valtionosuustehtävien muutokset (+0,01 %-yks.), sote-uudistuksen johdosta valtionosuuteen tehtävät pysyvät vähennykset (-4,76 %-yks.) sekä hallitusohjelman mukaisen indeksisäästön vaikutus (-0,23 %-yks.) sekä kohdentamaton kuntien velvoitteiden ja tehtävien purun osuus (-0,24 %).

Valtionosuuksiin sisältyvät veroperustemuutosten kompensatiot esitetään valtion talousarviossa valtionosuuksista omalla momentillaan. Vuonna 2025 verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä 540,5 milj. euroa. Valtion vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna korvausten määrä laskee lähes 300 milj. eurolla. Korvausten pieneminen johtuu ennen kaikkea hallituksen keväällä 2024 tekemästä päätöksestä, jonka mukaan tulosta tehtävä ansiotulovähennys poistetaan ja sitä vastavasti kasvatetaan ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Muutos kaventaa hallitusohjelman mukaisesti kuntien nimellisten ja efektiivisten veroprosenttien välistä eroa. Toimenpide lisää kuntien verotuloja 338 milj. eurolla, mutta toteutetaan voimaantulohetkellä kustannusneutraalisti siten, että kuntien verotulomenetysten korvauksia vähennetään kuntien verotulojen kasvua vastaavasti.

Ennakollisten laskelmien mukaan Joensuun kaupungin vuoden 2025 peruspalvelujen valtionosuus on noin 40 milj. euroa ja veroperustemuutosten kompensatiot 8 milj. euroa.

Päätös vuoden 2025 peruspalvelujen määrästä saadaan vuodenvaihteessa 2024-2025. Lopullinen valtionosuuksien määrä voi poiketa hieman edellä esitetystä muun muassa kriteerien tarkentumisen myötä.

Peruspalvelujen valtionosuuden ohella kaupungin kokonaisvaltionosuuksien määrään vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (mm. lukio- ja ammatillisen koulutuksen, kansalaisopiston, liikunnan ja nuorisotyön sekä orkestereiden ja museoiden rahoitus). OKM:n valtionosuuksien määrään vaikuttaa suoritemäärien (oppilasmäärät, tuntimäärät, henkilötyövuodet) muutokset sekä mahdolliset yksikköhintojen muutokset.

OKM valtionosuusarvio perustuu talousarvion valmistelun aikana tarkentuneisiin suoritemäärätietoihin lukiorahoituksen sekä perusopetuksen lisärahoituksen osalta. Muilta osin suoritemäärät sekä omarahoituksen asukaslukukohtainen osuus tarkentuvat lopulliseen päätökseen ja voivat poiketa esitetystä arviosta. Yksikköhinnat perustuvat valtion talousarvioesitykseen.

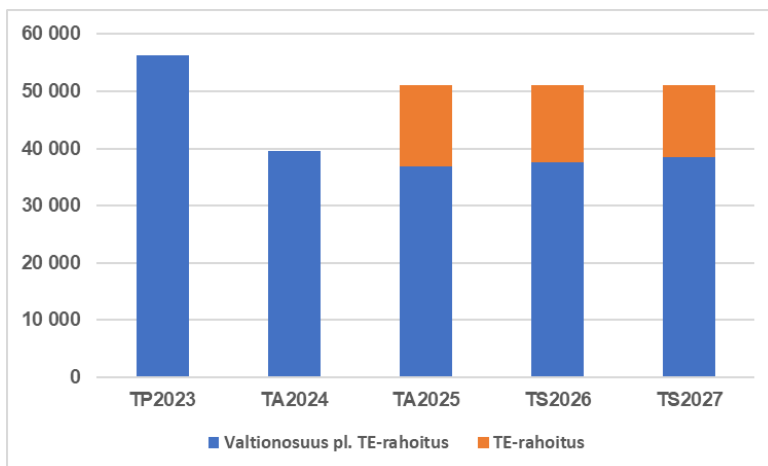
OKM:n valtionosuusrahoituksen määrä tulee nousemaan vuoteen 2024 nähden, koska vuodelle 2025 kohdistuu takautuvaa rahoitusta vuoden 2023 toteutuneiden suoritemäärien osalta valmistavan opetuksen ja aikuisten perusopetuksen osalta. Arvio aiemmilta vuosilta saatavasta takautuvasta rahoituksesta on 1,5 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksien tasoa nostaa pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden määrän kasvu. Kokonaisuutena OKM:n valtionosuuksien määräksi arvioidaan 2,5 milj. euroa. Vuodelta 2024 valtionosuus on omarahoitusosuuden jälkeen tällä hetkellä vajaat 0,1 milj. euroa negatiivinen.

Valtionosuuksien määräksi on arvioitu vuodelle 2025 yhteensä 51 milj. euroa. Valtionosuudet kasvavat runsas 11 milj. euroa vuoteen 2024 nähden. TE-palveluiden järjestämistä vastuun ja työttömyysturvan rahoitusta vastuun kasvun vaikutus valtionosuuteen on runsas 14 milj. euroa. Lisäksi vuoteen 2025 on kohdistumassa takautuvia korvauksia OKM:n valtionosuuksien osalta noin 1,5 milj. euroa. Verotuloperusteiden muutokset puolestaan alentavat valtionosuuksia noin 4 milj. euroa.

Vuosina 2026-2027 valtionosuuksien arvioidaan pysyvän vuoden 2025 tasolla. Arvio perustuu nykyiseen valtionosuuksia koskevaan lainsäädäntöön. Arviossa on huomioitu, että valtionosuudet nousevat indeksin mukaisesti, mutta valtionosuuksia vähentää TE-palveluiden rahoituksen väheneminen, takautuvien korvausten poistuminen sekä lasten määrän muutos.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen on vireillä. Tavoitteena on uudistaa kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistus on tämän hetken tiedon mukaan tulossa voimaan 1.1.2027. Uudistuksen vaikutukset kaupungin valtionosuuksien määrään eivät ole vielä tiedossa.

Yhteenveto valtionosuuskehitysarviosta 1 000 euroa

Vuoden 2025 valtionosuuslaskelmat [Liite 3](#)

Maksut ja taksat

Taksojen ja maksujen tasoa koskevat linjaukset sisältyvät talouden sopeutusta koskeviin linjauksiin. Kaupungin päätösvallassa taksojen ja maksujen osalta korotusten vaikutuksia käyttäjämääriin tulee seurata jatkuvasti. Tavoitteena on, että palveluiden kävijämäärät kasvavat, mikä tuo lisää tuloja kaupungille. Lautakunta päättää taksojen ja maksujen korotuksista vuosittain. Enimmäiskorotus vuositasolla voi olla inflaatio tai 2%.

Kunta-alan kustannusmuutosta kuvaavaan peruspalvelujen hintaindeksin muutos vuodelle 2025 on 3,4 %. Kaupungin päätösvallassa olevien maksujen muutos on siten kunta-alan kustannustason muutos huomioiden 3 %.

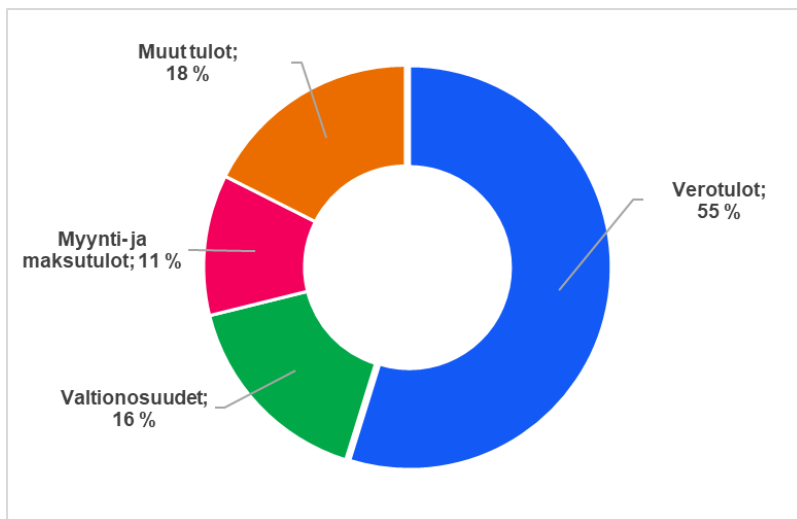
Uutena maksuna valmistellaan käyttöönotettavaksi vuoden 2025 alusta lukien hulevesimaksu. Hulevesimaksun käyttöönoton vaikutukseksi kaupungin talouteen on arvioitu 0,5 milj. euroa.

Talouden sopeutustoimenpiteisiin sisältyvien tavoitteiden mukaisesti kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkiympäristön toimialan maksujen tasoja korotetaan, mikä tarkoittaa sitä, että näiden maksujen taso voi nousta enemmän kuin edellä esitetty inflaation mukainen muutos. Palveluiden kysynnän muutos kasvattaa joukkoliikenteen sekä orkesterin tuloja. Lisäksi toimitilamuutosten (Meh-timäen jääurheilukeskus, museot) vaikutus huomioidaan tuloarvioissa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja tarkistetaan 1.8.2025. Enimmäismaksut nousevat, mutta vastaavasti asiakasmaksujen laskennassa huomioitavat tulorajat muuttuvat, joten kokonaisuutena tulo-kertymän ei maksujen tarkistamisen myötä oleteta nousevan. Sen sijaan hoidossa olevien lasten määrän väheneminen vaikuttaa tulokertymään.

Peruskaupungin tulojen yhteenveto

pl. sisäiset erät

5.3 Menoperusteet

Suunnitelmakauden menot ja tulot on esitetty kunkin vuoden rahanarvossa.

Henkilöstömenot

Kunta-alan uusi sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalla 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 10,87 %.

Vuonna 2024 palkkoja nostaa yleiskorotukset, paikalliset järjestelyvaraerät sekä kehittämisohjelmaerät. Vuodelle 2025 kohdistuu kaksi kehittämisohjelmaerää. Ensimmäinen tulee voimaan 1.2.2025 ja sen vaikutus vaihtelee sopimusaloittain 0,30 %:sta 0,40 %:iin. Toinen erä tulee voimaan 1.6.2025 ja sen vaikutus on sopimusaloittain 0,40 % tai 0,50 %. Nykyinen sopimus ei sisällä yleiskorotuksia vuodelle 2025. Uuden sopimuskauden mahdolliset korotukset selvinnevät vasta vuoden 2025 puolella.

Vuosikeskiarvovertailussa palkat nousevat vuonna 2025 vuoteen 2024 nähden 2,2 %, mikä on huomioitu tulosaluekohtaisissa talousarvioissa. Lisäksi uuden sopimuskauden korotuksiin on tehty keskitetty varaus yleishallinnon tulosalueelle, josta se kohdennetaan tulosalueille talousarviomuutoksen yhteydessä. Kokonaisuutena palkankorotukset nostavat henkilöstömenoja noin 3,3 milj. euroa vuoteen 2024 nähden.

Palkkojen sivukuluista palkkaperusteinen eläkemaksu muodostuu kaikille jäsenyhteisöille samansuuruisesta työansio pohjaisesta eläkemaksusta sekä jäsenyhteisökohtaisesti vaihtelevasta työkyvyttömyyseläkemaksusta. Työkyvyttömyysmaksu lasketaan etukäteen prosenttina palkkasummasta. Maksu on kerralla lopullinen. Työkyvyttömyysmaksun laskennassa huomioidaan kahden kalenterivuoden aikana alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet ja niistä aiheutunut eläkemeno 24 kuukauden aikana. Työkyvyttömyyttä edeltävä osatyökyvyttömyyseläke tai osakuntoutus tuki huomioidaan eläkemenoa vähentävänä 24 kuukauden ajalta. Vuoden 2025 työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan vuosina 2022 ja 2023 alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja

kuntoutustuet, jotka ovat maksussa Kevassa. Eläkemeno kohdistetaan ansioiden suhteessa niille työnantajille, joiden palveluksessa henkilö on ollut niiden kahden vuoden aikana, jotka edeltävät eläkkeen alkamista edeltävää vuotta (= vastuunjaon tarkasteluaika). Työkyvyttömyyseläkemaksu on Kevan arvion mukaan vuonna 2025 0,94 % palkkasummasta ja kohdistuu tulosalueille osana KuEL-palkkaperusteista maksua.

Tässä vaiheessa budjetointiohjelmassa on KuEL:n alaiset työnantajan palkkojen sivukulut 20,13 % ja VaEL:n alaisten peruskoulujen ja lukioiden opettajien sivukulut 20,22 %.

Tasausmaksu korvasi vuoden 2023 alusta lukien aiemman eläkemenoperusteisen maksun. Vuoden 2025 tasausmaksun kokonaismääräksi on arvioitu 613 milj. euroa. Maksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken siten, että kuntien osuudeksi tulee 298,5 milj. euroa. Kuntien maksettavaksi tuleva summa jaetaan kuntien kesken vuoden 2023 verorahoituksen suhteessa. Kevan antaman arvion mukaan kaupungin tasausmaksun osuus vuodelle 2025 on 3,7 milj. euroa. Tasausmaksu kohdennetaan kaupungin kirjanpidossa henkilösivukulujen ryhmään. Tasausmaksu jaetaan henkilöstömenojen suhteessa tulosalueille.

Sisäiset vuokrat

Sisäisten vuokrien muutos on sidottu pääomavuokrien osalta elinkustannusindeksin muutokseen ja hoitokulujen osalta kiinteistön hoidon ylläpidon kustannusindeksiin. Elinkustannusindeksin muutos on 1,02 % (huhtikuu 2023-huhtikuu 2024) ja kiinteistönhoidon ylläpidon kustannusindeksi 0 % (Q4/2022 – Q4/2023). Vuokrien tasoon vaikuttaa myös ylläpitovuokrien tarkistus toteutuneiden menojen mukaisesti (vuosi 2023) sekä rakennusten teknisten arvojen tarkistus. Lisäksi maa-alueiden sisäinen vuokra tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksillä.

Rahoitusmenot ja tulot

Rahoitusmenoissa on huomioitu korkomenojen kehitysarvio. Korkotaso on laskenut vuoden 2024 aikana, mutta korkomenot nousivat vuonna 2023 korkotason nousun myötä aiempaa korkeammalle tasolle. Korkotason muutokset vaikuttavat uusiin lainoihin sekä nykyisen lainakannan vaihtuvakorkoisten lainojen osuuteen. Lainasalkun korkomenojen tasoksi on vuodelle 2025 arvioitu 6 milj. euroa.

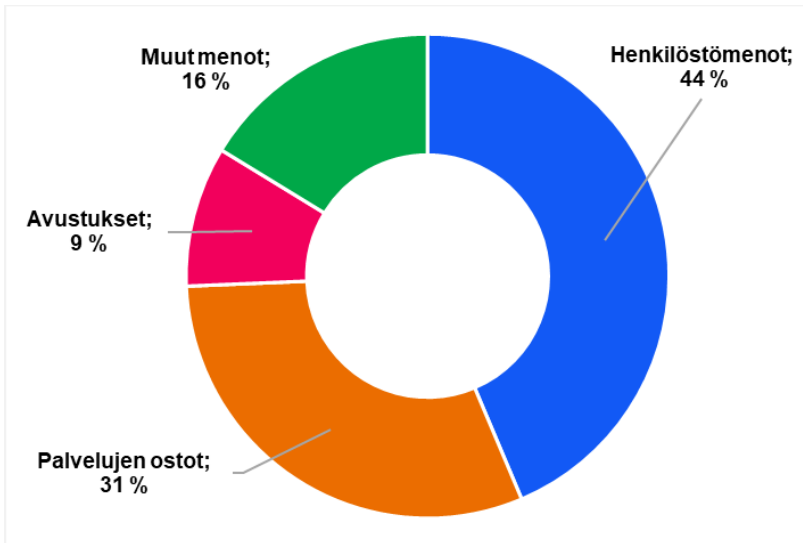
Korkotuloissa on huomioitu kaupungin antolainojen korkotulot. Antolainat ovat pääosin kolmassijalainoja vuokrataloyhtiöille. Valtuuston hyväksymien talouden sopeutuksen linjausten mukaisesti kaupunki ei lähtökohtaisesti enää myönnä kolmassijalainoja vuokrataloyhtiöille. Muissa rahoitustuloissa on Joensuun Veden ja Tilakeskuksen maksamat korvaukset peruspääomasta (Vesi 0,8 milj. euroa, tilakeskus 5,5 milj. euroa) sekä arvio osinkotuloista. Osinkotuloarvioon sisältyy kertaluontoinen nosto vuoden 2025 osalta talouden sopeutusohjelman linjausten mukaisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset

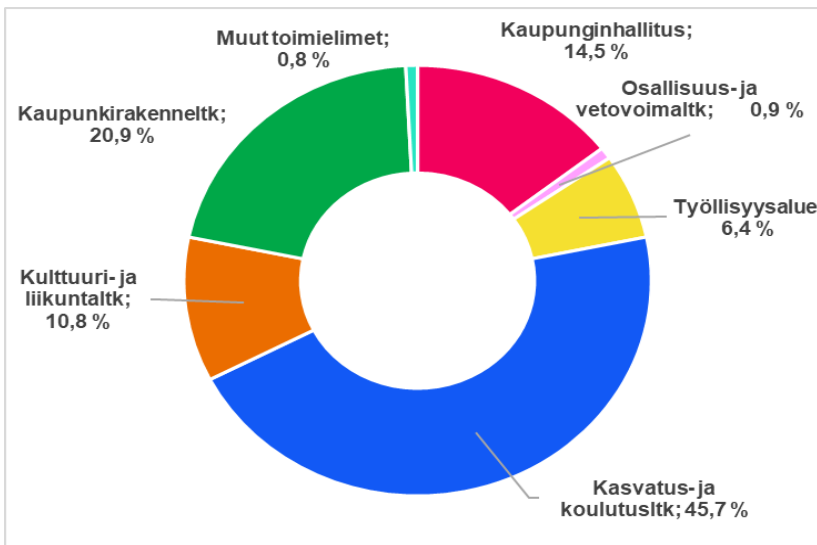
Peruskaupungin suunnitelmapoistot ovat arviolta 31,1 milj. euroa. Peruskaupungin suunnitelman mukaisiin poistoihin vaikuttaa hulevesiverkoston suunniteltu siirto Joensuun Vesi -liikelaitokselta, vastaavasti liikelaitoksen poistot alenevat. Lisäksi arvonalentumisissa on huomioitu North Karelia Growth Fundin kaupungin osuuteen kohdistuvat arvonalentumiset (0,2 milj. euroa).

Peruskaupungin menojen yhteenveto

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen tiliryhmittäin pl. sisäiset erät

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen toimielimittäin

5.4 Henkilöstö

Henkilöstöohjelman tavoitteet

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu on yksi strategian painopistealueista. Strategian päivitettyjen tavoitelinjausten mukaan

- Olemme veto- ja pitovoimainen kaupunkityönantaja. Huomioimme työntekijän ja mahdollisen perheen muun elämän, tarjoten joustoja ja soviteltuja ja räätälöityä työnantajapolitiikkaa. Lisäämme ja vahvistamme työnantajanäkyvyyttämme.

- Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme mahdollisuuden kehittyä tehtävässä ja uralla. Tarjoamme laadukkaat työterveyspalvelut.
- Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista. Viestintä ja vuorovaikutteisuus on tärkeää, jotta työntekijä tuntee olonsa tärkeäksi ja turvalliseksi.

Keväällä 2022 hyväksytty henkilöstöohjelma on toimintakautensa loppusuoralla ja toteuma tässä vaiheessa näyttää siltä, että olemme toteuttaneet ohjelman toimenpiteet pääosin suunnitelman mukaisesti. Ohjelma tarkentaa henkilöstöjohtamisen ja henkilöstövoimavarojen valintoja, joilla kaupungin strategian toteutumista tuetaan. Ohjelma tarkentaa myös toimenpiteitä, joilla Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu tavoitetta toteutetaan. Tavoitteet ja toimenpiteet on asetettu strategian tavoitelinjausten mukaisesti. Osaavan ja innostuneen henkilöstön avainmittareita ovat vakituisten rekrytointien täyttöprosentti ja hakijamäärä, kaupungin henkilöstön lähtövaihtuvuus, työkyvyttömyyskustannukset ja niiden suhteutus verrokkikaupunkeihin sekä sairauspoissaolot/henkilötyövuosi.

Henkilöstöohjelman toteuttaminen on yhteistyötä, joka koostuu johtamisesta, hyvästä esihenkilötyöstä, työntekemisestä ja yhteistoiminnasta. Henkilöstöohjelman toimenpiteissä korostuvat vuonna 2025 seuraavat konkreettiset toimet.

Kaupungin asemaa veto- ja pitovoimaisena kaupunkityönantajana on tuettu ottamalla käyttöön henkilöstöetuna erilaisia liikkumisen tukia, joilla tuetaan erityisesti hiilineutraalimpia tapoja kulkea työmatkoja. Lisäksi työpäivän aikaista työmatkaliikkumista ohjataan kohti hiilineutraalimpia vaihtoehtoja käyttämällä sähkökäyttöisiä yhteiskäyttöautoja. Tätä työmatkaliikkumisen hiilineutraaliutta vahvistavaa toimintamallia jalkautetaan edelleen. Anonyymia rekrytointikäytäntöä otetaan käyttöön edelleen ja tällä varmistetaan entisestään hakijoiden tasa-arvoista sekä yhdenvertaista kohtelua.

Pitovoiman vahvistamisessa keskeisessä asemassa on henkilöstön työssä kehittymiseen, osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseen liittyvät toimenpiteet. Henkilöstön työkyvystä huolehtiminen on edelleen yksi henkilöstötyön kulmakivistä, johon kaupungilla työnantajana on vakiintuneet toimintamallit. Uuden työterveyshuoltotoimijan kanssa kehitetään yhteisiä toimintamalleja entistä toimivammiksi ja arvioidaan tarvittavia tukitoimia näiden lisäksi. Kaupungin henkilöstön työterveyshuoltopalvelut tuottaa ajalla 1.9.2023-31.12.2025 (optiona toistaiseksi voimassa oleva sopimus) Mehiläinen Oy. Jo edellisinä vuosina aloitettua mentoritoimintaa vakiinnutetaan laajemmaksi, koko kaupunkia koskevaksi toimintamalliksi. Tällä toiminnalla tuetaan erityisesti uusien työntekijöiden kiinnittymistä työnantajaan ja pyritään vahvistamaan perehtymistä sekä entistä helpompaa sijoittumista uusiin tehtäviin. Sisäisten urapolkujen tukeminen ja henkilöstön kasvattaminen vaativampiin tehtäviin on kaupungin valittu linja ja sitä pyritään systemaattisesti tukemaan. Tätä tuetaan mm. räätälöidyillä koulutuksilla ja tarjoamalla omalle henkilöstölle mahdollisuutta hakea avoimia paikkoja ennen julkista hakua. Vuoden 2025 aikana pilotoidaan osaamiskartoitusmallia, jolla voimme osaltamme vastata tulevaan eläkepoistumaan sekä vahvistamaan henkilöstön osaamista.

Henkilöstön tiedonsaantia tuetaan monikanavaisella ja säännöllisellä viestinnällä. Esihenkilöitä tiedotetaan myös säännöllisesti ja tietoa muutoksista viedään työyksiköihin erityisesti esihenkilöiden välityksellä. Työtyytyväisyyttä pyritään kehittämään edelleen ja sitä mitataan säännöllisesti.

Vuoden 2025 suurina muutoksina näyttäytyvät talouden tasapainottamisen myötä suunnitellut palveluverkkomuutokset sekä työllisyyspalveluiden siirtyminen kaupungin omaksi toiminnaksi. Henkilöstöhallinnon prosessien kehittämistyötä jatketaan

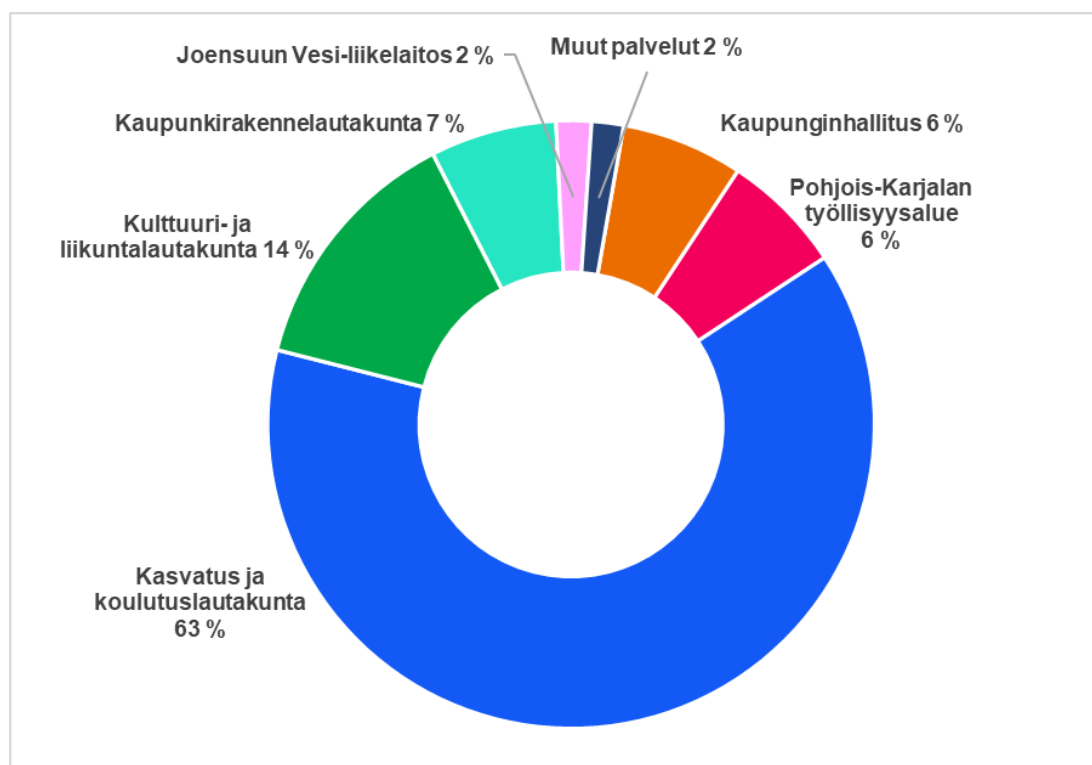
Vuoden 2025 henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2025 henkilöstösuunnitelma on laadittu talousarvioprosessin yhteydessä. Henkilöstösuunnitelma ohjaa henkilöstöresurssin kohdentamista ja rekrytointeja.

Vuoden 2025 talousarvion mukaiset henkilöstömenot ovat peruskaupungin osalta 126,6 milj. euroa, mikä 9,5 milj. euroa vuoden 2024 muutettua talousarviota enemmän. Merkittävin selittävä tekijä kasvulle on TE-uudistus. Pohjois-Karjalan työllisyysalueen henkilöstömenot ovat 8,2 miljoonaa euroa. Joensuun Vesi -liikelaitoksen henkilöstömenot ovat 2,8 milj. euroa, jossa kasvua vuoteen 2024 0,1 milj. euroa. TE-uudistuksen lisäksi henkilöstömenojen kasvua selittää suurelta osin virka- ja työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten vaikutus. Vuosien 2024-2025 muutos on 2,24 %. Lisäksi uuden sopimuskauden korotuksiin on varauduttu siten, että palkkamenojen muutos vuoteen 2024 nähden on yhteensä 3,0 %. Kokonaisuutena sopimuskorotusten vaikutus on n. 3,3 milj. euroa koko kaupungin tasolla.

Talousarvion mukainen henkilötyövuosiarvio on 2 488. Henkilötyövuosien ennustetaan kasvavan 166 henkilötyövuotta vuoden 2024 talousarvioon nähden, mutta suurin osa muutoksesta selittyy TE-uudistuksesta. Hyvinvoinnin toimialalla kasvua on 34 henkilötyövuoden verran ja se kohdentuu koulutus- ja nuorisopalveluihin. Muutosta selittää se, että vuoden 2024 HTV-arvio on ollut liian matala. Lisäksi muutosta selittää se, että osa toiminnasta on siirtynyt ostopalveluista omaksi toiminnaksi. Henkilöstösuunnitelma viedään hyväksyttäväksi henkilöstö- ja työllisyysjaostoon alkuvuodesta.

Henkilöstömenojen jakautuminen palveluittain

Henkilöstömäärien jakautuminen palveluittain

	HTV TP 2023	HTV TA 2024	HTV TA 2025	Henkilöstö menot 1000e 2023
Kaupunginvaltuusto				
Kaupunginvaltuusto	6			349
Tarkastuslautakunta				
Tarkastuslautakunta				37
Kaupunginhallitus				
Yleishallinto*	6	6	9	1 635
Työelämän ja kotoutumisen palvelut**	155	94	61	2 555
Konsernipalvelut	50	68	71	4 034
Elinvoimapalvelut	0	1	1	86
Pohjois-Karjalan hankintatoimi	18	20	20	1 185
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta				
Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	23	21	18	1 154
Pohjois-Karjalan työllisyysalue				
Pohjois-Karjalan työllisyysalue**			161	8 225
Kasvatus ja koulutuslautakunta				
Hyvinvointipalv. hallintopalvelut	33	21	21	1 175
Koulutus- ja nuorisopalvelut***	828	908	945	52 763
Varhaiskasvatuspalvelut	625	605	605	26 469
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta				
Kulttuuripalvelut	210	261	255	12 455
Liikuntapalvelut	74	79	81	3 780
Kaupunkirakennelautakunta				
Kaupunkiymp. toimialan hallinto	10	5	3	275
Yhdyskuntasuunnittelu	16	15	16	990
Maaomaisuus	26	28	28	1 485
Yhdyskuntatekniikka	60	56	57	3 039
Tilakeskus	63	65	64	3 460
Joensuun alueellinen jätelautakunta				
Joensuun alueellinen jätelautakunta	3	3	3	156
Rakennus- ja ympäristölautakunta				
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1	1	1	82
Pysäköinninvalvonta	6	6	6	277
Rakennusvalvonta	11	12	11	719
Ympäristönsuojelu	4	3	3	221
Joensuun Vesi-liikelaitos				
	49	46	47	2 810
YHTEENSÄ	2 278	2 322	2 488	129 414

*Tulosalueen henkilöstömenoihin sisältyy keskitetty varaus uuden sopimuskauden palkankorotuksiin

** HTV- ja henkilöstömenoarviot eivät ole vertailukelpoisia TE-palveluiden järjestämisvastuun muutoksen johdosta

***Vertailuvuoden 2023 luvut esitetty vuoden 2024-2025 rakenteen mukaisina

5.5 Riskienhallinta ja varautuminen

Joensuun kaupungin riskienhallinnan kannalta toimintaympäristön ennustettavuus on heikentynyt jo usean vuoden ajan. Tuoreimpina epävakauttavina tekijöinä ovat lisääntyneet häiriöt ja konfliktit Euroopassa ja Lähi-Idässä. Suomalaiseen infrastruktuuriin on kohdistunut tiedustelua ja mahdollisesti myös tahallista vaikuttamista. Lisäksi tietoverkoissa tapahtuu merkittävästi erilaisia häiriöitä, jotka näkyvät etenkin palvelunestohyökkäyksinä ja tietojenkalasteluna. Pohjoismaissakin on nähtävillä merkittävää kasvua terrorismiuhkassa. Huumeiden käyttö on lisääntynyt Joensuussakin ja nuorten tekemissä rikoksissa on havaittavissa tekijöiden nuorentuminen ja jengiytymisilmiön uhka Väestön eriarvoisuus ja köyhyys on ollut kasvavassa määrin esillä mediassa ja erilaiset mielenilmaukset ovat lisääntyneet. Nuorten pahoinvoinnin arvioidaan näkyvän lisääntyvänä vahingontekoina ja häiriökäyttäytymisenä.

Pakolaisten määrän kasvu Suomessa on tasaantunut 2022-2023 huippuvuosista. Lähi-idän kriisin pahentuminen voi lisätä väestöryhmien liikehdintää Eurooppaan lähivuosina. Pakolaisvirtojen hyödyntäminen hybrdivaikuttamiskeinona on jatkossakin mahdollinen keino luoda epävakautta suomalaista yhteiskuntaa kohtaan. Tähän varaudutaan laaja-alaisella viranomaisyhteistyöllä. Kesä 2024 oli Joensuussa ennätyksellisen lämmin ja kuiva. Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin poikkeamiin varautuminen tulee korostumaan.

Hyvinvointialueuudistus on muuttanut ja muuttaa edelleen toimintamalleja kuntien ja HVA:n välillä. Erilaisten ilmiöiden sidokset toisiinsa ovat monimutkaistuneet ja kompleksisten ilmiöiden hallinnassa on tärkeänä keinona aktiivinen ja luottamukseen perustuva sidosryhmäyhteistyö. Kaupungin omia strategisia tavoitteita uhkaavia riskejä ovat erityisesti väkiluvun lasku, taloustilanne, työllisyystilanne, liikenneyhteyksien heikkeneminen ja maahanmuuttajien kotiuttamisessa epäonnistuminen. Jatkossa kaupungin ennakoitava, pitkäjänteinen strateginen kehittäminen viranhaltijoiden ja poliittisen päätöksenteon hyvässä yhteistyössä on ensiarvoisen tärkeää myös valtuustokausien yli.

Vuoden 2024 aikana systematisoitiin riskienhallinnan prosessit ja kaupunki otti käyttöön ohjelmiston, jolla merkittävimpien riskien tunnistaminen, riskien vaikutusten ja todennäköisyyden arviointi, toimenpiteiden valinta ja seuranta tehostuu. Ohjelmisto mahdollistaa myös erilaisten riskienhallintaprosessien yhdistämisen sekä riskien seurausvaikutusten laajan käsittelyn. Kuukausittainen tiedonkeruu ja turvallisuusraportointi johtoryhmälle jatkuu normaalisti.

Varautumisen osalta vuonna 2025 tulee täyteen 20 vuotta maakunnallista varautumista. Kaupunki on osallistunut vuosittain vähintään yhteen suureen varautumista edistävään harjoitukseen, mutta vuonna 2025 ei ole tiedossa suurta valmiusharjoitusta. Tämän sijaan toimialojen varautumista jatketaan tehostetusti. Lisäksi Joensuun osaamista jaetaan ja kehitetään erityisesti kaupunkien välisessä yhteistyössä. Aluehallintouudistus vie resurssia lähivuosina varautumisen olennaiselta kumppanilta, mutta myös muuttaa varautumisen koordinoitua vuoden 2026 alusta. Poikkeusolojen johtamiskäytänteitä kehitetään jatkuvasti.

Fyysisen turvallisuuden (tilaturvallisuus) suunnitelmaa aletaan toteuttamaan vuoden 2025 alusta. Tämä parantaa kaupungin vastuulla olevan kriittisen infrastruktuurin suojausta ja turvallisuuspoikkeamien havainnointia, mutta on samalla osa varautumista julkishallintoon kohdistuviin häiriöihin. Lisäksi turvallisuuden teemassa jatketaan lukituksen yhtenäistämistä, kameravalvonnan kehittämistä ja sidosryhmäyhteistyötä viranomaisten kanssa.

Päivitettyä Joensuun arjen turvallisuussuunnitelma aletaan toteuttamaan vuoden 2025 alusta. Se optimoi aiempaa tarkemmin viranomaisyhteistyön ja vähentää maakunnallista yliorganisoitumista. Joensuu hakeutuu Supon turvallisuusselvitysasiakkaaksi, ja rekrytointeihin liittyvien riskien pienentämiseksi panostetaan avainhenkilöstön turvallisuusselvityksiin. Joensuu toimii jatkossakin aktiivisena kumppanina turvallisuuden ja varautumisen yhteistyöryhmissä. Vuonna 2025 Joensuun puheenjohtajuus Turvallinen ja Kriisinkestävä Kunta (TKK) -verkostossa päättyy, mutta valtakunnallinen yhteistyö kaupunkien kesken ja Joensuun kaupungin toimiminen Kuntaliiton edustajana Siviilivalmiusneuvottelukunnassa ja Pelastusopiston neuvottelukunnassa jatkuu.

6 Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset

6.1 Sitovuusmääräykset

Talousarvioon merkityt menot ja tulot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot.

Talousarvioon merkityt menot, tuloarviot ja tavoitteet ovat sitovia seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto

1) Peruskaupunki

- Käyttötalouden osan tulosalueen toimintakate lukuun ottamatta seuraavia kokonaisuuksia, joissa sitovuustaso on lueteltujen tulosalueiden toimintakatteiden summa:
  - tulosalueet 210, 240, 270, 280 (kaupunkirakennelautakunta, pl. 295 Tilakeskus)
  - tulosalueet 400, 420, 440 (kasvatus- ja koulutuslautakunta)
  - tulosalueet 660, 690 (kulttuuri- ja liikuntalautakunta)
  - tulosalueet 850, 860, 870, 880 (rakennus- ja ympäristölautakunta)
- Tilakeskus –taseyksikön tilikauden tulos (tulosalue 295)
- Investointiosan tulosalueen menot lukuun ottamatta tulosaluetta 280 Yhdyskuntateknikka, jossa sitovuustaso on tulosalueen nettoinvestoinnit
- Tuloslaskelmaosan korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma
- Rahoituslaskelman antolainojen lisäys
- Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus (nettolainanoton tarve)
- Strategiasta johdetut avainmittareiden tavoitetasot sekä toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025

2) Joensuun Vesi –liikelaitos

- Tuloslaskelman tilikauden tulos

- Toiminnalliset tavoitteet
- Liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta

Mikäli toiminnalliset tavoitteet ja toimintakate tai liikelaitoksen tilikauden tulos ovat ristiriidassa, on ensisijaisesti noudatettava toimintakatetta tai tulostavoitetta.

Sitovuustasoa vastaavat euromäärät on esitetty lihavoituina käyttötalouden ja investointiosan luvussa 7 esitetyissä määrärahojen taulukoissa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat

Kaupunginhallitukseen, lautakuntaan tai johtokuntaan nähden sitovaa on sen toimialalla

- käyttötalousosan vastuualueen menot tai toimintakate toimielimen valinnan mukaisesti (pl. Tilakeskus)
- taloudelliset ja määrälliset tavoitteet
- investointiosa toimielimen tarvittaessa määrittämällä kaupunginvaltuuston sitovuustasoa tarkemmalla tasolla
- Joensuun Vesi –liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoituslaskelmien erät liikelaitoksen johtokunnan päätöksen mukaan

Peruskaupungin toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelmat joulutammikuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Samalla toimielinten tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat ja päättää talousarvion seurannasta.

Joensuun Vesi –liikelaitoksen osalta liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta joulukuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion asettamien sitovien tavoitteiden mukaisesti. Johtokunnan tulee päättää liikelaitoksen talousarviosta tarvittaessa myös vuoden aikana huomioiden kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset liikelaitoksen sitoviin tavoitteisiin. Liikelaitoksen talousarvio ei voi olla ristiriidassa valtuuston päättämien tavoitteiden kanssa. Samalla johtokunnan tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat, päättää talousarvion seurannasta ja sitovuudesta suhteessa johtokuntaan.

Yhteenveto kaupunginvaltuuston sitovuustasoista

Taloudelliset tavoitteet, 1 000 euroa

Käyttötalous

			TA2025
Kaupunginvaltuusto			
100 Valtuusto	tulosalue	toimintakate	-468
Tarkastuslautakunta			
110 Talouden ja hallinnon tarkastus	tulosalue	toimintakate	-116
Kaupunginhallitus			
120 Yleishallinto	tulosalue	toimintakate	-3 848
140 Työllisyyspalvelut	tulosalue	toimintakate	-27 248
150 Konsernipalvelut	tulosalue	toimintakate	-5 358
174 Ympäristöterveystuon palvelut	tulosalue	toimintakate	-1 302
184 Elinvoimapaalvelut	tulosalue	toimintakate	-2 705
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi	tulosalue	toimintakate	0
Osallisuus- ja vetovoimailautakunta			
310 Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut	tulosalue	toimintakate	-2 557
Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunta			
350 Pohjois-Karjalan työllisyysalue	tulosalue	toimintakate	0
Hyvinvoinnin toimiala			
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta	toimielin	toimintakate	-146 654
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	toimielin	toimintakate	-29 182
Kaupunkiympäristön toimiala			
75 Kaupunkirakennelautakunta pl. 295 Tilakeskus		toimintakate	-3 596
295 Tilakeskus	tulosalue	tilikauden tulos	6 947
810 Alueellinen jätelautakunta	tulosalue	toimintakate	0
85 Rakennus- ja ympäristölahtakunta	toimielin	toimintakate	-435
Joensuun vesi	liikelaitos	tilikauden tulos	2 200
Joensuun vesi	liikelaitos	korvaus peruspääomasta	818
Investointiosa			
120 Yleishallinto	tulosalue	investointimenot	-1 250
150 Konsernipalvelut	tulosalue	investointimenot	-50
420 Koulutus- ja nuorisopaalvelut	tulosalue	investointimenot	-727
440 Varhaiskasvatuspaalvelut	tulosalue	investointimenot	-34
660 Kulttuuripaalvelut	tulosalue	investointimenot	-1 216
690 Liikuntapaalvelut	tulosalue	investointimenot	-150
210 Kaupunkirak.toimialan hallinto ja talous	tulosalue	investointimenot	-386
280 Yhdyskuntatekniikka	tulosalue	nettoinvestoinnit	-22 174
295 Tilakeskus	tulosalue	investointimenot	-11 357
Tulos- ja rahoituslaskelma			
Korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma			-11 500
Rahoituslaskelman antolainojen lisäys			0
Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus			3 200

6.2 Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2025

Kaupunginhallituksen toimintavaltuudet hallintosäännön 6 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden ja rakennusten ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 3 milj. euroon saakka,
2. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ja muiden kuin tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
3. tytär- ja osakkuusyhteisöjen osakkeiden hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
4. toimitiloina olevien tai niiksi tarkoitettujen rakennusten tai niiden hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
5. rakennusten ja rakennelmien vuokraaminen kaupungin käyttöön, kun vuokrattavan rakennuksen ja rakennelman vuosivuokra on enintään 750 000 euroa tai mikäli rakennuksen tai rakennelmien vuokraaminen perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään periaatepäätökseen,
6. tavaroiden ja palvelujen hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
7. lainan antaminen tytäryhteisöille ja oman pääomanehtoiset sijoitukset yhtiöihin (mm. osallistuminen osakeantoihin) kaupunginvaltuuston hyväksymien omistajapolitiikan linjausten mukaisesti 3 milj. euroon saakka,
8. hankkeiden tarveselvitysten sekä hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
9. rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
10. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 500 000 euroa,
11. maankäyttö sopimusten hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 3 milj. euroon saakka (MRL 91b §), kehittämiskorvauksen määrääminen ja sille suoritettava korko.

Omistajaohjausjaoston toimivaltuudet hallintosäännön 9 §:n mukaisissa asioissa:

1. hyväksyä elinkeino- ja tulevaisuusrahastojen sijoituspolitiikka ja saattaa se kaupunginhallituksen tiedoksi,
2. tehdä esitykset investointihankkeiden vaihtoehtoista rahoitusmalleista (omistus, vuokraus, muu järjestely) kaupunginhallitukselle,
3. valmistella kaupungin toimitilahankkeiden tarveselvitykset, hankesuunnitelmat ja kustannusarviot yli 500 000 euroa ylittävien hankkeiden osalta sekä kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvat rakennusten ja rakennelmien toteuttamiseen, vuokraamiseen ja myyntiin liittyvät asiat,
4. päättää kaupungin kannasta tytäryhteisöön liittyvässä strategisessa tai muutoin sen toimintaan tai talouteen merkittävästi vaikuttavassa asiassa.

Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 12 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 15 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 17 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 19 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden myyminen, ostaminen ja vaihtaminen 1,5 milj. euroon saakka, ja lukuun ottamatta kaupungin omistamia tai kaupungin käyttöön tulevia rakennuksia ja rakennelmia,
2. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
3. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen vastuualueellaan 200 000 euroon saakka,
4. maankäyttösopimusten hyväksyminen valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 1,5 milj. euroon saakka (MRL 91 b §),
5. muun yleisen alueen kuin kadun suunnitelman hyväksyminen, kun suunnitelman kustannusarvio on enintään 1,5 milj. euroa (MRL 90 §).

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 22 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Alueellisen jätelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 24 §:n mukaisissa asioissa:

2. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 26 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka,
3. liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista päättäminen, jos investointimeno mahdolliset rahoitusosuudet huomioiden on hankesuunnitelmassa tai investointiohjelmassa esitetyn kustannusarvion mukainen, alittaa kustannusarvion tai ylittää sen enintään 20 %:lla. Jos ylitys on enemmän kuin 20 %, asia on saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.
4. hanke-, rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 1,5 milj. euroon saakka.

Työllisyysalueen lautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 26c §:n mukaisissa asioissa:

1. hyväksyä vastuualueelleen kuuluvat yhteistoiminta-, hankinta- ja muut sopimukset 1,5 milj. euroon saakka, ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,

Kaupunginjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 30 §:n mukaisissa asioissa:

1. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 100 000 euroa.
2. tavaroiden ja palvelujen hankkimista tai myymistä konsernipalveluissa 200 000 euroon saakka, kun asia ei kuulu kenenkään konsernipalvelun yksikön johtajan toimivaltaan.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajien toimintavaltuudet hallintosäännön 32 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Kansliapäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 33 §:n mukaisissa asioissa:

1. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
2. muiden kuin asunto-osakeyhtiöiden tai keskinäisten kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 50 000 euroon saakka.

Strategiajohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 36 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 37 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta,
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyt hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Kaupunkiympäristöjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 38 §:n ja 39 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- ja muun kuin edellisessä kohdassa 2 mainitun vastuualuetta koskevan sopimuksen samoin kuin puukauppasopimuksen tekeminen hyväksytyt hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Rakennustarkastajan toimintavaltuudet hallintosäännön 41 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Liikelaitoksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 42 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
2. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyt hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. johtokunnassa.

Tilakeskuksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 43 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.

2. yksikön vastuualueeseen kuuluvien rakennusten ja rakennelmien vuokraamista, kun vuokratavan rakennuksen ja rakennelman vuosivuokra on enintään 150 000 euroa,
3. liike-, teollisuus-, toimisto- ja muiden vastaavien muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettujen tilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä mainittuun käyttöön tarkoitettujen rakennusten (ilman maapohjaa) ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
4. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun Tilakeskusta koskevan sopimuksen tekeminen hyväksytyin hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä omistajaohjausjaostossa.

Työllisyysaluejohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 43a §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää työllisyysalueen edustamisesta tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen työllisyysalueen kannalta,
2. irtaimen omaisuuden poistamista tai luovuttamista käytettäväksi sekä tavaroiden ja palvelujen hankinta sekä myynti 200 000 euroon saakka.

Kaupunginjohtajan ja kaupunginlakimiehen toimivaltuudet hallintosäännön 148 §:n mukaisissa asioissa

1. Kaupunginjohtajalla ja kaupunginlakimiehellä on edustaessaan kaupunkia tuomioistuimissa oikeus sopia tuomioistuimessa vireillä oleva riita-asia 100 000 euroon saakka.

Hallintosäännön 2 §:n mukaan uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen vaatii kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston päätöksen talousarvion toimintavaltuuksissa annettujen toimivaltarajojen mukaisesti. Vuonna 2025 uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen edellyttää kaupunginhallituksen lupaa, jos palvelujen käynnistäminen tai palvelujen laajentaminen ei ole mahdollista hyväksytyin talousarvion puitteissa. Kaupunginhallituksen suostumus on kuitenkin aina saatava uuden palvelun käynnistämiseen, jos palvelun arvioitu vuosikustannus ylittää 300 000 euroa, jos palvelun käynnistämistä ei ole hyväksytty talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Edelleen hallintosäännön 2 §:n mukaan strategisesti ja taloudellisesti merkittävät ostopalvelut ja tukipalvelujen hankinnat esitetään talousarviossa. Vuonna 2025 tällaiseksi ostopalveluksi sekä peruskaupungin että liikelaitoksen osalta luetaan käynnistettävä palveluhankinta, jonka arvo ylittää 1,5 milj. euroa. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten arvo lasketaan kertomalla vuosikustannus luvulla 4. Hankinnalle on saatava ennen tarjouspyynnön lähettämistä tai suorassa hankinnassa ennen hankintapäätöksen tekemistä kaupunginhallituksen suostumus. Mikäli hankinnan arvo ylittää 3 milj. euroa ja hankinta ei ole mahdollinen hyväksytyin talousarvio- ja taloussuunnitelman puitteissa, edellyttää hankinnan käynnistäminen kaupunginvaltuuston suostumuksen määrärahamuutoksen osalta.

Tavaroiden ja palvelujen hankintoja koskevat toimintavaltuusrajat tarkoittavat sisäisiä hankintapäätöksiä. Sisäisellä hankintapäätöksellä tarkoitetaan toimialan tai liikelaitoksen päätöstä hankinnan käynnistämisestä. Sisäisten hankintapäätösten tekemisestä on tarkemmin määrätty talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Ulkoiset hankintapäätökset tekee pääsääntöisesti hankintapäällikkö.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tavaroiden ja hankintojen toimivaltuusrajoiden sovelletaan myös hankkeita koskevaan päätöksentekoon. Hankkeen käsittelevä ja hyväksyvä toimielin tai viranhaltija määräytyy hankkeen kokonaisrahoituksen määrän sekä hallintosäännön ja talousarvion toimivaltuuksien perusteella. Mikäli toimielin tai viranhaltija on delegoinut toimivaltaansa hallintosäännön

perusteella eteenpäin, delegointipäätöksen kohteena olevan viranhaltijan toimivalta määräytyy delegointipäätöksen mukaisesti. Talousarviossa määritelty lupamenettely ei koske hankkeisiin osallistumista koskevia päätöksiä, jos hanke toteutuu talousarvion määrärahojen puitteissa.

Toimintavaltuuksissa mainitut euromäärät ovat ilman arvonlisäveroa.

6.3 Muut määräykset

Kaupunginhallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä talousarvion sitovuudesta ja puuttua vuoden kuluessa minkä tahansa määrärahan ja tuloarvion käyttöön.

Kaupunginhallitus antaa yksityiskohtaiset ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja tilinkäyttäjien määrittämisestä.

Toimialojen ja niiden yksiköiden sekä Joensuun Vesi -liikelaitoksen on raportoitava talouden ja talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta lauta- tai johtokunnalle talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annettavien raportointiohjeiden mukaisesti.

Haastavan taloustilanne korostaa edelleen talousarviossa pysymisen tärkeyttä. Mikäli talouden sopeutustoimenpiteet eivät joltain osin toteudu tai talousarvio uhkaa ylittyä muuten, tulee käynnistää muita toimenpiteitä, joiden toteuttamiselle varmistetaan talousarviossa pysyminen. Nettomenoja lisääviä talousarviomuutoksia voidaan tehdä vain erityisen perustelluista syistä.

Vastaavasti, mikäli investointimenot uhkaavat ylittyä, on käynnistettävä talousarvion toteutumisen varmistavien toimenpiteiden suunnittelu. Toimenpiteet voivat koskea hankkeiden laajuuden tai sisällön muutoksia tai hankkeiden toteutusajan siirtämistä. Toimenpiteiden käynnistäminen on aloitettava välittömästi myös tilanteessa, jossa useammalle vuodelle ajoittuvan hankkeen kokonaiskustannusarvio uhkaa ylittyä, vaikka muutostarve ei koskisi vuotta 2025.

Kaupunginvaltuuston sitovuustason sisällä on ao. toimielimillä oikeus tehdä muutoksia talousarvioihin tulosalueiden välillä.

7 Peruskaupunki

7.1 Käyttötalous

7.1.1 Kaupunginvaltuusto

100 Valtuusto

Vastuuhenkilö: kaupunginlakimies

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille. Määrärahat on varattu valtuuston perustoimintaan ja sen hoitamiseen.

Kaupunginvaltuuston kokousten lisäksi kaupunginvaltuustolle järjestetään iltakouluja ja seminaareja ajankohtaisista- ja päätöksentekoon tulevista asioista.

Vuonna 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit. Vuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan osa vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuvista menoista.

Uuden konsernistrategian valmistelu vuosille 2025-2029 aloitetaan uusien kaupunginvaltuutettujen kanssa heti toukokuussa ja virallisesti kaupunginvaltuuston aloittaessa toimintansa kesäkuussa. Alkuvuoden 2025 aikana toteutetaan strategian uudistamista tukevia työvaiheita. Tavoitteena on tuoda strategia valtuuston hyväksyttäväksi lokakuun loppuun mennessä.

Luottamushenkilöorganisaation rakenteen arviointi on käynnistynyt syksyn 2024 aikana. Tarvittavat päätökset tehdään alkuvuoden 2025 aikana. Samassa yhteydessä tarkastellaan koko kaupungin organisaatorakennetta. Tavoitteena on, että muutokset tulisivat voimaan uuden valtuustokauden alkaessa.

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	150	449	89	-80,2 %	0	90
Toimintamenot	-644	-899	-557	-38,0 %	-306	-537
Toimintakate	-495	-450	-468	4,0 %	-306	-447

7.1.2 Tarkastuslautakunta

110 Talouden ja hallinnon tarkastus

Kuvaus 2025

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan
- taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Arviointisuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

- Kaupungin talouden tasapainottamisen seuranta
- Kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen käytön seuranta
- Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin seuranta
- Henkilöstön työhyvinvoinnin seuranta
- Uusi tarkastuslautakunta tekee oman arviointisuunnitelman

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	3	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-116	-116	-116	0,0 %	-120	-124
Toimintakate	-112	-116	-116	0,0 %	-120	-124

7.1.3 Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Kuvaus 2025

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä edunvalvonnasta, konsernistrategian, konsernistrategian toimeenpano-ohjelmien ja muiden toimintaa linjaavien, koko konsernia koskevien suunnitelmien valmistelusta ja seurannasta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja seuraamisen toimeenpanosta.

Kaupunginhallitus vastaa myös konserniohjauksesta, konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, antaa tarvittaessa ohjeet kaupungin edustajille kuntayhtymissä sekä sellaisissa seutuhallinnon toimielimissä, joissa kaupunki ei toimi isäntäkuntana, vastaa asuntopolitiikasta, päättää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta sekä määrittelee alueen, jolla vesihuoltolaitos huolehtii hulevesien viemäroinnistä.

Lisäksi kaupunginhallitus vastaa markkinoinnista, tiedottamisesta ja viestinnästä, huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä, vastaa asianhallinnasta sekä sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, ilmastoasioiden koordinoinnista sekä vastaa hankintatoimen järjestämisestä sekä sen seurannasta ja kehittämisestä.

Vuonna 2025 kaupungin edunajamisessa korostuvat Joensuun saavutettavuutta maantie- raide- ja lentoliikenteessä kehittävät toimenpiteet. Kaupunki on sitoutunut toimimaan hankintaosapuolena lentoliikenteen ostoliikennepalvelujen optiokausijärjestelyssä vuosille 2026-2028. Optiokauden valtionrahoitusosuuden on oltava mahdollisimman korkea. Vaikuttamisen painopisteitä ovat myös kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen sekä sähkönsiirtoverkkojen kehittäminen. Edunajamisen toimintatapoja kehitetään sekä kaupungin sisäisesti että sidosryhmäverkostoissa.

Strategiassa määriteltyjen avainmittareiden tavoitteet vuodelle 2025

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Talousarvio 2025	Strategian tavoite
tilikauden yli/ali-jäämä	tilinpäätös 4,5 M€ yli-jäämäinen (2020)	talousarvio 2,5 M€ ali-jäämäinen	tasapainossa tai yli-jäämäinen
nettomenojen muutos-%	nettomenot 396 M€ ja verorahoitus 445 M€ (2020)	nettomenot 189 M€ ja verorahoitus 222 M€	korkeintaan verorahoituksen muutoksen verran
kaupungin laina- ja vuokravastuut €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut 4792 €/asukas (2021)	lainakanta ja vuokravastuut 5190 €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut €/asukas ei kasva vuoteen 2021 nähden
kunnallisveroprosentti	20,50 % (2021) 21 suurimman kaupungin kunnallisveroprosentit 18,00-22,00 %, KA 20,43 % (ei painotettu)	8,10 % 21 suurimman kaupungin kunnallisveroprosentit 5,3-9,4 % (ennakkotieto), KA 7,95 % (ei painotettu)	Joensuun suhteellinen asema isojen kaupunkien verrokki-ryhmässä ei heikkene
korjausvelan määrä	toimitilat 36,7 M€ (2020) kadut 14,7 M€ (korjattu 2020 arvio)	alle 36 M€ enintään 14,5 M€	korjausvelan määrä ei kasva tai alenee
voimassa olevien hankintasopimusten vuositason kokonaismyynnin joensuulaisten ja pohjoiskarjalaisten toimittajien osuus	Vuonna 2022 voimassa olevien hankintasopimusten, joissa Joensuun kaupunki on ollut mukana, myynti oli yhteensä n. 59,3 milj. euroa. Tästä Pohjois-Karjalaisten toimittajien osuus n. 20 milj. euroa. (33,7 %) Joensuulaisten toimittajien osuus kokonaissummasta n. 17,8 milj. euroa. (30,0 %)	Pohjois-Karjalaisten toimittajien sekä joensuulaisten toimittajien osuus kokonaissummasta kasvaa	kasvaa lähtövuodesta
kaupungin tyhjen tilojen lukumäärä	Tilakeskuksen vuokrattavissa olevien tyhjen tilojen määrä 16 757 h-m ² (2022)	13 000 h-m ²	Tilakeskuksen vuokrattavissa olevien tyhjen tilojen määrä 10 000 h-m ²

Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Talousarvio 2025	Strategian tavoite
väkiluku	76 935 (2020)	79 300	80 000
työttömyysaste	17,1 (2020)	12,5 %	valtakunnan keskiarvo
työllisyysaste	63,2 (2019)	64 %	nousee merkittävästi
nettomuutto kotimaassa	188 (2019)	-100	vähintään 300
nettomaahanmuutto	278 (2019)	1 100	500
viikkolentovuorot	10 (2023)	10	15
junavuorot Joensuusta Helsinkiin, Pieksämäelle ja Nurmekseen	arkisin 11 (2021)	11	vähintään 12
työpaikat	34 321 (2019)	36 500 (35 453 v. 2022)	vähintään 37 000
joensuulaisten yritysten liikevaihto	3 292 milj. € (2022)	nousee reaalisesti (5 663 milj. € v. 2023)	nousee reaalisesti
yrittäjien kuntabarometri (sijoitus yli 50 000 asukkaan kaupunkien joukossa)	4. (2020)	v. 2025 ei kuntabarometriä (sijalla 8. v. 2024)	1. – 3.
uusien Joensuuhun sijoittuneiden yritysten investoinnit ja työpaikat	103 kpl (2022)	työpaikat: 45 kpl investoinnit: tarkennetaan lähtötieto ja tämän pohjalta tavoitetaso	Business Joensuun tulosohjauksen mukaisesti

Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Talousarvio 2025	Strategian tavoite
CO2 päästöt ja hiilitase	661 kt CO ² -ekv (2007)	Päästöt: 265 kt CO ² -ekv Hiilitase: 0	265 kt CO ² -ekv
jojo-matkustajamäärät	1 688 367 (2020)	3 000 000	2 800 000
luovutetut tontit	73 (2020)	25	40/vuosi
tonttivaranto	asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa useamman vuoden kysyntään (2022)	asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa vähintään kolmen seuraavan vuoden tonttikysyntään	asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa kolmen seuraavan vuoden tonttikysyntään
keskustan tyhjätkä liikehuoneistot	59 (4/2021)	55 (64 5/2023)	enintään 40

Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Talousarvio 2025	Strategian tavoite
elämänsä erittäin tai melko tyytyväisten lasten ja nuorten %-osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 85,1 % 8. ja 9. lk 71,7 % lukio 1. ja 2. lk 71,1 % Aol 1. ja 2. lk 75,6 % (2021)	4-5 lk 87% 8-9 lk 72 % lukio 72% Amm. 76%	nousee merkittävästi
terveydentilansa erittäin tai melko hyväksi kokevien lasten ja nuorten %-osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 91,7 % 8. ja 9. lk 76,3 % lukio 1. ja 2. lk 77,3 % Aol 1. ja 2. lk 73,1% (2021)	4. ja 5. lk 93 % 8. ja 9. lk 79 % lukio 1. ja 2. lk 82 % Aol 1. ja 2. lk 80 %	4. ja 5. lk 93 % 8. ja 9. lk 79 % lukio 1. ja 2. lk 82 % Aol 1. ja 2. lk 80 %
sijoittuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin	99,5% (2021)	100%	100 %
syrjintää koulussa tai vapaaajalla kokevien nuorten %-osuus ikäluokasta	8. ja 9. lk 25,8 % lukio 1. ja 2. lk 19,9 % Aol 1. ja 2. lk 16,3 % (2021)	8-9 lk 20% lukio 15% Amm. 15%	vähenee merkittävästi
opiskelukaupunkien mainetutkimuksen sijoitus suositteluhaluudesta	11. (2020)	8.	sijoitus vähintään 8.

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Talousarvio 2025	Strategian tavoite
vakituisten rekrytointien täyttö-% ja hakijamäärä	100 % (2020) 18 (2020)	97 %	100 % säilyy vähintään vuoden 2020 tasolla
kaupungin henkilöstön lähtöpoistuma	9 % (2022)	9 %	ei kasva
työkyvyttömyyskustannukset ja suhteutus verrokkikaupunkeihin	4,1 % palkkasummasta / verrokkien keskiarvo 5,5 % palkkasummasta (2020)	4,1 % palkkasummasta	4,0 % palkkasummasta / kustannukset alle verrokkien keskiarvon
sairauspoissaolot / htv, vertailu omaan ja verrokkikaupunkien kehitykseen	13 päivää/ htv (2020)	13 pv/htv	12 päivää/htv/ alle verrokkien keskiarvon

Osallisuuden, menon ja meinigin Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Talousarvio 2025	Strategian tavoite
äänestys-% seuranta kaikissa vaaleissa	eduskuntavaalit 2023 68,0 % aluevaalit 2022 43,6 % kuntavaalit 2021 47,6 % europarlamenttivaalit 2019: 37,7 % presidentinvaali 2018 (1. kierros, toista ei järjestetty): 66,4 %	- 47,5 (valtakunnan keskiarvo) 55,1 (valtakunnan keskiarvo) - -	- 47,5 (valtakunnan keskiarvo) 55,1 (valtakunnan keskiarvo) - -
tapahtumien lkm	3 315 (2019)	2 970	3 500
tapahtumien kävijämäärä	1 124 885 (2019)	1 038 000	1 200 000
liikunta-aktiivisuus	liikuntasuosittelun mukaan liikkuu 18,4 %	liikuntasuosittelun mukaan liikkuu 19,5 %	liikuntasuosittelun mukaan liikkuu 19,5 %
tea-viisarin pistemäärä*	pisteet 70	pisteet 73	pisteet 73
rekisteröidyt majoi- tustyöpymiset	179 000 (2019)	200 000	> 220 000
kirjastojen lainausmäärät asukasta kohden ja vertailu koko maahan	2 112 588 lainausta (2022), 18,38 lainausta/as, koko maan ka 14,58 lainausta/as	lainausten määrä/asukas on 4 korkeampi kuin koko maassa	lainausten määrä/asukas on 4 korkeampi kuin koko maassa

*THL:n vertailutietojärjestelmä, jonka tiedot kuvaavat terveydenedistämisen aktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

120 Yleishallinto

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, vanhus- ja vammaisneuvoston kulut, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoitot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut- ja osuudet ja kansainvälisen toiminnan menot, käyttövarausmäärärahat eri tarkoituksiin sekä kehittämistoiminnan. Tulosalueella on määrärahavaraus myös kaupungin ilmastotyön koordinointiin.

Tonttien myyntivoittotavoite on 2,0 milj. euroa. Lisäksi tulosalueella on huomioitu myös myyntivoittotulo 1,5 milj. euroa muiden kuntien alueella sijaitsevan metsäomaisuuden myynnistä. Vuonna 2025 on suunniteltu luovuttavaksi Lykynlammen alueen metsäomaisuudesta.

Jäsenmaksuihin ja -osuuksiin sekä avustuksiin on varattu 4,05 milj. euroa. Jäsenmaksuosuudet sisältävät varauksen Pohjois-Karjalan maakuntaliiton jäsenmaksuun sekä Suomen Kuntaliiton sekä Kunta- ja hyvinvointialueyönantajan osuuksiin. Maakuntaliiton jäsenmaksussa on huomioitu talouden sopeutustoimien tavoite.

Kaupunginhallitus ei myönnä muita avustuksia kuin Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustuksen sekä suurtahtumatuet. Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustukseen ja vuokratukeen on varattu yhteensä 1,57 milj. euroa. Suurtahtumatukiin on varattu 0,23 milj. euroa. Vuonna 2026 suurtahtumatukia varaudutaan rahoittamaan noin 0,42 milj. eurolla. Määrärahavaruksissa huomioidaan vuosittaiset vaihtelut suurtahtumien määrässä. Lisäksi tulosalueella on varauduttu Itä-Suomen yliopiston professuurin rahoitukseen (DI-koulutus). Kaupunkikeskustan elinvoiman kannalta merkittävän Taitokorttelin toimintaan myönnetään kertaluontoinen tuki Taito Pohjois-Karjalalle. Vuoden 2025 aikana määritellään Taitokorttelin toiminnan kehittämistoimet.

Konsernipalvelujen ja Islon välillä voimassa oleva ostopalvelusopimus (150 000 euroa) siirretään konsernipalveluilta kaupungin liikuntapalveluille hallinnoitavaksi. Liikuntapalvelut osoittavat ostopalvelusopimukseen aiemmin käytettyä resurssia jatkossa sekä ostopalveluihin että liikuntapalvelujen oman hallinnon vahvistamiseen.

Tulosalue sisältää kehittämishankkeisiin varatut määrärahat. Kaupunki on varautunut Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 uuden EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden mukaisesti sekä muihin kehittämishankkeisiin 0,4 milj. eurolla.

Valtiolle maksettavat verotuksen kustannusosuudet ovat ennakkotiedon mukaan 0,83 milj. euroa.

Tulosalueelle on kohdistettu varaus kunta-alan virka- ja työehtosopimuksen uuden sopimuskauden palkankorotuksiin (0,85 milj. euroa). Määrärahat kohdennetaan tulosalueille talousarviomuutoksen yhteydessä, kun sopimuskorotusten suuruus ja kohdentuminen on tarkentunut.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmakauden investointikehys on enintään 130 miljoonaa euroa. Samassa yhteydessä valmistellaan laaja-alainen talouden tasapainon varmistava toimenpideohjelma.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Talouden sopeutus etenee kaupunginvaltuuston 17.6.2024 hyväksymien talouden sopeutuksen linjausten mukaisesti	Talouden sopeutusohjelma toteutunut Vuoden 2025 osalta talousarviosta toistaiseksi puuttuvat sopeutustoimenpiteet tarkennetaan huhtikuun loppuun mennessä Talouden sopeutustoimien riittävyttä arvioitu ja tarvittavista jatkotoimenpiteistä sovittu	Konsernipalvelut Toimialat

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Asukaslukumme kasvaa, investoimme elinvoimaan ja pidämme Joensuun kasvu-kaupunkien joukossa etenemällä kohti 80 000 asukkaan kaupunkia 2025 mennessä, ja Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa vuoteen 2030 mennessä. Olemme vahvasti muuttovoittokaupunki ja avoimia kuntarakennekeskustelulle. Vahvistamme markkinointia.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Seuraamme tehostetusti ja kuukausitasolla asukasluvun kehittymistä. Vahvistamme kansallista näkyvyyttä kotimaan muuttotaseen parantamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelijoiden ja maahanmuuttajien kaupunkiin kiinnittämiseen.	Asukasluku 79 300 (31.12.2025)	Konsernipalvelut
Tavoitelinjaus: Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään eri liikennemuotojen solmupisteeksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotarjontaa lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilöliikenne sekä teollisuuden kuljetukset.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun lentoliikenne jatkuu valtion maksamana ostoliikenteenä. Lentojen kysyntä on hyvällä tasolla. Keväällä 2025 maan hallituksen puoliväliriihi linjaa lentoliikenteen jatkosta vuosille 2026-2028 korkealla valtionrahoituksen tasolla.	Viikkolentovuorojen lukumäärä keskimäärin 10 / viikko Lentojen vuositason käyttöaste vähintään 60 %	Konsernipalvelut
Itärata Oy toimii tehokkaasti ja Porvoo-Kouvola linjauksen suunnittelu etenee. Joensuun junamatkustajamäärät ovat kasvussa. Imatra-Joensuu ratayhteyden investoinnit etenevät.	Aktiivinen osallistuminen osakkaana Itärata Oy:n toimintaan (osakas- ja yhtiökokoukset) Vähintään yksi yhteistoimintapaaminen VR:n kanssa Junavuorot Joensuusta 11 / arkipäivä	Konsernipalvelut

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme ilmastotyön edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Toteutamme ilmastoviisasta rakentamista ja lisäämme luonnon monimuotoisuutta.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Ilmastotyön tavoitteiden asettaminen tulevalle valtuustokaudelle, siten että kaupunki saavuttaa vuoden 2030 loppuun mennessä asettamansa ilmastotavoitteen.	Ilmastotyön tavoite tulevalle valtuustokaudelle on asetettu ja toimenpiteet sen saavuttamiseksi on määritetty.	Konsernipalvelut/ Ilmastokoordinaattori

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	5 153	2 181	4 201	92,6 %	2 700	2 700
Toimintamenot	-11 284	-7 594	-8 049	6,0 %	-7 862	-7 857
Toimintakate	-6 131	-5 413	-3 848	-28,9 %	-5 162	-5 157

140 Työelämän ja kotoutumisen palvelut

Vastuuhenkilö: työelämän ja kotoutumisen palvelujen päällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Joensuun työllisyyspalvelujen keskeisenä tehtävänä on täydentää maakunnallisen työllisyysalueen palveluvalikoimaa tarjoamalla joensuulaisille yksilöllistä neuvontaa ja työelämän ratkaisuja sekä työnantajille tarjottavaa tukea työllistämiseen. Vuoden 2025 palveluvalikoimassa ovat työttömille työnhakijoille suunnattu duuniagentin palvelu, työkykykoordinointi sekä työllistämisen kuntalisä. Kynnyksetöntä työhön ja koulutukseen suuntaavaa asiakaspalvelua sekä alle 30-vuotiaille suunnattuja Ohjaamon palveluita toteutetaan maakunnallisessa Tietoa, neuvontaa ja ohjausta (ESR+) -hankkeessa.

Kaupunki tarjoaa muualta Suomesta Joensuuhun työhön tulevalle ja hänen perheelleen sekä muuttoja Joensuuhun pohtivalle kokonaisvaltaista neuvontaa ja tukea asettautumiseen. Muuttoagentti palvelee esimerkiksi perheitä, jotka haluaisivat muuttaa Joensuuhun, mutta esteenä on esimerkiksi löytää töitä toiselle puolisoista. Tätä toimintaa jatketaan osana työelämän ja kotoutumisen palveluja.

International House Joensuu tarjoaa ulkomailta Joensuuhun muuttaville henkilöille asettautumista ja kotoutumista tukevia palveluja. International House Joensuun palveluita ovat muun muassa yksilöllinen neuvonta suomeksi, englanniksi ja venäjäksi, yhteiskuntaorientaatioita vaihtelevista teemoista ja suomenkielen koulutuksia. International House Joensuu vastaa myös kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Joensuun kaupungilla on sopimus ELY -keskuksen kanssa enintään 45 pakolaisen vastaanottamisesta vuosittain.

Uusi laki kotoutumisen edistämisestä tulee voimaan 1.1.2025. Lain myötä kunnan kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä vahvistuu. Kunnalla on vastuu muun muassa matalan kynnyksen ohjauksen järjestämisestä maahan muuttaville, omakielisen yhteiskuntaorientaation, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja kotoutumissuunnitelman laatimisesta vähintään

työttömänä työnhakijana oleville ja työvoiman ulkopuolella oleville pakolaistaustaisille. Lain mukaan työttömänä työnhakijana olevien palvelujen järjestämisestä vastaavat työllisyyspalvelut (Joensuussa Pohjois-Karjalan työllisyysalue) ja työvoiman ulkopuolella olevien palveluista vastaa kunta (Joensuussa International House Joensuu).

Joensuussa kotoutumisen edistämisen ohjelma uudistetaan yhdessä työllisyysalueen, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa vuoden 2025 aikana. Joensuun kaupunki on vetovastuussa maakunnallisesta asettautumisen- ja kotoutumispalveluja vahvistavasta ESR - rahoitteisesta Elä ja Osallistu Pohjois-Karjalassa -hankkeesta (ELO). Rahoitusta on haettu Etelä-Savon ELY -keskuksesta. Mikäli rahoitus myönnetään, hanke alkaa 1.1.2025 ja se tukee omalta osaltaan asettautumisen- ja kotoutumispalvelujen tavoitteellista suunnittelua ja vaikuttavuutta. ELO hankkeessa laaditaan maakunnallinen kotoutumisen edistämisen suunnitelma.

Valmennusympäristö Taitamo jatkaa toimintaansa tarjoten avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen tähtääviä opinnollistettuja työtehtäviä. Vuonna 2025 Taitamossa käynnistetään työ- ja toimintakyvyn arviointijaksot (TELMA) kuntoutukseen tai eläkkeelle suuntautuville työttömille. Taitamo-toimintaan voi osallistua palkattujen työkaksojen, työkokeilun, opintojen tai kuntoutusjakson perusteella. Taitamon työtehtävät muodostuvat kaupungin sisäisistä toimeksiannoista sekä muista yleishyödyllistä tehtävistä, kuten kierrätystoiminnasta.

Joensuun työllisyyspalvelut sopeuttavat toimintaansa maakunnallisen työllisyysalueen käynnistyessä. Käytännössä toimintaresurssit vähenevät Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeilun päättyessä sekä useiden palvelujen, kuten yritysagenttitoiminnan, siirtyessä maakunnalliseksi palveluksi työllisyysalueelle. Myös hallinnolliset tehtävät vähenevät kuntien palkkatuen lakkautuessa vuoden 2025 alusta lähtien.

Työllisyyspalvelujen supistuessa palvelut yhdistetään hallinnollisesti uudeksi tulosalueeksi, työelämän ja kotoutumisen palveluiksi. Muutoksella tavoitellaan työllistymistä ja kotoutumista edistävien, koulutusneuvonnan ja osaamisen kehittämisen (Ohjaamo) sekä Joensuuhun muuttavien arjen tuen palvelujen entistä parempaa yhteensovittamista ja vaikuttavuutta. Työelämän ja kotoutumisen palvelut ovat saatavilla samoissa tiloissa maakunnallisen työllisyysalueen palvelujen yhteydessä Carelicumin ja Torikatu 19 kiinteistöissä loppuvuodesta 2024 alkaen. Kotoutumista ja asettautumista edistävän palvelun nimi, International House Joensuu säilytetään.

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuun muutos valtiolta kunnille ja maakuntaan muodostuva työllisyysalue tulee muuttamaan merkittävästi työllisyyteen kohdistuvia menoeriä kunnan taloudessa. Työvoimapalvelujen järjestämiseksi saadaan valtionosuutta, joka laskentaperusteista johtuen on huomattavasti pienempi työvoimapalvelujen nykyiseen resurssiin nähden. Joensuun valtionosuus eli maksuosuus työllisyysalueelle on n. 11,1 milj. euroa. Muutoksen myötä myös työttömyysturvan maksuvastuu kasvaa. Vuoden 2025 alusta kunnat maksavat työmarkkinatuen lisäksi myös ansio- ja peruspäivärahaosuuden maksuvastuun alkaessa 100 työttömyyspäivästä. Muutos kasvattaa työttömyysturvaan kohdistuvia menoja n. 3,1 milj. euroa. Varaus kokonaisuudessaan on n. 13,1 milj. euroa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Tarjoamme joensuulaisille vaikuttavia työllisyyspalveluita sekä sovitamme toimintaa muuttuvaan työllisyyden edistämisen toimintaympäristöön.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Työllisyyspalvelujen yksilölliset asiakas-palvelut ovat vaikuttavia	Duuniagenttien asiakkaina >700 joensuulaista, joista 70 % sijoituu työhön tai koulutukseen asiakkuuden päättyessä. Työkykykoordinaattoreiden asiakkaina >180 joensuulaista, joista 70 % saavuttaa ratkaisun tai siirtymän työttömyydestä asiakkuuden päättyessä. TNO-palveluneuvojien asiakkaina >420 asiakasta, joista 50 % käynnistää työnhaun, aloittaa koulutukseen tai siirtyy työelämään. Työllisyyspalvelujen asiakastytyväisyys 8 asteikolla 1-10	Työelämän palvelut
Taitamo kehittää toimintaan osallistuvien osaamista ja työelämätaitoja sekä tuottaa tietoa asiakkaiden työelämään liittyvien ratkaisujen saavuttamiseksi	Taitamon Paikko-osaamistodistuksia myönnetään vuosittain vähintään 50 asiakkaalle. Työ- ja toimintakyvyn selvittelyprosessi TELMA:an osallistuu vähintään 10 asiakasta.	Työelämän palvelut
Työllisyyspalvelujen, IHJ:n ja työllisyysalueen palvelut on sovitettu yhteen asiakaslähtöisesti	Asiakaspalvelut ja -prosessit toimivat sujuvasti ja ilman viiveitä.	Työelämän palvelut ja IHJ
Laaditaan Joensuun kaupungille uusi kotoutumisen edistämisen ohjelma yhdessä ekosysteemin kanssa	Ohjelma on laadittu	IHJ

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	2 362	2 397	1 284	-46,4 %	1 248	1 248
Toimintamenot	-17 430	-16 749	-28 532	70,4 %	-28 645	-28 772
Toimintakate	-15 068	-14 352	-27 248	89,9 %	-27 397	-27 524

150 Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, strategiajohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa, ohjata, yhteensovittaa ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernipalvelut vastaa kaupungin talouden johtamisesta, tarve- ja hankesuunnitelmien yhteensovittamisesta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, hallinnon kehittämisestä, edunajamisesta, johdon tuesta sekä riskienhallintaan, valmiuteen ja turvallisuuteen liittyvistä tehtävistä. Konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, talouspalveluista sekä henkilöstöpalveluista. Lisäksi konsernipalveluissa on kaupunginjohtajan alaisuudessa strategiajohtaja.

Hallintopalvelujen tehtäviin kuuluu konsernin omistajaohjaus sekä kaupungin lakipalveluiden tuottaminen. Hallintopalvelut vastaa kaupungin asianhallinnan, asiakirjahallinnon sekä arkistotoimen järjestämisestä sekä kehittämisestä. Myös asuntotoimen lakisäätteiset tehtävät, kuten asunto-olojen kehittäminen kuuluu hallintopalvelujen vastuualueelle. Asuntotoimi jatkaa vuonna 2024 aloitettua ARA-rahoitteista asumisneuvonnan pilottia, jonka tarkoituksena on tuottaa asumisneuvontaa kaikille kuntalaisille asumismuodosta riippumatta. Asuntotoimen kustannuspaikalle kohdentuu myös vanhojen hissittömien asunto- ja vuokratalo-yhtiöiden hissi- ja esteettömyysavustukset. International House Joensuu-yksikön toiminta on yhdistetty vuonna 2025 Joensuun kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa uudeksi työelämän ja kotoutumisen palvelut -tulosalueeksi.

Talouspalvelut vastaavat kaupungin talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta, taloushallinnosta, laskentatoimesta, rahoituksesta, sijoitustoiminnasta ja konsernirahoituksesta. Talouspalvelut vastaa myös tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovituksesta ja ohjauksesta sekä talouden raportointijärjestelmistä. Toimialojen talouden tehtävät on keskitetty talouspalveluiden alaisuuteen.

Henkilöstöpalvelut johtaa ja valvoo kaupungin henkilöstöhallintoa, vastaa henkilöstöpolitiikasta ja henkilöstösuunnittelusta, huolehtii henkilöstön uudistumiskyvystä ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön motivointi- ja kannustusjärjestelmistä. Henkilöstöpalvelut vastaa myös palvelussuhdeasioita koskevista työnantajaneuvotteluista, virka- ja työehtosopimusten tulkinnasta ja täytäntöönpanosta sekä vastaa henkilöstöpalveluiden, työhyvinvointiasioiden ja työsuojelun järjestämisestä. Lisäksi henkilöstöpalveluiden vastuulle kuuluu työterveyshuollon hankkiminen ja ohjaus sekä henkilöstöasioiden viestintä sekä johdon ja henkilöstön yhteistoiminnan kehittäminen.

Strategiajohtajan vastuualueelle kuuluvat kaupungin strateginen suunnittelu sekä riskienhallinnan, valmiuden ja turvallisuuden asiat. Strategiajohtaja tukee kaupunginjohtajaa edunajamisessa. Riskienhallinnan sekä valmius- ja turvallisuussuunnittelun asiakirjat ovat ajantasaiset. Vuonna 2025 vakiinnutetaan luotuja käytänteitä. Toimintaympäristöstä ja kaupungin omasta tilanteesta tuotetaan kuukausittaiset raportit valmiusjohtoryhmän käyttöön. Tarvittaessa raportointirytmä nopeutetaan ja käynnistetään valmiusjohtoryhmän toiminta suunnitelmien mukaisesti. Poikkeusolojen johtamisjärjestelyjä kehitetään edelleen. Sähkönjakeluhäiriöiden kyvykkyyttä lisätään hankkimalla yksi järeä varavoimakone lisää. Koulujen turvallisuutta kehitetään hankkimalla henkilöstön hälytys- ja kommunikointijärjestelmä puhelimiin.

TE-palveluiden muutoksen myötä konsernipalvelut tuottavat jatkossa myös hallinto-, talous-, ict- ja henkilöstöhallinnon palvelut työllisyysalueelle. Talouspalvelut vastaa myös TE-palveluiden maksatustehtävistä.

Tietohallinnon, taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä, joka tuottaa em. palvelut hyväksytyjen palvelusopimusten mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digiohjelman tavoitteiden toteuttaminen otetaan luontaiseksi osaksi kaupungin kaikkea toimintaa. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Dynasty-arkiston käyttöönotto	Dynasty-arkisto on käytössä vuoden loppuun mennessä	Asianhallinta-tiimi/tietohallinto
Tietojohdamisen uuden keskitetyn tietovaraston teknologiavaihtoehtojen kartoitus sekä käyttöönotto	Otettu käyttöön vuoden loppuun mennessä	Talousoalvelut
Tietojohdamisen jalkautus	Käyttöön otettuja tietojohdamisen ratkaisuja hyödynnetään aktiivisesti	Talousoalvelut
Tekoälytyöryhmän määrittely ja käynnistäminen	Tekoälytyöryhmän toiminta on käynnistetty ja ryhmälle määritellyt tavoitteita seurataan säännöllisesti	Talousoalvelut/tietohallinto
Tekoälyn käyttöönotolle tiekartta	Tekoälyn laajemmalle käyttöönotolle on laadittu tiekartta ja sen toteutus on aloitettu	Talousoalvelut/tietohallinto

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Asukaslukumme kasvaa, investoimme elinvoimaan ja pidämme Joensuun kasvukaupunkien joukossa etenemällä kohti 80 000 asukkaan kaupunkia 2025 mennessä, ja Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa vuoteen 2030 mennessä. Olemme vahvasti muuttovoittokaupunki ja avoimia kuntarakennekeskustelulle. Vahvistamme markkinointia.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Uudistamme kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset sekä konserniohjeen	Linjaukset ja ohje on päivitetty	Konserniohjaus

Strateginen painopiste: Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme veto- ja pitovoimainen kaupunkityönantaja. Huomioimme työntekijän ja mahdollisen perheen muun elämän, tarjoten joustoja ja soviteltua ja räätälöityä työnantajapolitiikkaa. Lisäämme ja vahvistamme työnantajanäkyvyyttämme.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Työmatkaliikkumisen tuet ovat käytössä, ja toimintamalli vakiintuu.	Vakituisesta henkilöstöstä 25 prosenttia (450 henkilöä) on ottanut käyttöön hiilineutraaliutta tukevan liikkumisen tuen.	Henkilöstöpalvelut
Anonyymejä rekrytointeja toteutetaan rekrytoinneissa ja toimintamalli vakiintuu	Anonyymejä rekrytointeja toteutetaan yli kymmenessä (>10) rekrytoinnissa vuodessa	Henkilöstöpalvelut

Tavoitelinjaus: Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme mahdollisuuden kehittyä tehtävässä ja uralla. Tarjoamme laadukkaat työterveyspalvelut.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Työterveyshuolto on toimiva ja henkilöstö tyytyväinen	Sairauspoissaolopäivät suhteessa henkilötyövuosiin vähenevät (< 13) Työtyytyväisyyskyselyn tulos paranee: Työntekijöiden tyytyväisyys työterveyshuoltoon pysyy ennallaan tai kasvaa (> 3,2)	Henkilöstöpalvelut
Mentoritoiminta vakiinnutetaan	Uusia mentoreita koulutetaan vähintään 20	Henkilöstöpalvelut
Toteutetaan osaamiskartoituspilointi henkilöstölle	Kyllä/Ei	Henkilöstöpalvelut
Tavoitelinjaus: Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista. Viestintä ja vuorovaikutteisuus on tärkeää, jotta työntekijä kokee olonsa tärkeäksi ja turvalliseksi.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Toteutetaan monikanavaista viestintää	Tiedotteita lähetään säännöllisesti vähintään kerran kuukaudessa. Työtyytyväisyyskyselyn tulos paranee: Tiedonkulku työpaikallamme on hoidettu hyvin (> 2,9)	Henkilöstöpalvelut
Tyytyväisyys johtamiseen ja työnantajaan	Työtyytyväisyyskyselyn tulos pysyy ennallaan tai paranee: 1. työpaikkamme johtamistapa on hyvä (> 3,2) 2. suosittelisin nykyistä työnantajaani tuttavalleni (> 3,3)	Henkilöstöpalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	1 566	1 500	1 888	25,9 %	1 900	1 900
Toimintamenot	-5 763	-6 504	-7 246	11,4 %	-7 340	-7 514
Toimintakate	-4 196	-5 004	-5 358	7,1 %	-5 440	-5 614

174 Ympäristöterveydenhuolto

Vastuhenkilö: talousjohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle.

Pohjois-Karjalan maakunnan kunnat sekä hyvinvointialue ovat sopineet sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettun lain (616/2021) 65 §:n mukaisesti, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue hoitaa sopijakuntien puolesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain (410/2009) 1 §:ssä tarkoitetut ympäristöterveydenhuollon tehtävät.

Sopimuksen piiriin kuuluvat seuraavat tehtävät:

- terveydensuojelulain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan terveydensuojeluviranomainen),
- elintarvikelain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan elintarvikevalvontaviranomainen),
- tupakkalain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
- lääkelain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
- eläinlääkintähuoltolain ja eläinsuojelulain mukaiset kunnan tehtävät.

Sopimus on voimassa voimaantulolain mukaisesti 1.1.2023-31.12.2027 ja tämän jälkeen se on voimassa toistaiseksi.

Sopimuksen mukaan terveysvalvonnan, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksuosuudet määräytyvät jäsenkuntien kesken asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksista poiketen jäsenkunnat maksavat ne kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueen osallistumisesta eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 ja 13 §:ssä tarkoitetusta eläinlääkäripalvelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Jäsenkuntien maksuosuuden kasvu verrattuna vuoden 2024 toteutumaennusteeseen nähden on 3 % (0,123 milj. euroa). Jakoperusteista seuraa, että Joensuun maksuosuus kasvaa vuoden 2024 ennusteeseen nähden on 3,5 % (0,04 milj. euroa). Kuluvan vuoden ennusteessa on huomioitu eläinlääkintähuoltoon tehdyt muutokset, joiden tavoitteena on ollut parantaa eläinlääkäreiden saataavuutta. Muutokset eivät sisällyneet alkuperäiseen talousarvioon.

Talousarviossa on huomioitu myös sopimuksen mukaan erikseen maksettavat eläinlääkintähuollon kustannukset.

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintameno	-1 243	-1 274	-1 302	2,2 %	-1 345	- 1 388
Toimintakate	-1 243	-1 274	-1 302	2,2 %	-1 345	- 1 388

184 Elinvoimapalvelut

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja kansainvälisten asioiden päällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Elinvoimapalvelujen tehtävänä on kaupungin kilpailukyvyyn ja elinvoiman vahvistaminen sekä edelleen kehittäminen niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Elinvoimapalvelut kehittää ja koordinoi kaupungin elinkeinopolitiikkaa yhdessä kaupungin toimialojen, konserniyhtiöiden sekä aktiivisessa vuorovaikutuksessa elinkeinoelämän ja sidosryhmien kanssa. Se myös edistää ja koordinoi kaupungin kansainvälistä toimintaa ja vaikuttavuutta sekä toimii aktiivisesti verkostoissa.

Elinvoimapalvelut valmistelee, koordinoi sekä toimeenpanee Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Joensuun kaupungin välistä ekosysteemisopimustyötä. Tulosalue vastaa Joensuun kaupungin sekä TEM:n välisen Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen mukaisen hanketoiminnan ohjaamisesta ja rahoittamisesta. Joensuun kaupungin ekosysteemisopimuksen painopistealueet ovat bio- ja kiertotalous sekä fotonikka. Joensuu on lisäksi kansallisessa vetovastuussa fotonikan innovaatioekosysteemin vahvistamisesta Suomessa. Ekosysteemisopimuksen perusteella toteutettaviin kehityshankkeisiin on varattu 0,44 milj. euroa.

Elinvoimapalvelut tulosalue ostaa kaupungin yrityskehityspalvelut Business Joensuu Oy:ltä, joka tuottaa laaja-alaisesti yleisen edun mukaisia elinkeino- ja yrityspalveluita maakunnan alueella. Näitä palveluja ovat: toimivien yritysten liiketoiminnan kasvu- ja kehityspalvelut, uusien yritysten perustaminen ja kasvupalvelut, kansainvälistymis- ja vientipalvelut, Invest In- ja sijoittumispalvelut sekä internetin kautta 24/7 -käytettäviä verkkopalveluita, jotka auttavat yrityksen perustamisessa ja kehittämisessä, yritysten hakemisessa seudulta, toimitilojen löytämisessä sekä yritysten myynnissä ja ostamisessa. Lisäksi yhtiö tuottaa eri toimialojen kasvu- ja kilpailukykyohjelmia sekä erikseen sovittavia elinkeinotoimintaa ja sen toimintaympäristön kehitystä edistäviä projekteja. Joensuun kaupungin vuosikustannus sopimuksen mukaisista palveluista vuonna 2025 on enintään 26,99 euroa / asukas eli n. 2,1 milj. euroa. Joensuun kaupunki omistaa Business Joensuu Oy:stä 89,89 %. Vuodelle 2025 on asetettu tavoitteeksi keskittää yhtiön omistus Joensuun kaupungille.

Elinvoimapalvelut vastaa konsernistrategiaan liittyvän Yrityskaupunki Joensuu – ohjelman toimeenpanosta, seurannasta ja kehittämisestä. Yrityskaupunki Joensuu – ohjelman tavoitteiden edistämiseksi elinvoimapalvelut ylläpitää ja koordinoi mm. Joensuun Elinkeinoallianssin toimintaa sekä verkostoituu yritystoimijoiden ja kehitysyhtiön kanssa. Elinvoimapalvelut koordinoi tarpeen mukaan myös keskustavision ja kärkielinkeinojen edistämistä.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
<p>Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntyminen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osaajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat. Yrityksiä palvelemme yrityskaupunkiohjelman palvelulupauksen mukaisesti – kokonaisvaltaisesti ja luvatussa määräjassa.</p>		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
<p>Tiivistämme kaupungin ja Business Joensuun välistä yhteistyötä uudelle tasolle asiakkaidemme hyväksi.</p>	<p>Laadimme vuodelle 2025 yhteisen organisaatioiden välisen yhteistyösuunnitelman.</p> <p>Tavoite: Toimintasuunnitelma on toteutettu ja yhteinen avainasiakashallinta on käytössä.</p>	<p>Elinvoimapalvelut Business Joensuu</p>
<p>Palvelemme asiakkaita tehokkaasti toimintaa jatkuvasti parantaen.</p>	<p>Toteutetaan yhteinen Business Joensuun ja kaupungin asiakastyytyväisyyskysely.</p> <p>Tavoite: Kaupungin asiakastyytyväisyyskysely (toukokuu 2023 7,5), tavoite 8,0, Business Joensuun palveluissa olleiden asiakastyytyväisyyskyselyn tavoite NPS vähintään 60</p>	<p>Elinvoimapalvelut Business Joensuu</p>
<p>Tuemme entistä paremmin yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.</p>	<p>Asiakasvastaavamalli otetaan käyttöön. Tavoite: malli on käytössä</p> <p>Business Joensuun asiakasyritysten määrä kasvaa: Lähtötaso 900 yritystä, asiakasyritysten määrän muutos, tavoite +100 vs. 2024.</p> <p>Business Joensuun kasvuvalmennuksissa olleiden yritysten määrä: Lähtötaso 100 tavoite 120.</p> <p>Uusia vientiyrityksiä Business Joensuun palveluista, tavoite 10.</p> <p>Uusia vientiavauksia nykyisillä yrityksillä Business Joensuun palveluista, tavoite 10.</p> <p>Yrityksiin on Business Joensuun palveluiden avulla hankittu rahoitusta, tavoite: aloitetaan seuranta.</p> <p>Business Joensuu valmistelee uuden pääomasijoitusrahaston, jonka pääoma koostuu sekä yksityisten että kaupungin sijoituksista. Tavoite: rahasto on valmisteltu vuoden 2025 kuluessa.</p>	<p>Business Joensuu</p> <p>Elinvoimapalvelut Business Joensuu</p>

<p>Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntyminen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osaajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat. Yrityksiä palvelemme yrityskaupunkiohjelman palvelulupauksen mukaisesti – kokonaisvaltaisesti ja luvatussa määräajassa.</p>		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
<p>Synnytämme Joensuuhun lisää yrityksiä, liikevaihtoa ja uusia työpaikkoja täällä jo olevien toimijoiden kautta</p>	<p>Joensuussa perustettuja yrityksiä, tavoite yhteensä 350.</p> <p>Business Joensuun palveluiden kautta perustetut yritykset, tavoite 100.</p> <p>Uusia työpaikkoja Business Joensuun rekrytointipalveluista, tavoite 50.</p> <p>Business Joensuun palveluissa olleiden yritysten liikevaihto ja sen kasvu €. Vuosimittari, raportoidaan yritysten tilinpäätösten perusteella.</p>	Business Joensuu
<p>InvestIn: Houkuttelemme aktiivisesti tänne sijoittuvia yrityksiä ja tuemme investointien toteutumista. Laajennamme toiminnan tukemaan tänne sijoittuneiden yritysten toimintaa.</p>	<p>Joensuuhun sijoittuneet yritykset, tavoite 45.</p> <p>Business Joensuun kautta Joensuuhun sijoittuneet yritykset, tavoite 10.</p> <p>Business Joensuun kautta Joensuuhun sijoittuneita investointeja, tavoite 30 milj. euroa.</p> <p>Business Joensuun kautta Joensuuhun sijoittuneisiin yrityksiin uusia työpaikkoja, tavoite 50.</p>	Business Joensuu
<p>Business Joensuun oma toiminta kehittyä ja ulkoinen vipurahoitus vahvistuu. Valmistaudutaan ennakoivasti seuraavan EU-ohjelmakauden 2028–2034 muutoksiin.</p>	<p>Kansainvälisen esim. suorien EU-rahoitusten hyödyntäminen, haettuja strategian mukaisia rahoituksia 2 kpl ja 0,5 milj. euroa.</p> <p>Rakennerahastojen (EAKR, ESR) hyödyntäminen, myönnettyjä rahoituksia 2 milj. euroa.</p>	Business Joensuu
<p>Ekosysteemisopimuksen toteutuksen / Innokaupunki -projektisarjan kautta saatava vaikuttavuus kasvaa.</p>	<p>Uusi Innovation Joensuu -malli on valmis ja käynnistetty tiiviissä yhteistyössä Innokaupunkitoimijoiden (Business Joensuu, Karelia, UEF, Luke, kaupunki) ja yritysten kanssa.</p>	Elinvoimapalvelut Business Joensuu

Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
<p>Yritysten osallistuminen yhteisiin ekosysteemeihin, Forest ja Photonics, vahvistuu ja ne tuottavat kasvua ja kunnianhimoisia innovaatioita.</p>	<p>Business Joensuu on aktiivinen metsäbiotalouden ja fotonikan kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa sekä -markkinoilla yhteistyössä muiden Forest - ja Photonics Joensuu -toimijoiden ml. yritysten kanssa. Tavoite: 6 yhteistyösuunnitelmassa nimettyä kv-verkosta/markkinaa tuo alueelle business-delegaatioita. Tavoite, delegaatioita 10 kpl.</p> <p>Forest Joensuu ekosysteemin kasvuyritykset kasvavat ja kansainvälistyvät, liikevaihto ja sen kasvu €. Vuosimittari, raportoidaan yritysten tilinpäätösten perusteella.</p> <p>Photonics Joensuu ekosysteemin kasvuyritykset kasvavat ja kansainvälistyvät, liikevaihto ja sen kasvu €. Vuosimittari, raportoidaan yritysten tilinpäätösten perusteella.</p>	<p>Business Joensuu</p>
<p>Pääsemme paremmin kiinni uusiin nouseviin mahdollisuuksiin:</p> <p>1) vihreä siirtymä ml. energia ja vetytalous</p> <p>2) turvallisuus- ja puolustusala</p> <p>3) matkailu</p>	<p>Mahdollistamme yritysten pilotointi- ja kokeilutoiminnan osana kaupunki-kehittämistä ja näin luomme yrityksille referenssejä. Tavoite, 4 kpl pilotointi- ja kokeilutoimintoja.</p> <p>1) Toimitaan aktiivisesti vetytalouden edistämiseksi alueella. Tavoite, vetytalouteen syntyy alueelle uusia yrityksiä 2 kpl.</p> <p>2) Edistämme uutta digitaalisen rajaturvallisuuden klusteria (ml. Business Joensuu, kaupunki, UEF, yritykset, verkostot). Tavoite, klusteri on kasattu ja sen toteutus- ja rahoitussuunnitelma on valmis.</p> <p>3) Business Joensuu järjestää matkailuyritysten liiketoiminnan kehittämisen palvelut. Matkailuyritysten liiketoiminta ja yritysten tarjoamien matkailutuotteiden määrä kasvaa. Mittari: osallistuvien yritysten liikevaihto. Liikevaihto on vuosimittari, raportoidaan yritysten tilinpäätösten perusteella.</p> <p>Business Joensuun valmistelee projektin, joka edistää työn ja vapaa-ajan lentomatkestusta. Tavoitteena +5000 lentomatkestajaa. Mittari: lentotilasto, tapahtumamäärät, FCB:n viralliset kongressitilastot.</p>	<p>Elinvoimapalvelut</p> <p>Business Joensuu</p>

Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Hyödynnämme eurooppalaisia ja kansallisia verkostoja sekä rahoitusmahdollisuuksia kaupunkikehittämisen kärjellä	Kaupungin uusi tapa toimia on suunniteltu, sisällytetty 2026–2030 strategiaan ja otettu käyttöön. Tavoite, olemme valinneet meille tärkeät kansalliset - sekä kansainväliset verkostot ja olemme niissä aktiivisia. Strategian mukaisia haettuja rahoituksia 1 milj. euroa.	Elinvoimapalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-2 388	-2 633	-2 705	2,7 %	-2 705	-2 705
Toimintakate	-2 388	-2 633	-2 705	2,7 %	-2 705	-2 705

190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi

Vastuuhenkilö: hankintapäällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää seudullisesta hankintatoimesta aiheutuvat menot ja tulot. Pohjois-Karjalan hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin salliessa. Hankintatoimi mahdollistaa yhteistyötahoilleen avoimen, sähköisen kilpailuttamisen myös pienhankinnoissa tarjoamalla sähköisen pienhankintapalvelun sekä opastusta pienhankintojen kilpailuttamiseen.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 13 kuntaa, 11 seurakuntaa ja 40 muuta tahoja, joiden tulee noudattaa hankintalakia.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen tärkeimpiä tavoitteita on tuottaa yhteistyötahoilleen laadukkaita julkisten hankintojen palveluja. Tuotamme asiakkaillemme lisäarvoa. Tavoitteemme on helpottaa julkisten hankintojen tekemistä, ja huomioimme myös asiakkaiden hankintoja koskevia strategisia linjauksia. Näin ollen yhteistyötahojen omatoimisen kilpailuttamisen tarkoituksenmukaisuus vähenee.

Tavoitteemme on edistää kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja sekä edistää sosiaalisten kriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa (mm. työllistyminen julkisten hankintojen avulla).

Pohjois-Karjalan hankintatoimen talousarviossa tapahtuneen nousun selittävät hallintotaloon muuttamisen myötä nousseet tilakustannukset sekä henkilöstökuluissa tapahtuneet muutokset.

Hankintatoimen rahoitusmallina on ollut vuodesta 2012 ns. komissiomalli, jonka ansiosta hankintatoimen palvelujen käyttäjät eivät maksa kaupungille palveluista mitään, vaan hankintatoimi kattaa kustannuksensa tavaroiden ja palveluiden toimittajilta perittävillä komissiomaksuilla. Komissiomallin tavoitteena ei ole tuottaa voittoa vaan kattaa hankintatoimen kustannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoitelinjaus: Toteutamme hankintamme laadukkaasti, tehokkaasti, kestävästi ja innovatiivisesti. Alueellisia/paikallisia yrityksiä hyödynnetään entistä paremmin.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Kilpailutuksista saatujen palautteiden systemaattinen käsittely ja hyödyntäminen	Jokaisen päättyneen kilpailutuksen jälkeen tarjouspyyntöön tutustuneille on lähetetty palautekysely ja hankintatoimessa on luotu toimintamalli palautteiden käsittelyyn ja niiden hyödyntämiseen	Hankintatoimi
Hyödynnämme aktiivisesti tietopyyntöjä ja markkinavuoropuhelua hankinnan laadukkaassa valmistelussa	16 % hankinnoista on käytetty tietopyyntöä ja/tai markkinavuoropuhelua	Hankintatoimi
Hankintojen vaikuttavuutta mitataan Joensuun kaupungin hankinnoissa	Kaikissa Joensuun kaupungin EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on mitattu hankinnan vaikuttavuutta	Hankintatoimi

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	1 332	1 337	1 448	8,3 %	1 448	1 448
Toimintamenot	-1 302	-1 337	-1 448	8,3 %	-1 448	-1 448
Toimintakate	31	0	0	0,0 %	0	0

Kaupunginhallitus yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	10 413	7 415	8 822	19,0 %	7 296	7 296
Toimintamenot	-39 409	-36 059	-49 283	36,7 %	-49 345	-49 684
Toimintakate	-28 996	-28 676	-40 461	41,1 %	-42 049	-42 388

7.1.4 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta

310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut

Vastuuhenkilö: hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö, markkinointijohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan tehtävänä on vastata kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistämisestä, maaseudun kehittämisestä sekä kaupungin vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kasvattamisesta. Näiden lisäksi lautakunta vastaa kaupungin palvelupisteistä, viestinnän ja markkinoinnin kehittämisestä sekä tapahtumien ja matkailun edistämisestä.

Osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia sekä maaseudun kehittämistä ohjaavat Osallisuusohjelma sekä Maaseutuohjelma hyväksyttiin alkuvuodesta 2022. Osallisuusohjelman mukaan tavoitteenamme on olla osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Ohjelman kolmen kärjen mukaisesti luomme asukkaille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa, edistämme järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä viestimme avoimesti ja monikanavaisesti. Maaseutuohjelman mukaisena tavoitteenamme on osallistuva ja kehittyvä kaupunkimaaseutu. Huomioimme alueiden erilaisuuden, kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti ja mahdollistamme turvallisen arjen.

Vuoden 2025 aikana jatketaan osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevien toimintamallien kehittämistä. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa osallistavaa toimintakulttuuria kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa. Osallistuvaa budjetointia vakiinnutetaan osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja olemassa olevia palveluja. Pitäjille luodaan paikallisten asukkaiden tarpeet huomioiva asiakaspalvelumalli.

Joensuun vetovoimaa lisätään markkinointiviestinnän keinoin. Markkinointi ja viestintä tukevat kaupungin strategian ja strategiaa toimeenpanevien ohjelmien tavoitteiden toteuttamista. Keskeisenä painopisteenä on muuttajamarkkinointi, painopisteenä olevien alojen ja teemojen markkinointi ja kaupungin opiskelijamyönteisyyden lisääminen markkinointiviestinnän keinoin. Tämän lisäksi vetoimaa lisätään kaupunkimatkailua ja tapahtumia edistämällä.

Kaupungin viestintää kehitetään vuonna 2024 hyväksytyn viestintästrategian mukaisesti oma-aloitteiseksi, oikea-aikaiseksi, palveluhenkiseksi ja ymmärrettäväksi. Viestinnän keskeiset painopisteet ovat verkkosivujen uudistaminen sekä työllisyysalueen viestinnän integroiminen osaksi viestinnän yksikköä. Verkkosivujen uudistuksessa kehitetään asiakaslähtöisyyttä ja selkeää sekä yhdenvertaista kielenkäyttöä.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
<p>Tavoitelinjaus: Edistämme Jokaisen Joensuuta. Vahvistamme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kehitämme osallistavaa budjetointia. Luomme monikulttuurisia kohtaamispaikkoja, joissa syntyy vuoropuhelua esimerkiksi kirjastojen yhteyteen. Rakennamme kokeilevaa toimintakulttuuria. Teemme vaikuttavaa ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.</p>		
Toiminallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Testaamme uusia digitaalisia vaihtoehtoja osallistua ja arvioimme niiden käytettävyyttä	Uusia digitaalisia vaihtoehtoja on kokeiltu ja käyttäjäkokemuksia on kartoitettu.	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Keinot monipaikkaisten asukkaiden tavoittamiseksi on vakiinnutettu.	Monipaikkaisten kokemus osallistumisen mahdollisuuksista on lisääntynyt. Mitataan kyselyin.	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Toteutamme osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallia ja arvioimme sen toimivuutta.	Kutsumme asukkaat ja käyttäjät suunnittelemaan kanssamme talousarviokirjaan määritellyjä osallistuvan budjetoinnin kohteita.	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Kaupungin tilojen käyttömahdollisuuksia järjestöjen käyttöön on pilotoitu.	Pilotointi on tehty ja sen toimivuutta on arvioitu.	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Luomme mallin alueellisen osallisuuden edistämiseksi kaupunkirakennepalvelujen kanssa.	Malli on luotu ja toimivat käytännöt vakiinnutettu.	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Pitäjäpalvelupistemalli on kehitetty valtuuston linjausten mukaisesti ja sen toimivuutta arvioidaan ensimmäisen kolmen vuoden aikana osallisuus- ja veto-voimalautakunnassa	Pitäjäpalvelupistemalli on luotu pitäjittäin pitäjien erityistarpeet huomioiden ja asukkaita osallistaen. Käyttäjäkokemuksia on kartoitettu	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Uudistamme joensuu.fi -verkkopalvelun	Beta-versio uusista verkkosivuista julkaistu.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut
Työllisyysalueen viestinnän organisointi	Työllisyysalueen viestinnän kanavat määritellyt ja käytössä. Asiakas- ja sidosryhmäviestinnän käytänteet luotu.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme matkailun kasvuloikan panostamalla saavutettaviin ja digitaalisesti myytävissä oleviin tapahtumiin, kulttuuriin sekä urheiluun. Nämä vetovoimatekijät yhdistettynä kestävästi kehittyviin luontokohteisiin ja ohjelmajärjestelyihin hyödyttävät alueemme matkailuliiketoimintaa ja investointeja.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun matkailutalvi on huomattu laajalti eri puolilla Suomea ja Joensuu on nostonut selkeästi profiiliaan talvimatkailukohteena	Talvikaupungin markkinointikampanja. Talvikaupungin markkinointiin on luotu uusi kärkituote. Talvimatkailusesonkia aktivoidaan etsimällä ja kehittämällä kolme (3) talvitapahtumaa.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut
Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun tunnettuutta tapahtumakaupunkina yhdessä suurttapahtumakumppaneiden kanssa. Etsimme Joensuuhun uusia valtakunnallisia suurttapahtumia. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Karjalaisuus näkyy vahvasti. Vieraanvaraisuutemme on voimavara.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuuhun löydetään uusia suurttapahtumia, kokouksia ja kongresseja.	Kolmen (3) valtakunnallisen suurttapahtuman tai tapahtuman saaminen Joensuun seudulle.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Asukasluvumme kasvaa, investoimme elinvoimaan ja pidämme Joensuun kasvukaupunkien joukossa etenemällä kohti 80 000 asukkaan kaupunkia 2025 mennessä, ja Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa vuoteen 2030 mennessä. Olemme vahvasti muuttovoittokaupunki ja avoimia kuntarakennekeskustelulle. Vahvistamme markkinointia.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Vahvistamme Joensuun vetovoimaa markkinointiviestinnän keinoin	Jatkamme muuttajamarkkinointia ja toteutamme vähintään kaksi (2) kampanjaa valituille kohderyhmille. Vahvistamme yrityskaupunki Joensuun ja painopisteenä olevien toimialojen markkinointiviestintää kahdella (2) uudella toimenpiteellä. Löydämme uusia keinoja kaupungin kansainvälisen tunnettuuden lisäämiseksi.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu		
Tavoitelinjaus: Vahvistamme asemaamme opiskelijakaupunkina ja nostamme näkyvyytemme uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa. Jalkautamme opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelman.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Vahvistamme opiskelijakaupunki Joensuun vetovoimaa markkinointiviestinnän keinoin	Toteutamme opiskelijamarkkinoinnin toimenpiteitä opiskelijakaupunki Joensuun ohjelmaan perustuen. Jalkaudumme vähintään kolmeen (3) opiskelijatapahtumaan. Mahdollistamme lukuvuoden avaustapahtuman toteuttamisen.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	301	166	410	146,5 %	410	410
Toimintamenot	-2 736	-2 733	-2 967	8,5 %	-3 051	- 3 136
Toimintakate	-2 435	-2 567	-2 557	-0,4 %	-2 641	- 2 726

7.1.5 Pohjois-Karjalan työllisyysalue

350 Pohjois-Karjalan työllisyysalue

Vastuuhenkilö: työllisyysalueen johtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät 1.1.2025 valtiotoimijalta Pohjois-Karjalan kuntien muodostamalle työllisyysalueelle, jonka vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki. Työllisyysalueen kunnat ovat sopineet, että työllisyysalueen talousarvion kehys on Pohjois-Karjalan kuntien yhteenlasketun valtionosuuden suuruinen 21,8 milj. euroa. Siirtyvien TE-palvelujen nykytilanteeseen nähden vähennys vuoteen 2025 on n. 4,8 milj. euroa, minkä vuoksi työllisyysalueen palvelutuotantoon joudutaan tekemään merkittäviä muutoksia. Muutokset koskevat henkilöstöresursseja sekä ostopalveluihin ja palkkatukeen käytettäviä määrärahoja.

Työllisyysalueen taloussuunnittelun pohjana ovat olleet TE-toimistosta, ELY-keskuksesta sekä KEHA-keskuksesta saadut tiedot henkilöstön palkkakustannuksista sekä ostopalveluihin, palkkatukeen, starttirahoihin ja niiden sidontoihin liittyvistä kustannuksista. Talousarvion pohjatietona sekä suunnitellussa henkilöstömitoituksessa on käytetty tietoa asiakasmääristä ja asiakkaiden palvelutarpeista sekä niiden arvioidusta kehityksestä.

Työllisyysalueen organisaatio on muodostettu n. 170 htv:n suuriseksi, mikä on n. 23 htv vähemmän kuin nykyisin työvoimapalvelujen tehtäviä hoitava henkilöstömäärä. Vähennys nykytilanteeseen nähden tapahtuu TE-toimiston ja Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeiluun osallistuvien kuntien määräaikaisten työsuhteiden päättyessä vuoden 2024 lopussa.

Ostopalveluihin vähennystarve on n. 0,5 milj. euroa, joka kohdentuu pääsääntöisesti työvoimakoulutukseen. Palkkatuen osalta nykytilanteeseen verrattuna vähennystarve on n. 6 milj. euroa. Palkkatuen käyttömahdollisuus poistuu vuoden 2025 alusta kunnilta, minkä lisäksi vähennys tehdään yksityiselle sektorille ja järjestöille myönnettävään palkkatukeen n. 2 milj. euroa. Työvoimapalvelujen nykyiseen järjestämiseen nähden työllisyysalueelle tuovat menoja hallintoon liittyvät kustannukset, jotka ovat aikaisemmin hoidettu valtiolla keskitetysti. Te-toimiston laatimien palkkatuki- ja starttirahapäätösten määrä on vielä avoin loppuvuoden 2024 osalta. Päätökset vaikuttavat vuodelle 2025 sidottuihin määrärahoihin, mitkä ovat työllisyysalueen maksuvastuulla. Mikäli sidontojen määrät ovat suuria, voi työllisyysalueen mahdollisuudet myöntää palkkatukea laskea vielä merkittävästi talousarviosta.

Työllisyysalueen resurssien merkittävästä vähenemisestä huolimatta palvelujen vaikuttavuutta pyritään kasvattamaan muun muassa lisäämällä kuntien kasvokkaista lähipalvelua sekä tehostamalla työnvälitystä. Vuoden 2025 keskeisenä tavoitteena on siirtymän sujuvuuden varmistaminen siten, että työllisyysalueen järjestämät lakisääteiset työvoimapalvelut toteutuvat asiakaslähtöisesti kaikissa Pohjois-Karjalan kunnissa.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoitelinjaus: Pohjois-Karjalan elinvoiman ja työllisyyden edistäminen, työttömyyden laskeminen erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien osalta, maahanmuuttajien työllistymisen parantaminen sekä työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon tehostaminen.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Lähipalvelujen ja kasvokkaisen asiakaspalvelun lisääminen työllisyysalueen kunnissa huomioiden eri asiakasryhmät	Alkuhaastatteluista 75 % ja työnhakukeskusteluista > 50 % toteutetaan kasvokkain Monialaista palvelua tarvitsevien asiakkaiden palvelutarvearviointi on tehty 3 kk:n määräajassa	Työllisyysalue
Maahanmuuttajien työllisyyden lisääminen yhdistämällä työvoimapalveluita ja kuntien kotouttamispalveluita	Osaamis- ja kielitaitokartoituksissa hyödynnetään kaikkien työllisyysalueen kuntien maahanmuuttajapalvelujen tarjontaa. Odotusaika 80 %:lla kotoutumissuunnitelman laatimiseen < 30 vrk	Työllisyysalue
Kohtaannon edistäminen tehostamalla työnvälitystä	Työpaikkojen täyttymisaika < 22 vrk Yrityskontaktien määrä Jokainen työllisyysalueella henkilöasiakaspalvelussa asiakastyötä tekevä tekee työtarjouksia, -tiedotteita ja/tai esittelyjä.	Työllisyysalue
Työllisyyden ekosysteemin kehittämisen ja toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen	Ekosysteemin kehittämisohjelma käynnistyy ja ryhmät työskentelevät yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.	Työllisyysalue
Työllisyysalueen hankkimat työvoimakoulutukset ovat vaikuttavia	Työttömyys päättyy yli 50 %:lla koulutuksen suorittaneista 3 kk koulutuksen päättymisen jälkeen.	Työllisyysalue
Työllisyysalueen ja kuntien yhteiset palvelupisteet toimivat kaikissa kunnissa	Toiminta on käynnistynyt työllisyysalueen kaikissa 13 kunnassa. Palvelupisteet sisältävät nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelut.	Työllisyysalue

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	0	0	21 881	0,0 %	19 980	18 186
Toimintamenot	0	0	-21 811	0,0 %	-19 980	-18 186
Toimintakate	0	0	0	0,0 %	0	0

7.1.6 Hyvinvoinnin toimiala

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatus-, koulutus- ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Hyvinvointipalvelut koordinoivat myös ehkäisevää päihdetyötä, hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimista, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimista sekä Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutumista. Hyvinvointipalvelut tekevät kiinteää yhteistyötä mm. hyvinvointialueen, oppilaitosten sekä alueella toimivien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.

Syntyvyys on jatkunut heikkona ja tämä tulee määrittelemään hyvinvointipalveluiden palvelutuotantoa vahvasti tulevina vuosina. Koska peruspalveluiden valtionosuuskertymää määrittelee 0–15 –vuotiaiden lukumäärä, kaupungin saamat valtionosuudet vähenevät nopeammin kuin palveluita pystytään mukauttamaan palvelutarpeeseen. Tämä haastaa hyvinvoinnin toimialan taloutta vahvasti tulevina vuosina ja näkyy jo vuoden 2025 talousarviossa selkeästi.

Talouden sopeuttaminen jatkuu vuonna 2025 kaupunginvaltuuston kesäkuun 2024 päätösten tahdittamana. Hyvinvoinnin toimialalla toteutetaan vuodelle 2025 sovittuja sopeuttamisen toimenpiteitä kaikilla palvelualueilla. Lisäksi vuonna 2025 valmistellaan vuosille 2026–2027 jo päätettyjä sopeuttamistoimenpiteitä sekä valmistellaan päätöksentekoa varten vielä keskeneräisiä sopeuttamistoimenpiteitä. Tällaisia ovat mm. varhaiskasvatuksen palveluverkkopäätökset, Mutala-Pataluoto-Utra – alueen kouluverkko tarkastelu ja Reijola-Niittylahti – alueen kouluverkko päätös, josta on tehty valitus hallinto-oikeuteen. Valituksesta tehtävä hallinto-oikeuden päätös määrittelee asian jatkovalmistelua vuonna 2025. Vaaroilla edistetään kirjastojen, nuorisopalveluiden ja asiakaspalvelupisteiden yhteistyömallin kehittämistä. Varhaiskasvatuksen palveluverkkomuutoksia edistetään alue kerrallaan priorisoiden, jotta palveluihin voidaan taata terveelliset ja turvalliset toimintaympäristöt. Varhaiskasvatuksen palveluverkkopäätökset sovitetaan pääsääntöisesti kaupungin investointikehykseen, josta voidaan poiketa tarvittaessa valtuuston kesäkuussa 2024 päättämien reunaehtojen mukaisesti.

Varhaiskasvatuspalveluissa lasten määrä laskee sadalla lapsella verrattuna vuoteen 2024. Koulutuspalveluissa arvioidaan vuonna 2025 olevan oppilaita noin 40 oppilasta vuotta 2024 vähemmän. Syntyvyyden lasku alkaa näkyä alakoululaisten määrässä vähenemisenä, mutta yläkoululaisten määrä kasvaa vielä hieman. Oppilasmäärää vähenemistä taittaa tällä hetkellä käytännössä maahanmuutto, jota ilman oppilasmäärän lasku olisi selkeästi suurempi. Vuoden 2025 talousarvioon on tehty panostuksia maahanmuuttajaoppilaiden tarvitsemiin palveluihin.

Unicefin lapsiystävällinen kunta -työskentelyä jatketaan uuden toimintasuunnitelman mukaisesti. Myös Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma nivoutuu jatkossa osaksi kaupungin laajempaa hyvinvointisuunnitelmaa.

Kulttuuripalveluiden toiminta on laajaa, kuntalaisten hyvinvointiin liittyvää monimuotoista palvelua. Tapahtumat, sivistäminen ja kouluttautuminen sekä kulttuurikasvatus ovat toiminnan keskiössä. Kulttuuripalveluissa alkaa vuonna 2025 Taidemuseon peruskorjausprosessi ja kaupungintalon muutostyöt museoksi valmistuvat ja uusittu museo avaa ovensa kesäkuussa 2025.

Liikuntapalveluissa peruskorjattu Mehtimäen jääurheilukeskus on täydessä toiminnassa vuoden 2025 alusta ja parantaa jäälajien olosuhteita kaupungissa merkittävästi niin harrastus- kuin

kilpatasolla. Liikuntapalveluissa vuonna 2025 jatketaan Liikkuva Joensuu -verkostolla tapahtuvaa yhteistä kuntalaisten liikkumaan aktivoimista ja palvelutoiminnan kehittämistä. Mehtimäen testaus- asema -hanke etenee pilotoinnin vaiheeseen.

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittää varhaiskasvatuspalvelut, koulutus- ja nuorisopalvelut, sekä hyvinvoinnin toimialan hallintopalvelut.

Koulutus- ja nuorisopalveluiden ja varhaiskasvatuspalvelujen osalta 2025 tilojen osalta prosessissa on Hammaslahden koulu, jossa toimii alakoulu, nuorisopalvelut, kirjasto sekä kaupungin palvelupiste. Uusi koulu valmistuu lukuvuoden 2025-2026 alkuun mennessä. Syksyllä 2024 valmistunut Enon uusi koulu ottaa syksyllä 2025 vastaan keväällä 2025 lakkautuvan Louhiojan koulun oppilaat. Kanervalan koulu päättää toimintansa keväällä 2025 ja englantipainotteinen opetus jatkuu Joensuussa syksyllä 2025 Normaalkoulun Tulliportin yksikössä. Lisäksi Reijolan koulun ja päiväkodin hankesuunnittelut ovat käynnissä, mutta suunnittelun suunta ja aikataulu riippuu alueen kouluverkopäätöksestä tehdyn valituksen hallinto-oikeuskäsittelyn lopputuloksesta.

Varhaiskasvatuksessa vuonna 2025 edistetään Noljakan alueen päiväkotiratkaisua, jolla korvataan tulevaisuudessa useampi alueen heikkokuntoinen päiväkot.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2025 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet projektikorttien mukaisesti	Kaikki tulosalueet

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu		
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Olemme lapsi- ja perheystävällinen kaupunki. Lasten ja nuorten etu huomioidaan kaikessa päätöksenteossa.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Unicef:n Lapsiystävällinen kunta –malliin tehdään uusi toimintasuunnitelma vuosille 2025–2026	Toimintasuunnitelma on tehty ja hyväksytty	Koko kaupungin hallinto, koordinaointi konsernipalvelut

Tavoitelinjaus: Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Olemme lapsi- ja perheystävällinen kaupunki. Lasten ja nuorten etu huomioidaan kaikessa päätöksenteossa.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Koulutus- ja nuorisopalvelujen toimintakulttuuri tukee elinikäisen oppimisen valmiuksia (halu oppia, yritteliäisyys, kansainvälisyys ja kyky käyttää teknologiaa) sekä yhdenvertaisuutta	Sijoittumistiedot: 100 % peruskoulun päättävistä sijoituu syksyllä 2025 jatko-opintoihin	Koulutus- ja nuorisopalvelut (koulutus- ja nuorisajohtaja, koordinoiva opinto-ohjaaja ja OPO-tiimi)
	Jokainen koulu on kehittänyt ainakin yhden teknologiaavusteisen oppimisinnovaation ja innovaatio otetaan osaksi koulun toimintaa.	Koulutus ja nuorisopalvelut (rehtori ja Mediakeskus)
	Kaikki koulut ovat aloittaneet suunnitelmansa mukaisen yritteliäisyyskasvatuksen ja varmistetaan, että yrittäjyyskasvatus on osa koulun toimintaa.	Koulutus ja nuorisopalvelut (Y-tiimi ja rehtorit)
	Jokainen koulu on kehittänyt vähintään yhden osallistavan menetelmän tai toimintamallin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi.	Koulutus ja nuorisopalvelut (globaalikasvatustiimi ja rehtorit)
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste säilyy korkealla tasolla	Osallistumisaste yli 80 %	Varhaiskasvatus
Huoltajien tyytyväisyys kaupungin varhaiskasvatukseen pysyy hyvällä tasolla	Tyytyväisyys 4,4 tai yli Joensuuun kaupungin varhaiskasvatuksessa (asteikko 1–5)	Varhaiskasvatus
Tavoitelinjaus: Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sekä vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Kehitämme ja lisäämme nuorten vapaa-ajanviettopaikkoja. Edistämme arkiliikuntamahdollisuuksia.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Tavoitelinjaus: Kasvatuksemme ja koulutuksemme on laadukasta ja osaamisemme on kansallisesti arvostettua. Edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu kouluissa ja päiväkodeissa.	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelmat päivitetty jokaisessa koulussa ja päiväkodissa.	Koulutus- ja nuorisopalvelut sekä varhaiskasvatuspalvelut

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu		
Tavoitelinjaus: Vahvistamme asemaamme opiskelijakaupunkina ja nostamme näkyvyytemme uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa. Jalkautamme opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelman.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Oppilaitosyhteistyö tiivistyy	Opiskelijayhteistyöryhmä ko-koontuu 2 kertaa	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Strateginen painopiste: Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme mahdollisuuden kehittyä tehtävässä ja uralla. Tarjoamme laadukkaat työterveyspalvelut.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025
Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauspoissaolojen määrä vähenee vuoden 2024 tasosta.	Varhaiskasvatuksen johto, henkilöstöpalvelut

400 Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Hallintopalvelut vastaa hallinnon prosesseista toimialalla. Lisäksi se osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin. Hallintopalveluissa sijaitsevat myös hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimien ja suunnitelmien koordinaatio, hyvo-tiimi, sekä hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa toteutetaan monitoimijaisesti. Vuonna 2025 juurrutetaan edellisinä vuosina pilotoitua päihdekasvatusmallia kouluille ja luodaan puuttumisen malli päihteiden käyttöön kouluissa. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma päivittyy vuonna 2025 osaksi Joensuun kaupungin hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa vuosiksi 2025–2028.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Toimintatulot	962 710	729 000	741 000	1,65 %
Toimintamenot	-2 766 430	-1 477 000	-1 507 000	2,03 %
Toimintakate	-1 803 720	-748 000	-766 000	2,41 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	34	21	21	0,00 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	963	729	741	1,6 %	765	790
Toimintamenot	-2 766	-1 477	-1 507	2,0 %	-1 555	-1 604
Toimintakate	-1 804	-748	-766	2,4 %	-789	-814

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: koulutus- ja nuorisajohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus ja lukiokoulutus. Tulosalueeseen sisältyy myös oppimisen tuki (mm. erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, hyvinvointiohjaajat, oppilas- ja opiskeluhuollon koordinaatio ja Icehearts-toiminta), nuorisotyö (alueellinen ja keskitetty nuorisotyö, nuorisovaltuusto, järjestöavustukset), sekä oppilaitosyhteistyö, koulutusvienti, perhekeskustyö (lasten ja perheiden palveluintegraatio hyvinvointialueen, kaupungin, järjestöjen ja seurakunnan kesken) sekä toimialan hanketoiminnan koordinaatio.

Vuonna 2025 koulutus- ja nuorisopalveluiden toiminnan keskiössä on laadukas esi-, perus- ja lukio-opetus sekä nuorisotyö. Vuoden aikana varmistetaan, että strategiakauden painopisteiden (Johtaminen, Globaali kestävä tulevaisuus, Positiivinen pedagogiikka ja teknologia avusteinen oppiminen sekä Yritteliäs asenne ja omavastuu) muuttuvat osaksi koulun normaalia toimintaa. Nuorisotyön keskeisimpänä tavoitteena on jalkauttaa nuorisotyön perussuunnitelma.

Esi- ja peruskoululaisten määrän kaupungin kouluissa ennakoidaan vuonna 2025 laskevan. Kalenterivuoden oppilasmäärät ilmoitetaan keskiarvona, jolloin oppilasmäärässä on kahden eri lukuvuoden oppilaat. Vuoden 2025 keskimääräiset oppilasmäärät ovat alakouluissa 75 oppilasta vähemmän ja yläkouluissa 35 oppilasta enemmän kuin vuonna 2024. Luvut sisältävät valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvät oppilaat. Lukiokoulutuksessa opiskelijamäärän odotetaan säilyvän samalla tasolla kuin vuonna 2024.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärän ennakoidaan pysyvän edelleen suurena. Vuoden 2024 talousarvioon (1450 läsnäolokuukautta) verrattuna kasvua odotetaan tulevan noin 10 prosenttia, jolloin läsnäolokuukausia muodostuisi noin 1600. Ukrainan sodan vaikutus maahanmuuttajien ja valmistavan opetuksen oppilaiden määriin on vähentynyt vuoden 2024 aikana. Jatkunut sotatilanne, muut kriisit maailmalla ja etenkin Itä-Suomen yliopiston, Karelian ammattikorkeakoulun sekä koulutuskuntayhtymä Riverian kansainvälisten opiskelijoiden määrä kasvattaa valmistavan opetuksen oppilasmääriä.

Aikuisten perusopetuksen oppilas- ja suoritemäärän ennakoidaan säilyvän vuoden 2024 tasolla. Määrää pitää korkealla tasolla koulutaustaa vailla olleiden nuorten siirtyminen perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen. Myös vailla koulutaustaa tulleiden aikuisten määrä on kasvanut.

Nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden määrän ennakoidaan olevan vuoden 2024 tasolla, mutta perusopetuksen ja lukiokoulutuksen nivelvaiheen koulutuksen oppilasmäärän ennakoidaan kasvavan vuodesta 2024 ja vakiinnuttavan tasonsa noin 75 opiskelijaan. Nivelvaiheen koulutuksen tarpeen kasvuun vastataan perustamalla uusi ryhmä ja vuokraamalla lisää opetustilaa tutkintoon valmistavan koulutukseen. Tutkintoon valmistavan opetuksen opiskelijamäärä on noussut koulutuksen alkamisesta syksystä 2022, 34 opiskelijasta syksyyn 2024, 75 opiskelijaan.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa valmistaudutaan toimeenpanemaan kaupunginvaltuuston päättämät koulujen lakkautukset. Lisäksi tehdään tarveselvitys Mutala-Rantakylän-Utra alueen kouluverkon tarpeista sekä selvitys eteläisen alueen kouluverkosta.

Pidennetyn oppivelvollisuuden sekä vaikeasti kehitysvammaisten oppilaiden määrä on kasvanut voimakkaasti. Vuonna 2023 esi- ja perusopetuksessa oli 25 vaikeimmin vammaista ja 127 pidennetyn oppivelvollisuuden oppilasta. Vuonna 2025 esi- ja perusopetuksessa on 29 vaikeimmin vammaista ja 155 pidennetyn oppivelvollisuuden oppilasta. Kuulovammaisten oppilaiden tulkkauspalveluiden sekä oman äidinkielen opetuksen tarve palveluissa kasvaa edelleen. Kasvaneen palvelutarpeen kustannusten nousua pyritään tasoittamaan tuottamalla viittomakielentulkkausta kaupungin omana palveluna ostopalveluiden lisäksi.

Painopisteenä on myös lasten ja perheiden palveluiden integraation edistäminen edelleen hyvinvointialueen ja kaupungin kesken.

Joensuu on tuottanut hyvinvointialueelle kehitysvammalain perusteella kehitysvammahuollon lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa jo usean vuoden ajan. Toimintaa säätelevä lakiuudistus on edelleen kesken ja sen hyväksyminen on siirtynyt edelleen 1.1.2025 saakka. Tällä hetkellä kaupunki on tehnyt jatkosopimuksen tämän palvelun tuottamista hyvinvointialueelle vuoden 2025 loppuun saakka. Iltapäiväkerho toiminta jatkuu vuonna 2025 kuten aiemminkin.

Oppimisen tuen uudistus astunee voimaan 1.8.2025. Uudistuksen kustannusvaikutusta ei voida arvioida ennen kuin laki on hyväksytty. Kustannuksiin varaudutaan tarvittaessa lisätalousarviossa.

Nuorisopalveluissa varaudutaan Tuupovaaran nuorisotilasta luopumiseen. Vuoden 2025 aikana toiminnot siirtyvät olemassa oleviin muihin tiloihin.

Hammaslahden nuorisotilan valmistuminen alakoulun yhteyteen etenee suunnitelman mukaisesti ja nuorisotilatoiminta käynnistyy uuden alakoulun tiloissa syksyllä 2025.

Nuorisopalvelut luopuvat Sinkkolan kotieläinpihan ja nuoriso- ja asukastalon toiminnasta vuoden 2025 alusta. Toimintaan pyritään saamaan jatkaja järjestöistä. Nuorisopalvelut tukevat toiminnan jatkajaa talousarviossa määritetyn summan mukaisesti. Tarkoituksena on, että Sinkkolan alueen toiminnot säilyvät entisen kaltaisina.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Koulutuspalvelujen yhteiset palvelut				
Tutkintokoulutukseen valmentava	53	75	75	0,0 %
Toimintatulot	862 826	1 036 000	0	-100,0 %
Toimintamenot	-10 068 968	-11 578 000	-8 629 200	-25,5 %
Toimintakate	-9 206 142	-10 542 000	-8 629 200	-18,1 %
Monikielisten opetus *				
Oppilaat, valmistava opetus läsnäolo kuukaudet			1 600	
Toimintatulot			906 000	
Toimintamenot			-3 028 700	
Toimintakate			-2 122 700	
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	659 899	463 000	463 000	0,0 %
Toimintamenot	-12 560 044	-12 908 000	-13 516 500	4,7 %
Toimintakate	-11 900 145	-12 445 000	-13 053 500	4,9 %

*Monikielinen opetus on sisällynyt v. 2024 koulutuspalvelujen yhteisiin palveluihin

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Kehittämisen keskitetyt				
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	0	-44 000	0	-100,0 %
Toimintakate	0	-44 000	0	-100,0 %
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	4 724 212	3 000 000	3 000 000	0,00 %
Toimintamenot	-4 722 171	-3 000 000	-3 000 000	0,00 %
Toimintakate	2 041	0	0	
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	452	455	455	0,0 %
€/lapsi	-950	-1 083	-1 109	2,4 %
Toimintatulot	105 589	575 400	575 500	0,0 %
Toimintamenot	-534 991	-1 068 000	-1 080 000	1,1 %
Toimintakate	-429 402	-492 600	-504 500	2,4 %
Perusopetus (sis. Esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut	66	63	60	-4,8 %
Oppilaat, omat koulut yleisopetus 1-9lk	5 527	5 435	5 396	-0,7 %
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 300	1 250	1 235	-1,2 %
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-8 258	-8 873	-9 062	2,1 %
Toimintatulot	1 009 103	1 012 000	1 561 000	54,2 %
Toimintamenot	-57 386 416	-60 328 000	-61 652 700	2,2 %
Toimintakate	-56 377 313	-59 316 000	-60 091 700	1,3 %
Lukio				
Nuorten lukiokoulutus	1 187	1 253	1 253	0,0 %
Aikuisten lukiokoulutus	143	140	140	0,0 %
Aikuisten perusopetus	50	57	57	0,0 %
Opiskelijat	1 433	1 525	1 525	0,0 %
€/opiskelija	-7 215	-7 125	-7 194	1,0 %
Toimintatulot	139 013	120 000	120 000	0,0 %
Toimintamenot	-10 478 314	-10 986 000	-11 090 900	1,0 %
Toimintakate	-10 339 301	-10 866 000	-10 970 900	1,0 %
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	216 244	192 600	143 500	-25,5 %
Toimintamenot	-1 835 403	-2 093 000	-2 064 000	-1,4 %
Toimintakate	-1 619 159	-1 900 400	-1 920 500	1,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	829	908	945	4,0 %
Toimintatulot	7 716 887	6 399 000	6 769 000	5,8 %
Toimintamenot	-97 586 308	-102 005 000	-104 062 000	2,0 %
Toimintakate	-89 869 421	-95 606 000	-97 293 000	1,8 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	7 717	6 399	6 769	5,8 %	6 992	7 216
Toimintamenot	-97 586	-102 005	-104 062	2,0 %	-106 855	-109 774
Toimintakate	-89 869	-95 606	-97 293	1,8 %	-99 863	-102 558

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus on kasvatusta- ja koulutusjärjestelmämme perusta ja se kattaa ikävuodet 0–6 eli lapsen elämän ensi vuodet. Nämä ensi vuodet antavat pohjan sekä lapsen koulupolulle, että koko elämänpolulle. Varhaiskasvatus tukee sekä täydentää kotien kasvatustehtävää ja mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään. Se, osallistuuko lapsi varhaiskasvatukseen ja millaiseen toimintamuotoon, on huoltajien päätettävä asia.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona. Esiopetus järjestetään Joensuun kaupungissa lähes kokonaan varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuspalveluissa lapsimäärä vähenee vuonna 2025 noin 100 lapsella vuoteen 2024 verrattuna. Tämä väheneminen johtuu syntyvyyden laskusta. Myös varhaiskasvatuksen tulot laskevat, sillä 70 % varhaiskasvatuksen asiakkaista ei maksa enää varhaiskasvatusmaksuja (asiakasmaksut määräytyvät perheeseen, varatun palveluntarpeen ja samassa taloudessa asuvien huoltajien tulojen perusteella). Lisäksi kaksivuotinen esiopetuskokeilu päättyi 31.5.2024, jonka vuoksi valtio maksoi ylimääräisiä avustuksia varhaiskasvatukselle.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on edelleen erittäin korkea eli lähes 90 %, kun lasketaan mukaan 1–6-vuotiaat ja jätetään alle 1-vuotiaat pois laskuista. Kun osallistumisaste lasketaan niin, että kaikki lapset ovat mukana (0-6-vuotiaat), on se vähän alle 80 %. Päättynyt kaksivuotinen esiopetuskokeilu vaikutti myös osallistumisasteeseen jonkin verran laskevasti. Toisaalta taas alle 2-vuotiaita lapsia tulee varhaiskasvatuspalveluihin aikaisempaa enemmän, jonka vuoksi varhaiskasvatuksen osallistuvien lasten määrä ei ole vähentynyt yhtä voimakkaasti kuin syntyneiden lasten määrä. Varhaiskasvatuksen ensimmäinen tavoite vuodelle 2025 on, että osallistumisaste säilyy edelleen korkealla tasolla ja on vähintään 80 % (kaikki lapset).

Asiakaskyselyn mukaan (04-05/24) huoltajat ovat hyvin tyytyväisiä Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun (4,5/5), toiminnan sisältöön (4,5/5) sekä henkilökunnan ammattitaitoon (4,7/5). Toisena tavoitteena vuodelle 2025 on, että huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun säilyy hyvällä tasolla eli 4,4 tai yli ja kolmantena, että kaupungin varhaiskasvatuksen sairauspoissaolojen määrä vähenee vuonna 2025 vuoden 2024 tasosta. Sairauspoissaoloihin liittyvä tavoite on kova, sillä jo vuonna 2024 sairauspoissaolot (08/24) olivat laskeneet vuoteen 2023 (08/23) verrattuna yli 30 %.

Varhaiskasvatuksen säästötoimenpiteitä vuodelle 2025 on muun muassa päivystysaikojen tarkka suunnitelmallisuus ja toiminnan tehostaminen, perhepäivähoidon sulkeminen heinäkuun ajaksi sekä määräaikaisten työsopimusten aloittaminen ja päättäminen tarpeen mukaisesti eli määräaikainen työsopimus (vaka-opettajat, vaka-sosionomit, vaka-lastenhoitajat, vaka-avustajat) aloitetaan vasta elokuun puolessavälin, eikä heti 1.8., jos lapsia on vielä tuolloin paljon kesälomalla.

Varhaiskasvatuksen avustajia palkataan vuonna 2025 omalla rahalla 10 työntekijää enemmän kuin aikaisemmin. Tämä siksi, koska Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen suunnattuja avustusrahoja varhaiskasvatukselle paljon odotettua ja aikaisempaa vähemmän. Joensuun kaupungin varhaiskasvatus tarvitsee minimissään 40 varhaiskasvatuksen avustajaa toimintavuoden ajaksi.

Norlandia Päiväkodit avasivat yksityisen 5-ryhmäisen päiväkodin (Into) Aallontielle 1.8.2024 siten, että vain kaksi ryhmää oli toiminnassa vuoden 2024 aikana. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapset lisääntyvät, koska Ollilan (kaupunginvaltuusto 12/2023), Pääskyn ja Väisälänkadun päiväkodit lopettavat toimintansa 30.6.2025.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	362 781	100 000	100 000	0,0 %
Toimintamenot	-3 278 359	-3 575 186	-3 956 000	10,7 %
Toimintakate	-2 915 579	-3 475 186	-3 856 000	11,0 %
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	36	12	0	-100,0 %
€/lapsi	-5 123	-4 917		
Toimintatulot	9 017	8 000	0	-100,0 %
Toimintamenot	-193 444	-67 000	0	-100,0 %
Toimintakate	-184 428	-59 000	0	-100,0 %
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	241	230	185	-19,6 %
€/lapsi	-10 816	-10 473	-11 384	8,7 %
Toimintatulot	123 253	108 000	78 000	-27,8 %
Toimintamenot	-2 729 935	-2 516 814	-2 184 000	-13,2 %
Toimintakate	-2 606 682	-2 408 814	-2 106 000	-12,6 %
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 137	2 207	2 172	-1,6 %
€/lapsi	-14 376	-14 576	-14 712	0,9 %
Toimintatulot	1 389 037	1 189 000	1 174 000	-1,3 %
Toimintamenot	-32 110 424	-33 359 000	-33 129 000	-0,7 %
Toimintakate	-30 721 387	-32 170 000	-31 955 000	-0,7 %
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	672	630	600	-4,8 %
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-2 260 665	-2 091 000	-1 985 000	-5,1 %
Toimintakate	-2 260 665	-2 091 000	-1 985 000	-5,1 %
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	743	762	785	3,0 %
€/lapsi	-10 654	-10 560	-11 074	4,9 %
Toimintatulot	12 271	3 000	3 000	0,0 %
Toimintamenot	-7 928 421	-8 050 000	-8 696 000	8,0 %
Toimintakate	-7 916 150	-8 047 000	-8 693 000	8,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	627	605	605	-0,1 %
Toimintatulot	1 896 358	1 408 000	1 355 000	-3,8 %
Toimintamenot	-48 501 249	-49 659 000	-49 950 000	0,6 %
Toimintakate	-46 604 891	-48 251 000	-48 595 000	0,7 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	1 896	1 408	1 355	-3,8 %	1 400	1 445
Toimintamenot	-48 501	-49 659	-49 950	0,6 %	-50 432	-50 883
Toimintakate	-46 605	-48 251	-48 595	0,7 %	-49 032	-49 438

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	10 576	8 536	8 865	3,9 %	9 158	9 451
Toimintamenot	-148 854	-153 141	-155 519	1,6 %	-158 842	-162 262
Toimintakate	-138 278	-144 605	-146 654	1,4 %	-149 685	-152 811

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat kulttuuripalveluiden ja liikuntapalveluiden tulosalueet. Kulttuuripalvelut muodostuvat seuraavista tulosyksiköiden toiminnoista: kirjasto- ja museopalvelut, kaupunginorkesteri, yleinen kulttuuritoiminta, lastenkulttuuri, konservatorio ja kansalaisopisto. Palveluilla tuetaan ja edistetään eri ikäisten kuntalaisten hyvinvointia.

Vuoden 2025 talouden ja toiminnan suunnittelussa vahvistetaan yhtenäistä ja kuntalaisia monimuotoisesti palvelevaa kulttuuripalveluiden kokonaisuutta. Palveluiden kehittämissuunta on mahdollistanut yhä enemmän saavutettavaa, vaikuttavaa ja osallistavaa kulttuuria osaksi kuntalaisten arkea. Yhteistyötä on vahvistettu sisäisesti kulttuurin tulosalueella käyttäen työvoimaresursseja ristiin yksiköiden palvelualueita ylittäen sekä myös ulkoisten toimijoiden kanssa, jotka tuovat kustannustehokkuutta toimintaan antaen samalla uusille avauksille mahdollisuuksia. Elinvoiman näkökulmasta tarkasteltuna kulttuuritapahtumat tukevat kaupungin elinvoimaa merkittävästi.

Liikuntapalvelujen 2025 talouden ja toiminnan suunnittelussa keskeistä on ns. Liikkuva Joensuu -verkostolla eli Itä-Suomen Liikuntaopiston, Kansalaisopiston sekä Pohjois-Karjalan Liikunnan kanssa yhteisesti tehtävä palvelujen kehittäminen. Kyseinen toimintamalli parantaa merkittävästi kuntalaisten liikkumiseen aktivointiin mahdollisuuksia.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2025 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet projektikorttien mukaisesti	Kaikki tulosalueet

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Edistämme Jokaisen Joensuuta. Vahvistamme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kehitämme osallistavaa budjetointia. Luomme monikulttuurisia kohtaamispaikkoja, joissa syntyy vuoropuhelua esimerkiksi kirjastojen yhteyteen. Rakennamme kokeilevaa toimintakulttuuria. Teemme vaikuttavaa ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Lisätä sidosryhmien ja kuntalaisten tietoisuutta kaupungin soveltavan liikunnan palveluista ja koordinoinnista sekä tehostaa seniorikortin markkinointia.	Verkoston ja toimintamallin luominen liikuntapalvelujen ja eri toimijoiden välille	Liikuntapalvelut
Vakiinnuttaa liikuntaneuvonta ja vertaisohjatun toiminnan koordinointi osaksi kaupungin palveluita.	Sujuvan palveluketjun ylläpito ja kehittäminen.	Liikuntapalvelut
Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun tunnettuutta tapahtumakaupunkina yhdessä suur tapahtumakumppaneiden kanssa. Etsimme Joensuuhun uusia valtakunnallisia suur tapahtumia. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Karjalaisuus näkyy vahvasti. Vieraanvaraisuutemme on voimavara.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Kulttuuripalveluiden monimuotoisuuden hyödyntäminen ja yhteistyön lisääminen eri tahojen kanssa.	Kulttuuriohjelman luominen Joensuun kaupungille yhteistyössä Maakuntaliiton ja vapaan kentän kanssa.	Kulttuuripalvelut
Tavoitelinjaus: Kulttuuri kuuluu kaikille tuottaen hyvinvointia ja elinvoimaa. Kulttuuri ja luovuus nähdään henkisenä voimavarana, joka lisää ihmisten vuorovaikutusta ja osallisuutta, vahvistaa kaupunkimme ainutlaatuisuutta, sekä tukee yrittäjyyttä, työllisyyttä ja kotoutumista.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Kulttuurista hyvinvointia	Tapahtumien lukumäärä 5 % enemmän peruspalveluissa	Kulttuuripalvelut
	Kulttuurin TEA-viisarin tavoitetaso vähintään valtakunnallinen keskiarvo.	Kulttuuripalvelut
Kulttuurista elinvoimaa	Kulttuuripalveluiden kumppanuussopimukset mahdollistavat yhdistyksille jatkuvuutta sekä toiminnan kehittämistä.	Kulttuuripalvelut
Mahdollisuuksia kulttuurille	Yhteistyön tiivistäminen eri kulttuuritahojen kanssa -> kulttuuriohjelma -> poikkitaide.	Kulttuuripalvelut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Jatkamme Urheilukaupunki Joensuu-ohjelman toimeenpanoa. Edistämme kunta-laisten hyvinvointia ja terveyttä tukemalla kaiken ikäisten liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa sekä panostamme laaja-alaisesti ennaltaehkäisevään toimintaan. Kehitämme liikkumisen olosuhteita koko kaupungin alueella. Mehtimäen aluetta kehitetään Suomen hienoimmaksi keskellä kaupunkia sijaitsevaksi toiminnan ja palvelujen keskittymäksi. Toimimme ikäihmisten turvallisen ja aktiivisen arjen edistäjänä, ja toteutamme perheliikuntamarkkinointia perheellisille.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Luoda kaupungin liikuntatoimijoista koostuvalle verkostolle (Liikkuva Joensuu) yhteinen visio ja ohjelma liikuntaaktiivisuuden ja urheilumenestyksen edistämiseksi (2026-29)	Yhteisen ohjelmatyön koordinaatio	Liikuntapalvelut
Tarkentaa Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausaseman toiminnan keskeiset vastuut, tehtävät ja työnjako	Testausaseman toimintamallin pilotointi	Liikuntapalvelut
Varmistaa Mehtimäen testausaseman ja Mehtimäen alueen kehittämisen jatkuvuus.	Yhdessä Liikkuva Joensuu -verkoston ja hanketoimijoiden kanssa suunnitella jatkohanke Mehtimäen testausasema -hankkeelle	Liikuntapalvelut
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme matkailun kasvuloikan panostamalla saavutettaviin ja digitaalisesti myytävissä oleviin tapahtumiin, kulttuuriin sekä urheiluun. Nämä vetovoimatekijät yhdistettynä kestävästi kehittyviin luontokohteisiin ja ohjelmanpalveluihin hyödyttävät alueemme matkailuliiketoimintaa ja investointeja.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Kulttuuri vetovoimatekijänä	Kulttuuritapahtumien tuottaminen ja sisältösuunnittelu.	Kulttuuripalvelut
Tavoitelinjaus: Edistämme kirjastopalveluilla ja kansalaisopistolla monipuolista elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta ja osallisuutta, sekä oman hyvinvoinnin edistämistä. Kirjastot turvaavat monilukutaitoa ja lukuintoa.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Sivistyksen ja koulutuksen edistäminen	Kansalaisopiston kurssitarjonnan monipuolisuuden sekä kirjastopalveluiden saavutettavuuden ja lukemiseen innostavan otteen takaaminen -> osallistuja-, kävijämäärä- ja lainausmäärätilastointi	Kulttuuripalvelut

660 Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Joensuun kaupungin strategian alaohjelmaan kuuluvassa kulttuuriohjelmassa linjataan Joensuun kulttuuripalveluiden olemassaolon tarkoituksiksi tuoda kulttuuri osaksi arkea ja vapaa-aikaa kaikkiin elämän eri vaiheisiin, sekä mahdollistaa kulttuuri tasa-arvoisesti kaikille asuinpaikasta, iästä, varallisuudesta, kulttuurisesta taustasta ja terveydentilasta riippumatta. Kuntien kulttuuritoimintalaki asettaa kulttuurin kunnalliseksi peruspalveluksi.

Kulttuuripalveluiden tulosalueeseen kuuluvat yleinen kulttuuritoiminta, lastenkulttuurikeskus, Joensuun konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun museot - Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, (Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo ONNI, Joensuun bunkerimuseo, Galleria Annamaija Tuupovaarassa), Joensuun kaupunginorkesteri ja Joensuun seutukirjasto. Kulttuuripalvelut tukevat yhteisöjen, järjestöjen sekä kolmannen sektorin kuin ammattitaitelijoiden toimintaa kulttuuriavustuksin. Avustuksien piiriin kuuluvat vuonna 2023 lanseeratut kolmi-vuotiset kumppanuussopimukset. Lastenkulttuurikeskus koordinoi maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa sekä kulttuurikasvatuksellista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Valtionosuuteen oikeuttavaa taiteen perusopetusta järjestetään niin konservatoriolla musiikin opetuksessa kuin kansalaisopistossa kuvataiteen puolella. Konservatorio antaa opetusta myös ammatillisen toisen asteen koulutuksessa sekä myy myös musiikkiopistopalveluitaan Kontiolahtelle. Kansalaisopiston ja kirjastopalveluiden toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Joensuun seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämiskirjastona. Valtionosuuden piiriin kuuluu myös Joensuun kaupunginorkesteri.

Kulttuuripalveluiden tulosalueet ovat hitsautuneet yhdessä toimimiseen sekä työhön kulttuurin vahvistamisen puolesta Joensuun kaupungissa. Yli tulosityksikkörajojen tehtävä toiminnallinen yhteistyö on antanut positiivisia vaikutuksia kulttuurielämän kehittämiseen ja sen saavutettavuuteen.

Valtuuston hyväksymällä päätöksellä Kaupungintalo museoksi –hankkeeseen liittyvä muutostyö saadaan päätökseen vuonna 2025. Taidemuseo Onnin peruskorjaus alkaa vuodenvaihteessa 2025 ja avautuu toimintaan vuonna 2026. Museopalveluiden kohteet näyttivät jo kesällä 2024 vetovoimaisuuttaan, jota edistämme edelleen valmistuvilla museokohteilla. Kansalaisopiston opiskelijamäärät ovat korkealla tasolla kuin myös kaupunginorkesterin konserttikävijämäärät. Konservatorion opiskelijamäärät ovat hyvät, ammattiopiskelijoiden määrä on nousussa. Kirjastopalvelut ovat edelleen vahva toimija, joka mahdollistaa erilaisia tapahtumia itsenäisesti sekä yhteistyössä eri kulttuuripalveluiden yksiköiden kanssa. Muu kulttuuritoiminta ja lastenkulttuuri ovat mahdollistaneet kulttuurin saavutettavuutta ja osallisuutta jo vakiintuneella otteella laajalle asiakaskunnalle huomioiden myös Joensuun pitäjät. Kulttuuripalvelut kokonaisuudessaan luovat elämyksellisiä toimintoja ja tapahtumia kaupunkilaisille monimuotoisin palveluin.

Joen Yö -festivaali toimi ulkoistettuna tapahtumana ensimmäistä kertaa vuonna 2022. Jatkamme yhteistyötä tapahtuman toimittajan kanssa myös vuonna 2025. Kokonaiseuromäärä tulee säilymään vuoden 2024 tasolla. Yhteistyötä vahvistetaan kulttuuripalveluiden kanssa sekä muiden kaupunkifestivaalien kanssa, jotta Joen Yö -festivaalin vaikuttavuus säilyy.

Kulttuurin unelmavuosi 2023-hankkeen toimintoja jatketaan edelleen soveltuvilta osilta yhteistyössä eri tahojen kuten yhdistysten ja yritysmaailman kanssa, jotta hankkeen positiivinen vaikuttavuus säilyisi pitkälle tulevaisuuteen. Hankkeen aikana luoduista toiminnoista jatkuvat kaupunginosakonsertit alkukesällä, Karjalan Kurmee -kaupunkifestivaali osana Maalaismarkkinoita, isompi lastentapahtuma, pop-up näyttelyt taiteilijoille, kulttuurin törmäyttäminen kauppakeskuksissa ja eri kaupoissa sekä yrityksissä.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen lkm	236	20	45	125,0 %
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen kävijämäärä	194 079	3 500	14 000	300,0 %
Kulttuuriavustukset				
Myönnetyt avustukset kpl	44	40	40	0,0 %
Avustukset yhteensä	-258 317	-262 500	-249 400	-5,0 %
Lastenkulttuurikeskus				
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	275	250	280	12,0 %
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	9 398	7 200	7 600	5,6 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	4	4	3	-25,0 %
Toimintatulot	62 901	11 000	11 000	0,0 %
Toimintamenot	-800 874	-700 000	-682 900	-2,4 %
Toimintakate	-737 973	-689 000	-671 900	-2,5 %

Museot	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Pohjois-Karjalan museo + Bunkkerimuseo				
Kävijöiden lkm	26 982	5 000	25 000	400,0 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	2 770	500	2 000	300,0 %
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	71	5	50	900,0 %
Tapahtumat, osallistujat	2 903	100	1 500	1400,0 %
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	14 937	1 500	0	-100,0 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	2 964	500	0	-100,0 %
Tapahtumien määrä	33	5	0	-100,0 %
Tapahtumiin osallistujat	4 803	100	0	-100,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	18	17	18	5,9 %
Toimintatulot	178 347	41 000	91 000	122,0 %
Toimintamenot	-1 984 594	-2 060 000	-2 423 000	17,6 %
Toimintakate	-1 806 246	-2 019 000	-2 332 000	15,5 %

Kaupunginorkesteri	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Orkesterin tapahtumat				
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	40	26	28	7,7 %
Esiintymiset pienryhmäkoonpanossa, lkm	35	25	25	0,0 %
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	66	50	50	0,0 %
Myytyjen lippujen lkm	9 733	9 000	11 000	22,2 %
Kuulijoiden lkm	47 629	45 000	45 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	38	43	42	-1,3 %
Toimintatulot	190 466	205 000	220 000	7,3 %
Toimintamenot	-2 884 864	-2 712 000	-2 764 200	1,9 %
Toimintakate	-2 694 398	-2 507 000	-2 544 200	1,5 %

Joensuun seutukirjasto	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 135 589	2 150 000	2 130 000	-0,9 %
Aukiolotunnit	26 172	26 500	24 300	-8,3 %
Aukiolotunnit: omatoimiaukio	48 518	51 000	51 400	0,8 %
Käynnit lkm	1 068 728	1 100 000	1 090 000	-0,9 %
Verkkokäyntien lkm	801 260	700 000	800 000	14,3 %
Tapahtumat	1 054	800	700	-12,5 %
Käyttäjäkoulutus	599	700	660	-5,7 %
Aineistohankinnat €/asukas	5,8	6	6	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	85	84	83	-0,8 %
Toimintatulot	1 872 990	1 873 400	1 866 300	-0,4 %
Toimintamenot	-6 384 121	-6 689 398	-6 716 000	0,4 %
Toimintakate	-4 511 132	-4 815 998	-4 849 700	0,7 %

Konservatorio	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	927	900	950	5,6 %
- musiikkiopistotasotaso	549	520	540	3,8 %
- varhaisiän musiikkikasvatus	325	320	360	12,5 %
- avoin osasto	53	60	50	-16,7 %
Musiikkiopiston opetustunnit	26 035	26 000	25 800	-0,8 %
Avoimen osaston opetustunnit	1 274	1 000	1 000	0,0 %
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	60	60	65	8,3 %
Konserttien/tapahtumien lkm	190	220	190	-13,6 %
Konserttien/tapahtumien kuulijamäärä	14 343	20 000	14 000	-30,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	62	55	54	-1,9 %
Toimintatulot	512 405	495 000	520 000	5,1 %
Toimintamenot	-4 214 486	-4 280 000	-4 315 700	0,8 %
Toimintakate	-3 702 081	-3 785 000	-3 795 700	0,3 %

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija	23 324	23 500	23 000	-2,1 %
opetustunnit	42 489	45 000	42 000	-6,7 %
Joensuun opetustunnit, joista	29 382	30 500	30 000	-1,6 %
Lapset ja nuoret	5 731	5 800	5 800	0,0 %
Kuvataide	2 846	2 900	2 900	0,0 %
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	597	700	600	-14,3 %
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	488	500	500	0,0 %
Musiikki	4 185	4 100	4 100	0,0 %
Tieto- ja viestintätekniikka	339	500	450	-10,0 %
Kielet	4 311	4 500	4 400	-2,2 %
Kädentaidot ja muotoilu	2 781	3 200	3 100	-3,1 %
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	433	550	500	-9,1 %
Puutarha, luonto ja koti	326	400	350	-12,5 %
Ruoka	469	500	500	0,0 %
Liikunta ja tanssi	6 511	6 750	6 700	-0,7 %
Muu koulutus	220	50	100	100,0 %
Maksullinen palvelutoiminta	145	50	50	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	18	58	55	-4,5 %
Toimintatulot	1 755 809	1 930 600	1 959 700	1,5 %
Toimintamenot	-4 021 911	-4 155 600	-4 048 200	-2,6 %
Toimintakate	-2 266 103	-2 225 000	-2 088 500	-6,1 %

Kulttuuripalvelut yhteensä	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Toimintatulot	4 572 918	4 556 000	4 668 000	2,5 %
Toimintamenot	-20 290 850	-20 597 000	-20 950 000	1,7 %
Toimintakate	-15 717 932	-16 041 000	-16 282 000	1,5 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	4 573	4 556	4 668	2,5 %	4 822	4 976
Toimintamenot	-20 291	-20 597	-20 950	1,7 %	-21 888	-22 889
Toimintakate	-15 718	-16 041	-16 282	1,5 %	-17 066	-17 912

690 Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikuntajohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, Joensuun Urheiluakatemiasta, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta sekä Motonet Areenasta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Liikuntapaikkarakentamisen saralla Mehtimäen alueen kehittämistä jatketaan huoltorakennuksella, jonka rakentaminen käynnistyi loppusyksyllä 2024. Muita keskeisiä liikuntapaikkarakentamisen hankkeita ovat mm. Niinivaran hiekkatekonurmen uusinta sekä Mehtimäen skeittiparkin

peruskorjauksen loppuun saattaminen. Liikuntapalvelujen roolina on toimia ko. hankkeissa asiantuntijana ja hoitaa yhteydenpitoa käyttäjien suuntaan.

Vuonna 2025 jatketaan Liikkuva Joensuu -verkostolla tapahtuvaa yhteistä kuntalaisten aktivoimista ja palvelujen sekä yhteistyön kehittämistä. Liikkuva Joensuu on kaupungin liikuntapalvelujen, Itä-Suomen Liikuntaopiston, Kansalaisopiston, Urheiluakatemia ja Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n toimijoista koostuva strateginen verkosto, jonka nykymuotoinen toiminta on käynnistetty vuonna 2022. Verkoston yhteisenä, vuotta 2025 koskevana tavoitteena on yhteisten tapahtumien järjestämisen lisäksi laatia yhteinen ohjelma liikunta-aktiivisuuden ja urheilumenestyksen edistämiseksi sekä jatkokohanne Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausasema - uutta liiketoimintaa, palveluita ja yrittäjyyttä –hankkeelle.

Loppuvuodesta 2023 käynnistynyt (10/2023–12/2025) Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausasema - uutta liiketoimintaa, palveluita ja yrittäjyyttä –hanke etenee tulevana vuonna Joensuu Areenan yläkertaan investoidun infran ja toimintamallin pilotoinnin vaiheeseen.

Ikäihmisten liikuntaneuvonta Joensuussa –hankkeessa (2023–24) luotu yhteistyömalli ja palveluketjut vakiinnutetaan osaksi liikuntapalvelujen perustoimintaa.

Konsernipalvelujen ja Islon välillä voimassa oleva ostopalvelusopimus (150 000 euroa) on siirretty konsernipalveluilta kaupungin liikuntapalveluille hallinnoitavaksi. Liikuntapalvelut osoittavat ostopalvelusopimukseen aiemmin käytettyä resurssia jatkossa sekä ostopalveluihin että liikuntapalvelujen oman hallinnon vahvistamiseen.

Vuonna 2025 luovutaan seuraavista kohteista: Lykynlammen maja (jatkaa toimintaa talvikauden 2025 loppuun saakka, kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen myynnistä vuoden 2021 talousarvion yhteydessä), Utran ilma-aserata (irtisanomisajan puitteissa) ja Rantakylän ja Koveron luistelukentät. Lisäksi kulttuuri- ja liikuntalautakunta selvittää toimenpiteitä sopeutustoimenpiteiden saavuttamiseksi toukokuun 2025 loppuun mennessä.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	48	45	45	0,0 %
Avustukset yhteensä (brutto)	-216 683	-225 000	-213 750	-5,0 %
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	988	1 100	1 000	-9,1 %
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	48 435	35 000	50 000	42,9 %
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	516	530	530	0,0 %
Toimintatulot	375 335	279 600	379 600	35,8 %
Toimintamenot	-1 143 438	-1 007 600	-1 221 200	21,2 %
Toimintakate	-768 103	-728 000	-841 600	15,6 %

Sisäliikuntapaikat	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Uimahallit				
Käynnit lkm	232 827	280 000	280 000	0,0 %
Toimintatulot	914 457	1 023 900	1 049 900	2,5 %
Toimintamenot	-3 876 014	-4 336 900	-4 349 900	0,3 %
Toimintakate	-2 961 556	-3 313 000	-3 300 000	-0,4 %

Mehtimäen urheilukeskus	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Joensuun Arena				
Tapahtumien lkm	44	40	40	0,0 %
Tapahtumakäyttö vrk	35	35	35	0,0 %
Liikuntakäyttö vrk	303	317	318	0,3 %
Suljettu vrk	13	13	12	-7,7 %
Kokonaiskävijämäärä	233 269	250 000	250 000	0,0 %
Jäähallit				
Käyttöaste %	65 %	65 %	65 %	0,0 %
Toimintatulot	1 281 521	1 430 300	1 555 300	8,7 %
Toimintamenot	-6 574 167	-7 304 000	-8 601 700	17,8 %
Toimintakate	-5 292 646	-5 873 700	-7 046 400	20,0 %

Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Toimintatulot	95 947	102 200	87 200	-14,7 %
Toimintamenot	-1 726 866	-1 905 500	-1 799 200	-5,6 %
Toimintakate	-1 630 919	-1 803 300	-1 712 000	-5,1 %

Liikuntapalvelut yhteensä	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos%
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	74	79	81	2,5 %
Toimintatulot	2 667 259	2 836 000	3 072 000	8,3 %
Toimintamenot	-13 320 484	-14 554 000	-15 972 000	9,7 %
Toimintakate	-10 653 225	-11 718 000	-12 900 000	10,1 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	2 667	2 836	3 072	8,3 %	3 173	3 275
Toimintamenot	-13 320	-14 554	-15 972	9,7 %	-16 370	-16 894
Toimintakate	-10 653	-11 718	-12 900	10,1 %	-13 197	-13 619

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	7 240	7 392	7 740	7,7 %	7 995	8 251
Toimintamenot	-33 611	-35 151	-36 922	5,0 %	-38 258	-39 783
Toimintakate	-26 371	-27 759	-29 182	5,1 %	-30 263	-31 531

Hyvinvoinnin toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	17 814	15 928	16 605	4,3 %	17 153	17 702
Toimintamenot	-182 465	-188 292	-192 441	2,2 %	-197 100	-202 045
Toimintakate	-164 649	-172 364	-175 836	2,0 %	-179 948	-184 343

7.1.7 Kaupunkiympäristön toimiala

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Toimiala huolehtii kaupungin toimitila-, maa- ja infraomaisuudesta, vastaa tilojen ja kaupunkiympäristön käytettävyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä edistää kaupungin kehittämistä. Toimiala tuottaa myös kaupungin sisäisiä kiinteistöpalveluita, katujen-, puistojen- ja metsienhoitopalveluita sekä joukkoliikenne- ja rakentamispalveluita ja vastaa alueiden käyttölain, rakentamislain ja ympäristönsuojelulain perusteella kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä sekä jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä. Joensuun Vesi -liikelaitos kuuluu myös toimialaan, mutta liikelaitoksen talousarvioasiat on esitetty erillisenä.

Kaupunkiympäristön toimiala edistää Joensuun konsernistrategian toteutumista mm. toteuttamalla strategisesti merkittäviä investointihankkeita, digiohjelmia, ilmastopolitiikkaa ja huolehtimalla toimintilojen korkeasta käyttöasteesta, omaisuuden kunnosta sekä tonttutuotannon aktiivisesta kehittämisestä.

Kaupunkirakennepalvelujen ja tilakeskuksen investointiohjelmilla varmistetaan toiminnan edellytykset, hillitään korjausvelan kasvua ja toteutetaan kaupungin kehittämisen edellyttämiä hankkeita.

Toimialalla toteutetaan kaupungin talouden tasapainottamislinjausten mukaisia toimia ja jatketaan toiminnan kehittämistä.

75 Kaupunkirakennelautakunta

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Kaupunkirakennepalveluista ja tilakeskuksesta vastaava toimielin on kaupunkirakennelautakunta. Kaupunkirakennelautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. alueidenkäyttölain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, maantielain, tieliikennelain sekä joukkoliikennettä koskevien säännösten mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille ja viranomaisille säädettyjä ja määrättyjä tehtäviä. Kaupunkirakennepalvelujen keskeisimpiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden sekä kiinteistö- ja muiden tilapalveluiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintaa ohjaavat strategia ja siitä johdetut tavoitteet, maapoliittinen ohjelma, asuntopoliittinen ohjelma, omistajapolitiikka ja maankäytön toteutusohjelma. Symmetrisen kaupungin visio ja sen toteuttamiseksi tehty toimeenpanosuunnitelma ovat ohjanneet ja ohjaavat

edelleen elinvoimaisen kaupungin kehitystä, mutta vuoden 2025 on kuitenkin tarpeellista tehdä vision ja toimeenpanosuunnitelman ajantasaistus.

Hyvinvointialueelle vuokrattujen toimitilojen omistusjärjestelymuutosten valmistelu tehdään vuoden 2025 aikana ja niiden seurauksena on odotettavissa muutoksia peruskaupungin kiinteistöomaisuuteen ja niihin liittyviin resursseihin. Kaupungille tarpeettomaksi käyneiden toimitilojen kehittämiseen luodaan malli ja tämän kautta kaupungilta mahdollisesti poistuvat toimitilat voivat vaikuttaa myös resurssointiin. Lisäksi kaupungin talouden sopeuttamistoimenpiteet tuovat jonkin verran muutoksia toimintaan.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmakauden investointikehys on enintään 130 miljoonaa euroa. Samassa yhteydessä valmistellaan laaja-alainen talouden tasapainon varmistava toimenpideohjelma.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Investoinnit toteutuvat talousarvion laadintaohjeissa määritellyn mukaisesti	Talousarvion mukainen investointikehys ei ylitä.	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka
Keskeiset maksut ovat kustannusvastaavuus- ja arvonmääritysperusteisia	Hulevesimaksu on käytössä. Tontinvuokraperusteet on määriteltä maan arvon paremmin huomioiviksi.	Yhdyskuntatekniikka Maaomaisuus
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digiohjelman tavoitteiden toteuttaminen otetaan luontaiseksi osaksi kaupungin kaikkea toimintaa. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Asiakirjojen siirto sähköiseen arkistoon	On löydetty hyväksyttävä toimintatapa verkkoresurssissa olevien suunnitelmien (katusuunnitelmat) siirtämiseen sähköiseen arkistoon ja siirto on käynnissä.	Kaupunkiympäristön hallinto
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2025 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet.	Kaikki tulosalueet
Tavoitelinjaus: Vastuullinen omaisuuden hoito. Toimitilojen käyttöaste pidetään korkealla ja omaisuuden korjausvelka alhaalla ennakoivalla toimitila-, palveluverkko- ja investointisuunnittelulla.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Toimitilojen vuokrausaste säilyy korkealla	Vuokrausastetavoite 92,5 %	Tilakeskus
Toimitilojen korjausvelka ei kasva	Investointiohjelmassa varataan korjaushankkeisiin riittävästi rahaa ja käyttötalouden kunnossapidon resurssit käytetään tehokkaasti. Korjausvelka tavoite 36 milj. euroa.	Tilakeskus

Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Katujen korjausvelka ei kasva	Hankkeet on ohjelmoitu investointiohjelmassa ja talousarviossa varattu riittävä rahoitustaso peruskorjaukseen.	Yhdyskuntatekniikka
Kiinteistökehityksestä on malli, joka tukee kaupungilta tarpeettomiksi jääneiden kiinteistöjen jatkokäyttöä	Kiinteistökehityksen malli on valmis ja hyväksytty.	Tilakeskus

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Asukaslukumme kasvaa, investoimme elinvoimaan ja pidämme Joensuun kasvukaupunkien joukossa etenemällä kohti 80 000 asukkaan kaupunkia 2025 mennessä, ja Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa vuoteen 2030 mennessä. Olemme vahvasti muuttovoittokaupunki ja avoimia kuntarakennekeskustelulle. Vahvistamme markkinointia.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun seudun yleiskaava 2040 eteneminen	Joensuun seudun yleiskaava 2040 luonnos on asetettu nähtäville ja lausunnoille.	Yhdyskuntasuunnittelu
Kärkiteollisuusalueiden kehittämistoi- mien edistäminen	Palvelualueen vastuulla olevat, tiekartassa vuodelle 2025 määritellyt toimenpiteet toteutuvat	Maaomaisuus Yhdyskuntasuunnittelu
Tavoitelinjaus: Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään eri liikennemuotojen solmupisteeksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotarjontaa lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilöliikenne sekä teollisuuden kuljetukset.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet etenevät	Aiesopimuksessa vuodelle 2025 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet.	Yhdyskuntasuunnittelu
Vuoksen altaan kehittämishanke Logistiikan vuoksi etenee	Hankkeessa vuodelle 2025 määritellyt, kaupunkiympäristön toimialalle määritetyt toimet ovat toteutuneet.	Yhdyskuntatekniikka
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntymisen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osaajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat. Yrityksiä palvelemme yrityskaupunkiohjelman palvelulupauksen mukaisesti – kokonaisvaltaisesti ja luvatussa määräajassa.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Hyödynnämme vihreän/puhtaan siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat	Kaikissa kehittämishankkeissa on haettu ulkopuolista rahoitusta, mikäli hanke täyttää hakuehdot.	Kaikki tulosalueet
Yrityskaupunkiohjelman palvelulupaukset toteutuvat	Ohjelmassa maaomaisuudelle ja yhdyskuntasuunnittelulle määritellyt tavoiteajat ovat toteutuneet (asemakaavaprosessi ka. 1½ vuotta, kiinteistönmuodostus ja tontinluovutus 14 vrk siitä, kun päätökset ja sopimukset ovat laillisesti tehtävissä).	Maaomaisuus Yhdyskuntasuunnittelu

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme ilmastotyön edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Toteutamme ilmastoviisasta rakentamista ja lisäämme luonnon monimuotoisuutta.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Ilmasto-ohjelman toimenpiteet etenevät ohjelmoidusti	Ilmasto-ohjelmassa kaupunkiympäristön vastuulle vuodelle 2025 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet.	Tilakeskus Maaomaisuus Yhdyskuntasuunnittelu Yhdyskuntatekniikka
Joukkoliikenteen matkamäärät jatkavat kasvua JOJO-liikenteessä	Matkamäärätavoite vuodelle 2025 on 3 miljoonaa matkaa.	Yhdyskuntasuunnittelu
Selkeytetään Joensuun seudun Waltti lippu- ja vyöhykejärjestelmää	Joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykeuudistus on toteutettu.	Yhdyskuntasuunnittelu
Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta alueena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja niiden uudistuminen sekä lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenikäisille ja erityisryhmille.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Joensuun seudun yleiskaava 2040 on edennyt luonnosvaiheeseen	Yleiskaavan luonnos on valmistunut ja asetettu nähtäville ja lausunnoille.	Yhdyskuntasuunnittelu
Viheralueiden RAMS-kunnossapitoluokitus etenee.	Vähintään 50 % viheralueista on RAMS-luokiteltu ja alueiden ylläpitoa tehdään luokituksen mukaisesti.	Yhdyskuntatekniikka
Kiinteistöjen hulevesien lupaprosessin selkeyttäminen	Lupaprosessi ja vastuut on määriteltä selkeästi.	Yhdyskuntatekniikka
Tavoitelinjaus: Aktiivisella maapolitiikalla turvaamme vetovoimaisen ja monipuolisen tonttivarannon kasvavan kaupungin asuntojen ja yritystonttien tarpeeseen. Yhteensovitamme maa- ja asuntopoliittiset ohjelmat. Toteutamme symmetristä kaupunkia suunnitelmallisesti.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Maapoliittinen ohjelma päivitetään mm. asuntopoliittisen ohjelman yhteensovittaminen huomioiden	Uusi maapoliittinen ohjelma on hyväksytty.	Maaomaisuus
Yhdyskuntatekniikan investointiohjelmassa kaupungin strategisesti merkittävimmät hankkeet toteutetaan	Toimenpiteet ovat toteutuneet suunniteltuun valmiuteen.	Yhdyskuntatekniikka
Tavoitelinjaus: Kehitämme kaupunkikeskustaa elinvoimaiseksi kaikkien yhteiseksi olohuoneeksi, ympärivuotiseksi kulttuurin ja kohtaamisten paikaksi ja halutuksi asumispaikaksi. Torin ja ydinkeskustan vetovoimaa lisätään yhä halutummaksi paikaksi yrityksille ja ihmisille.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Mehtimäen alueen tulevan kehittämisen taustaksi on laadittu kehittämissuunnitelma	Kehittämissuunnitelma on valmis ja hyväksytty ohjeellisena noudatettavaksi	Yhdyskuntasuunnittelu Kaupunkiympäristön hallinto
Keskustaan saadaan monipuolinen asukasrakenne ja mahdollistetaan kohtuuhintaisten perheasuntojen rakentaminen	Toimenpiteet tavoitteiden määrittämiseksi on hyväksytty.	Maaomaisuus Yhdyskuntasuunnittelu

Tavoitelinjaus: Hyödynnämme Pielisjoen ja Pyhäselän täysimääräisesti symmetrisen kaupungin vision mukaisesti ja esim. ideakilpailujen kautta. Kehitämme joenrantojen tonttivarantoja.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Rantapuistot asemakaava on kehittämisen pohjana	Asemakaava on hyväksytty.	Yhdyskuntasuunnittelu
Symmetrinen kaupunki -vision tarkistus	Symmetrinen kaupunki -visio on tarkistettu ajantasaiseksi ja visiotyö on hyväksytty.	Kaupunkiympäristön hallinto Yhdyskuntasuunnittelu

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Edistämme Jokaisen Joensuuta. Vahvistamme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kehitämme osallistavaa budjetointia. Luomme monikulttuurisia kohtaamispaikkoja, joissa syntyy vuoropuhelua esimerkiksi kirjastojen yhteyteen. Rakennamme kokeilevaa toimintakulttuuria. Teemme vaikuttavaa ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Kaupunki jatkaa vuorovaikutteisen suunnittelun parantamista	Uusia menetelmiä on kokeiltu kaupungin tiedotuksen avustamana	Yhdyskuntasuunnittelu Yhdyskuntatekniikka

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Toimialan hallinto ohjaa kaupunkiympäristön toimialan osakokonaisuuksia pyrkien varmistamaan kaupungin kehittymisen, kokonaistaloudellisen toiminnan ja resurssien toimivuuden eli kaupungin kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Kaupungille tarpeettomiksi käyneiden ja näin ollen kehitettävien kiinteistöjen kustannukset katetaan jatkossa toimialan hallinnosta.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	9,7	4,9	3,3	-33,7 %
Toimintatulot	145 960	21 000	10 000	-52,4 %
Toimintamenot	-1 022 823	-1 038 000	-1 959 000	88,7 %
Toimintakate	-876 863	-1 017 000	-1 949 000	91,6 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	146	21	10	-52,4 %	10	11
Toimintamenot	-1 023	-1 038	-1 959	88,7 %	-1 724	- 1 479
Toimintakate	-877	-1 017	-1 949	91,6 %	-1 713	- 1 468

240 Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenteen kehittämisestä ja suunnittelusta sekä joukkoliikenteestä. Yhdyskuntasuunnittelu seuraa ja ennakoii yhdyskuntarakenteen, rakennustoiminnan, ilmastotavoitteiden, väestön ja liikenteen kehitystä Joensuun alueella.

Joensuun seudun joukkoliikenne (JOJO) vastaa joukkoliikenteen viranomaistehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla ja tuottaa Pohjois-Savon ELY-keskukselle Waltti lippu- ja maksujärjestelmäpalvelut.

Kesäkuussa 2025 käynnistyy seudullisten kohteiden 2 (Joensuu-Liperi/Hammaslahti) ja 3 (Joensuu-Kontiolahti) uusi sopimuskausi. Liikenteen tarjonta kasvaa pääreiteillä tarjouskilpailun mukaisesti. Kesäkuusta 2025 alkaen kaikki bussit ovat päästöttömiä tai vähäpäästöisiä.

Joensuun seudun yleiskaava 2040 työtä viedään suunnitelmallisesti eteenpäin ja vuoden 2025 tavoitteena on saada luonnos nähtävälle ja lausunnoille. Yleiskaavan päätavoite on Joensuun seudun elinvoimaisuus.

Kaavatöissä paino on lisääntyvässä määrin elinkeinokaavoissa. Työllisyyden paranemisen ja ostovoiman lisääntymisen kautta tavoitellaan asuntokaupan, asuntotuotannon ja asukasluvun kasvua.

Joensuun merkittävimmät rantapuistoa, Kanervalaa ja Kotilahtea koskevat asemakaavatyöt ovat tavoitteena saada vuoden 2025 loppuun mennessä valmistumaan.

Vuoden 2025 aikana pyritään löytämään keinot keskustan negatiivisen kehityksen pysäyttämiseksi, tavoitteena liike-elämän kehittäminen ja asukasrakenteen monipuolistaminen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Yhdyskuntasuunnittelu				
Toimintatulot	31 535	76 000	40 000	-47,4 %
Toimintamenot	-999 270	-1 313 400	-1 265 000	-3,7 %
Toimintakate	-967 735	-1 237 400	-1 225 000	-1,0 %
Seudullinen joukkoliikenne				
Tehtyjen matkojen lukumäärä, kpl	2 693 155	2 650 000	3 000 000	13,2 %
Toimintatulot	8 858 237	8 968 000	9 312 000	3,8 %
Toimintamenot	-13 184 259	-13 206 600	-13 490 000	2,1 %
Toimintakate	-4 326 022	-4 238 600	-4 178 000	-1,4 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	15,7	15,2	15,6	2,8 %
Toimintatulot	8 889 772	9 044 000	9 352 000	3,4 %
Toimintamenot	-14 183 529	-14 520 000	-14 755 000	1,6 %
Toimintakate	-5 293 757	-5 476 000	-5 403 000	-1,3 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	8 890	9 044	9 352	3,4 %	9 661	9 970
Toimintamenot	-14 184	-14 520	-14 755	1,6 %	-15 219	-15 706
Toimintakate	-5 294	-5 476	-5 403	-1,3 %	-5 558	-5 736

270 Maaomaisuus

Vastuuhenkilö: kaupungingeodeetti

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Maaomaisuus vastaa kaupungin maapolitiikan kehittamisestä ja toteuttamisesta, maa- ja vesialueiden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatietoaineistojen ylläpidosta, kartastotehtävistä ja maastomittaustoiminnasta sekä kiinteistönmuodostuksen tehtävistä ja kiinteistörekisterin pidosta.

Yhtenä kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteenä vielä vuonna 2025 lisätään puun myyntiä yli kaksinkertaiseksi aiempiin vuosiin verrattuna. Viimeisen 10 vuoden aikana hakkuumäärä on ollut kestävää hakkuumäärää alempi, ja vuosina 2024–2025 toteutettavat hakkuut ovat suunnilleen syntyneen hakkuusäästön suuruisia. Vuoden 2025 jälkeen palataan Joensuun metsänhoidon linjausten mukaisiin puunmyyntimääriin. Puunmyyntimääriä lisättäessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan eri-ikäisrakenteisen ja jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen keinovalikoimaan sekä panostetaan Joensuun metsänhoidon linjauksissa mainittuihin luonnonhoidon toimenpiteisiin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Luovutetut tontit lkm	23	25	25	0,0 %
- joista omakotitalontteja	21	18	18	0,0 %
- joista kerros- ja rivitalontteja	0	2	2	0,0 %
- joista yritystontteja	2	5	5	0,0 %
Puun myynti m ³	16 056	58 000	58 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	26,2	28,3	27,8	-1,8 %
Toimintatulot	12 294 017	14 168 000	14 558 000	2,8 %
Toimintamenot	-2 469 050	-2 866 000	-2 872 000	0,2 %
Toimintakate	9 824 967	11 302 000	11 686 000	3,4 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	12 294	14 168	14 558	2,8 %	13 608	14 045
Toimintamenot	-2 469	-2 866	-2 872	0,2 %	-2 967	-3 062
Toimintakate	9 825	11 302	11 686	3,4 %	10 642	10 983

280 Yhdyskuntatekniikka

Vastuuhenkilö: kaupungininsinööri

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntatekniikka vastaa kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja yleisten alueiden hallinnasta. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös muista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi. Vuonna 2025 yhdyskuntatekniikan vastattavaksi siirtyy myös hulevesijärjestelmä kokonaisuudessaan. Lisäksi yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto vastaa ajoneuvopalveluista. Yhdyskuntatekniikan keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös yksityistieavustushakemusten käsitteystä.

Toiminnan muutokset kohdistuvat pääasiassa katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon kustannustason nousuun, hulevesijärjestelmän haltuunottoon ja hulevesimaksun käyttöönottoon.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Yhdyskuntatekniikan yhteiset				
Toimintatulot	537 146	389 000	1 914 000	392,0 %
Toimintamenot	-1 663 622	-1 929 000	-1 968 000	2,0 %
Toimintakate	-1 126 477	-1 540 000	-54 000	-96,5 %
Liikennealueiden hoito				
Liikennealueet, km	821	821	824	0,4 %
- joista ajoratoja	437	437	438	0,2 %
- joista jalankulku- ja pyöräilyväyliä	352	352	354	0,6 %
- joista ruutukaavan jalkakäytäviä	32	32	32	0,0 %
Liikennealueiden talvihoito, € vuosi	-3 055 073	-2 870 000	-2 990 000	4,2 %
€/m ²	-0,72	-0,68	-0,71	4,0 %
Liikennealueiden kesähoito, € vuosi	-953 786	-991 000	-879 000	-11,3 %
€/m ²	-0,17	-0,17	-0,15	-11,4 %
Liikennealueiden puhtaanapito, € vuosi	-237 559	-220 000	-220 000	0,0 %
Hoitokustannukset €/km	-5 382	-5 172	-5 163	-0,2 %
Liikennealueiden hoito yhteensä	-4 246 418	-4 081 000	-4 089 000	0,2 %
Viheralueiden hoito				
Kunnossa pidetyt istutukset ja hoidetut viheralueet ha	188	190	190	0,0 %
€/ha	-5 872	-5 926	-6 142	3,6 %
Viheralueiden hoito yhteensä	-1 103 878	-1 126 000	-1 167 000	3,6 %
Valaistusjärjestelmä				
Ulkovalopisteiden lkm	21 654	21 570	21 700	0,6 %
€/valopiste	-41	-43	-42	-1,7 %
Energiankulutus MWh	3 831	3 600	3 500	-2,8 %
Valaistusjärjestelmä yhteensä	-880 576	-930 000	-920 000	-1,1 %

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Muu kunnossapito				
Uudelleen päällystys €/m ²	-17,1	-14,3	-15,4	7,8 %
Uudelleen päällystys m ²	39 821	45 000	45 000	0,0 %
Muu kunnossapito yhteensä	-1 901 654	-1 591 000	-1 641 000	3,1 %
Kunnossapito yhteensä				
Toimintatulot	38 577	12 000	21 000	75,0 %
Toimintamenot	-8 132 527	-7 728 000	-7 817 000	1,2 %
Toimintakate	-8 093 950	-7 716 000	-7 796 000	1,0 %
Rakentaminen				
Toimintatulot	1 894 006	1 420 000	1 930 000	35,9 %
Toimintamenot	-1 905 994	-1 420 000	-1 930 000	35,9 %
Toimintakate	-11 988	0	0	
Yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto				
Toimintatulot	2 233 207	2 059 500	1 951 500	-5,2 %
Toimintamenot	-2 162 826	-2 050 500	-2 031 500	-0,9 %
Toimintakate	70 381	9 000	-80 000	-988,9 %
Liikenne-, viher- ja muiden erityisalueiden investoinnit				
Valmistus omaan käyttöön	2 766 915	2 070 000	2 130 000	2,9 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	59,9	55,6	57,3	3,1 %
Toimintatulot	4 702 935	3 880 500	5 816 500	49,9 %
<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	2 766 915	2 070 000	2 130 000	2,9 %
Toimintamenot	-16 631 884	-15 197 500	-15 876 500	4,5 %
Toimintakate	-9 162 034	-9 247 000	-7 930 000	-14,2 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	7 470	5 950	7 947	33,6 %	8 209	8 472
Toimintamenot	-16 632	-15 197	-15 877	4,5 %	-16 401	-16 926
Toimintakate	-9 162	-9 247	-7 930	-14,2 %	-8 192	-8 454

Tulosalueet 210 – 280 yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	28 800	29 183	31 867	9,2 %	31 489	32 497
Toimintamenot	-34 308	-33 621	-35 463	5,5 %	-36 310	-37 172
Toimintakate	-5 508	-4 438	-3 596	-19,0 %	-4 822	-4 675

295 Tilakeskus

Vastuuhenkilö: tilakeskuksen johtaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Tilakeskuksen toimitilainvestointien osalta vastaava luottamustoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niiden käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja muut tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilymisestä, hoidosta ja kunnossapidosta, tuottavuudesta ja tehokkaasta käytöstä. Tilakeskuksen investoinnit ovat pitkävaikutteisia, joissa pyritään varmoihin

ratkaisuihin, jotta kaupunkilaisille taataan turvalliset toimitilat ja elinkaarikustannuksiltaan edulliset tilat. Tilakeskus vastaa toimialansa palvelujen tehokkaasta ja taloudellisesta järjestämisestä lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja omistajaetu.

Tilakeskus jatkaa huonokuntoisten ja kaupungin palvelutuotannon suhteen tarpeettomien rakennusten myymistä ja purkamista. Vuoden 2025 aikana selvitetään sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pe-lastustoimea palvelevien rakennusten yhtiöittämisratkaisu. Tämänhetkisen arvion mukaan yhtiöittämisen piirissä on noin 30 000 htm².

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Tulostavoite, euroa	1 874 635	2 908 000	6 947 000	138,9 %
Korvaus peruspääomasta, milj. euroa	5,49	5,49	5,49	0,0 %
Kaupungin omistamien rakennusten ja osakehuoneistojen huoneistoala (htm ²)	293 227	283 507	278 217	-1,9 %
Kaupungille vuokrattujen tilojen huoneistoala (htm ²)	68 113	70 186	64 994	-7,4 %
Kaupungin hallinnassa ja käytössä olevien tilojen huoneistoala (htm ² *)	319 598	317 412	315 211	-0,7 %
Kaupungin omien rakennusten keskimääräinen sisäinen vuokra (€/hm ² /kk)	12,24	13,71	14,01	2,2 %
Keskimääräinen ulkoisten vuokrasopimusten vuokra (€/hm ² /kk)	14,55	18,32	19,15	4,5 %
Tilojen vuokrausaste (%)	91,5 %	93,4 %	92,3 %	-1,2 %
Hoidettavien tilojen laskennallinen pinta-ala /h-m ²	255 412	266 212	272 908	2,5 %
Lämmön ominaiskulutus kWh/rm ³ /a	32,1	37,2	34,5	-7,3 %
Veden ominaiskulutus l/rm ³ /a		65,0	58,0	-10,8 %
Sähkön ominaiskulutus kWh/rm ³ /a		17,0	15,0	-11,8 %
Kiinteistönhoito €/m ²	-11,9	-12,5	-11,7	-6,8 %
Rakennustekninen kunnossapito €/m ²	-6,6	-6,8	-6,8	1,2 %
Talotekninen kunnossapito €/m ²	-7,3	-8,7	-8,0	-7,7 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	63,3	66,3	64,4	-2,8 %
Toimintatulot	55 056 731	58 548 000	61 086 586	4,3 %
<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	655 131	400 000	400 000	0,0 %
Toimintamenot	-33 092 082	-35 658 000	-35 872 586	0,6 %
Toimintakate	22 619 780	23 290 000	25 614 000	10,0 %

*) Korjattu 247 226 > 317 412, Kraklk 23.4.2024 § 51

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	55 712	58 948	61 487	4,3 %	61 487	61 487
Toimintamenot	-33 092	-35 658	-35 873	0,6 %	-35 873	-35 873
Toimintakate	22 620	23 290	25 614	10,0 %	25 614	25 614

75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS 2027
Toimintatulot	84 512	88 131	93 354	5,9 %	92 976	93 984
Toimintamenot	-67 400	-69 279	-71 336	3,0 %	-72 183	-73 045
Toimintakate	17 112	18 852	22 018	16,8 %	20 793	20 939

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Vastuhenkilö: jätehuoltosuunnittelija

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Alueellinen jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Se hoitaa jätelaissa kunnille määritellyt jätehuollon viranomaistehtävät. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu ja muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat Ilomantsi, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi. Jätelain, lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta, seuraa lainsäädännön ja jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella sekä ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä.

Jätehuollon yhteistoiminta-alueella ollaan siirtymässä kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen vuoden 2025 aikana. Muutos lisää jätehuoltoviranomaisen tehtäviä mm. taksavalmisteluun sekä lietteiden omatoimisen käsittelyn ilmoitusten ja jätehuolto- tai -maksua koskevien hakemusten käsittelyn osalta. Lisäksi biojätteen erilliskeräyksen laajenemisen (19.7.2024 alkaen) ja kiinteistön haltijoille kohdennetun erilliskeräysvelvoitteen seuranta ajoittuu suurelta osin vuodelle 2025.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Viranhaltijapäätökset, kpl	94	120	150	25,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	2,4	2,5	2,75	10,0 %
Toimintatulot	186 335	219 000	226 000	3,2 %
Toimintamenot	-186 335	-219 000	-226 000	3,2 %
Toimintakate	0	0	0	

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	186	219	226	3,2 %	233	242
Toimintamenot	-186	-219	-226	3,2 %	-233	-242
Toimintakate	0	0	0	0,0 %	0	0

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueita ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja toimielimen yhteiset kulut. Tulosalueiden tehtävät ovat viranomaistehtäviä, jotka määräytyvät pääasiassa lainsäädännön perusteella.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta alueena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja niiden uudistuminen sekä lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenikäisille ja erityisryhmille.		
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho
Kiinteistöjen hulevesien lupaprosessin selkeyttäminen	Luvitusprosessi ja vastuut on määriteltä selkeästi.	Rakennusvalvonta Ympäristönsuojelu

850 Rakennus- ja ympäristölautakunnan yhteiset palvelut

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Joensuun kaupungissa lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa muista sille hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	0,6	0,6	0,6	0,0 %
Toimintatulot	-9	1 000	0	-100,0 %
Toimintamenot	-104 495	-127 000	-127 000	0,0 %
Toimintakate	-104 504	-126 000	-127 000	0,8 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	0	1	0	-100,0 %	0	0
Toimintamenot	-104	-127	-127	0,0 %	-131	-135
Toimintakate	-104	-126	-127	0,8 %	-131	-135

860 Pysäköinninvalvonta

Vastuuhenkilö: yhdyskuntalakimies

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on poliisin ohella huolehtia Joensuun kaupungin alueella ajoneuvojen pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämistä koskevista tehtävistä ja huolehtia tarvittavista ajoneuvojen siirroista.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Pysäköintivirhemaksut kpl	14 348	14 000	15 000	7,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	6,1	6,1	6,3	3,3 %
Toimintatulot	744 789	727 000	852 000	17,2 %
Toimintamenot	-396 831	-463 000	-471 000	1,7 %
Toimintakate	347 958	264 000	381 000	44,3 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	745	727	852	17,2 %	852	852
Toimintamenot	-397	-463	-471	1,7 %	-451	-467
Toimintakate	348	264	381	44,3 %	401	385

870 Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta.

Rakennusrekisterin ajan tasalle saattaminen tehdään Joensuun kaupungin osalta loppuun alkuvuodesta 2025. Rakennusrekisterissä oleva rakennuskanta on perusteena myös kiinteistöveron muodostamiselle. Tämän selvitystyön resurssit sisältyvät tulosalueelle.

Rakentamislain uudistus tulee voimaan vuoden 2025 alussa. Vuonna 2025 rakennusvalvonnan toiminnassa joudutaan pohtimaan tehtävien priorisointia ja tekemään toiminnan uudelleen järjestelyjä. Vuoden 2025 aikana on syytä varautua uudistamaan ja päivittämään rakennusjärjestys sekä hallintosääntö rakentamislain mukaiseksi. Henkilöstö joutuu perehtymään lakiin ja kouluttautumaan sen tulkitsemiseen vuonna 2025.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Saapuneet lupahakemukset	604	600	500	-16,7 %
Myönnetyt rakennusluvut kpl	614	614	490	-20,2 %
- joista asumisen luvat	64	65	55	-15,4 %
- joista liike- ja teollisuusrakennusten lupia	43	30	35	16,7 %
- joista muita lupia	507	480	400	-16,7 %
Keskim. käsittelyaika vrk	22	20	20	0,0 %
Lupa-asioista käsitelty 80 %	9 vrk	10 vrk	11 vrk	
Myönnetyt luvat m³	258 254	280 000	235 000	-16,1 %
- joista asuinrakennuksia m ³	54 274	80 000	60 000	-25,0 %
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	77 802	100 000	100 000	0,0 %
- joista muita rakennuksia m ³	126 178	100 000	75 000	-25,0 %
Valmistuneet rakennukset m³	362 911	300 000	260 000	-13,3 %
- joista asuinrakennuksia m ³	175 180	80 000	80 000	0,0 %
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	107 952	140 000	100 000	-28,6 %
- joista muita rakennuksia m ³	79 779	80 000	80 000	0,0 %
€/lupa (brutto)	-1 454	-1 562	-1 939	24,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	11,4	11,5	11,0	-4,4 %
Toimintatulot	513 044	550 000	535 000	-2,7 %
Toimintamenot	-892 737	-959 000	-950 000	-0,9 %
Toimintakate	-379 692	-409 000	-415 000	1,5 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	513	550	535	-2,7 %	601	673
Toimintamenot	-893	-959	-950	-0,9 %	-940	-973
Toimintakate	-380	-409	-415	1,5 %	-339	-300

880 Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö

Kuvaus 2025 ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelun tulosalueen tehtävänä on toimia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja tuottaa ympäristönsuojelun lainsäädäntöön kuuluvat palvelut kuntalaisille. Ympäristönsuojelu neuvoo ja opastaa kuntalaisia ympäristöasioissa sekä tuottaa ympäristövalistukseen liittyviä palveluita.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	3,9	3,0	3,5	15,9 %
Toimintatulot	87 111	40 000	31 000	-22,5 %
Toimintamenot	-294 759	-283 000	-305 000	7,8 %
Toimintakate	-207 648	-243 000	-274 000	12,8 %

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	87	40	31	-22,5 %	32	33
Toimintamenot	-295	-283	-305	7,8 %	-315	-325
Toimintakate	-208	-243	-274	12,8 %	-283	-292

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	1 345	1 318	1 418	7,6 %	1 485	1 558
Toimintamenot	-1 689	-1 832	-1 853	1,1 %	-1 837	- 1 900
Toimintakate	-344	-514	-435	-15,4 %	-352	-343

Kaupunkiympäristön toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos%	TS2026	TS2027
Toimintatulot	86 043	89 668	95 998	5,9 %	94 694	95 784
Toimintamenot	-69 275	-71 135	-73 415	3,2 %	-74 254	-75 187
Toimintakate	16 768	18 533	21 583	16,5 %	20 441	20 597

7.2 Investointiosa

12 Kaupunginhallitus

120 Yleishallinto

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-1 480	-1 210	-1 250	3,3 %	-1 110	-1 450
Investointitulot	572	3 220	3 900	21,1 %	2 400	2 400
Nettoinvestoinnit	-908	2 010	2 650	31,8 %	1 290	950

Tulosalue sisältää tonttien ja maan hankinnan ja myynnin sekä muut yhteiset käyttöomaisuusinvestoinnit tai -sijoitukset. Maanhankintaan on varattu 0,7 milj. euroa. Pääomasijoitusrahastojen kaupungin rahoitusosuuksiksi on varattu 0,2 milj. euroa. Itärata Oy:n rahoitukseen on kohdistettu 0,15 milj. euroa. Lisäksi muihin tulosalueelle kohdistuviin hankintoihin on varattu 0,2 milj. euroa.

Investointituloihin on kirjattu tonttien ja maan hankinnan koko myyntitulo. Investointituloissa on huomioitu myös myyntitulo muiden kuntien alueella sijaitsevan metsäomaisuuden myynnistä. Vuonna 2025 on suunniteltu luovuttavaksi Lykynlammen alueen metsäomaisuudesta.

Hyvinvoinnin toimiala

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-979	-659	-727	10,3 %	0	0
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-979	-659	-727	10,3 %	0	0

Määräraha on tarkoitettu Hammaslahden koulun (687 000 euroa) ja Hammaslahden uuden nuorisotilan (40 000 euroa) kalustamiseen ja varustamiseen.

Taloussuunnitelmakaudelle 2026 ja 2027 ei ole vielä tiedossa investointeja.

440 Varhaiskasvatuspalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-53	-34	-34	0,0 %	-188	0
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-53	-34	-34	0,0 %	-188	0

Määräraha on tarkoitettu päiväkotien vanhojen kalusteiden uusimiseen (34 000 euroa).

Taloussuunnitelmakausilla 2026 varaudutaan päiväkotien vanhojen kalusteiden uusimiseen, Heinävaaran päiväkodin kalustamiseen ja varustamiseen sekä Penttilän päiväkodin laajennuksen kalustamiseen ja varustamiseen. Taloussuunnitelmakaudella 2027 ei ole vielä tiedossa investointeja.

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

660 Kulttuuripalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-180	-1 033	- 1 161	9,9 %	-1 270	-150
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-180	-1 033	-1 161	9,9 %	-1 270	-150

Määräraha on tarkoitettu Kaupungintalon museon näyttelyn toteutukseen (400 000 euroa), taidemuseon näyttelyn toteutukseen (200 000 euroa), Hammaslahden kirjaston kalustamiseen (165 000 euroa) sekä orkesterin tuolien ja nuottelineiden hankintaan (25 000 euroa). Lisäksi vuonna 2024 toteutumatta jäävä Kaupungintalo museoksi hankkeen kalustaminen ja varustaminen toteutetaan vuonna 2025 (371 000 euroa).

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2026 varaudutaan Outokummun kirjaston hyllykalusteiden uusimiseen, Viinijärven kirjaston kalustamiseen, taidemuseon näyttelyn toteutukseen ja toimintavarusteiden hankintaan sekä uuden kirjastoauton hankintaan. Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2027 varaudutaan kulttuuripalveluiden kalusto- ym. hankintoihin.

690 Liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-238	-637	-150	-76,5 %	-150	-150
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-238	-637	-150	-76,5 %	-150	-150

Määräraha on tarkoitettu Rantakylän valaistun ulkoliikuntasalin päivitykseen (45 000 euroa), Nolja-kan ampumaradan/kuntosalin päivitykseen (40 000 euroa), Paavontien kuntosalin päivitykseen (25 000 euroa), WC-kontin hankintaan (25 000 euroa) sekä kalustojen uusimiseen (15 000 euroa). Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2026 ja 2027 varaudutaan koneiden ja kalustojen uusintaan.

Kaupunkiympäristön toimiala

75 Kaupunkirakennelautakunta

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-437	-620	-386	-37,7 %	-330	-450
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-437	-620	-386	-37,7 %	-330	-450

Määräraha on suunniteltu käytettäväksi maaomaisuuden ja yhdyskuntatekniikan tulosalueiden välttämättömiin kalusto- ja laitehankintoihin.

280 Yhdyskuntatekniikka

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-15 285	-11 108	-22 174	99,6 %	-12 500	-12 300
Investointitulot	1 582	8	639	7887,5 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-13 703	-11 100	-21 535	94,0 %	-12 500	-12 300

Yhdyskuntatekniikan investointiohjelma 2025 ja -suunnitelma 2025-2027

Yhdyskuntatekniikan investointeihin sisältyvät liikennealueiden, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden rakentaminen. Toteutusjärjestyksenä noudatetaan seuraavaa kaupungin strategiassa määriteltyä tärkeysjärjestystä:

1. Uudisrakentaminen turvataan ja kaavoitetut alueet tehdään valmiiksi
2. Elinkeinoelämää edistävät kohteet
3. Vastuiden toteuttaminen kumppanuushankkeissa (valtio, yritykset)
4. Omaisuuden arvo säilytetään ja korjausvelkaa pienennetään

Vuodelle 2025 esitettyjen hankkeiden nettokehys on yhteensä 11,035 milj. euroa, joka koostuu 11,674 milj. euron menoista ja 639 000 euron rahoitusosuuksista. Uudisrakentamisen ollessa melko maltillista, on vuonna 2025 mahdollista keskittyä aikaisempaa enemmän peruskorjaukseen. Peruskorjauskohteiden priorisointia on tehty yhdessä Joensuun Veden kanssa. Uudisrakentamisen osuus on 2,946 milj. euroa, peruskorjauksen 7,488 milj. euroa ja satama- ja ulkoliikuntapaikkarakentamisen 1,240 milj. euroa. Investointikehyksessä on huomioitu hulevesiviemäriverkoston investointien siirtyminen Joensuun Vedeltä yhdyskuntatekniikan vastattavaksi, samoin kuin 10,5 milj. euron määräraha vuodelle 2025 hulevesiviemäriverkoston siirrosta.

Uudisrakentamisen investoinnit

Vuonna 2025 Haapajoen alueen katuverkon uudisrakentamisen viimeistely jatkuu, Niittylahdessa varaudutaan tontinluovutukseen rakentamalla katuverkkoa Marjatarhantielle ja -kujalle ja Utrassa rakennetaan Savikuja. Multimäessä viimeistellään aiemmin rakennettuja alueita. Salpakadun ja Voimatien välisen yhteyden suunnittelu aloitetaan.

Haapajoen yli toteutetaan jalankulku- ja pyörätiesilta, jolla parannetaan turvallista yhteyttä Reijolan suuntaan. Lisäksi aloitetaan latusillan rakentaminen Multimäkeen liksenjoen yli.

Pyöräteiden opastusta ja liikenneturvallisuutta parannetaan edelleen. Yhteishankkeena Liperin, Kontiolahden ja ELY-keskuksen kanssa toteutetaan pyöräteiden ajoratamaalauksia ja väistämisvelvollisuuksien merkitsemistä.

Kalastajankadun matonpesupaikkaa laajennetaan mutta muutoin viheralueiden uudisrakentaminen on melko vähäistä.

Peruskorjaus

Asuntokatuja peruskorjataan mm. Mutalassa ja Nepenmäellä. Enossa jatkuu Kauppatien alueen peruskorjaus ja Uimaharjussa Marintien alueen peruskorjaus. Rantakylässä Melatiellä peruskorjataan hulevesiviemäreitä.

Repokalliontie peruskorjataan alueen liikerakentamisen tarpeisiin. Papinkadun peruskorjauksen rakennussuunnittelu alkaa ja Utrantien pyörätien rakentaminen jatkuu.

Suivantosillan itäpäähän Karjalankadulle toteutetaan kiertoliittymä korvaamaan nykyinen liikennevaloristeys.

Asemanseudulla aloitetaan Itäsillan peruskorjaus ja Länsisillan korvaavan sillan suunnittelu.

Viheralueista kunnostetaan mm. Asevelipuiston ja Ristipuiston leikkipaikat sekä Tiaisenpuisto ja Vesitorinpuisto.

Lisäksi tehdään vähäisessä määrin muita peruskorjaustöitä. Ulkovalaistuksen muuttamiseen energiatehokkaammaksi led-valaistukseksi jatkuu edelleen. Liikennevalojen saneeraukseen varaudutaan pienimuotoisesti. Pieniä liikenneturvallisuuskohteita toteutetaan.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Satamahankkeina peruskorjataan Linnunlahden ja Reijolan pienvenesatamien maapaikkoja.

Niinivaaran urheilukentän tekonurmi uusitaan, Mehtimäen skeittipaikan peruskorjaus jatkuu, Mehtimäen tekonurmikentän valaistus uusitaan, Rantakylän latupohjaa kunnostetaan ja Oravantaipaleen ulkoilureittiä kunnostetaan.

Vuoden 2025 investointikohteisiin sisältyvät mm. seuraavat kaupungin strategian kannalta merkittävimmät **kehittämishankkeet**:

○ Siltakadun sillat	0,700 milj. euroa
○ Karjalankadun kiertoliittymä	1,500 milj. euroa
○ Papinkadun liikennejärjestelyt	0,100 milj. euroa
○ Pyöräteiden pääreittien opasteet	0,300 milj. euroa
○ Niittylahdenranta IV -kadut	0,730 milj. euroa
○ Repokalliontien peruskorjaus	0,400 milj. euroa
○ Salpakatu – Voimatie -yhteys	0,150 milj. euroa
○ Noljakan eritasoliittymä	0,050 milj. euroa.

Vuosien 2026 – 2027 investointisuunnitelma

Nettoinvestointien määrän on suunniteltu olevan vuosina 2026–2027 noin 12,5 miljoonaa euroa/vuosi.

Uudisrakentaminen

Uudisrakentamisen investointimenot ovat vuosina 2026-2027 noin 2,5-4,0 milj. euroa. Kohteisiin haetaan ulkopuolista rahoitusta (mm. OKM, P-K:n Maakuntaliitto, Traficom, ELY) mikäli sopivia rahoitushakua julkaistaan suunnitelmakaudella.

Asuinalueista Haapajoen, Multimäen ja Utran rakentaminen etenee edelleen tonttikysynnän edellyttämään tahtiin. Utrassa Kirkkotarhantien alueen rakentamiseen varaudutaan. Myös puistohankkeet kohdistuvat uusille asuinalueille. Liike- ja teollisuusalueiden rakentaminen keskittyy edelleen Papinkankaan alueelle, mikäli yritystonteille on kysyntää.

Katuyhteyden rakentamiseen Voimatieltä Salpakadulle varaudutaan.

Peruskorjaus

Liikennealueiden peruskorjauskohteisiin on suunniteltu käytettävän vuosina 2026 – 2027 noin 7,0-8,5 milj. euroa vuosittain, ja tavoitteena on korjausvelan pienentäminen tai vähintään säilyttäminen nykytasolla. Ruutukaavalla jatketaan edelleen katujen peruskorjausta. Lisäksi katuja peruskorjataan yhteishankkeina Joensuun Veden kanssa mm. Nepenmäen alueella, Mutalassa, Enossa ja Uimaharjussa. Leikkipuistojen peruskorjausta jatketaan, tehdään pienempiä puistoalueiden korjaustöitä ja parannetaan alueiden esteettömyyttä.

Noljakan eritasoliittymän parantamiseen varaudutaan mikäli yhteisrahoitus ELY:n ja yksityisten toimijoiden kanssa varmistuu.

Suunnitelmakaudella jatketaan edelleen ulkovalaistuksen muuttamista energiatehokkaammaksi ja toteutetaan liikenneturvallisuuden parannuskohteita. Siltojen peruskorjaukseen varaudutaan vuosittain.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Liikuntapaikkakohteita toteutetaan vuosittain liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti.

Joensuun satamaa kehitetään merkittävänä logistiikan keskuksena. Satama-alueella varaudutaan nykyisen infran pieniin peruskorjaushankkeisiin.

Yhdyskuntatekniikan investointiohjelma 2025 ja -suunnitelma 2026–2027

Yhdyskuntatekniikka		2025	2026	2027
Uudisrakentaminen		2 946 000	2 430 000	3 785 000
Peruskorjaus		7 488 000	9 260 000	7 695 000
Satamat ja ulkoliikuntapaikat		1 240 000	810 000	820 000
Hulevesiviemäriverkoston siirto		10 500 000		
Menot yhteensä		22 174 000	12 500 000	12 300 000
Rahoitusosuudet				
Utrantien JK+PP, Traficom		-146 500		
Pyörätiemerkinnyt, Traficom		-122 500		
Mehdimäen skeittiparkki, AVI		-20 000		
Karjalankadun kiertoliittymä, Traficom		-350 000		
Rahoitusosuudet yhteensä		-639 000		
Netto yhteensä		21 535 000	12 500 000	12 300 000

Merkittävimmät kehittämishankkeet	Kust. Arvio	2025	2026	2027
Yhteys Salpakatu - Voimatie	4 750 000	150 000		2 100 000
Niittyalahdenranta IV -alue	880 000	730 000		
Siltakadun sillat	4 700 000	700 000		2 000 000
Papinkadun liikennejärjestelyt	2 250 000	100 000	1 100 000	525 000
Karjalankatu/Tikkamäentie kiertoliittymä	1 500 000	1 500 000		
Repokalliontien peruskorjaus	400 000	400 000		
Noljakan eritasoliittymä	800 000	50 000	750 000	
Papinkankaan teollisuusalue	2 000 000		345 000	
Pyöräteiden opasteet	300 000	300 000		

295 Tilakeskus

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos %	TS2026	TS2027
Investointimenot	-24 139	-31 944	- 11 357	-64,4 %	-6 750	-18 400
Investointitulot	1 349	1 125	503	-55,3 %	300	300
Nettoinvestoinnit	-22 790	-30 819	-10 854	-64,8 %	-6 450	-18 100

Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023 § 67 vuosien 2024–2026 investointikehykseksi enintään 130 miljoonaa euroa, josta toimitilainvestointien suuruusluokka on 56 miljoonaa euroa. Investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)
2. Tilojen terveellisyydestä, kunnosta ja esteettömyydestä huolehtiminen sekä korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen.

Toimitilainvestoinneissa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan investointiohjelmassa ja investointisuunnitelmassa huomioidaan hankkeet, joissa hankesuunnitelmat on hyväksytty tai ne valmistuvat vuoden 2024 aikana. Investointiohjelmaa tulee noudattaa hankkeiden järjestyksen ja aloittamisvuoden osalta. Suunnitelmassa yksilöidään yli 0,5 milj. euron hankkeet.

Toimitilojen investointiohjelma 2025 ja investointisuunnitelma 2025–2027

Hanke	Kust.arv.		Aik.	2025	2026	2027
Hammaslahden uusi alakoulu	11 655	M T	7 653	4 002		
Mehtimäen jääurheilukeskus, laajennus ja pkorj.	19 249 750	M T	19 029 750	220		
Kaupungintalon muutos museoksi	6 500 900	M T	5 200 900	1 300		
Taidemuseon perusparannus	7 350	M T	250	3 100	4 000	
Mehtimäen pallokentän huoltotilat	1 115	M T	380 87	735 203		
		M T				
Pienet hankkeet		M T		2 000	2 000	2 000
Rakennusten myyntitulot		M T		300	300	300
Toimitilainvestoinnit yhteensä		M		11 357	6 000	2 000
		T		503	300	300
		N		10 854	5 700	1 700
Korvausinvestoinnit		N		6 620	6 000	2 000
Uusinvestoinnit		N		4 534		
Kiinteistöleasing-/vuokratiohteet	Kust.arv.		Aik.	2025	2026	2027
Penttilän päiväkodin laajennus (vuokraus)	1 100	M T			1 100	
Heinävaaran uusi päiväkotikoti (vuokraus)	1 100	M T			1 100	
Kiinteistöleasing-/vuokratiohteet yhteensä		M T		0	2 200	0

Mikäli investointiohjelmaan merkityn kohteen kustannusarvio ylittyy tai uhkaa ylittyä merkittävästi, on hanke ylityksen määrän mukaan tuotava joko kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston käsitteilyyn. Kaupunginhallitus käsittelee hankkeet, mikäli investointimenot kokonaisuutena eivät ylitä ja hankkeen kustannusten ylitysuhka on alle 20 %.

Suunnitelmakauden kokonaisohjelmaa on valmisteltu aiemmin määritellyn investointikehyksen ja investointien priorisointijärjestyksen mukaisesti. Talouden sopeuttamistoimet ja palveluverkkolinjaukset (KV 17.6.2024 §48 ja §49) huomioidaan investoinneissa. Palveluverkkolinjaukset ovat vielä joiltakin osin avoimena ja muutokset talousarvioon ja –suunnitelmaan ovat mahdollisia. Esim. suunnitelmakaudella on tavoitteena sisällyttää investointiohjelmaan Reijola – Niittylahti -alueen uusi alakouluratkaisu sekä Reijolan ja Naljakan uusi päiväkotitoiminta. Virkistysuimala Vesikko korvataan uudisrakennuksella ja sen rakentaminen ajoittuu suunnitelmakauden jälkeen. Hankesuunnitelma valmistuu vuonna 2025. Kaupungintalon ravintolan keittiön ja lasiterassin hankesuunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2025.

Suunnitelmakauden aikana on tavoitteena luopua kaupungin toiminnalle tarpeettomista toimitiloista myymällä tai vaihtoehtoisesti huonokuntoisten toimitilojen osalta purkamalla. Myyntikohteiden osalta markkinatilanne on tällä hetkellä haastava, joten vuotuiseksi myyntitulotasoksi on arvioitu maltillisesti 300 000 euroa.

Hankkeet huomioidaan toimitilojen investointiohjelmassa hankesuunnitelmien valmistuttua, tässä vaiheessa valmistelussa oleviin hankkeisiin on tehty kokonaisuutena varaus, jotta taloussuunnitelma antaa investointitasoa ja lainakannan kehityksestä realistisen arvion.

Tilakeskuksen tulosbudjetti, toimitiloja koskevat toimenpiteet ja toimitilahankkeiden kuvaukset Liite 4.

8 Joensuun Vesi

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Talousarviossa on huomioitu hulevesien viemäroinnin siirtyminen peruskaupungille vuoden 2025 alusta alkaen.

Liikelaitos toimittaa vettä sopimusperusteisesti muille vesihuoltolaitoksille ja vastaanottaa vastavasti jätevesiä sekä tuottaa jossain määrin myös toimialaansa liittyviä muita palveluja.

Liikelaitos toimii kuntalain 9 luvun mukaisena liikelaitoksena niin, että sen toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana toimii Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta.

Nykypäivänä riskienhallinta on entistä tärkeämpää ja se huomioidaan jokapäiväisessä toiminnassa. Liikelaitoksen merkittävimpien riskien tunnistaminen toteutuu WSP-/SSP-riskienhallintatyön kautta. Riskienhallinnan päivittäminen toteutuu keväeseen 2025 mennessä.

Joensuun Veden arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät Joensuun kaupungin strategiaan.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2025:

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

1. Kilpailukykyiset vesihuoltomaksut verrokkikaupunkeihin ja maan keskitasoon verrattuna. Valtakunnallisen vertailuhintalaskelman perusteella hinnat ovat valtakunnan keskitasoa ja verrokki-kaupunkeja alhaisemmat.
2. Valtuuston asettama tulostavoite saavutetaan.
3. Digiohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttaminen. Etäluentateknologiaa otetaan käyttöön vaiheittain suunnitelman mukaisesti. Kattavuus yli 90 % v. 2027 mennessä eli noin 1 700 etäluettavaa vesimittaria asennettuna/vuosi.
4. Vesihuollon liiketoimintaselvityksen mahdollisten jatkotoimenpiteiden toteuttaminen. Laaditun selvityksen ja saadun omistajaohjauksen perusteella tarkastellaan liiketoimintaa ja sen kehittämismahdollisuuksia nykytilanteessa ja toimintaympäristön muutoksessa.
5. Hulevesivastuiden muutoksen toteuttaminen yhteistyössä perusk kaupungin kanssa. Uusitaan kaupungin ja vesihuoltolaitoksen välinen sopimus hulevesien viemäroinnistä.

Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

1. Asiakkaidemme mukaan veden laatu kokonaisuutena arvioitaessa on maailman parasta. Palvelun kokonaislaadun osalta asiakastyytyväisyyden säilyttäminen hyvällä tasolla.
2. Oman sähköenergiatuotannon kasvattaminen. Aurinkoenergiaselvityksen mukaiset investoinnit. Oman aurinkoenergiatuotannon kasvattaminen vuonna 2025 noin 40 000 kWh:lla.

3. Viemäriverkoston hulevesikuormituksen vähentäminen. Tehdään vuotovesiselvityksessä todettujen kehityskohteiden toteuttamisen seuranta.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, milj. €	17,21	18,50	17,60
Investoinnit, milj. € (netto)	7,85	8,93	-1,25*
Vesijohtoverkosto (km)	961	961	965
Viemäriverkosto (km)	1011	1011	669
- jätevesiviemäriverkosto	667	667	669
- hulevesiviemäriverkosto**	344	344	0
Suoritteet			
Veden myynti (1000 m ³ /a)	3901	4000	3950
Veden hinta €/m ³ (sis. alv, muutos 1.9.2024 alkaen)	2,16	2,27 (2,30)	2,36
Laskutettu jätevesi (1000 m ³ /a)	3273	3350	3300
Jäteveden hinta €/m ³ (sis. alv, muutos 1.9.2024 alkaen)	2,81	2,95 (2,99)	2,84
Henkilöstö			
Vakinainen henkilöstö	44	46	46

*Nettoinvestoinnit ilman hulevesien viemäroinnin siirtymisestä peruskaupungille johtuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloa = 9,25 milj. €.

** Hulevesien viemäroinnin siirtyminen peruskaupungille v. 2025 alusta alkaen.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys on liitteessä 5.

9 Rahastot

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivia rahastoja ovat tulevaisuusrahasto ja elinkeinorahasto. Rahastojen tulot ja menot yhdistellään muihin kaupungin vastaaviin eriin tilinpäätöksessä sekä talousarviossa kaupungin ulkoisessa tuloslaskelmassa ja ulkoisessa rahoituslaskelmassa.

Rahastojen sijoitustoimintaa ohjaa valtuuston hyväksymät rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet (12.12.2023 § 140), rahaston säännöt sekä rahastojen sijoituspolitiikka. Voimassa olevan rahastojen sijoituspolitiikan (omistajaohjausjaosto 8.5.2023 § 58) rahastojen sijoitusvarallisuus hajautetaan seuraavasti:

Omaisuuslaji	Perusallokaatio	Vaihteluväli
Osakesijoitukset	30 %	0 - 50 %
Lyhyet ja pitkät korkosijoitukset	60 %	30 % - 100 %
Muut sijoitukset	10 %	0 – 20 %

Sijoitusmarkkinoiden näkymät huomioiden rahastojen tuottotavoitteeksi vuodelle 2025 asetetaan 5,0 %. Tilikauden tulostavoitteeksi voidaan asettaa 2,7 milj. euroa.

Rahastojen sijoituspolitiikka päivitetään vuoden 2025 aikana.

Tulevaisuusrahaston tuottoa on rahaston sääntöjen mukaan mahdollista käyttää edistämään pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Rahaston tuotosta voidaan käyttää rakennuskustannusindeksin muutoksen ylittävä osa.

Elinkeinorahaston pääomaa ja sen tuottoa voidaan käyttää rahastojen tarkoituksen mukaisiin strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelma on [liitteessä 6](#)

10 Konserni ja konserniyhtiöt

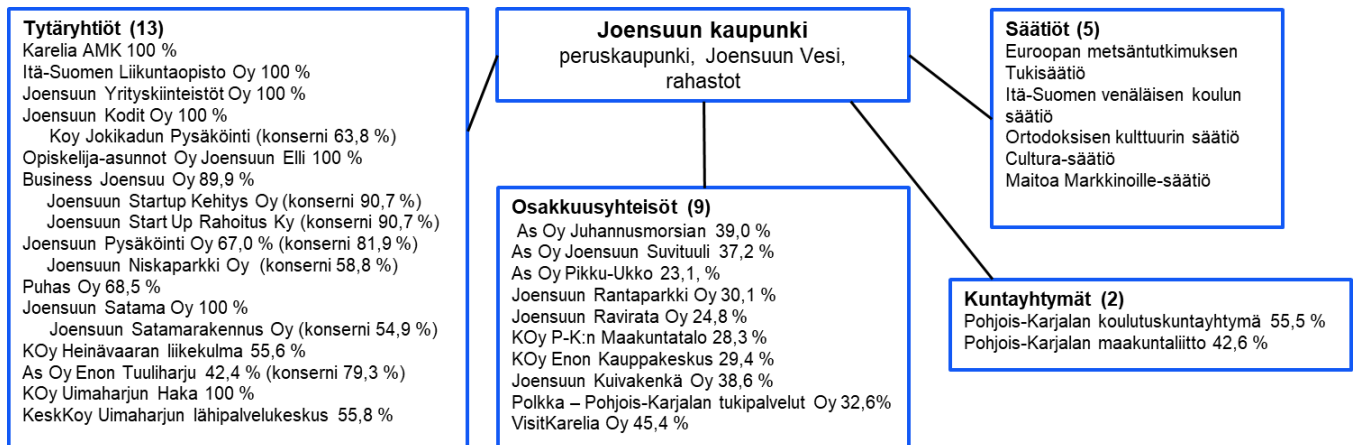
Konsernirakenne ja muutokset

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunnan määräysvallassa olevaan säätiöön sovelletaan kuntalain tytäryhteisösäännöksiä.

Joensuu konserniin kuuluu 1.11.2024 13 tytäryhtiötä sekä kolme tytäryhtiön tytärtä sekä yksi kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär. Kaupungilla on lisäksi 10 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20-50 %:n välillä. Kaupunki on jäsenenä kahdessa kuntayhtymässä ja lisäksi osallisena 5 säätiössä. Edellisvuoteen verrattuna tytäryhtiöiden osalta on tapahtunut kolme muutosta: 1) Kaupunginhallitus myi (KH 25.03.2024 § 109) Joensuun kaupungin

omistamista Kiinteistö Oy Maakuntatalo nimisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeista n. 28 % Korhonen Yhtiöt Oy:lle. 2) VisitKarelia Oy on asetettu selvitystilaan 8.8.2024 (yhtiö on edelleen olemassa), mutta toiminta jatkuu uudistettuna ja osana Business Joensuu Oy:n toimintaa määräaikaisella kolmen vuoden sopimuksella (KH 22.01.2024 § 14) sekä 3) Photonics Center Oy sulautui Business Joensuu Oy:ön 30.6.2024.

Joensuu konserni 1.10.2024

Konsernin ohjaus

Konserniohjauksen välineet ovat konsernistrategia, omistajapolitiikka, konserniohjeet, yhtiöille valtuuston asettamat tavoitteet, omistajaohjausjaoston hyväksymät tavoite- ja tulossopimukset strategisesti merkittävimpien yhtiöiden kanssa sekä hallitusehdokkaiden nimeäminen kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallituksiin.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 25.2.2019 § 25 (muutos 30.9.2019 § 121) ja omistajapolitiikan 18.12.2017 § 156. Joensuun kaupunkikonsernin yhtiöiden hallitusten nimeämisprosessi on hyväksytty omistajaohjausjaostossa 7.6.2021 § 57. Tavoite- ja tulossopimukset vuosille 2022–2024 on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostossa alkuvuonna 2022.

Kuntalain (410/2015) 48 § mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, kaupunginjohtaja ja kansliapäällikkö.

Hallintosäännön § 9 mukaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto mm. vastaa konsernin omistajapolitiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltyjen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulossopimukset ja huolehtii muutoinkin omistaja- ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edunvalvonnasta.

Konserniohjeiden mukaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Kodit Oy
- Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy
- Business Joensuu Oy

Lisäksi omistajaohjausjaosto antaa ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Meidän IT ja talous Oy
- Efetta Oy
- Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy
- Visit Karelia Oy (entinen Karelia Expert Matkailupalvelu Oy)

Muut yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Konsernia koskevat toiminnan ja talouden tavoitteet

Kuntalaki korostaa kunnan ja konsernin ohjaamista kokonaisuutena. Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Edelleen kuntalain mukaan kaupungin talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kuten konserniyritysten merkittävät investoinnit tai lainakannan muutokset.

Suosituksen mukaan valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Suosituksen mukaan konsernijohdon on suositeltavaa neuvotella tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä tai kuten konserniohjeessa on mahdollisesti sovittu. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista ja tytäryhteisöjen taloussuunnitelmat perustuvat valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Käytännöistä ja suunnittelumalleista päättää kuitenkin yhteisön hallitus.

Kuntalain lisäksi kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymä konsernistrategia, omistajapolitiittinen ohjelma, konserniohjeet ja hallintosääntö. Konsernistrategia 2021–2025 on hyväksytty marraskuussa 2021 ja päivitetty valtuustossa elokuussa 2023. Konsernistrategiassa linjataan Joensuun toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet, jotka ohjaavat talousarvion laatimista ja kaikkea muutakin kaupungin toimintaa.

Kaupungin omistajapoliittisen ohjelman mukaan Joensuun kaupunki on aktiivinen, vaativa ja johdonmukainen omistaja, joka varmistaa omien omistustensa tehokkaan hyödyntämisen kaupunkilaisten hyväksi. Omistajapolitiikan tarkoitus on osaltaan liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista.

Konserniohjeiden mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille konsernistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta johdettuja toiminnan ja talouden tavoitteina. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Edellä esitetyin sekä Joensuun kaupungin talouden sopeutustyöhön (KV 17.6.2024 § 49) liittyvän konsernirakenneselvityksen perusteella (Omohj 22.4.2024 § 44) valtuusto asettaa vuodelle 2025 yhtiökohtaiset strategiset kehittämistavoitteet sekä talouden tavoitteet omistajapoliittisessa ohjelmassa strategisiksi mainituille sekä kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa oleville yhtiöille.

Yhtiökohtaiset arviot vuoden 2025 investointimenoista ja lainakannan muutoksesta

Yhtiö	Investointimenot 1 000 euroa	Lainakannan muutos 1 000 euroa
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	-1 850	0
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	-40	0
Joensuun Kodit Oy	-500	-8 830
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	-14 500	- 15 500
Joensuun Pysäköinti Oy	-200	0
Puhas Oy	-795	0
Yrityskiinteistöt Oy	-500	-672
Business Joensuu Oy	-491	-2 413

+ = lainakanta kasvaa, - = lainakanta pienenee

Yhtiöiden tulevien investointien rahoitus- ja takaustarpeet ratkaistaan tapaus- ja investointikohtaisesti erikseen. Mahdolliset takaukset tuodaan erikseen päätettäväksi kaupunginvaltuustoon.

Konsernistrategiasta johdetut valtuustoon nähden sitovat yhtiökohtaiset tavoitteet ovat seuraavat:

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Karelia-ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jonka lakisääteisiä tehtäviä ovat koulutus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI-toiminta) sekä aluekehitystehtävä.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
<p>Yhtiö toimii merkittävänä alueen asiantuntija-ammattien kouluttajana.</p> <p>Yhtiö toimii merkittävänä työ- ja elinkeinoelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttajana. Tiivistetään yhteistyötä kaupunkikonsernin kanssa ja hyödynnetään hankerahoitusta mm. kaupunkikehityksen näkökulmasta.</p>	<p>Valmistuneiden määrä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amk, tavoitetaso 780 - Yamk, tavoitetaso 130 <p>Alueen kehittämiseen suunnatun TKI-rahoituksen ulkoinen osuus, tavoitetaso 4,6 milj. euroa.</p>
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
<p>Yhtiön toiminta on kannattavaa ja toiminnan edelleen kehittäminen on mahdollista. Yhtiön kaupungilta vuokraamien tilojen vuokraperusteet yhtenäistetään kaupungin muiden toimitilojen vuokraperusteiden kanssa asteittain vuosina 2025–2029.</p>	<p>Tilikauden yli-/alijäämä, tavoitetaso 0,1 milj. euroa.</p>

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy

Yhtiö järjestää kattavasti liikunta-alan koulutusta sekä tukee ja kehittää alueen liikuntaa, urheilua sekä niihin liittyviä palveluita yhteistyössä urheiluseurojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
<p>Yhtiö on kansallisesti tunnettu ja sen järjestämä liikunta-alan koulutus on laadukasta sekä vetovoimaista.</p> <p>Yhtiö tukee kaupungin asukkaiden hyvinvointia ennaltaehkäisevästi ja tarjoaa mahdollisuuksia oman hyvinvoinnin edistämiseen Liikkuva Joensuu – verkoston toiminnan kautta. Yhtiön ja kaupungin väliseen sopimukseen perustuvia toimintoja siirtyy kaupungin toteutettavaksi.</p> <p>Yhtiön tavoitteet ”Testaus- ja mittausasema uuden liiketoiminnan alustana Mehtimäellä” – hankkeessa (Kh 5.6.2023 § 237) saavutetaan ja testaus- ja mittausasemasta muodostuu alueen vetovoimatekijä.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuositilasto (sis. tutkinto- ja tutkinnonosatavoitteinen koulutus sekä muu ammatillinen koulutus), tavoitetaso 130</p> <p>Vapaan sivistystyön opiskelijapäivien määrä, tavoite 25 000 päivää</p> <p>Työpaketit on toteutettu ja tavoitteet saavutettu. (Työpaketti 2 - Joensuu Areenan mittaus- ja testausaseman sisällön rakentaminen Työpaketti 3 - Uuden liiketoiminnan alusta tulevaisuuden hyvinvointipalveluille)</p>

Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa ja toiminnan edelleen kehittäminen on mahdollista.	Tilikauden yli-/alijäämä, tavoitetaso; 0,05 milj. euroa

Joensuun Kodit Oy

Joensuun Kodit Oy omistaa ja vuokraa hallinnoimiaan vuokra-asuntoja. Yhtiö tarjoaa asuntoja kuntalaisille kaikissa elämän vaiheissa.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö tukee toiminnallaan Joensuun kasvua ja elinvoiman kehittymistä.	Asuntojen saatavuus. Tavoitetaso; Yhtiö kykenee tarjoamaan alueelle työn vuoksi muuttavalle asunnon vähintään kuukauden kuluessa, mikäli hakija täyttää asukkaan valintakriteerit.
Yhtiö valmistelee sulautumissuunnitelman yhdessä Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Ellin kanssa.	Sulautumissuunnitelma on laadittu ja sulautumisesta päätetty yhtiökokouksessa keväällä 2025.
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. Tavoitetaso; 0 euroa.
Yhtiö laatii suunnitelman taloudellisesti kestävästä vuokra-asuntoverkkoratkaisusta, joka huomioi kaupungin kasvusuunnat.	Suunnitelma vähentää korjausvelkaa ja nostaa kohteiden kuntoluokkaa. Suunnitelma on laadittu ja käynnistetty.

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli

Yhtiö rakentaa, ylläpitää ja vuokraa asuntoja joensuulaisille peruskoulun jälkeisille opiskelijoille.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö palvelee opiskelijoita kilpailukykyisin asumisratkaisuin. Soluasuntojen määrä vastaa kysyntää.	Tilojen käyttöaste. Tilojen käyttöaste on korkea ja asuntoverkko vastaa kysyntää. Tavoitetasot: - soluasunnot 85 % - kaikki asunnot 95 %
Yhtiö valmistelee sulautumissuunnitelman yhdessä Joensuun Kodit Oy:n kanssa.	Sulautumissuunnitelma on laadittu ja sulautumisesta päätetty yhtiökokouksessa keväällä 2025.
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. Tavoitetaso; 0 euroa.
Yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman korjausvelan vähentämisestä ja kuntoluokan pitämisestä vähintään ennallaan.	Suunnitelma on laadittu ja käynnistetty.

Joensuun Pysäköinti Oy

Yhtiön toimialana on pysäköintipaikkojen ja pysäköintilaitoksien rakentaminen, omistaminen ja ylläpitäminen sekä pysäköintipaikkojen myyminen tai vuokraaminen.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö laatii pysäköintitoiminnan kehittämissuunnitelman kaupungin linjausten mukaisesti ja käy aktiivista vuoropuhelua kaupungin sekä yritysten kanssa kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden edistämiseksi.	Suunnitelma on laadittu ja käynnistetty.
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa ja toiminnan edelleen kehittäminen on mahdollista.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0,1 milj. euroa

Puhas Oy

Yhtiö on viiden kunnan omistama jätehuollon palveluyhtiö.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toimintaa tulee aktiivisesti kehittää ja yhtiön tulee olla valmis voimakkaasti sekä nopeasti muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin.	Yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman tulevien vuosien kehityssuunnista ja taloudellisista näkymistä.
Yhtiö valmistelelee osingonjaon mahdollistavan yhtiöjärjestyksen sekä osakassopimuksen muutoksen.	Osingonjako on mahdollista vuonna 2025.
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö toimii kustannustehokkaasti siten, että jätemaksujen maksutaso on asiakkaille kohtuuhintainen. Yhtiö toteuttaa vuonna 2024 laatimaansa suunnitelmaa maksutason saamisesta (C21) jätehuollon kustannusten keskiarvoon. Suunnitelma tulee käynnistää v. 2025.	Kiinteistöliiton Indeksitalo-kustannusvertailu (€/m ² /kk). Tavoitetaso: sijoittua 21 suurimman kunnan/kaupungin (C21) jätehuollon kustannusten keskiarvoon. Keskiarvo jätehuollossa v. 2023: C21 0,21 €/m ² /kk, Puhas Oy 0,25 €/m ² /kk.

Yrityskiinteistöt Oy

Yhtiön toimialana on ylläpitää tuotanto-, liike- ja palvelurakennuksia ja luovuttaa niitä edellä mainittujen palvelujen tuottamiseksi Joensuun alueella.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö edistää Joensuussa jo toimivien ja kaupunkiin sijoittuvien uusien yritysten kilpailukykyä tarjoamalla vetovoimaisia toimitiloja.	Yritysten tarpeisiin räätälöidyt toimitilat kilpailukykyiseen hintaan; Tavoitetaso vuokralle 6,95 €/m ²
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0,02 milj. euroa

Business Joensuu Oy

Yhtiö tuottaa kaupungille palveluita yritysten käynnistämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen, investointeihin ja sijoittumiseen alueelle.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön omistajarakenne uudistetaan. Yhtiön toiminta on vaikuttavaa ja taloudellista koko yhtiön toiminta-alueella.	Yhtiö on ostanut pienosakkaiden osakkeet oman pääoman varoilla. Yhtiö on valmistellut osingonjaon mahdollistavan yhtiöjärjestyksen.
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa ja läpinäkyvää. Toiminnan edelleen kehittäminen on mahdollista. Yhtiö valmistautuu Joensuun kaupungin asteittain pienenevään elinkeino- ja yrityspalvelusopimuksen maksusuuteen. Tavoitteena on sopimuksen mukaisen toiminnan järjestäminen kaupungille Tiedepuistosta saatavilla tuloilla.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso 0,5 milj. euroa. Yhtiön palvelut on tuotteistettu. Suunnitelma on laadittu.

11 Tulos- ja rahoituslaskelmat

11.1 Tuloslaskelma

Talousarvion tuloslaskelmaosa on kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys kaupungin palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos.

Toimintakate on käyttötalouden toimintatulojen ja -menojen erotus ja se osoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla. Vuosikate on kaupungin kokonaistulo-rahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista tuloslaskelmaa: peruskaupungin tuloslaskelma ja yhdistetty tuloslaskelma, jossa esitetään erikseen peruskaupungin, Joensuun Vesi- liikelaitoksen sekä tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tuloslaskelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Tuloslaskelma vuosille 2023–2027 vastaa tilinpäätöksen ulkoista tuloslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki, Joensuun Vesi- liikelaitos sekä tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tuloslaskelmat.

Peruskaupungin tuloslaskelma 1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintakate	-179 919	-185 835	-197 855	-204 624	-209 432
Kunnallisvero	119 921	120 000	125 000	131 000	135 000
Kiinteistövero	23 596	25 000	25 200	25 400	25 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	27 221	21 500	20 700	22 000	23 000
<i>Veronkorotus</i>					
Valtionosuudet	56 313	39 650	51 000	51 000	51 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotulot	968	1 050	900	850	800
Muut rahoitustulot	7 911	7 700	8 200	7 200	7 200
Korkomenot	-4 763	-7 000	-6 000	-6 500	-7 000
Muut rahoitusmenot	-5 490	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Vuosikate	45 759	16 565	21 645	20 826	20 668
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 937	-30 400	-31 100	-30 400	-30 000
Arvonalentumiset	-3 747	-2 237	-200	-200	-200
Tilikauden tulos	14 074	-16 072	-9 655	-9 774	-9 532
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	-6 117	2 200	2 000	1 900	1 800
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	8 718				
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	4				
Peruskaupungin tilikauden yli-/alijäämä	16 679	-13 872	-7 655	-7 874	-7 732

Tuloslaskelma 2025 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Joensuun Vesi	Rahastot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Toimintakate	-197 855	8 350	-30		-189 535
Kunnallisvero	125 000				125 000
Kiinteistövero	25 200				25 200
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 700				20 700
Valtionosuudet	51 000				51 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	900	190	200	-315	975
Muut rahoitustulot	8 200	8	2 830	-818	10 220
Korkomenot	-6 000	-315		315	-6 000
Muut rahoitusmenot	-5 500	-818	-300	818	-5 800
Vuosikate	21 645	7 415	2 700	0	31 760
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 100	-5 215			-36 315
Arvonalentumiset	-200				-200
Tilikauden tulos	-9 655	2 200	2 700	0	-4 755
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	2 000	250			2 250
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)					
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-7 655	2 450	2 700	0	-2 505

Ulkoinen tuloslaskelma 1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintakate	-171 110	-176 603	-189 535	-195 492	-199 825
Kunnallisvero	119 921	120 000	125 000	131 000	135 000
Kiinteistövero	23 596	25 000	25 200	25 400	25 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	27 221	21 500	20 700	22 000	23 000
Valtionosuudet	56 313	39 650	51 000	51 000	51 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	1 113	1 060	975	885	785
Muut rahoitustulot	8 768	10 618	10 220	9 218	9 218
Korkomenot	-4 621	-7 000	-6 000	-6 500	-7 000
Muut rahoitusmenot	-2 871	-5 800	-5 800	-5 800	-5 800
Vuosikate	58 330	28 425	31 760	31 711	31 978
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 685	-36 420	-36 315	-36 385	-36 410
Arvonalentumiset	-3 747	-2 237	-200	-200	-200
Tilikauden tulos	20 898	-10 232	-4 755	-4 874	-4 632
Poistoeron muutos	-5 870	2 450	2 250	2 150	2 050
Varausten muutos	6 518				
Rahastojen muutos	-664				
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	20 882	-7 782	-2 505	-2 724	-2 582

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot toimintamenoista %	31 %	30 %	30 %	30 %	30 %
Vuosikate %	156 %	74 %	87 %	87 %	87 %
Vuosikate €/asukas	747	363	404	402	403
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 euroa	45 368	37 587	35 082	32 358	29 777
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	581	480	446	410	375

Vuosi 2023 oli kuntataloudessa poikkeuksellisen vahva. Hyvä tulos oli kuitenkin seurausta sote-uudistukseen liittyvistä väliaikaisesti kuntataloutta parantavista eristä. Käytännössä verotulokertymä oli niin sanottujen verohäntien johdosta poikkeuksellisen korkea, lisäksi valtionosuuksien taso oli vuonna 2023 vielä huomattavasti vuotta 2023 korkeampi sote-uudistuksen rahoitusmallin johdosta. Kaupungin osalta näiden erien vaikutus oli poikkeuksellisen suuri – noin 30 milj. euroa – ja ilman näiden vaikutusta tulos olisi jäänyt jo vuonna 2023 alijäämäiseksi.

Verotulojen ja valtionosuuksien tason vakiintuminen vuodesta 2024 alkaen sote-uudistuksen jälkeiselle pysyvälle tasolle merkitsi talouden kääntymistä alijäämäiseksi. Vuoden 2024 talousarvio oli 16 milj. euroa alijäämäinen, vaikka sisälsi talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Kuluvan vuoden tulos on kehittynyt hieman ennakoitua paremmin talouden sopeutustoimenpiteiden onnistuneen käynnistymisen, vahvan sijoitusvuoden ja verotulokehityksen seurauksena. Muutetun talousarvion mukainen alijäämä on noin 8 milj. euroa. Tulosennusteiden mukaan on mahdollista, että alijäämä jää tätäkin pienemmäksi.

TE-palveluiden järjestämisvastuun muutos muuttaa talouden lukuja vuodesta 2025 alkaen. Käyttötalouden nettomenot kasvavat talousarviossa muutoksen myötä noin 14 milj. eurolla. Toisaalta valtionosuudet kasvavat vastaavasti. Siirtyvien palveluiden kustannukset ovat kuitenkin olleet tätä suuremmat.

Vuoden 2025 talousarvio on 2,5 milj. euroa alijäämäinen. Alijäämä pienenee talouden sopeutustoimenpiteiden toimeenpanon myötä. Kaupunginvaltuuston linjausten mukainen tavoite vuodelle 2025 oli pysyvien toimenpiteiden osalta lähes 5 milj. euroa. Lisäksi vuodelle 2025 tavoiteltiin kertaluontoisia tuloeria 4,5 milj. euroa. Vuonna 2024 toimeenpannut toimenpiteet huomioiden sopeutustoimet parantavat vuoden 2025 tulosta noin 10 milj. eurolla. Lisäksi on huomioitava, että talousarvioon sisällytettyjen toimenpiteiden arvo jää tässä vaiheessa hieman tavoitetta pienemmäksi (pysyvät toimenpiteet noin 4 milj. euroa ja kertaluontoiset 4 milj. euroa). Koska kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti euromääräiset tavoitteet ovat sitovia, pyritään puuttuvat toimenpiteet tarkentamaan huh-tikuun loppuun mennessä.

Taloussuunnitelmakaudella 2026-2027 alijäämä säilyy noin 2 milj. eurossa. Talouden sopeutustoimenpiteet kasvavat pysyvien toimenpiteiden osalta vuosina 2026-2027. Kertaluontoisten erien vaikutus kuitenkin poistuu taloudesta, minkä johdosta talouden sopeutustoimenpiteiden kokonaisuuden kasvu jää suhteellisen pieneksi. Vuonna 2027 pysyvien sopeutustoimenpiteiden arvo on noin 10,5 milj. euroa. Vuodelta 2025 puuttuvat toimenpiteet huomioiden sopeutustoimenpiteiden kokonaisarvo nousisi noin 11,5 milj. euroon. Kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2024 hyväksymien toimenpiteiden kokonaisarvo oli 13,5 milj. euroa. Noin 2 milj. euroa toimenpiteistä kohdistuu kuitenkin taloussuunnitelmakauden jälkeiseen aikaan vuosille 2028-2030.

Talouden sopeutusta tukee veroperusteiden maltillinen korotus. Tuloveroprosentin nosto 0,2 %-yksiköllä 7,90 %:sta 8,10 %:iin nostaa kaupungin verotuloja vuositasolla noin 3 milj. eurolla.

Mikäli sopeutustoimenpiteitä ja veroperusteiden tarkistamista ei olisi toteutettu, vuoden 2025 talousarvio olisi noin 15 milj. euroa alijäämäinen.

Talousarvio ja taloussuunnitelma täyttävät kuntalain 110 §:n 3 momentin edellytykset, jonka mukaan *Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.*

Kaupungin taseen ylijäämäpuskuri pienentyy taloussuunnitelmakaudella 45 milj. eurosta noin 30 milj. euroon. Talouden sopeutustoimien ja maltillisen veronkorotuksen myötä talouteen jää siten puskuria myös tulevia vuosia varten.

Yleisen taloustilanteen kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta, joka voi vaikuttaa myös kaupungin talouden kehitykseen. Talouden kehitykseen liittyvät riskit ovat sekä ylä- että alasuuntaisia. Suomen talous voi kehittyä ennakoitua paremmin, mikäli kasvu käynnistyy. Tämä voisi vaikuttaa kaupungin talouteen ennakoitua parempina verotuloina. Toisaalta TE-uudistuksen myötä suhdannevaihtelujen muutos työllisyysmenoihin on aiempaa suurempi, joten talouden kehitys voi vaikuttaa myös työllisyysmenojen kehitykseen sekä positiivisesti että myös negatiivisesti, mikäli kehitys on ennakoitua heikompi. TE-palveluiden muutokseen liittyy myös muilta osin riskejä, koska palveluihin varattu määräraha on pienempi kuin mitä aiemmin. Julkisen talouden sopeutuspaineet voivat tuoda edelleen myös kuntapuolelle vaikutuksia, joita ei ole vielä pystytty ennakoimaan. Vireillä olevaan kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamisen vaikutukset myös tuovat epävarmuutta kaupungin valtionosuuksien määrään vuodesta 2027 alkaen.

11.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Rahoituslaskelma kertoo, kuinka paljon toiminnan ja investointien rahavirta on yli-/alijäämäinen. Rahoitustoiminnan rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien kassavirta on katettu tai miten ylijäämäinen kassavirta on muuttanut rahoitusasemaa.

Rahoituslaskelma on rahavirtaluonteinen, sen lopussa esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Vaikutus maksuvalmiuteen kuvaa kunnan rahoitusarvopapereiden sekä rahojen ja pankkisaamisten muutosta vuoden aikana.

Peruskaupungin rahoituslaskelma 1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	45 759	16 565	21 645	20 826	20 668
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-544	-1 870	-3 750	-2 250	-2 250
	45 214	14 695	17 895	18 576	18 418
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-43 019	-47 268	-37 344	-22 298	-32 900
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	2 787	833	842	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	718	2 320	4 200	2 700	2 700
	-39 514	-44 115	-32 302	-19 598	-30 200
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 700	-29 420	-14 407	-1 022	-11 782
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-3	-500	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	1 333	1 000	1 700	1 700	1 400
	1 330	500	1 700	1 700	1 400
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	88 000	36 000	36 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 196	-41 000	-32 800	-34 900	-38 700
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-3 438				
	-11 635	47 000	3 200	1 100	11 300
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 119	-10 200	10 200	-850	-250
Vaikutus maksuvalmiuteen	-15 724	7 880	693	928	668

Peruskaupungin vuosikate ei riitä rahoittamaan nettoinvestointeja. Toiminnan ja investointien nettokassavirta vuonna 2025 on – 14,4 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitos ja rahastot huomioiden nettokassavirta pienenee – 3,0 milj. euron alijäämään. Toiminnan ja investointien rahavirta pienenee vuonna 2026 ko. vuoden matalamman investointitason myötä. Vuonna 2027 toiminnan ja investointien nettokassavirran alijäämä kasvaa investointimenojen tason noustessa vuodesta 2026 vuoteen 2027.

Ulkoinen rahoituslaskelma 2025 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Rahastot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	21 645	2 700		31 760
Satunnaiset erät				0
Tulorahoituksen korjauserät	-3 750			-3 750
	17 895	2 700		28 010
Investointien rahavirta				
Investointimenot (-)	-37 344		10 500	-37 064
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	842			1 812
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	4 200		-10 500	4 200
	-32 302	0	0	-31 052
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 407	2 700	0	-3 042
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0			0
Antolainasaamisten vähennys	1 700			1 700
	1 700	0	0	1 700
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 000			36 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 800			-32 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	0			0
	3 200	0	0	3 200
Muut maksuvalmiuden muutokset	10 200			-300
Vaikutus maksuvalmiuteen	693	2 700	0	1 558

Ulkoinen rahoituslaskelma 2023-2027 1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	58 330	28 425	31 760	31 711	31 978
Satunnaiset erät			0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-544	-1 870	-3 750	-2 250	-2 250
	57 785	26 555	28 010	29 461	29 728
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-51 180	-56 463	-37 064	-32 448	-43 070
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	3 095	1 103	1 812	970	270
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	718	2 320	4 200	2 700	2 700
	-47 368	-53 040	-31 052	-28 778	-40 100
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 418	-26 485	-3 042	683	-10 372
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-3	-500	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	1 333	1 000	1 700	1 700	1 400
	1 330	500	1 700	1 700	1 400
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	88 000	36 000	36 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 196	-41 000	-32 800	-34 900	-38 700
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-3 580	0	0	0	0
	-11 776	47 000	3 200	1 100	11 300
Muut maksuvalmiuden muutokset	-12 009	-10 200	-300	-850	-250
Vaikutus maksuvalmiuteen	-12 038	10 815	1 558	2 633	2 078

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Lainakanta milj. euroa	223	270	274	275	286
Lainat €/asukas	2 862	3 450	3 478	3 478	3 606

Rahoituslaskelman tulorahoituksen korjauserissä on huomioitu käyttötalouteen kohdistuvat myyntivoitot. Peruskaupungin myyntivoitoista Joensuun Tilakeskus –taseyksikölle kohdistuu 0,25 milj. euroa ja 2,0 milj. euroa ovat muun peruskaupungin myyntivoitoja (tonttien myyntivoitot) sekä 1,5 milj. euroa muiden kuntien alueella olevan metsäomaisuuden myynnistä arvioitu myyntivoitto. Vuosina 2026-2027 tulorahoituksen korjauserät alenevat kertaluontoisten metsäomaisuuden myyntitoimenpiteiden vaikutusten poistuessa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot on esitetty myyntitulojen mukaisina ja sisältävät siten myös myyntivoitot.

Talouden sopeutuslinjausten mukaisesti kaupunki ei lähtökohtaisesti enää myönnä kolmassijalainoja vuokrataloyhtiöille. Rahoituslaskelman antolainojen lisäys on tästä johtuen vuodelle 2025 0.

Muissa maksuvalmiuden muutoksissa on sopimusten mukaiset asemanseudun maankäyttökorvaustulot, Motonet Areenaan liittyvä yksityisen rahoitusosuuden tuloutus käyttötalouteen sekä North Karelia Growth Fund – pääomasijoitusrahastoon kohdistuvan Elyn osuuden mukaiset pääomakutsut.

Hulevesiverkoston siirtyy Joensuun Vesi -liikelaitokselta peruskaupungille. Siirto nostaa peruskaupungin investointimenoja 10,5 milj. eurolla, mutta vastaavasti lisää liikelaitoksen pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloa. Ulkoisessa rahoituslaskelmassa erät eliminoituvat. Vastaavasti muissa maksuvalmiuden muutoksissa on huomioitu peruskaupungin puolella sisäinen velka liikelaitokselle ja Joensuun Vesi -liikelaitoksella saatavien kasvu peruskaupungilta. Hulevesisiirron vaikutukset tarkennetaan vuoden 2024 tilinpäätöstietojen perusteella ja tarvittavat muutokset huomioidaan talousarviomuutoksen yhteydessä.

Peruskaupungin uuden pitkäaikaisen lainan tarve vuodelle 2025 on 36 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa lyhennetään 32,8 milj. euroa. Lainakanta kasvaa 3 478 euroon/asukas vuonna 2025. Taloussuunnitelmakaudella lainakanta kasvaa 3 606 euroon/asukas. Lainakannan kasvuun vaikuttaa talouden sopeutustoimenpiteiden toimeenpano sekä taloussuunnitelmakauden hieman aiempaa tasoa pienempi investointitaso.

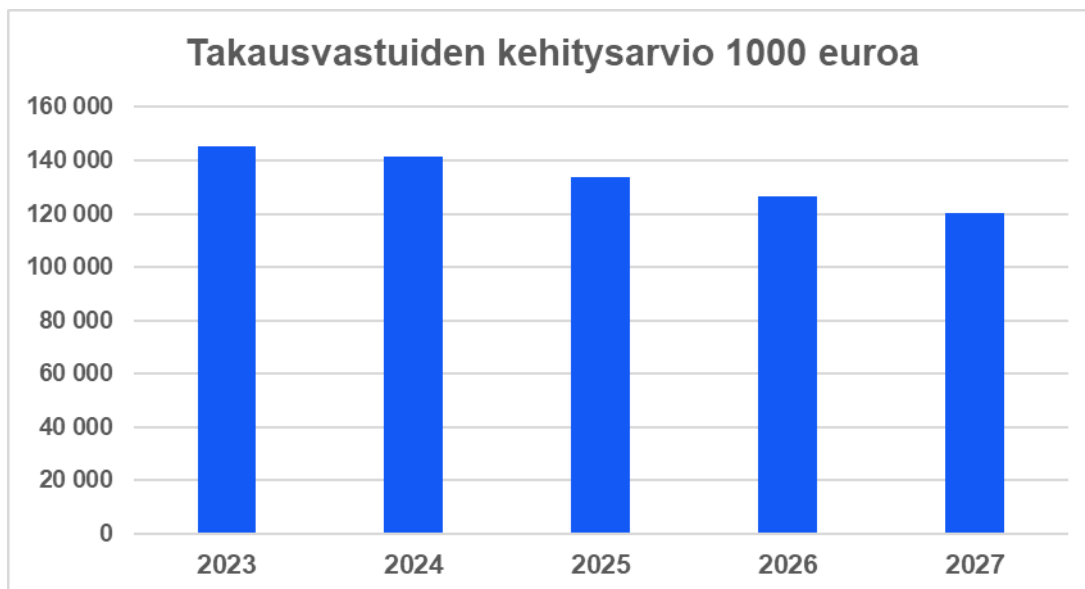
Investointeja on toteutettu myös leasingrahoituksella sekä vuokraamalla toimitiloja. Vuokravastuiden määrässä huomioidaan leasingsopimukset jäännösarvoineen sekä määräaikaiset vuokrasopimukset että toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset irtisanomisehdon mukaisesti. Kaupungin vuokravastuut vuoden 2023 lopussa olivat 150 milj. euroa, joista valtaosa on toimitiloja koskevia vuokra- ja kiinteistöleasingvastuita.

Strategian painopistealue Vakaan ja vastuullisen Joensuu keskeisenä tavoitteena on lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden tason vakauttaminen. Vuoden 2023 lainakannan ja vuokravastuiden taso oli 4 789 euroa/asukas. Vastuiden määräksi on arvioitu vuonna 2025 vajaat 5 200 euroa/asukas. Vuosina 2026-2027 lainakannan ja vastuiden kokonaistaso ei kasva talouden sopeutustoimien ja vuokra- ja leasingvastuiden kehityksen myötä. Taloussuunnitelmakauden jälkeiseen

aikaan kohdistuu kuitenkin nousupainetta suunnitelmakauden jälkeen ajoittuvien toimitilainvestointien seurauksena.

Kaupungin takausvastuut 31.12.2023 olivat yhteensä 145,7 milj. euroa. Tästä konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset olivat 143,7 milj. euroa. Takausvastuut kasvoivat voimakkaasti vuosina 2017-2019 erityisesti opiskelija-asuntotuotantoa koskevien takausten seurauksena, mutta ovat alentuneet sen jälkeen.

Vuoden 2024 aikana ei ole tehty uusia takauspäätöksiä. Vuoden 2024 joulukuussa sekä vuoden 2025 aikana varaudutaan tässä vaiheessa takausten myöntämiseen Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli Oy:n sekä Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:n rahoitustarpeisiin, mikäli se arvioidaan konsernin kokonaistalouden näkökulmasta perustelluksi. Myös sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen voi vaikuttaa takausten määrään. Takausten myöntäminen arvioidaan aina tapauskohtaisesti kuntalain 129 §:n edellytykset huomioiden. Alla olevassa taulukossa takausten määrä on arvioitu voimassa olevien takausten mukaisesti. Takausvastuiden kokonaismäärä kasvaa suunnitelmakaudelle, jos opiskelija-asuntotuotannon ja peruskorjausten takaustarpeet toteutuvat.

Liite 1

Tulosaluekohtaiset muutokset

Tulosalue/muutos	€	Selite
10 Kaupunginvaltuusto		
100 Valtuusto		
Talousarvio 2024	-450	
- Vaalien muutokset	9	Alue- ja kuntavaalit
- Valtuuston toimintamenot	-27	Valtuustokauden vaihtuminen, strategiatyö
Talousarvio 2025	-468	
11 Tarkastuslautakunta		
110 Tarkastuslautakunta		
Talousarvio 2024	-116	
- Ei muutoksia kokonaistason	0	Ei muutoksia kokonaistason
Talousarvio 2025	-116	
12 Kaupunginhallitus		
120 Yleishallinto		
Talousarvio 2024	-4 213	
- Henkilöstökulujen muutos	-12	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	-850	Keskitetty varaus uuden sop.kauden korotuksiin
- Tilavuokrien muutos	-2	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Jäsenmaksut, avustukset ja osuudet	228	Tason muutos, Islon sop. siirto liikuntapalveluille
- Suurtahtumatuet	136	Suurtahtumatukien taso, Suvenavaus hyvoon
- Verotuskustannukset	41	Verotuskust.alenevat/ennakkotieto
- Vieraanvaraisuuksien taso	10	Vieraanvar.taso 90>80te
- Myyntivoitot	680	Metsäkiinteistöjen myyntivoittotav.muutos
- Muut muutokset	134	Talouden sop.työn tuki pois, Kuurnan voima ym
Talousarvio 2025	-3 848	
140 Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut		
Talousarvio 2024	-14 584	
- Työllisyyspalvelut	1 598	Palkkatuen ja omien työllisyyspalv.muutos
- IHJ:n toiminnan siirto kons.palv. tulosalueelta	0	IHJ tulot ja menot 900te, katevaikutus 0
- Työllisyysalueen Joensuun maksuosuus	-11 121	Kaupungin osuus työllisyysalueen palveluista
- Työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvu	-3 141	Kuntien rahoitusvastuu kasvaa
Talousarvio 2025	-27 248	
150 Konsernipalvelut		
Talousarvio 2024	-4 772	
- Henkilöstökulujen muutos	-85	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Sisäiset siirrot	-160	Digitointitiimi krakin hallinnosta, suunnittelija hyvosta
- IHJ:n toiminnan siirto	-232	IHJ:n toiminnan siirto v. 24 ta-lukujen mukaan
- Verkkosivujen uudistus	-45	Varaus kaupungin verkkosivujen uudistukseen
- Strategiatyö	-50	Varaus strategiatyöhön
- Muut muutokset	-14	
Talousarvio 2025	-5 358	

Tulosalue/muutos	€	Selite
<u>174 Ympäristöterveydenhuolto</u>		
Talousarvio 2024	-1 242	
- Maksuosuuksien muutos	-60	Varaus maksuosuuden kasvuun
Talousarvio 2025	-1 302	
<u>184 Elinvoimapaalvelut</u>		
Talousarvio 2024	-2 633	
- Henkilöstökulujen muutos	-2	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Muut muutokset	-70	Ekosysteemisopimus, BJOE, hankevalm.resurssi
Talousarvio 2025	-2 705	
<u>190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi</u>		
Talousarvio 2024	0	
- Henkilöstökulujen muutos	-100	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, hlöstömuutokset
- Tilavuokrien muutos	-11	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Toimintatuottojen muutos	111	Komissioiden muutos, komissiot kattavat menot
Talousarvio 2025	0	
31 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta		
<u>310 Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut</u>		
Talousarvio 2024	-2 567	
- Henkilöstökulujen muutos	54	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, hlöstömuutokset
- Tilavuokrien muutos	-19	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Avustusten taso	13	Avustusten taso
- Verkkosivujen uudistus	-45	Varaus kaupungin verkkosivujen uudistukseen
- Carelicumin tulot	-10	Museon, teatterin ja orkesterin lipunmyynnin muutos
- Muut muutokset	19	Jäsenmaksujen siirto, Vainoniemi
Talousarvio 2025	-2 557	
35 Pohjois-Karjalan työllisyysalue		
<u>350 Pohjois-Karjalan työllisyysalue</u>		
- TE-palveluiden menot	-21 811	Työllisyysalueen menot, vastaa siirtyvää valtionosuutta
- Tulot kunnilta	21 771	Kuntien maksosuudet työllisyysalueelle
- Tulot muut	40	Kelan korvaus työterveyshuollosta arvio
Talousarvio 2025	0	

Tulosalue/muutos	€	Selite
Hyvinvoinnin toimiala		
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta		
<u>400 Hyvinvoinnin hallintopalvelut</u>		
Talousarvio 2024	-748	
- Henkilöstökulujen muutos	-24	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tasausmaksun muutos	-2	Hlöstön eläkemaksuihin sisältyvän tasausmaksun muutos
- Tilavuokrien muutos	-6	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
-Avustusten taso	2	Avustusten taso
- Sisäisen laskutuksen muutos	12	Koulusihteerit
Talousarvio 2025	-766	
<u>420 Koulutus- ja nuorisopalvelut</u>		
Talousarvio 2024	-95 606	
- Henkilöstökulujen muutos	-1 031	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, hlöstömuutokset
- Tasausmaksun muutos	-70	Hlöstön eläkemaksuihin sisältyvän tasausmaksun muutos
- Tilavuokrien muutos	-180	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Perusopetuksen laajuus, oppilasmäärät	132	Oppilasmäärien muutos ala- ja yläkoulu
- Vähimmäistuntimäärän muutos	-126	Alakoulun vähimmäistuntimäärän nostaminen
- B1 -ruotsin muutos	-28	Vaikutus erikois- ja A2-luokilla
- Englanninkielipainotteinen opetus	-90	Opetuksen siirtyminen Normaalkoululle
- Tuva opetuksen laajuus	-40	Tutkintokoulutukseen valmentavan opetuksen laajuus
- Kieku-opetuksen muutos	-80	Suomi 2. kielenä, valmistava opetus, kieku muut
- Kehitysvammaopetuksen muutos	-397	Oppilasmäärien muutokset
- Kotikuntakorvausten muutos	190	Kotikuntakorvausten muutos, ennakkotieto
- Koulukuljetusten muutos	27	Koulukuljetusten muutokset, Polkka
- Puhtaus- ja ateriapalveluiden muutos	-164	Puhtaus- ja ateriapalveluiden muutokset, Polkka
- Sisäisen laskutuksen muutos	-2	Koulusihteerit ja vahtimestarit
- Ice Heart toiminta	50	Ice Heart toiminnan laajuus
- Kehittämishankkeiden laajuus	76	Kehittämishankkeiden laajuus
- Lukio-opetus	30	Lukio-opetuksen toimenpiteet, sopeutus
- Etsivä nuorisotyö omarahoitus	-25	Omarahoitusosuuden kasvu
- Harrastamisen Suomen malli omarahoitus	-10	Omarahoitusosuuden kasvu
- Sinkkola	70	Sinkkolan toimintaa koskeva muutos
-Avustusten taso	9	Avustusten taso
- Suven avaus	-46	Siirto suurtapahtumatuista
- Nuorisovaltuustovaalit	18	Nuorisovaltuustovaaleja ei v. 2025
Talousarvio 2025	-97 293	
<u>440 Varhaiskasvatuspalvelut</u>		
Talousarvio 2024	-48 251	
- Henkilöstökulujen muutos	-577	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Avustajien määrä, Jelppari työpari	-302	Avustajien muutos, Jelppari työpari
- Tasausmaksun muutos	-36	Hlöstön eläkemaksuihin sisältyvän tasausmaksun muutos
- Tilavuokrien muutos	575	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Avoimen varhaiskasvatuksen laajuus	59	Avoim varhaiskasvatus päättynyt, vaikutus vuoteen 2025
- Perhepäivähoidon laajuus	352	Lasten määrä perhepäivähoidossa vähenee
- Päiväkotihoidon laajuus	146	Lasten määrä vähenee, toim.muutokset
- Kotihoidontuen laajuus	100	Kotihoidontuella hoidettavien lasten määrä vähenee
- Yksityisen hoidon tuen laajuus	-646	Lasten määrän muutos , palvelusetelin indeksi
- Tietokoneiden hankinta	-15	Varhaiskasvatuksen tietokoneiden päivitys
Talousarvio 2025	-48 595	

Tulosalue/muutos	€	Selite
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta		
660 Kulttuuripalvelut		
Talousarvio 2024	-16 041	
- Henkilöstökulujen muutos	-193	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Tasausmaksun muutos	-17	Hlöstön eläkemaksuihin sisältyvän tasausmaksun muutos
- Tilavuokrien muutos	-355	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Museoiden tulot	50	Kaupungintalon muutos museoksi valmistuu
- Orkesterin tulot	15	Orkesterin tulotavoitteen nosto
- Orkesterin ohjelmistosuunnittelu	30	Orkesterin ohjelmistosuunnittelu
- Kirjaston tulot	-7	Muiden kuntien maksuosuudet, vuokratulot, maksut
- E-aineiston määrärahat	-13	E-aineistomäärärahojen korotus
- Kirjastojen kassat	-8	Kirjastojen kassojen muutos
- Konservatorion tulot	30	Konservatorion tulot
- Konservatorion vapaapaikat	8	Vapaapaikkamaksun muutos
- Konservatorion sivuaineopintojen laajuus	15	Sivuaineopintojen laajuus
- Kansalaisopiston tulot	29	Jäsenkuntien tulot, kurssimaksut
- Kansalaisopiston menot	175	Verkkomaksaminen, hlöstömuutokset, jäsenkuntien muutos
- Avustusten taso	13	Avustusten taso
- Jäsenmaksujen siirto	-5	Jäsenmaksumenojen siirto yleishallinnosta
- Puhtauspalveluiden muutos	-8	Puhtauspalveluiden muutos, Polkka
Talousarvio 2025	-16 282	
690 Liikuntapalvelut		
Talousarvio 2024	-11 718	
- Henkilöstökulujen muutos	-71	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	-80	Liikuntaneuvojat
- Tasausmaksun muutos	-4	Hlöstön eläkemaksuihin sisältyvän tasausmaksun muutos
- Tilavuokrien muutos	-1 037	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Muiden vuokrien ja leasingmaksujen muutos	-82	Ajoneuvokalusto, muut vuokrat
- Liikunnan tulot	236	Taksakorotukset, Mehtimäen jääurheilukeskus, Testiasema
- Islon sopimuksen siirto	-150	Kaupungin ja Islon välisen sopimuksen määrärahojen siirto
-Avustusten taso	11	Avustusten taso
- Puhtauspalveluiden muutos	-6	Puhtauspalveluiden muutos, Polkka
Talousarvio 2025	-12 900	

Tulosalue/muutos	€	Selite
Kaupunkiympäristön toimiala		
75 Kaupunkirakennelautakunta		
<u>210 Kaupunkirakennelautakunnan toimialan hallinto</u>		
Talousarvio 2024	-1 017	
- Henkilöstökulujen muutos	3	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Kehitettävien tilojen siirto	-1 000	Kehitettävien tilojen siirto Tilakeskuksesta, sopeutustavoite
- Jäsenmaksujen siirto	-9	Jäsenmaksujen siirto yleishallinnon tulosalueelta
- Digitointiin siirto	74	Digitointiin muutos osaksi Asianhallintatiimiä
Talousarvio 2025	-1 949	
<u>240 Yhdyskuntasuunnittelu</u>		
Talousarvio 2024	-5 476	
- Henkilöstökulujen muutos	-42	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Yhdyskuntasuunnittelun määrärahat	15	Tulo- ja menoarvion päivitys vs. toteutuma
- Tilavuokrien muutos	18	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Joukkoliikenteen muutos	344	Tulojen lisäys
- Joukkoliikenteen muutos	-262	Menojen muut muutokset
Talousarvio 2025	-5 403	
<u>270 Maaomaisuus</u>		
Talousarvio 2024	11 302	
- Henkilöstökulujen muutos	-26	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Kiinteistömuodostustulojen lasku	-10	Tulojen aleneminen rakentamisen hiljenemisen myötä
- Maastomittaustoimintatulojen lasku	-50	Tulojen aleneminen rakentamisen hiljenemisen myötä
- Tilavuokrien muutos	16	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Maanvuokrat ulkoiset	400	Uudet sopimukset, päättyvien sop.muutos, indeksi
- Maanvuokrat sisäiset	20	Sisäinen maanvuokra tilakeskukselle
- Maankäyttökorkaukset	-20	Maankäyttökorkauksen muutos, arvio 480te
- Kadunvarsipysäköintialueiden vuokrat	50	Kadunvarsipysäköintialueiden vuokrien tarkistus
- Muut muutokset	4	Metsien työkonekustannukset +3,4 %, matkustuskulusäästöt
Talousarvio 2025	11 686	
<u>280 Yhdyskuntatekniikka</u>		
Talousarvio 2024	-9 247	
- Henkilöstökulujen muutos	-29	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Tilavuokrien muutos	17	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Kustannustason nousu	-50	Korjausmääräraha
- Kustannustason nousu	-120	Liikenneväylienhoito
- Kustannustason nousu	-20	Viheralueiden hoitokustannukset
- Hulevesimaksun käyttöönotto	1500	Hulevesimaksun käyttöönotto
- Katulupamaksutuottojen korottaminen	25	Katulupamaksujen tarkistus
- Yhteiskäyttöautot	-89	Yhteiskäyttöautojen kattamaton osuus
- Avustusten taso	17	Yksityistieavustusten taso
- Leikkikenttäverkon vähennys	50	Leikkikenttäverkon vähennys
- Liikenneväylien hoito	20	Katujen ja puistojen hoito ja kunnossapito
- Ajoneuvokaluston kustannusmuutokset	-20	Puistojen hoidon kalusto
- Muut muutokset	16	Energiansäästötoimenpiteet, liukkausvaroituspalvelu
Talousarvio 2025	-7 930	

Tulosalue/muutos	€	Selite
295 Tilakeskus		
Talousarvio 2024	23 485	
- Vuokratulojen muutos ulkoiset	398	Ulkoisten vuokratulojen muutos
- Vuokratulojen muutos sisäiset	944	Sisäisten vuokratulojen muutos
- Henkilöstökulujen muutos	38	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Vuokramenojen muutos	-910	Vuokrattavien kohteiden vuokramenojen muutos
- Maanvuokramenon muutos	-70	Sisäinen maanvuokra, ulkoinen maanvuokra
- Kehitettävien tilojen siirto ja toim.tehostaminen	1 643	Kehitettävien tilojen siirto, toiminnan tehostaminen
- Energiansäästötoimenpiteet	228	Energiansäästötoimenpiteet ja aineet sekä tarvikkeet
- Purkamismenojen lisäys	-35	Purkamismenot, kuntotutkimukset
- Muut tulojen muutokset	-107	Maksutuottojen vähennys, hallintokuntien tilaustyöt
Talousarvio (toimintakate) 2025	25 614	
Rahoituskulut	-5 486	Korvaus peruspääomasta
Poistot	-13 181	Rakennusten ja kaluston poisto
Tilikauden tulos	6 947	
80 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
810 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
Talousarvio 2024	0	
- Henkilöstökulujen muutos	-10	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Muut muutokset	10	Tulojen ja menojen muutos
Talousarvio 2025	0	
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
850 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
Talousarvio 2024	-126	
- Henkilöstökulujen muutos	-1	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
Talousarvio 2025	-127	
860 Pysäköinninvalvonta		
Talousarvio 2024	264	
- Henkilöstökulujen muutos	-6	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-2	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Pysäköintivirhemaksutulojen lisäys	125	Pysäköintivirhemaksut
Talousarvio 2025	381	
870 Rakennusvalvonta		
Talousarvio 2024	-409	
- Henkilöstökulujen muutos	9	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Henkilöstökulujen muutos	0	Määräaikainen lupa-assistentti
- Rakennusvalvontamaksutulojen lisäys	40	Rakennusvalvonnan maksujen korottaminen
- Rakentamislakimuutoksesta johtuvat tulojen väh.	-55	Uuden rakentamislain vaikutus tuloihin
Talousarvio 2025	-415	
880 Ympäristönsuojelu		
Talousarvio 2024	-243	
- Henkilöstökulujen muutos	-24	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- Muut muutokset	-7	Tulo- ja menoarvion päivitys vs. toteutuma
Talousarvio 2025	-274	

Investointiosan yhteenveto

Toimielin/tulosalue	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
12 Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Investointitulot	572 257	3 220 000	3 900 000	2 400 000	2 400 000
Investointimenot	-1 480 423	-1 210 000	-1 250 000	-1 110 000	-1 450 000
Nettoinvestoinnit	-908 166	2 010 000	2 650 000	1 290 000	950 000
150 Konsernipalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-222 160	0	-50 000	0	0
Nettoinvestoinnit	-222 160	0	-50 000	0	0
12 Kaupunginhallitus yhteensä					
Investointitulot	572 257	3 220 000	3 900 000	2 400 000	2 400 000
Investointimenot	-1 702 583	-1 210 000	-1 300 000	-1 110 000	-1 450 000
Nettoinvestoinnit	-1 130 326	2 010 000	2 600 000	1 290 000	950 000
30 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta					
310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-4 990	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-4 990	0	0	0	0
30 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta yhteensä					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-4 990	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-4 990	0	0	0	0
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta					
410 Koulutus- ja nuorisopalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-978 619	-659 000	-727 000	0	0
Nettoinvestoinnit	-978 619	-659 000	-727 000	0	0
440 Varhaiskasvatuspalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-52 609	-188 000	-34 000	-188 000	0
Nettoinvestoinnit	-52 609	-188 000	-34 000	-188 000	0
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-1 031 228	-847 000	-761 000	-188 000	0
Nettoinvestoinnit	-1 031 228	-847 000	-761 000	-188 000	0

Toimielin/tulosalue	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta					
660 Kulttuuripalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-180 355	-1 056 000	-1 216 000	-1 270 000	-150 000
Nettoinvestoinnit	-180 355	-1 056 000	-1 216 000	-1 270 000	-150 000
690 Liikuntapalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-238 431	-637 000	-150 000	-150 000	-150 000
Nettoinvestoinnit	-238 431	-637 000	-150 000	-150 000	-150 000
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-418 786	-1 693 000	-1 366 000	-1 420 000	-300 000
Nettoinvestoinnit	-418 786	-1 693 000	-1 366 000	-1 420 000	-300 000
75 Kaupunkirakennelautakunta					
210 Kaupunkir.toimialan talous- ja hallinto					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-437 411	-620 000	-386 000	-330 000	-450 000
Nettoinvestoinnit	-437 411	-620 000	-386 000	-330 000	-450 000
280 Yhdyskuntatekniikka					
Investointitulot	1 581 641	8 000	639 000	0	0
Investointimenot	-15 285 020	-11 108 000	-22 174 000	-12 500 000	-12 300 000
Nettoinvestoinnit	-13 703 379	-11 100 000	-21 535 000	-12 500 000	-12 300 000
160 Tilakeskus					
Investointitulot	1 348 794	1 125 000	503 000	300 000	300 000
Investointimenot	-24 139 219	-31 944 000	-11 357 000	-6 750 000	-18 400 000
Nettoinvestoinnit	-22 790 425	-30 819 000	-10 854 000	-6 450 000	-18 100 000
75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä					
Investointitulot	2 930 434	1 133 000	1 142 000	300 000	300 000
Investointimenot	-39 861 650	-43 672 000	-33 917 000	-19 580 000	-31 150 000
Nettoinvestoinnit	-36 931 215	-42 539 000	-32 775 000	-19 280 000	-30 850 000
Peruskaupunki yhteensä					
Investointitulot	3 505 168	4 353 000	5 042 000	2 700 000	2 700 000
Investointimenot	-43 019 237	-47 422 000	-37 344 000	-22 298 000	-32 900 000
Nettoinvestoinnit	-39 514 069	-43 069 000	-32 302 000	-19 598 000	-30 200 000

Liite 3

Peruspalvelujen valtionosuuden erittely**2025****Laskennalliset kustannukset yhteensä**

Ikärakenne	106 059 513
Muut	
Työttömyyden perusteella	7 754 916
Vieraskielisyyden perusteella	10 858 615
Asukastiheyden perusteella	1 882 142
Koulutustaustan perusteella	1 716 944
Laaja työttömyys	5 002 922

Kunnan omarahoitusosuus**-114 558 327****Lisäosat**

Työpaikkaomavaraisuuden perusteella	1 202 856
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella	1 623 721
Asukasmäärän kasvun perusteella	401 812

Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset

Perustoimeentulotuen vähennys	-5 101 238
Kum. verotuloihin perustuvan tasauksen muutoksen neutralisointi	-1 603 393
Käyttämättä jääneiden yhdistymisavustusten palautus	153 782
Määräaikainen vähennys tehtävien vähentämiseen liittyen	-317 712
Sote-uudistukseen liittyvä muutosrajoitin	1 010 349
Sote-uudistuksen järjestelmä uudistuksen tasaus	128 418
Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve	-2 340 299
Määräaikaisen lisäyksen takaisinperintä	-896 152
Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun korvaus	3 139 853
TE-rahoituksen siirtymäajan korvaus	1 504 426
Muut lisäykset ja vähennykset	-295 074

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus

23 169 190

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

40 497 264

Veromenetysten korvaukset

8 083 984

Valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset yhteensä**48 581 248**

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet 1 000 euroa	2025			
	Yksikkö- hinta	Suorite- määrä	Vos-%	TA yhteensä 1 000 euroa
<u>Valtionosuudet, jotka eivät kuulu kunnan omarahoitusosituksen laskennan piiriin</u>				
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26 €/h	16 000	57 %	237
Kansalaisopisto	100,48 €/h	28 000	57 %	1 604
Kansalaisopisto/kotoutumissuunnitelma	100,48 €/h	1 000	100 %	100
Taiteen perusopetus/konservatorio	91,42 €/h	26 000	57 %	1 355
Liikunta	12 €/as	78 062	30 %	278
Nuorisotyö	15 €/alle 29-v as	26 785	30 %	119
Museo	86 847 €/htv		43 %	
perusrahoitus 37 %	86 847 €/htv	11	37 %	341
vastuumuseotehtävä 85 %	86 847 €/htv	5,7	85 %	421
Orkesteri				
perusrahoitus 37 %	58 566 €/htv	39	37 %	845
alueellinen tehtävä 60 %	58 566 €/htv	1	60 %	35
<u>Perusopetuksen lisärahoitus</u>				
Esiopetus				
- pid. oppiv. 5-vuotiaat	11 299 €/oppilas	0	100 %	0
Perusopetuksen aineopetus	289 €/kurssi	0	100 %	0
Opp.velv.ylittäneet	369 €/kurssi	1 447	100 %	533
Opp.velv.ylittäneet/korjaus	369 €/kurssi	417	100 %	154
Pidennetty oppivelvollisuus				
- vaikeimmin vammaiset	38 145 €/oppilas	27	100 %	1 030
- vammaiset	23 801 €/oppilas	150	100 %	3 570
Joustavan perusopetuksen lisä	3 083 €/oppilas	6	100 %	18
Maahanmuutt.valmistava opetus	1 491 €/kuukausi	1 758	100 %	2 620
Maahanmuutt.valmistava opetus/tarkistus	1 491 €/kuukausi	885	100 %	1 319
<u>Ylläpitäjämallin mukaiset valtionosuudet</u>				
Lukiot				
- lukiokoulutus, nuorten oppim.	8 100 €/oppilas	1 160	100 %	9 396
- lukiokoulutus, aikuisten oppim.	5 100 €/oppilas	120	100 %	612
- erityisen tehtävän rahoitus				180
- tutkintokoulutukseen valmentava, TUVA	9 700 €/oppilas	83	100 %	805
Ammatillinen koulutus (konservatorio)				
- perusrahoitus	500 000 €	1	100 %	500
- suoritusrahoitus	180 000 €	1	100 %	180
- vaikuttavuusrahoitus	55 000 €	1	100 %	55
Kunnan rahoitusosuus				
- lukiokoulutus	-104 €/asukas	78 062	100 %	-8 157
- ammatillinen koulutus	-200 €/asukas	78 062	100 %	-15 651
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet yhteensä				2 500

Liite 4

TILAKESKUKSEN TULOSBUDJETTI

1 000 euroa	TP2023	TA2024	TA2025
Toimintatulot	55 711 862	58 948 000	61 486 586
Toimintamenot	-33 092 082	-35 658 000	-35 872 586
Toimintakate	22 619 780	23 290 000	25 614 000
Rahoitustulot- ja menot			
Korvaus peruspääomasta	-5 485 621	-5 486 000	-54 860 000
Muut rahoituskulut	-46		
Vuosikate	17 134 113	17 804 000	20 128 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 886 063	-13 104 000	-13 181 000
Arvon alentumiset	-3 373 416	-1 792 000	0
Tilikauden tulos	1 874 635	2 908 000	6 947 000
Poistoeron muutos	-4 308 040	0	0
Varausten muutos	5 806 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 372 595	2 908 000	6 947 000

Toimitilainvestointeihin otettujen lainojen korkokulut eivät kohdennu Tilakeskuksen tulosalueelle.

Vuonna 2025 myytäväksi tai purettavaksi esitettävät rakennukset ja kiinteistöosaakeyhtiöiden osakkeet

Nimi	Toimenpide	Huoneistoala m2	Ylläpitomenot 2023	Lisätiedot
Salpakadun rakennusten purku	Purku	3542	221 400 €	Ei kaupungin omia palveluita, maa-alueen jalostus
Pyhäselän kirjasto	Purku	717	32 400 €	Hammaslahden koululle valmistuu uusi kirjasto, tyhjä
Pyhäselän Taitola (käsityöt)	Purku	435	9 300 €	Hammaslahden koululle valmistuu korvaavat tilat, tyhjä
Pyhäselän Lukio	Purku	1170	69 000 €	Lukio-opetus siirretty yläkoulurakennukseen 2023, tyhjä
Harpatin rakennukset	Purku	3142	39 900 €	Rakennukset tyhjänä ja kylmillään
Mutalan entinen terveystalo	Purku	320	21 000 €	Rakennus huonokuntoinen, asukkaalle uusi asunto
Ollilan päiväkot	Purku	566	61 300 €	Käyttö loppuu 6/2025, purku vuonna 2026 (öljylämmitys)
Louhiojan koulu	Purku	1045	61 000 €	Käyttö loppuu 6/2025, purku vuonna 2026 (öljylämmitys)
Louhiojan koulu siirtotila	Myynti	81	0 €	Käyttö loppuu 6/2025, ylläpitomenot koulun kuluissa
Louhiojan uimarannan pukusuoja - ja kioskirakennus	Myynti	26	1 500 €	Ei kaupungin omaa käyttöä. Myynti yleishyödylliselle yhteisölle, esim. kyläyhdistys.
Yläsatamakatu 28	Myynti	116	13 900 €	Rakennus huonokuntoinen
Enon Tuuliharjun osakkeet, tilakeskuksen tase	Myynti	275	45 200 €	Vuokrattu ulkopuoliselle vuokralaiselle, huono kannattavuus
Rekivaaran koulu	Myynti	740	60 500 €	Koulu lakkautetaan 2027 (KV 17.6.2024)
Rekivaaran koulun lämpökeskus	Myynti	42	13 600 €	Koulu lakkautetaan 2027 (KV 17.6.2024)
liksenvaaran koulu	Myynti	711	44 500 €	Koulu lakkautetaan 2027 (KV 17.6.2024)
YHTEENSÄ		12927	694 500 €	
Kaikki HVA:lle yli 50% vuokratut palvelurakennukset	Myynti/purku			Kohteet joita ei yhtiötetä ja joissa ei ole kaupungin palveluja Yhtiötettävät kohteet määritetty TA2023

Vuosien 2025-2027 talousarvion ja -suunnitelman toimitilahankkeiden kuvaukset

Hankekuvaukset

Nimetyt hankkeet

Hammaslahden uuden alakoulun ja liikuntasalin hanke käsittää myös Hammaslahden aluekirjaston rakentamisen. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 11,655 M€ (alv 0%) ja hanke on etenemässä kustannusarvion mukaisesti. Kohteen rakennustyöt valmistuvat kevään 2025 aikana kalustamista ja varustamista varten ja tilat voidaan ottaa käyttöön syksyn 2025 aikana.

Mehtimäen jääurheilukeskuksen laajennuksella ja peruskorjauksella tehostetaan jäälajien harrastamis- ja kilpailumahdollisuuksia Mehtimäen urheilupuiston alueella. Samalla parannetaan hallin käyttöturvallisuutta ja huoltovarmuutta uusimalla kentän ammoniakkiuospukisto. Hankkeen toteutus on käynnissä ja työt valmistuvat pääosin joulukuun alkuun 2024. Hankkeen valmistuessa vuoden vaihteessa haetaan talousarvioon määrärahavaraus vuodelle 2025, jolla katetaan viimeiset lisä- ja muutostyöt sekä hankintojen kustannukset.

Hankkeen lisämäärärahamyönnön mukainen kustannusarvio oli 17,95 M€ (alv 0%). Kustannusenuste on tarkentunut rakentamisvaiheessa ja ennuste on 19,249 M€, kustannusylitystä n. 7,2%. Kustannusylitys johtuu lisä- ja muutostöistä joita rakentamisen yhteydessä jouduttiin toteuttamaan. Merkittävien kustannuksia lisäävä tekijä on ollut vanhojen rakenteiden kunto ja poikkeaminen lähtötiedoista. Lisäksi suunnitelmien tarkentuminen on aiheuttanut lisätyötä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle 750 000 euron avustuksen.

Kaupungintalon muutos museoksi käsittää konsernipalveluilta vapautuvien tilojen muuntamisen museon käyttöön sopivaksi. Rakennustyöt valmistuvat alkuvuodesta 2025 näyttelyjen rakentamista ja kalustamista varten. Teatterin esitystekniikan parantaminen sisältyy hankkeelle ja se toteutuu vuoden 2025 aikana. Alunperin tekniikan uusiminen oli ohjelmoitu vuodelle 2024, mutta tälle aikataululle ei saatu tarjouksia. Kohteen kustannuksiksi on arvioitu 6,5 M€ (alv. 0%), josta teatteritekniikan uusiminen on noin 1 000 000 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle 900 000 euron avustuksen.

Taidemuseon peruskorjaus käsittää taidemuseon käytössä olevien nykyisten tilojen ja rakennuksen peruskorjauksen. Taidemuseon tiloissa ja rakennuksessa on kuntotutkimusten ja selvitysten perusteella laaja-alaista korjaustarvetta, ja rakennuksen talotekniikka on monilta osin käyttöikänsä päässä eikä palvele käyttötarkoitustaan. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kohteen hankesuunnitelman 2.10.2023 § 95 ja hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 7,350 M€ (alv 0%). Kohteeseen tullaan hakemaan valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä loppuvuodesta 2024. Toteutus suunnittelu on käynnistynyt elokuussa 2024, korjaus- ja muutostyöt käynnistyvät vuoden 2025 keväällä.

Mehtimäen pallokentän huoltotilat -hanke käsittää pallokentän pukeutumis- ja huoltotilojen rakentamisen pallokentän yhteyteen. Kaupunginhallitus on hyväksynyt hankesuunnitelman ja kustannusarvion 18.12.2023 § 481. Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio on 1,115 M€ ja hanke on toteutuksessa kustannusarvion mukaisesti. Kohteen toteutus suunnittelu on käynnistynyt ja rakennustyöt valmistuvat heinäkuun 2025 loppuun.

Vuokrakohteet

Heinävaaran uusi päiväkot

Heinävaaran uusi päiväkot on tarkoitus toteuttaa moduulirakenteisena 3-osastoisena vuokrakohteena. Uusi päiväkot korvaa Kiihtelysvaaran ja Heinävaaran päiväkodit. Uusi päiväkot sijoittuisi samaan pihapiiriin koulun kanssa. Kohde kilpailutetaan alkuvuodesta 2025 ja sen käyttöönotto on kesällä 2026.

Penttilän päiväkodin laajennus sekä Marjalan ja Huvikummun päiväkodin jatkosopimus

Penttilän päiväkodin laajennus on tarkoitus toteuttaa moduulirakenteisena 4-osastoisena vuokrakohteena. Nykyisen päiväkodin tilat on vuokrattu määräaikaisella vuokrasopimuksella, joka päättyy vuonna 2033. Laajennuksella korvataan Petäikkölän ja Pääskyn päiväkodit. Laajennuksen käyttöönotto on arvioitu olevan vuoden 2026 lopussa. Laajennuksen yhteydessä neuvotellaan jatkosopimus nykyisten tilojen ja laajennusosan vuokrasopimuksesta 15 vuoden vuokra-ajalle. Osana varhaiskasvatuksen palveluverkkoa myös Marjalan päiväkodin vuokrasopimukseen neuvotellaan 15 vuoden jatko ja Huvikummun päiväkotien vuokrasopimukseen 10 vuoden jatko.

Pienet hankkeet

Pienet hankkeet täsmentyvät ja nimetään loppuvuoden kuluessa. Pieniin hankkeisiin jätetään myös ns. sitomatonta määrärahavarausta yllättäviin ja kyseisen vuoden aikana nimettäviin investointirahalla toteutettaviin hankkeisiin. Pienten hankkeiden kokonaisarvio on 2 miljoonaa euroa.

Hankesuunnittelu

Noljakan uusi päiväkot (TL1)

6-osastoisien päiväkodin hankesuunnittelu. Päiväkot korvaa Tarpojan ja Äkkiväärän päiväkodit. Kohteen toteutusmuoto selviää hankesuunnittelun aikana. Kohteen tavoitteellinen valmistuminen on vuoden 2028 alussa.

Reijolan ja Niittylahden alueen kouluratkaisut (TL1)

Reijolan ja Niittylahden alueen kouluratkaisu on avoin. Hankesuunnittelu aloitetaan uudelleen kevätkesällä 2025. Riippuen ratkaisusta on kohteen hankesuunnitelma valmis joko vuoden 2025 lopussa tai keväällä 2026. Alueen kouluratkaisun valmistumisen arvio on tällä hetkellä kesälle 2028, mikäli kouluratkaisu etenee vuoden 2024 valmistelun mukaisesti yhdellä kolmisarjaisella koululla.

Reijolan uusi päiväkot (TL1)

Reijolan 11-osastoisien päiväkodin hankesuunnittelua vietiin yhdessä Reijolan koulun hankesuunnittelun kanssa vuonna 2024. Kohteen hankesuunnittelu keskeytyi kesällä 2024 alueen kouluratkaisujen pysähtyessä. Riippuen kouluratkaisusta hankesuunnitelma valmistuu joko vuoden 2025 lopussa tai keväällä 2026. Mikäli hankkeen suunnittelua voidaan jatkaa vuoden 2024 hankesuunnittelun

perusteella on arvio päiväkodin valmistumisesta kesälle 2028 (yhtenäinen koulun valmistumisen kanssa).

Musiikkitalon tilatarveselvitys (TL3)

Kaupunginvaltuuston 31.8.2020 § 72 tekemän päätöksen sekä edeltävien talousarvioiden mukaisesti kuluva valtuustokauden aikana määritellään musiikki- ja kulttuuritalon toteutuskonsepti ja laaditaan hankesuunnitelma mahdollisen toteuttamisen vastuutahon kanssa.

Kaupunki tuottaa hankesuunnitelmaan kaupungin oman käyttötarpeen (mm. kaupungin orkesterin) tilatarpeiden perusteella. Suunnittelussa huomioidaan kaupungissa toimivien muiden kulttuuritoimijoiden toimintamahdollisuudet. Kaupungin palvelujen lähtökohdista muodostetaan tilatarpeen määrittävä tilaohjelma ja määritetään tilojen toiminnallinen vaatimustaso (mm. akustiikka) huomioiden kaupungin kokonaisvuokravalmius.

* = Tärkeysluokka (TL 1 = palvelutuotannon kannalta välttämättömät tilat ja rakennukset, kuten esim. päiväkodit ja koulut, TL 2 = Tilojen terveellisyydestä, kunnosta ja esteettömyydestä huolehtiminen sekä korjausvelan pienentäminen, TL 3 = Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen)

Liite 5

Joensuun Vesi -liikelaitos

Tulosbudjetti 2025, suunnitelma 2026-2027, 1 000 euroa

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	18317	19455	18320	19370	20020
Liikevaihto	17315	18435	17600	18650	19300
Valmistus omaan käyttöön	865	1000	700	700	700
Liiketoiminnan muut tuotot	125	20	20	20	20
Muut tuet ja avustukset	12				
Toimintamenot	-9482	-10193	-9970	-10208	-10383
Materiaalit ja palvelut	-6486	-6959	-6719	-6918	-6973
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2674	-2986	-3125	-3200	-3150
Palvelujen ostot	-3812	-3973	-3594	-3718	-3823
Henkilöstökulut	-2528	-2724	-2810	-2870	-2990
Palkat ja palkkiot	-2017	-2178	-2258	-2300	-2400
Henkilösivukulut	-511	-546	-552	-570	-590
Eläkekulut	-437	-469	-493	-500	-510
Muut henkilösivukulut	-74	-77	-59	-70	-80
Liiketoiminnan muut kulut	-468	-510	-441	-420	-420
Toimintakate	8835	9262	8350	9162	9637
Rahoitustuotot ja -kulut	-847	-1042	-935	-977	-1027
Korkotuotot	277	85	190	150	100
Muut rahoitustuotot	9	6	8	6	6
Korkokulut (sisäiset)	-315	-315	-315	-315	-315
Korvaus peruspääomasta	-818	-818	-818	-818	-818
Vuosikate	7988	8220	7415	8185	8610
Poistot ja arvonalentumiset	-5747	-6020	-5215	-5985	-6410
Suunnitelman muk. poistot	-5747	-6020	-5215	-5985	-6410
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2241	2200	2200	2200	2200
Tilinpäätössiirrot	-1954	250	250	250	250
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	246	250	250	250	250
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-2200	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä	287	2450	2450	2450	2450

Joensuun Vesi -liikelaitos

Rahoitusbudjetti 2025, suunnitelma 2026-2027, 1 000 euroa

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 988	8 220	7 415	8 185	8 610
Investointimenot	-8 161	-9 195	-10 220	-10 150	-10 170
Rahoitusosuudet investointimenoihin	307	270	970	970	270
Omaisuuuden myyntitulot	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot*	0	0	10 500	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	134	-705	8 665	-995	-1 290
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 035	0	-10 500	0	0
Saamisten muutos kunnalta*	-442	0	-10 500	0	0
Saamisten muutos muilta	251	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	2	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-846	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-901	-705	-1 835	-995	-1 290

* Hulevesien viemäroinnin siirtyminen peruskaupungille

Joensuun Vesi -liikelaitos

Investointibudjetti 2025, suunnitelma 2026-2027, 1 000 euroa

		Edellisten vuosien toteutuma	TP 2023	TA 2024	Ennuste 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
RAHOITUSOSUUEDET YM. TUOTOT INVESTOINTIMENOIHIIN								
Yhteisviemäröintisopimukset			-308	-270	-293	-11470	-970	-270
Aurinkovoimalahankkeet			-8		-23			
Hulevesien viemäröinnin siirtyminen peruskaupungille (pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot)						-10500		
INVESTOINTIMENOT	kustannusarvio n.		8 161	9 195	9 218	10 220	10 150	10 170
Talousveden tuotanto, josta:			2 529	3 660	3 075	2 110	1 890	1 450
- Niinivaaran ylävesisäiliö*	6 700	270	2 434	3 300	2 900	1 200		
Vesi- ja viemäriverkostot, josta:			4 953	4 915	5 463	6 090	6 160	8 100
- yhteishankkeet kaupunkirakennepalvelujen kanssa (vesihuollon osuus ja hulevesien viemäröinnin siirtyminen peruskaupungille v. 2025 alusta alkaen)		jatkuu vuosittain	3 385	2 730	3 010	2 240	2 230	3 630
- verkostosaneeraukset		jatkuu vuosittain	586	1 485	2 213	2 930	3 330	4 270
Jäteveden puhdistus ja lietteen käsittely, josta:			592	500	500	1 800	1 800	500
- Kuhasalon jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan vaatimat tehostamistoimenpiteet*	3 600					1 800	1 800	
Kalusto			87	120	180	220	300	120
NETTOINVESTOINNIT			7 853	8 925	8 925	-1 250	9 180	9 900

Joensuun Veden talousarvion sitovuustaso valtuustoon nähden investointien osalta ovat nettoinvestoinnit. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää vuoden lopussa investointihankkeista tarkemmalla tasolla.

* Ns. yksilöity hanke, jonka kokonaiskustannusarvio on yli miljoona euroa. Näiden hankkeiden osalta taulukossa esitetään edellisten vuosien toteutumatiiedot. Kustannusarvio on tämänhetkinen ja voi vielä tarkentua hankkeen valmistelun edetessä.

Liite 6

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen tuloslaskelma

1 000 euroa

	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-26	-30	-30	-30	-30
Tuet ja avustukset kunnalta					
Toimintakate	-26	-30	-30	-30	-30
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	325	240	200	200	200
Muut rahoitustulot	7 151	2 730	2 830	2 830	2 830
Korkomenot					
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoitusmenot	-2 867	-300	-300	-300	-300
Vuosikate	4 583	2 640	2 700	2 700	2 700
Poistot ja arvonalentumiset				0	0
Tilikauden tulos	4 583	2 640	2 700	2 700	2 700
Tilinpäätössiirrot	-668				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 916	2 640	2 700	2 700	2 700

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen rahoituslaskelma

1 000 euroa

	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 583	2 640	2 700	2 700	2 700
Investointien rahavirta	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 583	2 640	2 700	2 700	2 700
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	4 583	2 640	2 700	2 700	2 700